virtual-project.eu

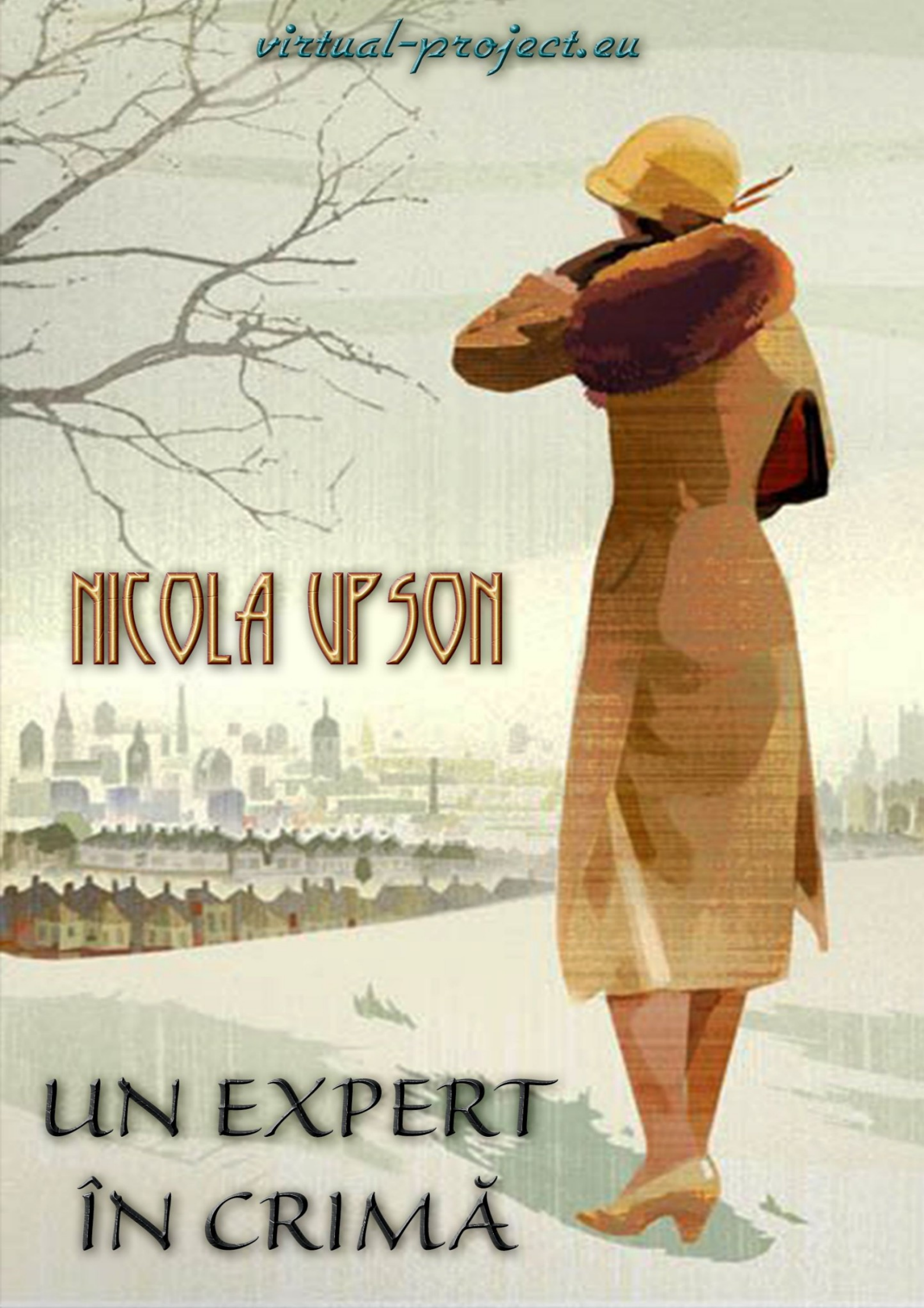

NICOLA UPSON

UN EXPERT ÎN CRIMĂ

NICOLA UPSON

UN EXPERT ÎN CRIMĂ

Original: *An Expert in Murder* (2008)

Traducere din limba engleză de:
ADELINA VASILIU

virtual-project.eu

RAO International Publishing Company

2009

Se lăsa noaptea când în sfârşit el se aşeză jos, pregătit să scrie. Aruncându-şi privirea dincolo de grădină, privi cum cerul posomorât şi cenuşiu era înlocuit – puţin câte puţin – cu o întunecime ce se înfăşura ca un giulgiu în jurul tufişurilor de la limita vederii sale. Iarna îşi jucase şiretlicul obişnuit, ţesând peisajul într-o pânză de culori pale şi creionând cu o uniformitate istovită tot ce se putea vedea. Frigul curmase bogăţia lumii. Dimineaţa, era un înveliş de chiciură pe pervaz.

Acum nerăbdător să-şi cedeze trecutul, turnă ultima picătură de căldură din sticla de whisky de pe birou şi-şi goli paharul înainte de a se întinde după o foaie de scrisori. Era, se gândi el cu satisfacţie, o formă originală de testament. Ca din consideraţie pentru semnificaţia momentului, casa – de obicei atât de vie de sunete slabe, dar familiare – se linişti în timp ce el ridică volumul subţire maroniu ce stătea pe masă în faţa sa. Răsfoi grăbit până ajunse la secţiunea pe care dorea să o folosească; *expresia întotdeauna i se păruse ciudat de potrivită, şi niciodată mai mult decât acum. Cu un zâmbet amar, care provenea jumătate din regret şi jumătate din resemnare, luă stiloul şi începu, buzele formând cuvintele în perfectă armonie cu cerneala de pe pagină.* „*A deveni un expert în crimă, scrise el, nu poate fi atât de dificil*.”

Capitolul 1

Dacă ar fi fost superstițioasă, Josephine Tey ar fi putut crede că destinul îi era potrivnic atunci când a văzut că trenul ei, expresul de dis-de-dimineață din Highlands, venea cu o oră și jumătate mai târziu. La ora șase, când a coborât treptele spre peronul de sud, se aștepta să găsească aerul de entuziasm care însoțește întotdeauna învălmășeala de oameni și de geamantane a unui tren gata de plecare. În schimb, o întâmpină neplăcerea unei lungi așteptări: vagoanele erau în întuneric, chiar și locomotiva amuțise și un munte de bagaje se ridicase treptat de-a lungul marginii reci și cenușii a peronului. Dar, ca și cei mai mulți oameni ai generației sale, care supraviețuiseră războiului și pierderilor, Josephine dobândise un simț al perspectivei, și eșecul mecanic al trenului nu prezicea pentru ea nimic mai sinistru decât o așteptare obositoare în bufetul gării. În realitate, deși aceasta era ziua celei dintâi crime, nimic nu putea să îi strice starea de dispoziție până în dimineața următoare.

După ce golise trei cești de cafea fără niciun gust, trenul părea să fie gata pentru călătorie. Părăsi căldura și aglomerația bufetului și se pregăti să urce în tren, oprindu-se pe drum să cumpere un *Times* de ieri și un baton de ciocolată Fry de la chioșcul de ziare de lângă peron. În timp ce își ocupa locul, nu se putu abține să nu simtă un val de entuziasm în ciuda întârzierii: în câteva ore va fi în Londra.

Ceasul înzorzonat din gară anunță ora 8:15 când trenul părăsi, în sfârșit, gura gării și se mișcă încet spre țară. Josephine se așeză confortabil în locul său și lăsă ritmul monoton al roților trecând peste macazuri să alunge orice nemulțumiri tărăgănate ale dimineții. Dându-și jos mănușile și scoțând o batistă, ea șterse o porțiune a ferestrei aburite și

urmări cum lumina tot mai puternică îndepărta o parte din mohoreala zilei reci de martie. În general, iarna fusese blândă. Nu avusese loc, slavă Domnului, o repetiție a rafalelor de zăpadă și a vânturilor puternice care blocaseră calea ferată din Highlands, cu un an în urmă, lăsând-o pe ea și pe mulți alții abandonați peste noapte în săli de așteptare. Mașini cu pluguri de zăpadă atașate fuseseră expediate pentru a forța o intrare, și nu a putut uita niciodată imaginea lor izbind mormanele în plină viteză, azvârlind blocuri de zăpadă la peste cincisprezece metri în aer.

Cutremurându-se la această amintire, despături ziarul și dădu la paginile de recenzie unde află cu surprindere că selecția Societății cărților polițiste fusese o „povestire înfricoșătoare", numită *Domnul Munt merge mai departe.* „Este imposibil ca ei să fi citit cartea", se gândi, odată ce și ea încercase s-o citească și considerase că domnul Munt mersese mult prea departe ca cineva să merite să dea șapte lire și șase penny pe cărțulie. Când ajunse la rubrica de teatru, pe care o păstrase intenționat pentru sfârșit, zâmbi în sinea ei la vestea că *Richard de Bordeaux* – piesa scrisă de ea și acum încă cea mai jucată în Londra – era pe cale de a intra în ultima sa săptămână.

În timp ce trenul se îndrepta către sud, parcurgând fără efort porțiuni din cei peste patru sute de kilometri de tunele și viaducte, câmpuri deschise și comunități închise, ea observă că primăvara venise timpuriu în Anglia – la fel de grăbită să împodobească provincia liniștită ca și să sublinieze frumusețea regiunii Highlands cu ale ei înălțimi profilate pe cer. Era ceva desăvârșit la modul în care călătoria cu trenul îți permitea să vezi peisajul, se gândi ea. Mersul cu trenul oferea o amplitudine pe care limitarea unei mașini pur și simplu nu putea să o egaleze; ea îndrăgise acest mod de a călători de când își petrecuse în tinerețe vacanțele străbătând fiecare centimetru al liniei

ferate simple ce umbrea brazdele de iarbă de la Inverness la Tain. Chiar și acum, la mai mult de douăzeci de ani mai târziu, nu putea pleca din Scoția cu trenul fără să își amintească vara în care împlinise șaptesprezece ani, când ea și iubitul său – sfidând vremea cumplită – exploraseră regiunea Highlands cu trenul, alegând o rută diferită de la Gara Daviott în fiecare dimineață. Când războiul a izbucnit cu aproape un an mai târziu, lumea s-a schimbat pentru totdeauna – pentru ea cel puțin – acea relație specială cu o altă vârstă rămăsese aceeași și poate va rămâne pentru totdeauna.

Această legătură cu trecutul a devenit mai greu de păstrat în momentul în care s-a trezit pe neașteptate în atenția publicului. Avusese treisprezece luni și patru sute șaizeci de reprezentații să se obișnuiască cu gândul că este autoarea celei mai populare piese din Londra, dar faima încă i se părea ciudată. *Richard de Bordeaux* îi adusese succes, dar succesul a adus o renunțare la viața privată, care, deși necesară, nu fusese abandonată ușor sau de bunăvoie. De fiecare dată când călătorea spre sud, se simțea îndoită între celebritatea ce o aștepta în Londra și legăturile care o țineau în Inverness și știa că nu se simțea în largul ei cu niciuna din ele. Dar parcurgând kilometrii dintre cele două localități, pentru câteva ore prețioase, încă își putea aminti cum era să ai șaptesprezece ani și să fii sigur de ce vrei.

Astăzi însă, anonimatul dispăru chiar mai devreme decât era de așteptat, când o femeie tânără cu aspect plăcut se urcă în tren la Berwick-upon-Tweed și se strecură pe ușa vagonului lui Josephine. Fără să vrea să deranjeze se luptă cu bagajele, dar un domn se ridică rapid și o ajută să îndese geanta de voiaj mare și frumos brodată în plasa de bagaje de deasupra capului, și ea îi zâmbi cu recunoștință când el îi oferi locul său de lângă fereastră. În timp ce fata se așeza confortabil, Josephine o privi îndelung cu fascinație, dar nu

atât trăsăturile ei erau cele ce atrăgeau atenția, ci remarcabila pălărie ce le încadra – o pălărie-clopot, făcută din paie negre fine, accentuată într-o parte de o pană de struț albă, curbată și punctată cu bej și maro și atașată cu un ac de pălărie cu vârf negru. Nu era nici pe departe genul de lucru pe care Josephine l-ar fi purtat vreodată, și îi făcea propria pălărie simplă, de catifea, să pară banală prin comparație, dar totuși ea îi admira frumusețea delicată.

Tânăra o salută vioi din cap și Josephine se întoarse la ziarul ei, dar, cum frunzărea rapid paginile, era neplăcut conștientă că era privită. Când ridică privirea, fata se întoarse în grabă la revista ei, vădit rușinată că fusese prinsă și începu să studieze paginile cu interes exagerat. Dându-și seama că va fi mai plăcută călătoria pentru amândouă dacă ușura trecerea momentului, Josephine sparse gheața.

— Știi, mă gândesc adesea, cu toate prostiile vorbite de pundiții ăștia agitați, aș putea câștiga și eu bani din asta, spuse ea.

Fata râse, încântată că avea șansa să lege o conversație cu Josephine.

— Cât timp nu vă ține departe de scenă, replică ea și, îndată ce observă uimirea lui Josephine, păru șocată de propria familiaritate. Îmi cer scuze că vă deranjez, continuă, nu vreau deloc să vă bat la cap, dar chiar trebuie să spun ceva. Dumneavoastră sunteți, nu-i așa? V-am recunoscut imediat din articolul acela minunat. Ce coincidență extraordinară!

Josephine se strădui să schițeze un zâmbet și blestemă în sinea ei fotografia de publicitate ce apăruse într-unul dintre cele mai obscure jurnale de teatru, confirmând puținilor cititori că Gordon Daviott – numele sub care scria – nu era cu siguranță al ei de la naștere.

— Ce perspicace, zise ea, rușinată să vadă cum ceilalți ocupanți ai compartimentului căpătau un

nou interes în colega lor de călătorie. A apărut acum un an, sunt uimită că îți amintești.

— Asta e coincidența – am citit-o din nou zilele trecute când am aflat că vin să văd *Richard* în ultima sa săptămână și o am acum cu mine. Arătă către bagaj ca dovadă a fericitei întâmplări. Ascultați, sper că nu credeți că spun asta doar pentru că este vorba de dumneavoastră, dar chiar ador piesa asta. Am văzut-o deja de atâtea ori și îi voi simți lipsa când nu va mai fi. Făcu o pauză, distrată, jucându-se cu o șuviță din părul negru în timp ce se uita pe geam. Presupun că majoritatea oamenilor ar considera stupid să devii așa de absorbit de teatru ca mine sau să pui atâta preț pe poveștile inventate de alți oameni, dar pentru mine reprezintă mult mai mult decât o piesă. Se uită la Josephine. Nu ar trebui să vorbesc cu dumneavoastră așa când abia ne-am cunoscut și vreți să vă citiți ziarul, dar trebuie să vă mulțumesc acum când am ocazia. Tatăl meu a murit anul trecut și a fost foarte greu pentru mama și pentru mine și uneori piesa m-a ajutat să trec prin asta. Era singurul lucru în care mă puteam pierde.

Impresionată, Josephine își împături ziarul.

— Nu e stupid, spuse ea. Dacă îi iei prea mult în seamă pe cei care gândesc asta, nu ar mai fi nicio plăcere pe lume. Totuși, îmi pare rău să aud de tatăl tău. Moartea lui a fost subită?

— A, nu. Fusese bolnav de multă vreme. Vedeți, a fost în armată și nu și-a revenit niciodată din război. Zâmbi amar. Și câteodată cred că mama nu își va reveni niciodată după moartea tatălui meu. A fost distrusă când l-am pierdut – amândouă am fost –, dar și-a mai revenit în ultimul timp. Și lucrăm împreună, deci măcar am putut să o supraveghez îndeaproape.

— Cu te ocupi? întrebă Josephine, sincer curioasă.

Fata își ridică ochii, dar de data aceasta zâmbetul ei era cald și conspirativ.

— Nu puteți ghici? Lucrăm în confecții de pălării. Întinse mâna. Sunt Elspeth, fiindcă veni vorba. Elspeth Simmons.

— Spune-mi Josephine. Este frumoasă, știi, pălăria ta. Elspeth roși și începu să protesteze, dar Josephine o întrerupse: Nu, sincer – dacă eu trebuie să stau aici și să accept complimente – atunci trebuie să îți vină și ție rândul. Ai un talent real – probabil vine din familie.

— Poate, dar nu știu cu adevărat, vedeți, eu sunt adoptată, explică Elspeth candid. M-au luat la scurt timp după naștere. Aveți dreptate – mama mea adoptivă m-a învățat tot, dar nu ne asemănăm prea mult, cu toate că ne înțelegem strașnic de bine. Toată treaba asta cu piesele o înnebunește – urăște teatrul, cu excepția a un pic de varieté de Crăciun, deci de obicei merg cu unchiul meu. Când îi voi spune cât de încântată sunt că v-am cunoscut, probabil nici nu va ști despre ce vorbesc. Cu toate acestea, adăugă ea, cu puțină nostalgie, îmi place să cred că părinții mei naturali au avut pe undeva o înclinație spre teatru.

Uitându-se din nou la pălăria de neuitat, Josephine bănui că mamei adoptive a lui Elspeth nu îi lipsea un simț propriu al dramaticului. Deși până acum tânăra își pierduse mare parte din timiditatea inițială și vorbea cu înflăcărare despre teatru, Josephine nu regreta pierderea păcii și liniștii dragi. Mai degrabă, simțea o admirație din ce în ce mai mare pentru firea lui Elspeth și pentru că nu își plângea singură de milă. Conversația nu masca în totalitate seria de lovituri grele pe care le primise de la viață: abandonată de mic copil, apoi revendicată numai pentru ca a doua șansă la fericire să îi fie distrusă de un conflict petrecut la o vârstă la care nu îl putea înțelege – dacă o astfel de vârstă exista. Ar fi putut fi mii de copii ca Elspeth, dar participarea la această tragedie – chiar la o astfel de scară – nu compensa sacrificiul personal astfel încât să fie mai ușor pentru fiecare dintre cei

afectați. Josephine știa asta la fel de bine ca oricine. La douăzeci de ani după ce începuse, războiul își reinventase suferința pentru o a doua generație sub forma unei întemnițări de neevitat cu cei bolnavi și răniți, și cu o posibilă pierdere a cărei durere era simțită mai profund cu cât întârzia mai mult. După boala lungă a tatălui său și apoi moartea sa, cine o putea învinovăți pe Elspeth pentru că s-a refugiat în emoțiile mai puțin solicitante ale scenei, sau pentru contemplarea unei alte identități, mai fermecătoare? Nu era foarte diferit de ceea ea însăși făcuse și – confruntată cu sănătatea fragilă a tatălui său – de ceea ce continua să facă.

— Sper că nu vi se pare nepoliticos din partea mea, continuă Elspeth, dar veți fi tristă când piesa se va termina?

Josephine se întrebase același lucru când văzuse anunțul din presă mai devreme. Pentru a răspunde nu fusese nevoie de multă introspecție, cu toate că ar fi fost grosolan să arate adevărata măsură a ușurării.

— Nu, nu prea, spuse ea. Piesa va merge în turneu, în cele din urmă, și e frumos să te gândești că oamenii din toată țara o vor vedea. Am o altă piesă sau două pregătite și editorul meu vrea o a doua piesă polițistă la un moment dat, deci sunt destule să mă țină ocupată.

Nu recunoscu de față cu Elspeth, dar mai era un motiv pentru care sufletul ei nu mai era în piesa care îi făcuse cunoscut numele: situația de anul trecut cu Elliott Vintner îi făcuse întreaga experiență neplăcută. Vocea rațiunii îi spusese de nenumărate ori că nu ea era vinovată pentru proces și pentru consecințele sale, dar gândul că un om își luase propria viață din cauza succesului ei o înfiora și nicio sumă de argumente raționale nu putea schimba acest lucru.

Din fericire, înainte ca Josephine să meargă mai departe pe această cale, un însoțitor de la

restaurant a trecut pe lângă vagoane pentru a anunța că se servește prânzul.

— Să mergem să mâncăm ceva, îi sugeră ea lui Elspeth, conștientă că entuziasmul tinerei pentru activitatea sa începea să mai scadă cu toți ceilalți în compartiment. A fost o dimineață lungă.

Întârzierea trenului crease o mare poftă de mâncare călătorilor. Vagonul-restaurant era aproape plin când au ajuns, dar un chelner le-a condus către ultima masă liberă.

— Doamne, ce frumos! spuse Elspeth, uitându-se în jurul ei la lămpile de bronz, covoarele de pluș și la lambriurile de nuc furniruite. Nu cred că am mâncat vreodată într-un loc atât de luxos ca acesta. Își dădu jos pălăria, apoi se uită neliniștită în jur după un loc unde să o pună când chelnerul îi veni în ajutor și luă pălăria făcându-i cu ochiul. Nu sunt obișnuită cu clasa întâi, recunoscu ea, luând un cuțit de argint pentru unt pentru a admira crestătura ca o linie de cale ferată de pe mâner. Biletul a fost un cadou. Comandați pentru noi, sunt sigură că totul este delicios.

Josephine îi zâmbi.

— Să fiu sinceră, spuse ea, Inverness e departe de a avea cele mai multe restaurante de prim rang, deci cred că ar trebui să ne considerăm într-o cafenea șic și să comandăm ce vrem. Eu voi lua calcan – tu?

Elspeth studie meniul și, când chelnerul sosi, alese o friptură simplă și budincă de rinichi.

— Un pahar de vin, domnișoară? întrebă el.

— Mi-ar plăcea unul, dar nu aș ști nici ce să aleg, spuse Elspeth, uitându-se la Josephine.

— Vinul de Burgundia ar merge bine cu prânzul tău, prin urmare, să bem amândouă asta, spuse ea și privi amuzată cum chelnerul despături șervetul lui Elspeth și strecură o vază de argint cu flori mai aproape de ea, făcându-i din nou un semn din ochi care o făcu să roșească.

— Mi-ar plăcea să aflu mai multe despre distribuție, spuse Elspeth, în timp ce băuturile lor ajungeau. Spuneți-mi – John Terry și Lydia Beaumont sunt la fel de apropiați în afara scenei ca și pe scenă? Nu voi spune nimănui dacă este un secret, dar fac un cuplu atât de frumos ca Richard și Anna!

Josephine zâmbi pentru sine, imaginându-și cât de încântat ar fi Terry răspândească un zvon despre o idilă cu fermecătoarea actriță principală, dar trebuia să îi spulbere speranțele lui Elspeth.

— Nu, ambii sunt… vezi tu, sunt doar buni prieteni, spuse ea. Presupun că ar fi greu să lucreze împreună dacă ar avea o relație și mai au un proiect comun legat de piesa mea următoare.

— Pot întreba ce este?

— Sigur că poți. Este o piesă despre regina Maria a Scoției. De fapt, am scris-o pentru Lydia. Întotdeauna a dorit să o joace.

— Ce deosebit să ai o piesă scrisă pentru tine! Trebuie să fie foarte încântată. Abia aștept să o văd în piesă.

— De fapt, o vei vedea mai curând decât atât. Mă întâlnesc cu ea la King's Cross dacă trenul ăsta ajunge înainte ca ea să trebuiască să fie la teatru, explică Josephine, terminând de mâncat și încurajând-o pe Elspeth să facă la fel. Te voi prezenta dacă vrei să o cunoști.

— O, asta ar fi minunat. Știi, abia aștept să îi spun unchiului Frank despre toate astea. A văzut *Richard* aproape de la fel de multe ori ca și mine.

— El este cel la care stai?

— Da, mereu stau la el când sunt în Londra. El și mătușica Betty au un magazin în Hammersmith – pantofi și tricotaje, genul ăsta de lucruri.

— Vii des aici?

— Cam o dată pe lună. Aduc pălăriile și ajut un pic la magazin. E o afacere de familie și de aceea contribuim cu toții. Dar unchiul Frank este pasionat de teatru. Colecționează suvenire și o

înnebunește pe mătușica Betty pentru că au doar un mic apartament deasupra magazinului și el îl umple cu mărunțișuri. Când sunt aici, petrecem cât timp putem în West End[1]. Va fi așa de entuziasmat când îi voi spune despre călătoria mea! Presupun că nu ați putea semna un program pentru el și să-l lăsați la intrarea actorilor? Ar fi prea mare deranjul?

— Sigur că nu, și îți semnez și revista dacă vrei. Se gândi pentru un moment și spuse: Ai deja bilete pentru spectacol? Am câteva rezervate pentru săptămâna asta și ai fi mai mult decât bine-venită să mi te alături într-o seară.

Nu îi stătea în fire să încurajeze apropierea în acest fel, dar, dintr-un motiv sau altul, se simțea protectoare cu această tânără din fața ei. Spre marea ei surprindere, răspunsul la întrebarea ei fu o roșeață ce începea dinspre gâtul lui Elspeth și se ridica încet în sus.

— De fapt, mă duc cu cineva mâine-seară și a făcut rost de locuri excelente, explică ea. Am ieșit de câteva ori și este grozav. Este prima lui slujbă în teatru și nu are mult timp liber, deci presupun că ultimul lucru de care are nevoie este să reziste din nou la piesă, adăugă ea, și dintr-odată privi cu groază. Nu că nu îi place piesa, desigur, numai că…

Se opri, în încurcătură, încercând să dreagă cele spuse, iar Josephine îi veni în ajutor:

— Nu te îngrijora, te rog – dacă aș putea alege între încă o seară la *Richard* și o cină bună la Clubul Cowdray, chiar nu ar fi o dilemă. Ce-i prea mult strică. Oricât de distractiv ar fi pentru public, este dificil dacă lucrezi acolo – trebuie să fie mort după tine să meargă oricum.

Pe când Elspeth roșea din nou și se scuza pentru un moment, Josephine ceru nota. Privi amuzată cum chelnerul își muta atenția de la Elspeth la o altă masă, unde petrecu mai mult timp decât strict necesar lustruind un pahar de cristal pentru o

tânără care lua masa singură. Această fată era mai receptivă, și Josephine se uita cum cei doi își aruncau ocheade, întrebându-se care va fi rezultatul. Când Elspeth veni, ea îi respinse repede insistența de a plăti nota pe jumătate și se îndreptară către compartiment.

În sfârșit, vagoanele începură să șerpuiască prin împrejurimile capitalei. „Cum se schimbă orașele Angliei”, se gândi Josephine, uitându-se la casele mici și moderne și la cinematografele uriașe care păreau să fi apărut peste tot. În timp ce trenul își încetinea viteza și intra într-un pasaj adânc, lumina descrescândă a zilei dispăru cu totul. Când aceasta apăru din nou, contura masa întunecată formată din St. Pancras și Midland Grand, un edificiu care ar fi părut mai potrivit într-o poveste gotică de groază decât pe lângă formele comune ale lui King’s Cross. Josephine auzise că mecanicii locomotivei pe această rută se mândreau cu călătoria, încercând să depășească graficul și întrecându-se între ei pentru a atinge viteze mai mari de o sută patruzeci și cinci de kilometri, și ea nu era singurul pasager care să facă în liniște o rugăciune de mulțumire pentru firea competitivă ce adusese trenul la destinație cu mai puțin de o oră în urma graficului.

•

Bătând din picioare pentru a învinge frigul zilei, Lydia Beaumont era totuși într-o dispoziție uimitor de bună. Dintotdeauna actriță, simțise mereu o afinitate cu efemeritatea și varietatea unui loc precum King’s Cross: populația rătăcitoare de călători și de negustori de stradă avea un anonimat care o intriga și o bogăție de culori care rezonau cu slăbiciunea ei pentru arta spectacolului și cu talentul pentru imitație.

Celălalt motiv pentru buna dispoziție de nezdruncinat a Lydiei se afla exact lângă ea. Ea și Marta Fox erau, pentru a parafraza personajul său în piesă, încă la stagiul din relația lor unde cerul

putea cădea fără prea mare pagubă pentru oricare din ele. Până în martie, nu era neobișnuit ca anul să îi fi oferit Lydiei cel puțin trei versiuni diferite ale iubirii vieții, dar Marta reușise să intre victorios în a patra lună de dominație. După cum admitea și Lydia, aceasta era o relație de o anumită stabilitate.

Din trenul care se apropia, Josephine își identifică prietena și simți același amestec de admirație și temere ce însoțea mereu întâlnirile lor: admirație pentru farmecul plin de grație și pentru zburdălnicia de copil, pentru veselia care se găsea întotdeauna în ochii ei și niciodată departe de zâmbetul său; temere pentru că, dacă ar fi fost sinceră, Josephine era aproape la fel de stânjenită de celebritatea altora cum era de propria celebritate. Însă cu Lydia fusese o apreciere reciprocă de la început – o încredere autentică pornită de la franchețea lor comună și de la ura pentru vanitate sub toate formele sale iar Josephine ajunsese să aprecieze mult prietenia lor, nevenindu-i să creadă că îi aparține. Din obișnuință, o cântări din priviri pe femeia care stătea lângă Lydia pe peron și fu mulțumită să constate că primele sale impresii se potriveau cu descrierea pe care scrisorile prietenei sale o purtaseră în Inverness. Chiar și de la distanță, avea un aer de calm, o cumpătare liniștită în poziția fermă, ea putea fi tocmai antidotul de care Lydia avea nevoie pentru nestatornicia care era o parte inevitabilă a vieții sale în teatru.

Elspeth era atât de emoționată la vederea Annei de Boemia în carne și oase și la mai puțin de cincizeci de metri depărtare încât semnul subtil de salut al lui Josephine putea fi observat cu greutate de pe peron. Nerăbdătoare să coboare și să o cunoască pe Lydia, fata se întinse să-și tragă valiza jos din plasa de bagaje, dar, în graba sa, uită că o deschisese mai devreme să găsească revista pentru a i-o da lui Josephine să o semneze. Când

conținutul se vărsă pe jos, ea păru îngrozită și Josephine – al cărui instinct spre amuzament era învins de compasiunea pentru vulnerabilitatea lui Elspeth – îi veni repede în ajutor. Cât timp cele două umblau pe jos după dulciuri rătăcite și mărunțiș, se uitau una la alta printre picioarele celorlalți călători și în curând izbucniră în râs. Stând înapoi lângă fereastră pentru a permite celorlalți să își strângă bunurile, așteptară un minut pentru a se aduna într-atât încât să iasă din compartiment. Josephine își putea imagina cu greu ce fel de scenă creau pentru cei de pe peron.

— Uite-o în sfârșit, spuse Lydia, arătând spre fereastra vagonului. Doamne, dragă, ai văzut pălăria aia?

Marta se uită și murmură ceva despre a ocupa un loc la coada pentru taxiuri.

— Vom fi cu tine într-o clipită, strigă Lydia după ea.

Când ea se întoarse înapoi către tren, Josephine era pe drum împreună cu însoțitoarea sa care făcuse o așa impresie la sosirea trenului. Dacă nu ar fi cunoscut-o, Lydia nu ar fi ghicit vreodată că această femeie liniștită din Scoția, îmbrăcată simplu într-un costum închis la culoare și cu perle, era autoarea celui mai mare hit din West End. Nimic nu se schimbase la Josephine de când Lydia devenise conștientă de prezența rezervată a acesteia din timpul repetițiilor, când lua loc mai în față. Arăta mai mult ca o profesoară sau una dintre acele femei singuratice pe care o vedeai scriind scrisori în colțul unei sofale dintr-un hotel. Fusese greu să ajungă să o cunoască, pentru că descuraja intimitatea și rar se încredea în cineva, dar efortul meritase. Josephine era atentă și sensibilă, interesată de orice și avea o istețime ghidușă și sarcastică la fel de evidentă în conversație, ca și în operele sale.

Întâmpinând-o pe Lydia cu o îmbrățișare, Josephine o prezentă pe fată ca pe o prietenă pe

care o cunoscuse în călătorie. Actrița, mereu grațioasă în fața publicului, parcurse rutina conversației și a autografelor care îi devenise a doua natură reușind să o facă pe Elspeth să simtă că ea era prima persoană care a menționat vreodată intensitatea scenei morții. După un calculat schimb politicos de farmec și admirație, își aminti de Marta și de taxiul care aștepta.

— Vino, trebuie să te ducem în siguranță la casa aia de nebuni în care stai, îi spuse ea lui Josephine. Sunt sigură că ți-ar prinde bine o odihnă după o zi așa de lungă și trebuie să fiu la teatru la timp sau Johnny va fi un pachet de nervi tot actul întâi. Îi aruncă un zâmbet victorios lui Elspeth și ridică geanta de voiaj a lui Josephine. Restul bagajului este pe drum? întrebă ea.

La menționarea bagajului, o expresie de panică apăru dintr-odată pe fața lui Elspeth.

— Nu pot să cred, se plânse ea. După toată agitația aia, mi-am lăsat geanta în tren. Trebuie să mă duc după ea și să o aduc și pe urmă ar fi bine să îl găsesc pe unchiul meu. Toată gama nouă a mamei este acolo, explică ea, gesticulând către un munte de cutii de pălării pe care un însoțitor ghinionist se simțise obligat să le transfere de la vagonul de bagaje la un cărucior de peron, și ne va omorî dacă nu o ducem în siguranță la Lillibet.

Îmbrățișând-o strâns pe Josephine și promițând să o caute la teatru, Elspeth dispăru înapoi în vagonul din care se ivise cu atâta atenție, prea preocupată de bagaj pentru a observa că pana i se desprinsese de la pălărie și acum zăcea pe peron. Josephine se aplecă să o ridice.

— Păstreaz-o, îți va sta bine, o tachină Lydia, uitându-se jumătate admirativ, jumătate cu înțelegere la prietena sa. Chiar ai răbdarea lui Iov. Nu știu pe nimeni altcineva care ar putea petrece o zi înconjurată de atâta entuziasm și tot să pară sănătos la minte după aceea.

Josephine zâmbi.

— Spre marea mea surprindere, a fost o plăcere. Trebuie să i-o înapoiez totuși, spuse ea, întorcându-se către tren. Ar fi așa de tristă să nu o aibă când își întâlnește iubitul.

Lydia o luă de braț.

— Chiar trebuie să plecăm, Josephine – nu pot întârzia. Dă-i-o când va veni să te caute la teatru. Părerea mea este că nu va dura mult.

Josephine ezită.

— Nu, ai dreptate. Probabil o voi vedea mâine. Să mergem să o găsim pe Marta – mor de nerăbdare să o cunosc.

— Da, și îmi poți spune dacă romanul ăsta pe care îl scrie este sau nu bun la ceva. Pentru mine e prea minunată să mă pot pronunța. Ar putea face o schiță a prognozei maritime și eu aș crede că este Daviot pur.

Râzând, cele două femei ieșiră pe stradă, prea absorbite în discuția lor să observe silueta care se îndrepta acum spre tren.

•

Înapoi în tren, Elspeth văzu cu ușurare că geanta ei era încă pe podea unde o lăsase. Trenul părea aproape părăsit, singurul zgomot venea de la vagonetul unde personalul se presupune că se pregătea pentru călătoria următoare. Uitându-se la revista care purta acum două semnături scumpe, zâmbi pentru sine și o puse cu grijă în buzunarul lateral al genții, gândindu-se cu emoție la plăcerea pe care o va dobândi din urmărirea următorului spectacol acum când cunoștea doi dintre oamenii implicați.

În timp ce încheia bine nasturii și se asigura că de data asta restul bagajului era închis, auzi un zgomot la ușa din spatele ei. Întorcându-se să îi explice paznicului că uitase ceva și că era pe cale să plece, privi cu ochii mari recunoscându-l pe cel din fața ei și apoi cu confuzie la un chip pe care nu se aștepta să îl vadă în tren. În mod instinctiv, înainte de a apuca să ia aminte la ciudățenia

momentului, ea luă cadoul ce i se oferea cu un surâs și se uită la păpușa din mâinile ei, un suvenir al piesei sale dragi și un lucru pe care de mult dorea să îl aibă. Când însoțitorul său luă semnul „Nu deranjați” din suport și îl agăță în afara ușii, apoi păși rapid spre fereastră pentru a trage jaluzelele, Elspeth deschise gura pentru a protesta, dar cuvintele fură prea încete pentru a o salva.

Un braț se întinse spre ea, trăgând-o într-o îmbrățișare ucigașă ce părea să sfideze afecțiunea fizică pe care ajunsese să o cunoască atât de curând. Nu era timp pentru a țipa. Mâna care o apucase de gât, ținând-o aproape, era iute și sigură, și deja nu mai era nevoie de nicio putere. Mirarea făcuse loc unei spaime paralizante și nu avea mai mult control asupra membrelor decât păpușa care tocmai căzuse pe podea și zăcea uitându-se în sus, un martor indiferent la ultimele ei momente. Încercă să respire, să rămână calmă, dar fața îi era împinsă în pieptul atacatorului, iar panica spori în ea în timp ce își dădea seama că aceasta trebuie să fie în mod sigur moartea. „Te rog, Doamne, se gândi ea, nu acum, nu acum când sunt atât de fericită.”

Când vârful aducător de moarte îi străpunse pielea, nu simți mai mult decât o lovitură ascuțită sub coaste, dar nu era nicio șansă să fie recunoscătoare pentru lipsa durerii, nici să se mire că trupul său se predă așa de repede fără să opună rezistență. În cel mai scurt dintre momente, undeva între trezie și uitare, între viață și moarte, era conștientă de tot ceea ce avea să piardă, dar așteptarea se termină în curând, înlocuită pe când cădea în genunchi de o durabilă, chiar dacă prematură, pace.

Capitolul 2

Detectivul inspector Archie Penrose nu putea niciodată călători în zona King's Cross fără să se simtă în mod instantaneu deprimat. Nordul Londrei oferea privirii orașul sub cel mai respingător aspect al său și apăsător totodată prin lipsa de spațiu, în ciuda lărgirii străzilor. Conduse pe o insipidă stradă principală mărginită de case cenușii, dintre care puține fuseseră vreodată decorate sau măcar curățate, și trecu de mizeria împrăștiată din Gara Euston. Apoi urma chiar King's Cross; întotdeauna crezuse că fațada gării – două mari arcade separate de un ceas-turn din cărămizi galbene îngrozitoare, acum negre cu murdăria de peste ani – arăta mai mult ca intrarea într-o temniță decât deschiderea către o capitală. Cu siguranță că nu ajuta cu nimic un om pe cale de a ancheta o crimă.

O mulțime destul de mare se adunase la capătul peronului opt, împiedicându-i vederea către trenul în care corpul fetei fusese descoperit cu mai puțin de o oră în urmă de un tânăr angajat al căilor ferate. Potrivit colegului lui Penrose, sergentul Fallowfield, băiatul era acum în stare de șoc. Fallowfield, care se ocupase de un incident de după colț de pe Judd Street când venise telefonul și fusese primul la locul faptei, se apropia de el acum, făcându-și loc printre privitori cu foarte puțină răbdare pentru curiozitatea lor morbidă.

— Ai crede că ar avea ceva mai bun de făcut într-o seară de vineri, nu-i așa, domnule? Vulturii naibii, ei toți!

Comentariul nu îi era caracteristic sergentului, care de obicei avea o perspectivă mai favorabilă despre natura umană în ciuda anilor de experiență potrivnică. Orice ar fi văzut în tren îl atinsese cu siguranță.

— Biata copilă, nu poate avea mai mult de douăzeci de ani, spuse Fallowfield, ca și cum i-ar fi citit gândurile. Prea puțin a avut vreo șansă să își înceapă viața, ca să nu mai vorbim să o trăiască.

— Știi cine este? întrebă Penrose.

— Presupunând că geanta din vagon îi aparține, numele ei este Elspeth Simmons și este din Berwick-upon-Tweed – cel puțin acolo s-a urcat în tren, și este un bilet dus-întors. Este un caz neplăcut, ăsta, domnule – la fel de odios ca tot ce am mai văzut. Socot că avem de-a face un ticălos nebun.

Când văzu ce îl aștepta în vagonul izolat, Penrose nu putea decât să fie de acord. Fata moartă stătea – sau părea să fi fost așezată – în mijlocul celor trei locuri din dreapta compartimentului, un prețios și mortal ac de pălărie ieșindu-i afară din stern. Mâinile îi fuseseră strânse împreună ca pentru a mima în chip nefericit aplauze la scena pe care cineva o crease pentru ea pe locul liber din față. Acolo, o pereche de păpuși – una închipuind un băiat, cealaltă, o fată – fuseseră aranjate cu grijă pe banchetă ca niște actori pe scenă. Stăteau împreună într-o îmbrățișare parțială, și el observă că mâna stângă a păpușii cu plete lungi – cea care purta verigheta – fusese ruptă și atârna singură în fața celor două păpuși ca o proptea sinistră dintr-un film horror. Aproape de ele, pe scaun, era un bilețel scris de mână pe o hârtie ce arăta scumpă: „Crinii sunt mai la modă”, spunea, dar floarea ce zăcea pe jos nu era un crin, ci un iris.

Îi fu imediat limpede că aceasta nu era o crimă întâmplătoare sau spontană, ci un act de violență gândit în detaliu și probabil profund personal. Nu se gândi nici pentru o secundă că asasinul dorea să fie repede identificat, dar fără prea mare îndoială un mesaj putea fi urmărit în fiecare obiect pe care el – sau ea – fusese atât de atent să îl lase pe corp sau pe lângă acesta. Era o crimă care ceruse sânge rece.

— Jaluzele erau sus sau jos când a fost găsită? întrebă el.

— Ambele jos, domnule. Băiatul spune că a tras-o pe aceea sus cum a intrat.

Chiar și așa, se gândi Penrose, trebuie să fi luat câteva minute ca scena să fie aranjată odată ce crima fusese comisă, și asta ar însemna un risc mai mare de a fi descoperit decât și-ar permite majoritatea oamenilor. Asta era și ideea totuși: într-o crimă simbolică precum aceasta nu aveau de-a face cu temerile și îndoielile unei persoane normale, ci cu aroganța și sentimentul de invulnerabilitate ce însoțeau în mod invariabil răul.

— A fost găsită exact așa?

— Da, sau cel puțin așa spune. Numele lui este Forrester și e vizibil îngrozit până în măduva oaselor. Maybrick a eliberat camera de așteptare și l-a dus acolo cu o ceașcă de ceai. Bietul amărât – nu mă mir că e speriat: nu mi-ar fi plăcut să dau cu ochii de o așa priveliște la vârsta lui. Păpușile alea sunt de ajuns să bage în sperieți pe oricine și i-au provocat o sperietură – la fel de mult ca și găsirea cadavrului.

Penrose se întoarse să se uite la ele. Păpușile erau fiecare înalte cam de treizeci de centimetri și minuțios îmbrăcate în mantii cu ciucuri și aveau coafuri de modă veche. Intrigat, se mișca puțin mai aproape, minunându-se de minuțiozitatea cu care fețele fuseseră modelate, arătând stăruitor de însuflețite într-un loc al morții.

— Nu sunt niște păpuși oarecare, Bill. Mă întreb dacă erau ale ei sau dacă le-a adus criminalul. Sunt suvenire de la o piesă care se joacă zilele astea în West End – *Richard de Bordeaux*; este o piesă istorică despre Richard al II-lea. Păpușile alea au fost făcute special să arate ca personajele din ea. Și bucățica aia de hârtie, continuă el, arătând către bilețelul de pe scaun, este un citat din ea: „Crinii sunt mai la modă”. Cred că regina spune asta la un moment dat.

Fallowfield nu auzise niciodată de piesă, dar nu a fost deloc o mirare pentru el că superiorul său știa totul despre ea. Pe lângă poliție, teatrul era marea pasiune a lui Penrose și avea o cunoaștere completă a subiectului la fel ca și alți câțiva prieteni și rude implicate în domeniu.

— Eu am crezut că doar era un fel ciudat de scrisoare de dragoste, spuse Fallowfield.

— Presupun că într-un fel este, replică Penrose. Întrebarea e – de la cine este? Și va fi expeditorul distrus când îi vom da vestea că domnișoara Simmons este moartă?

— Sau știe deja, vreți să spuneți? Fallowfield duse până la capăt ideea. O carte de vizită destul de evidentă, asta, nu credeți, domnule? Vreau să spun, vom afla dacă era curtată și, dacă într-adevăr ucigașul ar fi putut la fel de bine să ne fi lăsat adresa și să ne fi economisit timpul.

— Da, presupun că da, dar nu cred nici pe departe ca va fi așa simplu cum spui tu. Pentru început, nu avem nicio garanție că este o scrisoare de dragoste și, ținând cont de toate celelalte care au fost puse aici cu un motiv, aș spune că la mijloc este un înțeles mult mai adânc decât un fel de gest romantic stângaci. Și, în afară de toate nimicurile astea, nu ți se pare că acul ăla de pălărie e o alegere bizară de armă? Nu e o manieră de crimă foarte masculină. Este scoasă din Agatha Christie: *Murder on the Royal Highlander*[2] în cincisprezece capitole ușoare.

— Probabil, toți au făcut-o atunci, domnule. Și sunt doar nouă capitole, apropo, spuse Fallowfield, fără ironie voită, trădând o familiarizare deplină cu ficțiunea polițistă actuală, care îl surprinsese întotdeauna pe Penrose.

Deodată acesta avu o imagine a pragmaticului său sergent grăbindu-se acasă de la Yard în fiecare seară pentru a devora ultimul thriller lângă șemineu. Și, mai bine, poate chiar își scria propriul roman. Era strașnică ideea ca domnișoara Dorothy

L. Sayers să se dovedească a fi un ofițer al legii solid și cu mustață, depășind vârsta de cincizeci de ani și își puse în gând să îi pomenească asta lui Josephine când o va vedea mâine-seară.

Numai că acum, desigur, va trebui să o vadă mai devreme decât era plănuit și nu va fi nicio plăcere în întâlnirea lor. Dintr-un oarecare motiv, criminalul acestei fete era legat de piesa ei și, oricât de nevinovată ar fi explicația, el nu i-ar ascunde acel fapt și nici ea nu ar dori acest lucru. Își dorea să atenueze șocul promițându-i genul de soluție îngrijită cu care ea își încheiase prima poveste polițistă, dar nu îi putea insulta astfel inteligența și nici nu i-ar fi mers chiar dacă ar fi încercat. Ar putea râvni la genul de noroc de care omologul său fictiv, Alan Grant, se bucurase la apariția sa de debut, dar atât el, cât și Josephine știau că realitatea morții era diferită și crima aducea cu ea o întinare contagioasă, o pată de mâhnire, oroare și distrugere ce refuza să fie reținută în paginile unui roman.

Își dădu seama jenat că Fallowfield continuase conversația dincolo de cunoașterea sa erudită a operelor doamnei Christie, dar nu avea nici cea mai mică idee despre ce spusese omul. Sergentul, care era obișnuit cu tendința lui Penrose să-și lase mintea să zburde, repetă cu răbdare ultima idee:

— Ziceam doar despre acul de pălărie, domnule. Se pare că asta era slujba ei, pălăriile de damă adică. Deci poate a fost doar convenabil să o înjunghie cu asta.

Penrose aruncă o privire la pălăria care zăcea zgâriată și mototolită pe jos aproape de cadavru, o victimă a violenței care avusese loc.

— Da, poate.

Se uită atent la fată, încercând să vadă dincolo de trăsăturile ce fuseseră aplatizate de moarte, să își imagineze cum fusese doar cu câteva ore în urmă și să descopere ce l-ar fi impresionat la ea dacă ar fi trecut pe lângă ea pe stradă. În orice

investigație a unei crime, ținea să îi ofere celui decedat o demnitate și o individualitate pe care nu întotdeauna putea presupune că și le-a îngăduit în viață. Vechiul adagiu era adevărat: Nu erau decât câteva motive reale pentru crimă – iubirea, lăcomia și răzbunarea erau în fruntea listei –, dar fiecare victimă era diferită și fiecare avea dreptul să fie tratată ca și cum moartea sa ar fi fost unică. Se apropie de cadavru, îndeajuns încât să observe o pată de sânge pe gulerul ei. Semnul indica o tăietură pe gât care însă era atât de mică încât ar fi fost ușor să o rateze. Capul victimei era înclinat într-o parte și ușor înainte, și se putea vedea o porțiune de păr ce fusese ras la spate. Acest lucru fusese făcut brutal – era limpede că asasinul fusese prea grăbit să mai stea pe gânduri că îi sfâșie pielea – și câteva șuvițe de păr încă zăceau pe umărul stâng al fetei. „Ce lucru ciudat, se gândi el – atât de neînsemnat și totuși cumva atât de umilitor.”

Aerul din compartiment era greu și sufocant, și Penrose era bucuros să iasă pe coridor.

— Unde este bagajul, că veni vorba? îl întrebă pe Fallowfield. Era pe cale de a fi trimis sau plănuia să îl ia cu ea?

— Am pus să fie încuiat într-una dintre camerele paznicilor, domnule. Nu erau instrucțiuni să fie trimis undeva.

— Atunci poate cineva trebuie să vină să o ia. Mai bine ai merge și ai vedea pe cine ai putea găsi în mulțimea aia, sergent. Oricine ar fi, trebuie să fie foarte îngrijorat până acum dacă nu are ceva de ascuns, firește. Vom lăsa scena pe seama băieților, dar spune-le că vreau multe fotografii – fiecare mic detaliu, mai ales tăietura de pe gâtul ei. Și vom avea nevoie să începem să lucrăm la lista de pasageri, deci cu cât faci rost de ea mai repede și de o evidență a personalului de serviciu, cu atât mai bine. Voi merge să văd dacă Forrester ne poate spune ceva ce nu știm deja – nu m-ar deranja o

ceașcă din ceaiul lui Maybrick, acum că pomenești de asta –, dar dacă afli că o aștepta cineva, indiferent cine, vreau să mi se spună imediat. Te-ai uitat deja prin geanta ei?

— Am aruncat rapid o privire, domnule. Câteva foi și vreo două săptămânale, și asta era în buzunarul lateral cu biletul de tren, spuse Fallowfield, ținând o revistă. Uită-te la pagina paisprezece.

Penrose făcu cum i se spuse. Când văzu dedicația datată, i se înmuiară picioarele: „Cu drag pentru Elspeth, cu mulțumiri pentru o călătorie de neuitat. Sper să ne întâlnim în curând! Cu multă dragoste, Josephine (Gordon)". Deci o cunoscuse și ea și e posibil să fi fost printre ultimele persoane să o vadă în viață. Dintr-odată, avea nevoie de ceva puțin mai puternic decât ceaiul lui Maybrick.

•

Penrose realiză că era puțin probabil să audă ceva de prea mare ajutor când îl văzu pe cel mai plauzibil martor pe care îl avea stând în camera de așteptare și ținând strâns o ceașcă plină de ceai care trebuie să fi fost rece de ceva vreme. Fallowfield apreciase corect frica lui Forrester, și nu era de mirare. Cei mai mulți oameni erau îndeajuns de norocoși încât să atingă o vârstă mijlocie confortabilă înainte ca o conștientizare a caracterului trecător al vieții să înceapă să îi împovăreze, dar acesta era un lux care fusese refuzat generației sale și el știa prea bine să recunoască momentul în care cineva ajungea pentru prima dată față în față cu propria efemeritate.

Pentru Penrose, acel moment venise înainte ca el să aibă o șansă reală să afle orice despre sine, să știe cine ar fi putut deveni dacă lumea s-ar fi dovedit a fi altfel. Încă își putea aminti acea săptămână la început de septembrie – aproximativ o lună la puțin timp după întoarcerea sa la Cambridge pentru ultimul an la Facultatea de

Medicină – când războiul începuse, dar înainte de a face vreo impresie marcantă. În Cornwall fusese foarte cald în timpul anului și se bucura de ultimele sale zile acasă. Cerul avea cel mai intens albastru, și căldura era slab atenuată de aerul dinspre mare. Pășunile și grădinile fuseseră arse de secetă, iar merele, perele și ghindele căzuseră cu mult înainte de timpul lor. Satul hotărâse să continue după plan cu Festivalul Recoltelor în ciuda grijilor legate de război, așa că se alăturase restului familiei într-o plimbare spre biserica din vârful dealului de la marginea moșiei bunicului său pentru a asculta cum unchiul său, pastorul parohiei, Îi mulțumea lui Dumnezeu pentru recolta nemaipomenită și vremea necapricioasă ce permisese să fie adunată.

De îndată ce văzuse marele Union Jack[3] care înlocuise scena răstignirii prezentă îndeobște în fața amvonului, Penrose își dădu seama că reprezentantul lui Dumnezeu – un fanatic evlavios în cel mai bun caz, chiar dacă era parte din familie – își schimbase planul. După ce ținuse o predică îngrozitoare despre gloriile luptei, preamărind mutilarea, masacrul și vărsarea de sânge cu binecuvântarea unui autorități superioare, pastorul făcuse un apel la toți tinerii să se înroleze în armată, să potolească pofta țării pentru soldați care să apere dreptatea războiului. Ceea ce nu apucase să menționeze era cauza în numele căreia li se cerea miilor de tineri să își dea viața, dar predica sa de recoltă avusese efectul scontat: până la sfârșitul anului, fiecare bărbat apt de luptă din sat se înscrisese pentru noua armată a lui Kitchener, un exod ce fusese reprodus în toată țara, umflând rândurile armatei cu aproape un milion în intervalul a numai patru luni. Unii așteptaseră acasă serviciul de garnizoană, în timp ce soldații adevărați plecaseră imediat pe front. Majoritatea dăduseră crezare ziarelor care susțineau că va fi un război scurt, terminat cel mult până la Crăciun.

Toate greșiseră și încă mai era scârbit când se gândea la chemarea aceea de la altar către tineri să se ofere pe sine pentru gloria lui Dumnezeu și pentru opt șilingi și nouă pence pe săptămână.

În momentele sale mai întunecate, când o legătură cu viața era mai greu de găsit, se întreba dacă acest lucru era motivul care îl ținea în această slujbă – nu o aspirație abstractă pentru dreptate sau o credință că ar fi putut face orice să împiedice răul nativ ce se găsea în sufletele unor oameni, ci o nevoie disperată să înfrâneze sentimentul de vină pe care îl purtase din acele zile. Câteodată funcționa, și mersul natural al unei investigații în care umanitatea unui individ prima risipind sentimentul de pierdere care venea din vederea morții la o scară de o asemenea mărime – dar acele momente erau rare, iar furia care fierbea în sufletul lui de la război încoace părea doar să crească și mai mult cu timpul.

— Să ne întoarcem înainte de momentul în care ai găsit-o pe domnișoara Simmons în compartiment, îi spuse el blând băiatului.

— Acesta este deci numele ei?

— Da, se numea Elspeth. Ce făceai în acel vagon?

— Eram acolo doar ca să mă asigur că era curat și ordonat, gata pentru următoarea călătorie.

— Dar nu asta era datoria ta, nu-i așa? Ești chelner, nu însoțitor.

Tommy se uită la fața inspectorului și știu imediat că ar fi inutil să-l ducă cu vorba pretinzând o mare sârguință în munca sa.

— Era vorba de o fată, înțelegeți? În vagonul-restaurant, îmi arunca ocheade, așa că l-am rugat pe unul dintre colegi să mă lase să verific niște vagoane pentru că știam că ea era pe undeva pe aici. M-am gândit că aș putea să o prind înainte să coboare și să văd dacă i-ar plăcea să mănânce ceva mai târziu. Nu era nimic rău în asta, termină el provocator.

— Și ai reușit?

— Ce anume?

— Să o prinzi înainte să părăsească trenul.

— Am reușit, întâmplător. Trebuia să o întâlnesc în afara gării când terminam treaba. Presupun că a renunțat deja, spuse Tommy cu o privire nostalgică în direcția ușii.

— Și fata asta are un nume?

— Ivy. Nu știu care este celălalt nume. Nu am ajuns așa departe.

— Ești sigur că de fapt nu te-ai dus să o cauți pe domnișoara Simmons în compartimentul ăla?

Vocea lui Penrose dobândise o notă mai serioasă și deodată lui Tommy îi deveni clar că încercarea lui de a obține o întâlnire ar fi putut să îi aducă o mai mare încurcătură decât se așteptase.

— Nu credeți că am fost eu, nu? țipă el cu groază. Știu că am flirtat cu ea la restaurant, dar nu eram decât prietenos și așa sunt cu toată lumea. Nu i-aș face rău nici unei fete și, oricum, credeam că a plecat deja din tren – am văzut-o pe peron în timp ce vorbeam cu Ivy.

— În regulă, calmează-te. Penrose îl trimise pe Maybrick să vadă dacă evaziva Ivy avea ceva mai bun de făcut decât să se învârtească pe lângă o gară toată noaptea așteptându-și bonul de masă, apoi își întoarse atenția înapoi către Tommy. Nu, de fapt nu cred că ai avut nimic de-a face cu asta, dar am nevoie să fii sincer cu mine despre ce ai văzut și când. Spui că ai observat-o pe domnișoara Simmons pe peron, dar sigur erau mulți oameni mișunând pe acolo? Ce o făcea să se distingă?

— Pălăria ei pentru început, replică Tommy. Era imposibil de ratat. Și bagajul – avea mormane. Îmi amintesc că eram bucuros că nu a trebuit să descarc atâta. Șovăi pentru un moment, apoi apelă la criteriul ce avea cel mai mult sens pe lume. Nici nu arăta rău. Nu era așa de frumoasă ca Ivy, desigur, dar nu te-ar deranja să fii văzut ieșind cu ea.

— Și la cât timp după ce ai văzut-o pe domnișoara Simmons pe peron i-ai găsit cadavrul?

— Nu știu – la zece sau cincisprezece minute cred. Am ajuns-o din urmă pe Ivy exact când era să se dea jos din tren – cred că se învârtea pe acolo, sperând că voi veni să o găsesc – și am vorbit exact afară lângă ușa vagonului câteva minute. Apoi am văzut-o pe fată. Era un pic mai departe pe peron, vorbind cu încă vreo două femei. Atunci l-am văzut pe domnul Folkard – el este șeful – venind spre mine, trebuia să stabilesc ceva repede cu Ivy și să o șterg înainte să mă întrebe ce făceam. Mi-a luat numai câteva minute să trec pe la celelalte compartimente să mă asigur că nimeni nu uitase nimic – apoi am ajuns la ăla.

— Ai observat pe cineva zăbovind pe acolo?

— Nu am *văzut* pe nimeni, nu.

— Dar?

— Păi, când am ajuns la compartimentul ăla, semnul „Nu deranjați” atârna pe ușă, deci am bătut la ușă și am spus să se grăbească, și apoi m-am dus la următorul compartiment.

— Cum știai că era cineva acolo? Nu era mai probabil ca semnul să fi fost doar lăsat pe ușă?

— Puteam să aud pe cineva mișcându-se pe acolo. Tommy se uită în jos, jenat. Credeam că se distrau un pic… bine, știți dumneavoastră. Așa că i-am lăsat să se pună în ordine și m-am întors vreo două minute mai târziu, când am auzit pe cineva închizând ușa și plecând.

— Ce zgomote ai auzit venind exact din compartiment?

— Doar un pic de agitație. Se uită la Penrose, dintr-odată mai agresiv. Nu credeți că aș fi lăsat-o dacă știam ce se întâmpla, nu-i așa? De unde era să ghicesc că în tren era un psihopat violent?

Deci de aceea băiatul era atât de defensiv. Nu era doar șocul și descoperirea cadavrului care îl afectaseră așa de mult, ci realizarea a cât de aproape fusese de crimă și un sentiment de vină în

urma eșecului de a o opri. Penrose continuă mai blând:

— Ce ai văzut prima dată când ai intrat în compartiment?

— Era aproape întuneric pentru că jaluzelele erau lăsate, dar se putea vedea că cineva era încă acolo. Am crezut că probabil dormeau, așa că m-am dus și am ridicat o jaluzea la fereastră. Când m-am întors, am văzut fata și niște păpuși ciudate pe celălalt loc.

— Cât ai stat acolo?

— Nu trebuie să fi fost decât un minut sau două, dar parcă au trecut secole. Nu aș fi stat atâta, dar deodată m-am gândit – dacă făptașul era încă pe acolo? Atunci a căzut floarea aia de pe scaun și am trecut peste ea. Sună prostesc, știu, dar nu puteam să mai suport.

— Ai atins ceva?

— Numai jaluzeaua când am intrat. Vedeți, era prea întuneric să fac curat.

— Și femeile cu care vorbea domnișoara Simmons – le-ai recunoscut din tren?

— Pe una din ele, cea mai înaltă cu părul închis la culoare și costum pretențios. Fusese în tren de la Edinburgh și luaseră prânzul împreună în vagonul-restaurant. Au petrecut mult timp vorbind.

— Deci păreau să se cunoască bine?

— Nu știu despre asta, dar cu siguranță se înțelegeau de minune.

— Iar cealaltă femeie?

— Nu cred că am văzut-o înainte, dar au fost servite multe mese în călătoria aia e posibil să nu fi observat. Dar sigur nu mânca cu celelalte două.

— Cum arăta?

— Plăcut, presupun, pentru vârsta ei – trebuie să fi avut peste patruzeci de ani. Păr lung, cam asta e tot ce îmi amintesc.

Penrose auzise îndeajuns ca să confirme că însoțitoarele lui Elspeth se potriveau cu semnăturile din revista ei.

— Erau încă cu domnișoara Simmons când ea s-a întors în tren? întrebă el, încercând să-și țină departe de voce senzația de leșin.

— V-am spus – nu știu. Au dispărut toate până m-am mai uitat o dată și am presupus doar că au plecat. Nu am văzut pe nimeni urcându-se din nou, dar știți cum e când oamenii se dau jos și sunt bagaje peste tot – este mult prea plin să supraveghezi tot ce se întâmplă.

— În ordine, să ne oprim aici, dar este vital să nu spui nimănui ce ai văzut în tren – înțelegi? îl întrebă cu asprime, fără vreo speranță reală ca să fie luat în seamă.

Era clar că băiatul va vorbi cu cineva, după cum Penrose știa din propria experiență, nu era nimic mai rău decât intimitatea diformă de a fi primul care să privească un corp neînsuflețit. Singurătatea era insuportabilă.

Maybrick reintră în cameră și salută scurt din cap.

— Ei bine, Tommy, spuse Penrose, se pare că Ivy a ta este mai dornică decât ai crezut. A confirmat ce ne-ai împărtășit, așa că spune-i sergentului unde te putem găsi dacă avem nevoie și poți pleca. Mai bine nu ai face-o pe fata aia să te mai aștepte, dar amintește-ți ce am spus – niciun un detaliu nimănui.

— Să fiu sincer, nu prea am chef pentru a face curte acum, spuse Tommy cu deznădejde în timp ce Maybrick îi înmânână un creion să-și scrie adresa, dar presupun că nu ar trebui să o dezamăgesc.

•

Părăsind camera de așteptare să își caute sergentul, Penrose îl văzu pe Fallowfield apropiindu-se deja și știu instantaneu că omul de lângă el venise la King's Cross să o întâlnească pe Elspeth Simmons. Tatăl ei, socoti el, sau poate un unchi – prea în vârstă, oricum, să îi fie iubit. Dar orice legătură avusese cu fata, vestea morții sale părea să îl fi devastat: mersul lui, umerii, mișcarea

constantă a mâinilor și expresia goală de pe față – toate semnalau neîncrederea încăpățânată în fața brutalei pierderi.

— Acesta este Frank Simmons, domnule, spuse Fallowfield. Este unchiul domnișoarei Simmons.

Archie întinse mâna, știind din experiență că formalitățile uzuale ale vieții de zi cu zi puteau, chiar prin familiaritatea lor, să acționeze ca un sprijin mic, dar liniștitor pentru cei a căror lume tocmai se prăbușise.

— Detectivul inspector Archie Penrose, spuse el, și apoi simplu: Îmi pare foarte rău.

Omul încuviință din cap.

— Este numai vina mea, vedeți dumneavoastră, spuse el, ca răspuns la o acuzație ce nu venise de la polițiști, ci de la o voce interioară. Am întârziat așa mult să o iau! Dacă doar aș fi rămas unde eram, ar fi fost bine acum.

Penrose îl lăsă să vorbească și să facă orice confesiune pe care o credea necesară, în vreme ce îl conducea către un loc în camera de așteptare.

— Asta va fi dificil pentru dumneavoastră, știu, dar este important să vă pun acum niște întrebări despre Elspeth și despre orice aranjament făcut pentru ea pentru această seară. Ce ați vrut să spuneți când ați zis că trebuia să fi stat unde erați?

Simmons își frecă fruntea cu degetele, ca și cum presiunea l-ar fi ajutat să își pună gândurile în ordine.

— Am venit cu furgoneta să o iau, cum fac de obicei, începu el, dar când am ajuns aici unul dintre paznici mi-a spus că trenul întârzia și nu va veni decât în aproximativ o oră și jumătate. Deseori trebuie să aștept și de obicei stau cu nerăbdare pe peron sau beau o ceașcă de ceai după colț, dar azi nu îmi terminasem tura și m-am gândit că o oră mi-ar ajunge să las ultima comandă și să mă întorc să o întâmpin pe Elspeth. Astfel, ne puteam duce direct acasă și ar fi fost și destul spațiu pentru noul stoc pe care îl aducea ea.

Întotdeauna avem de suferit cu Betty, soția mea, dacă se strivește ceva.

Penrose rămăsese deja puțin în urmă cu discuția.

— Ce livrați? întrebă el.

— Ceai mai ales, și cafea, dar magazinul de pe Conventry Street avea nevoie de niște echipament nou și asta e ce duceam sus în cameră. În vreme ce inspectorul continua să se uite întrebător la el, Simmons dădu mai multe amănunte: Sunt șofer pentru Lyons. Am fost la ei de când am părăsit regimentul. Nu este cea mai palpitantă slujbă, dar ajungi să te descurci prin zonă. De aceea eram sigur că niște scurtături m-ar duce acolo și înapoi într-o clipită, dar se întâmplase ceva pe Judd Street. Am fost prins acolo timp de secole înainte să scap și să fac livrarea și apoi nu am găsit niciun loc unde să parchez la gară. Până m-am întors pe peron, umblau peste tot polițiști și am știut că se întâmplase ceva.

Fallowfield deschise gura să vorbească, dar Penrose, anticipând ce voia să spună, dădu din cap dezaprobator. Va fi un timp pentru a-i cere lui Frank Simmons să probeze că fusese departe de King's Cross atunci când sosise trenul, dar nu acesta era momentul; toată viața se scursese din el și urma să-i fie și mai rău. Păstrând orice alt interogatoriu pentru ziua următoare, își îndreptă toată atenția asupra inevitabilului.

— Mă tem că va trebui să vă cer să identificați cadavrul lui Elspeth, spuse el liniștit. Rudele cele mai apropiate trebuie informate, desigur. Sunt părinții ei?

— Da. Bine, mama ei în orice caz – cumnata mea. Fratele meu a murit anul trecut. Elspeth este adoptată însă. Nu au putut avea copiii lor și ea a însemnat totul pentru ei, pentru noi toți de altfel. Nu știu cum ar fi trecut Alice prin ultimele luni dacă nu ar fi fost ea. Elspeth o făcea să zâmbească în continuare. În timp ce se convingea tot mai mult de realitatea morții ei, Simmons își pierdu până la

urmă controlul de sine de care se agățase atât de stăruitor. Cum o voi mai privi vreodată pe Alice în față, știind că i-am luat toate astea?

Admițând întrebarea, dar înțelegând că nu era niciun răspuns pe care să-l poată da, Penrose nu spuse nimic. În schimb, îl conduse pe Simmons din camera de așteptare spre corpul nepoatei sale și spre temerile sale cele mai îngrozitoare.

Capitolul 3

Când Josephine se trezi a doua zi dimineață, era puțin trecut de 9.00 și St. Martin's Lane era în plină activitate. Era sâmbătă și, chiar și la această oră matinală, un aer de distracție îi cuprinsese inevitabil pe locuitorii și pe turiștii de weekend din West End. De la fereastra ei la numărul 66, Josephine se uită la sud spre Trafalgar Square, minunându-se ca de obicei de multitudinea de drame umane care se dezvăluiau jos, pe stradă – cu mult mai multe decât se puteau juca în fiecare seară pe tărâmul mai artificial al teatrului londonez. Captivată de culoarea și mișcarea vieții, privi cum fiecare scenetă familiară pălește în străzile mărginașe, rezultatul său putând fi doar ghicit. Momente ca acesta de observație detașată chiar dacă fantezistă i se potriviseră întotdeauna și nicăieri nu se găseau mai des decât în Londra, un oraș care nu deranja niciodată și în care găseai companie potrivit dispoziției tale sufletești sau te puteai bucura de singurătate desăvârșită.

Își mută privirea contemplativă de la strada îngustă la clădirea de vizavi și se întrebă cât va dura până când Elspeth o va căuta la intrarea actorilor așa cum promisese. New Theatre, unde *Richard de Bordeaux* era pe cale să intre în ultima săptămână de punere în scenă, stătea impunător între Salisbury și County Court din Westminster, berea, justiția și iluzia conviețuind pașnic. A spune că New Theatre era cel mai bun teatru din Londra se dovedea la fel de fără sens ca alegerea celei mai bune biserici – toate serveau unor credințe diferite și fiecare era la fel de bună ca toate celelalte –, dar acest teatru era nemaipomenit, chiar și pentru cineva mai puțin subiectiv decât ea. Construit numai ca alternativă la altceva pe un petic de pământ situat în spatele lui Wyndham, de care era încă legat printr-un pod, New Theatre era totuși un

exemplu splendid de design clasic, fațada sa din piatră de Portland, ornamentația îndrăzneață și pilaștrii uriași oferind o demnitate și o stabilitate trucului iluzoriu al distrării publicului. Și asta, Josephine se convinsese de mult, și era succesul: un truc, un noroc neașteptat ce depindea aproape numai de tendințele epocii. Frumoasa boltă din fontă care decora intrarea teatrului arăta îndeajuns de solid, dar nemurirea pe care o dăruia scriitorilor, ca și interpreților era schimbătoare, o fiară capricioasă care se potolea numai din întâmplare. Se nimerise că anul acesta zeii decretaseră că era rândul ei: cozile pentru matineu deja începuseră să se formeze la casa de bilete și optimiștii veniți pentru bilete ieftine continuau să se adune în jurul clădirii ca un șarpe până când spectacolul de seară începea la 20.15 fix.

La numărul 66 pe St. Martin's Lane va fi casa lui Josephine pentru următoarele câteva zile, așa cum era deseori când vizita Londra. În favoarea sa erau mai multe decât apropierea de teatru: cândva atelierul în care Thomas Chippendale crease mobilă rafinată pentru o piață entuziastă era acum locul potrivit pentru un alt nume vestit pentru simplitate și sobrietate. Talentatele surori Motley revoluționaseră designul de teatru și contribuiseră la unele dintre cele mai mari succese pe care West Endul le trăise în ultimii ani. Josephine era prima care să admită că atracția pentru piesa ei stătea la fel de mult în romantismul costumelor cât în dialoguri, iar în timpul celor optsprezece luni, cele trei femei deveniseră bune prietene. Era uimită cât de natural se strecurase pe decorul vesel, intim, iar sosirea la numărul 66 era mereu pentru ea ca o venire acasă.

Ademenită din camera ei în marele studio central de gândul de a lua micul dejun, fu amuzată să constate că spațiul era și mai haotic decât de obicei. Epuizată după călătorie, se retrăsese înainte ca gazdele să sosească acasă și dormise un somn

profund, ignorând activitatea intensă care în mod clar continuase până târziu în noapte. Pereții erau acum acoperiți de schițe iscusite ale costumelor pentru nouă înscenare a piesei *Hamlet* despre care știa că intra în program mai târziu în același an; chiar și în această etapă timpurie, era limpede că surorile Motley se întrecuseră pe sine. Proiectele erau împărțite în secvențe contrastante, fiecare executată cu stil într-o imagine a Danemarcei medievale, care nu se îndepărta de formele uzate ale depresiunii economice din era curentă, și fu captivată imediat de naturalețea lor. Pe podea se începuse deja lucrul la materialele pentru costume: bucățele de pânză de decor acoperite de vopsea și pigmenți metalici erau împrăștiate de-a lungul podelei, accentuate de pătrate de postav gros care fusese puternic tratat cu săpun de bucătărie și vopsea pentru a semăna nefiresc de bine cu pielea.

Fu mulțumită să vadă că arhitectul acestei dezordini glorioase era, ca de obicei, la telefon și în centrul propriei creații. Veronique Motley – sau Ronnie, cum i se spunea deseori – moștenise frumusețea mamei sale și indiferența tatălui pentru convenție. Întinsă într-un șezlong de un albastru-verzui-închis pe care chiar ea și sora ei îl vopsiseră și acoperită de o mantie din blană de urs ca din considerație pentru climatul rece scandinavian în care petrecuse noaptea, Ronnie era în plin avânt.

— Draga mea, abia ne recuperăm după rușine, plânse ea în receptor. Trebuia să fi știut din momentul în care au adus maimuța că întreaga producție va fi un fiasco de la început până ia sfârșit. Creatura a mușcat pe toată lumea la repetiția cu costume și eram toți de-a dreptul îngroziți. Hephzibar a dat din mâini cu așa spaimă încât cusătura a cedat și a trebuit să o coasem din nou. Încă nu și-a venit în fire. Și nici nu întreba de cost – cheltuisem patru mii de lire înainte ca să se ridice cortina și tot arăta ca Trocadero[4] într-o

vineri seara. Nu mai spun de *Dream*[5], a fost un coșmar oribil!

Prinzând expresia uluită a lui Josephine, făcu o față de *ennui*[6] studiat și grăbi sfârșitul convorbirii:

— Oricum, dragă, trebuie să plec. Ne întâlnim cu Johnny în curând și știi cum e – va dori să treacă direct la scena morții Ofeliei și nu avem un costum în care biata fată să se descurce.

— Au fost deci Crummlii în oraș pentru săptămână de gală? întrebă confuz Josephine cât timp Ronnie puse la loc receptorul și călcă cu grijă printre mormane de tapițerie și stambă pentru a-și învălui prietena într-o îmbrățișare. O altă victorie a sorții potrivnice asupra speranței, după cum se aude. Nu știu cum vă supuneți la așa ceva.

Ronnie se strâmbă.

— Cu cât uităm mai repede, cu atât mai bine, deși cred că lui Johnny îi va veni mai greu să-și revină – trebuie să fi pierdut o avere, în cele din urmă a trebuit să vindem decorul pe obiecte numai ca să recuperăm ceva. A făcut pe curajosul, totuși; tot ce a spus după prima noapte – care a durat cinci ore și jumătate, apropo – a fost că nu credea că „vom scăpa basma-curată”. Am încercat să îl consolăm rostind vechiul clișeu că banii nu aduc fericirea, dar nu cred că am fost foarte convingătoare.

— Nu, îmi închipui. Atitudinea lui Johnny este că banii aduc o imitație atât de bună a fericirii că numai un expert poate face diferența.

Ronnie râse și o conduse către masa unde serveau micul dejun.

— Este chiar minunat să te văd, să știi. Lettice și cu mine spuneam mai deunăzi că de data asta ai petrecut prea mult timp în Invernessul bătrân și uscat.

Zâmbind, Josephine își puse mult zahăr în cafea.

— Mă bucur să fiu aici, zise ea. Cel puțin în Londra nu simt nevoia să îmi cer scuze tot timpul

pentru că am o piesă de succes. Englezii sunt mult mai generoși decât scoțienii.

— O, toate orașele mici sunt la fel, dragă. Nu te deranjează cu adevărat, nu?

— Sincer? Da, presupun că mă deranjează puțin. Este o treabă de genul: „fata băcanului s-a descurcat bine", ca și cum nu am dreptul la o viață aici cu prieteni diferiți și o perspectivă nouă. Se vor grăbi mereu să pună jugul înaintea boilor.

— Dă-i naibii pe toți atunci! Încă un necaz și Lettice și cu mine vom veni și-i vom pune la locul lor. Nu vor ști ce i-a lovit.

— Nu face promisiuni nesăbuite – nu ți-am spus încă despre femeia care conduce poșta.

— Vorbind despre femei formidabile, spuse Ronnie, încă râzând, mi se pare că ar trebui să te previn că Becața[7] este supărată azi; nu-i cea mai bună zi a ei. Am folosit avansul de la *Hamlet* ca să-i ofer o mașină de gătit cu gaz pentru că întotdeauna se plângea că îi e dor de Eagle-ul ei vechi, dar nu prea a învățat încă să-l regleze. Dumnezeu știe ce vom primi de micul dejun.

Ca o confirmare, o înjurătură se auzi din camera mică din spate pe care surorile Motley o transformaseră într-o bucătărie improvizată și ușa se deschise cu putere pentru a-și face apariția o femeie solidă de o vârstă nedeterminată care în mod evident folosise deja puțina răbdare pe care și-o îngăduia pe zi. Serviciul într-o gospodărie unde abunda culoarea și strălucea moda schimbătoare nu avusese niciun efect asupra doamnei Snipe: uniforma sa – rochie neagră, șorț, ciorapi de lână și papuci de casă – era la fel de întâlnită în toată țara ca și cea a unui polițist sau unei asistente și, exceptând lungimea fustei sale, ea ar fi putut cu ușurință servi pâine prăjită într-o casă victoriană.

— Dacă vă așteptați la rinichi, puteți să vă luați gândul, anunță doamna Snipe cu un accent care la orice volum normal putea fi un rârâit din vestul

țării. S-au boțit de la căldură. Îmi închipui că voiați pește, domnișoară Josephine, dar se întâmplă că nu e deloc, deci va trebui să vă aduc șuncă și ouă, dar veți fi norocoasă să le primiți și pe astea până chestia aia termină cu ele.

Josephine nu se intimida ușor, dar era ceva la Dora Snipe care întorcea pe dos relația normală dintre un musafir și o menajeră, așa că zâmbi, confirmă printr-o înclinare a capului și acceptă ce i se oferea. Familiaritatea ei cu numărul 66 nu o făcuse mai puțin atentă cu bucătăreasa surorilor. Ele nu cunoscuseră viața fără ea, cu toate acestea doamna Snipe rămăsese o enigmă în cei peste treizeci de ani în care fusese cu familia lor, prima oară în Cornwall și acum în Londra, unde le servea pe Ronnie și pe Lettice și era menajera vărului lor, Archie, căruia îi era devotată. În timp ce trântea pe masă un grătar de pâine prăjită, perfect maronie și se întorcea la bucătărie de unde să revină mai respectuoasă, se izbi ușa principală și se auzi un țipăt de bucurie din hol.

— Scumpa mea, ce minunat să te văd! Abia așteptam vizita ta și ce bine arăți!

Ca și sora ei, Letitia Motley moștenise atât aspectul plăcut, cât și conduita, dar în cazul său era combinația opusă: dacă Ronnie aspira la simțul speculativ și întreprinzător, Lettice era foarte prinsă în filosofia mai practică a mamei sale de supraviețuire cu orice preț, o atitudine potrivită cu constituția încurajator de pragmatică pe care o moștenise de la tatăl său. Cu fața mai pătrată și cu o fire mai veselă decât a lui Ronnie, sora mai în vârstă avea de asemenea o vitalitate alarmantă, o energie care devenea cu atât mai supărătoare prin comparație cu seriile de mișcări lipsite de vlagă care constituiau mersul lui Ronnie prin cameră sau chiar prin viață. Era un contrast care sprijinise relația profesională a surorilor la fel de ferm cum servise căsniciei părinților.

Josephine zâmbea când Lettice intră în cameră și se îndreptă spre ea ca o furtună, târându-l în urma sa pe logodnicul ei răbdător, George, și patru pungi mari.

— Am încredere că ai adus cu tine o poveste polițistă, spuse Lettice enigmatic în timp ce își îmbrățișa prietena și arunca ziarul de dimineață pe un scaun, unde în curând dispăru sub un morman de cumpărături. Viața e mereu mult mai captivantă când ești la sud de graniță. Îmi pare rău că nu am fost aici să te întâmpinăm cum trebuie în această dimineață, dar astăzi este vânzarea de solduri de pantofi Selfridges și trebuie să ajungi acolo devreme dacă vrei să ai o șansă să găsești o pereche.

— Nu se vând pe perechi atunci? întrebă Josephine, schimbând cu George un semn amuzat și înțelegător cu ochiul în vreme ce acesta își turna o ceașcă de cafea.

— A nu, dragă, asta ar strica toată distracția, spuse Ronnie, care avea limbuție din naștere. Un pantof este la un șiling, dar nu prea plătești pentru încălțăminte, cât pentru șansa de a petrece o dimineață ca un fel de Cenușăreasă modernă.

— Cu excepția că acest Făt-Frumos sfârșește de obicei trebuind să care acasă suficientă piele pentru întreaga pantomimă, interveni binevoitor George.

Ca întotdeauna, Lettice luă tachinarea cu dragă inimă și găsi refugiu în micul dejun. Ungând bine cu unt pâinea prăjită pe ambele părți, dar cu spirit de sacrificiu necaracteristic adăugând Silver Shred[8] doar pe deasupra, se uită vesel la sora sa.

— Vei rânji cu cealaltă parte a chipului tău fermecător când Lydia va strica o a treia pereche de pantofi în prima săptămână. Știi cât de neîndemânatică poate fi dacă trebuie să danseze. Întorcându-se spre Josephine, adăugă: Am fost la teatru să luăm corespondența. Câte o scrisoare

pentru Ronnie și pentru mine, dar toată punga e a ta.

Josephine murmură ceva și merse spre sacul de corespondență la care se repezise Lettice cu pâinea prăjită în mână.

— Știi, abia dacă mai trebuie să le citesc zilele astea, spuse ea, luând o mână de scrisori din vârful grămezii. Pot să îți spun după scrisul de pe plic în ce categorie vor intra: măgulitoare și nepretențioase – la care răspund mereu; pedante și înfumurate – de obicei cu sugestii despre cum aș putea tinde către o mai mare acuratețe istorică data viitoare; și cele mai rele, invitațiile – pe acestea le folosesc ca să scutesc cărbuni. Să mă ajute Dumnezeu când brigada lui Mary Stuart intră în acțiune.

— Cum merge distribuirea rolurilor pentru *Regina scoțienilor?* întrebă Ronnie. Ai găsit deja un Bothwell pentru Lydia?

— Nu. Lydia și cu mine ne gândim că Lewis Fleming ar fi perfect, dar înțeleg că există un alt chip frumos la orizont pe care l-ar prefera Johnny, replică Josephine, și știm cu toții ce înseamnă asta. Swinburne este numele lui, dar singurul lucru pe care îl știu despre el este că a făcut impresie la teatrul Wyndham recent. Oricum ăsta e unul din lucrurile din programul său pe după-amiaza aceasta. Johnny l-a rugat pe Fleming să fie dublură pentru Richard la matineu ca să ne putem duce să rezolvăm totul cu Aubrey. La urma urmei, sunt banii lui. Sperăm să deschidem în iunie, dar acum când lui Johnny i-a intrat în cap să încerce un film după *Richard,* totul a cam rămas în aer. Și nu știu cum crede că va putea regiza *Regina scoțienilor,* să lucreze la un film și să plece în turneu în același timp. Chiar și tânărul nostru meteorit nu poate fi în trei locuri odată.

— Mi-a spus deunăzi că spera să iasă din turneu convingându-l pe Aubrey să îl trimită pe Fleming în locul lui, spuse George, actor el însuși și

autoproclamat manager al surorilor Motley, care era obișnuit să aibă de-a face cu orgolii considerabil mai fragile decât al său și cu caractere mai puțin liniștite și blânde. Dar nu e absolut nicio șansă ca el să scape de contractul ăla: în provincii *Bordeaux* este o licență care aduce foarte mulți bani, însă de data asta Johnny a subestimat valoarea numelui său pe reclamă. Publicul recunoaște un singur Richard și vrea omul adevărat, nu un aspirant fără tragere de inimă.

— Zăpăcești un pic dramele istorice, scumpule, spuse Lettice. Dar se pare că pe Josephine o așteaptă o după-amiază înfiorătoare. Tot ce fac băieții ăia când se întâlnesc este să se plângă, să se ciorovăiască și să vorbească despre bani.

— Ai încredere în mine, le fac concurență la plâns și ciorovăit atâta timp cât ajungem la bani până la urmă, râse Josephine. Fiindcă veni vorba, ce voiai să spui când m-ai întrebat dacă am adus cu mine o poveste polițistă?

— A, a fost o treabă urâtă la gară noaptea trecută, spui Lettice, a cărei putere de înțelegere a tragediei rupte din viață nu era niciodată la fel de pătrunzătoare ca abilitatea de a o aduce pe scenă în fața publicului. Ziarele sunt splendid de melodramatice dimineața asta în privința asta, dar nu vrem să ne stricăm micul dejun. Ce mor să știu, continuă ea, aruncându-i o privire șireată lui Ronnie, este ce părere ai despre descoperirea cea nouă a Lydiei. Te pricepi de minune la a vedea caracterul oamenilor, și îmi imaginez că a venit să te întâmpine, nu-i așa? Cele două sunt practic inseparabile la acest moment – nu am mai văzut așa ceva. I-am dat trei săptămâni Lydiei până să înceapă să se orienteze în altă parte și Ronnie a spus două săptămâni. George, să-l bată norocul, a socotit vreo două luni, dar bărbații nu au idee cât de capricioase putem fi când suntem plictisite. Oricum, după cât ne putem da seama, niciunul dintre noi nu a avut dreptate, nu pare nici să se fi

gândit la altcineva. Câteodată aș fi spus că era chiar fericită.

Josephine fu de acord.

— Nu am stat cu ele prea mult timp, dar Lydia *părea* cu adevărat fericită. Și nu era nici acea fericire bolnăvicioasă a noii iubiri. Trebuie să admit, coborând din tren, mă temeam de asta – este mereu așa de stânjenitor când ești prins la mijloc. Era mulțumire la fel de mult ca fericire și nu am văzut-o niciodată așa până acum pe Lydia – întotdeauna a fost schimbătoare.

— Și Marta? întrebă Lettice din nou, hotărâtă să își primească verdictul.

— Ei bine, și ea este o altă frumusețe, desigur. Și pare foarte drăguță, termină ea, conștientă că oferea un fel de anulare a apogeului așteptat ce nu ar putea niciodată înfrunta privirea neînduplecată a surorilor.

— Drăguță? Ce fel de cuvânt este ăsta pentru o scriitoare? se nedumeri Ronnie indignată. Știm că e drăguță, putem vedea asta și singure, dar ne bazăm pe tine pentru ceva puțin mai sofisticat. Ce îți spun ochii ăia căprui mari?

— Că are ochi căprui mari, spuse Josephine, cu un prozaism nativ pe care nici ele nu îl puteau pătrunde. Doar nu crezi toată prostia aia despre citirea caracterului după față? Nu folosesc asta decât când ajung într-o fundătură cu intriga și trebuie să mișc lucrurile. Să fiu sinceră, nu a zis mai nimic și asta în sine e un lucru bun, dacă vrei părerea mea. Dar ceea ce a spus a părut foarte – vezi tu, drăguț.

— Că veni vorba de genul tăcut, dar tare, dragul nostru văr a telefonat la revărsatul zorilor să se asigure că ești bine și să spună că va trece pe aici în dimineața asta, spuse Ronnie, dându-și seama că orice cercetare în plus nu ar duce-o niciunde. Nu părea în apele lui, de fapt. Când i-am spus că mie și lui Lettice nici nu ne-a trecut prin minte că ar fi în stare să aștepte până la cină să te vadă, aproape

că mi-a sărit la gât. Asta e problema cu polițiștii: nu au simțul umorului.

Într-o perfectă confirmare a observației lui Ronnie, se auzi o bătaie nerăbdătoare la ușă.

— Îmi închipui că el este acum, spuse ea, iar doamna Snipe se strecură să primească oaspetele cu viteza unei corăbii de război cu toate pânzele sus.

— Mai bine nu ne-am mai distra atâta sau ne va aresta pe toți.

Când menajera se întoarse, bărbatul care o urma chiar părea nelalocul lui în tot amuzamentul din încăpere. Cu certitudine avea o vagă asemănare cu Archie Penrose cel care, în ciuda reproșului nedrept al verișoarei sale, își lăsa de obicei cu hotărâre slujba în urmă atunci când răspundea la apelul surorilor și se armoniza perfect cu excentricitatea șic din studioul lor.

— Doamne, Archie, arăți de-a dreptul îngrozitor! spuse Ronnie, care excela în a vorbi pe șleau.

Lettice făcu apel la cea mai mare consolare pe care o știa:

— Să îți aducă doamna Snipe ceva de mâncare? întrebă ea, împingând coșul cu pâine prăjită, acum o umbră a ceea ce fusese, către locul liber de la masa de micul dejun.

Josephine împărtăși îngrijorarea surorilor despre starea de dispoziție a lui Archie, dar nu și uimirea lor. De-a lungul unei prietenii care durase douăzeci de ani, ajunsese să își dea seama că erau două laturi ale acestui complex individ: un amfitrion chipeș și sociabil, a cărui cordialitate și inteligență făcea pe oricine să se simtă imediat în largul lui și care era sincer interesat în orice om pe care îl cunoștea; și un observator detașat, serios, a cărui simpatie pentru cineva nu îl orbea în fața motivațiilor fundamentale ale minții sau a durerii care puneau temelie mai multor relații decât admite majoritatea. Cu toate că se bucura și îi

admira latura sociabilă, afinitățile emoționale ale lui Josephine se îndreptau instinctiv către cea din urmă trăsătură și, deși Archie obiecta că acestea erau calități pe care i le cerea Scotland Yardul, adevărul era că găsea în munca lui o supapă pentru o viziune asupra lumii care deja se născuse în sufletul lui.

Penrose respinse toate ofertele de mâncare, dar acceptă recunoscător o ceașcă de cafea.

— Trebuie să vorbesc cu Josephine, spuse el, uitându-se la ea pentru prima dată. Între patru ochi, dacă nu vă supărați.

— O, nu îți face griji pentru noi – doar locuim aici, murmură Ronnie timp în care Lettice o înghionti puternic în umăr și îl trimise pe George să adune pantofii.

— Ignor-o, dragă, trebuie să ieșim oricum. Lydia are nevoie să-i fie făcute unele modificări la timp pentru după-amiaza asta. În pofida ciumei, se pare că Anna de Boemia se îngrașă. Unii pur și simplu nu au nicio autodisciplină când vine vorba de mâncare.

La momentul potrivit, doamna Snipe reapăru și, ignorând protestele lui Archie, îi puse în față o farfurie plină de rinichi perfect gătiți și ceva care arăta în mod suspect ca o scrumbie. Pe când surorile Motley umblau de colo până colo, aducând paltoane și eșarfe și diverse bucățele de costum de care aveau nevoie pentru după-amiază, Josephine se uită întrebător la Archie.

— Ce se întâmplă? întrebă ea cu voce joasă.

— Într-o clipă, spuse el, așteptând să plece surorile.

Ea continuă să își deschidă corespondența, bucuroasă să aibă ceva de făcut, dar atenția i se tot abătea înapoi la Archie. Privi cum el își plimba degetele fără țintă pe toarta ceștii sale de cafea, pierdut în propriile gânduri și, pentru un moment, gestul o duse înapoi cu gândul în vara anului 1919, când se întâlniseră prima dată după război și pe

chipul său se citea o tristețe încordată așa cum se putea vedea și acum. Între timp, cunoștința lor comună care-i legase la început – iubitul ei și cel mai bun prieten al lui Archie – murise de aproape trei ani, ucis în timp ce ajuta un alt ofițer la Somme, și Archie venise în sfârșit în Scoția să o vadă. Ea nu avea să uite niciodată durerea din vocea lui în timp ce îi descria cum, în timpul măcelului lipsit de sens, totul de dragul a câtorva metri de noroi, Jack Mackenzie, un tânăr soldat din garnizoana a doua Gordon Highlanders, răspunsese unui strigăt dintr-o zonă a nimănui. Acolo, un alt soldat, care zăcuse nemișcat în apropiere de sârma ghimpată germană aproximativ două zile și despre care trupele britanice consideraseră că nu poate fi ajutat, își recăpătase cunoștința în ciuda așteptărilor și ceruse ajutor. Urmând toate instinctele pregătirii sale – medicale, nu militare – Jack își părăsise tranșeea și străbătuse distanța scurtă spre locul unde zăcea omul. Înarmat numai cu o batistă, pe care o flutură în direcția terenului mai înalt deținut de inamic, sosi neatins și i se permise să bandajeze rănile pe cât de bine putea, dându-i soldatului să bea și liniștindu-l că o echipa de brangardieri va fi trimisă să îl ia în siguranță sub acoperirea întunericului. Odată misiunea îndeplinită, Jack se întoarse să se ducă înapoi către tranșeea sa și un trăgător german îl împușcase după ce făcuse nici șase pași.

I se spusese că iubitul ei murise pe loc, dar desigur că întotdeauna spuneau asta și ea nu avea cum să știe dacă era adevărul sau dacă existau lucruri care nu îi fuseseră spuse, lucruri care explicau de ce Archie o evitase atât de mult timp, deși știa că era disperată să audă despre moartea lui Jack de la cineva căruia îi păsase de el. Nu îl învinuia pe Archie, dar o dezamăgise: confruntându-se cu propria mâhnire pentru Jack, fusese incapabil să facă față suferinței ei și, cu toate că prietenia lor durase, rămăsese – de ambele

părți – o senzație de regret. Acum, aproape că nu se putea recunoaște în fata care fusese înainte de moartea lui Jack: îi era greu să se creadă capabilă de o astfel de iubire.

După ce Jack fusese omorât și după ce văzuse astfel de tragedii repetându-se de nenumărate ori, Archie renunțase la orice speranță de a continua pe calea pe care o alesese odată – medicina nu era o carieră pentru cineva care își pierduse credința în abilitatea sa de a păcăli moartea. Dar, dacă nu mai era surprins de moartea venită prematur, nu a putut alunga niciodată sentimentul de furie la nepăsarea acesteia – și asta se dovedise o bază excelentă pentru cariera spre care într-un sfârșit se îndreptase.

Acum, neputința lui Archie de a aplana cumva cruzimea inerentă a lumii părea să excludă temporar din viață orice altceva și Josephine fu ușurată când fetele erau în sfârșit gata să iasă și să îi lase să vorbească în pace.

— Voi doi puteți să stați cât vreți, repetă Lettice, luând distrată ultima felie de pâine prăjită. Vom fi la teatru toată după-amiaza și rezervările pentru cină sunt la 18.30, deci să nu întârziați. Urăsc așa de mult să iau desertul pe fugă!

— Și poate te înveselești până atunci.

Plecarea pe fugă a lui Ronnie fu urmată de trântirea ușii principale și după aceea se făcu liniște totală.

— Țin mult la ele, dar e așa frumos când încetează totul, zise Josephine. Aceasta nu este o vizită de curtoazie, nu-i așa?

— Mi-aș dori să fi fost, dar mi-e teamă că este vorba de ce s-a întâmplat aseară la King's Cross. Ai văzut deja ziarele azi-dimineața?

— Nu. Lettice a menționat că s-a întâmplat ceva la gară, dar nu a dat multe detalii. Ce legătură are asta cu mine?

— Ai semnat ieri un autograf pentru o tânără. Cât de bine ai cunoscut-o?

La folosirea timpului trecut, inima lui Josephine îngheță.

— Aproape deloc. M-a recunoscut în tren și am luat prânzul împreună. Adoră teatrul și voia să știe totul despre *Richard* așa că am petrecut majoritatea timpului vorbind despre asta. L-am prezentat-o Lydiei când am ajuns aici și am invitat-o să vină să mă găsească la teatru dacă voia, și asta a fost. De ce? Ce s-a întâmplat cu ea?

Archie nu văzu niciun motiv să îi spună altceva decât simplul adevăr.

— A fost ucisă, zise el. Îmi pare rău că nu există o manieră mai blândă să îți spun, dar nu a fost un accident și se pare că tu și Lydia ați fost printre ultimii oameni care au văzut-o în viață.

— Vrei să spui că a fost omorâtă? Cine Dumnezeu ar vrea să îi facă rău?

— Nu știm încă, dar trebuie să te întreb asta: cum v-ați despărțit?

Josephine se holba la el cu neîncredere.

— Ne-am luat doar rămas-bun pe peron. Era atât de entuziasmată să o întâlnească pe Lydia, încât își uitase geanta în tren și a trebuit să se întoarcă să o ia.

— Nu ai văzut-o deloc după aceea?

— Nu. Trenul întârziase, deci ne grăbeam. Marta, iubita Lydiei, ne aștepta afară cu un taxi și Lydia trebuia să ajungă la teatru. Le-am lăsat la intrarea actorilor și am venit direct aici.

— Și nu ai mai ieșit?

— Desigur că nu, eram epuizată. Ce era de așteptat să fi făcut, Archie? Să o urmăresc pe biata fată și să o strangulez cu eșarfa? Pentru numele lui Dumnezeu, credeam că eu sunt cea cu imaginația bogată. Archie rămase tăcut, iar Josephine se ridică și merse la fereastră. Cum a murit, sau ca suspect nu am voie să știu? întrebă ea sarcastic.

— A fost înjunghiată în compartimentul trenului, replică el, ignorând înțepătura. Trebuie să se fi întâmplat destul de repede după ce ai plecat.

— Dacă doar *aș fi mers* după ea! exclamă ea, furia dispărându-i la fel de repede cum apăruse.

— Ce vrei să spui?

— I-a căzut pe peron pana de la pălărie și am vrut să i-o dau înapoi, dar Lydia era în întârziere și nu era timp.

— Nu ai fi putut să o salvezi, spuse el binevoitor. Oricine a făcut asta, avea o înclinație diabolică spre violență, deci slavă Domnului că nu i-ai stat în cale.

Fața lui Josephine era încă întoarsă spre fereastră, dar el putea spune din vocea ei că orice sfat împotriva învinovățirii de sine era inutil.

— Știi, doar cu o oră în urmă mă uitam la teatru, așteptând parcă să o văd deja la coadă, spuse ea trist. M-am trezit parcă așteptând cu nerăbdare asta. Este ciudat, nu, cât de repede te impresionează unii oameni? Ieri era prima dată când am văzut-o vreodată pe fată, dar probabil îți pot spune mai multe despre ea decât despre oameni pe care îi cunosc de ani de zile. Lucrurile importante – oricum – felul în care era, la ce ținea.

— Cum era?

— Era genul tăcut care trece mereu neobservat. Nu mă refer la tăcut literalmente, dar cei mai mulți oameni ar fi considerat probabil că nu sărea cu nimic în evidență. La o petrecere, ar fi fost persoana cu care vorbeai până găseai pe cineva mai important. Cred că se obișnuise ca oamenii să o treacă cu vederea încât nici nu mai observa. Cu siguranță nu părea să o deranjeze, dar nu își plângea deloc de milă.

— Nu era o victimă evidentă, atunci. Nu pare genul care să inspire genul acela de emoție extremă.

— Nu, nu era o victimă în niciun sens al cuvântului. E un clișeu, dar a profitat la maximum de ceea ce i-a oferit viața și cumva asta înrăutățește totul. Nu pot să nu simt că atunci când te-ai străduit să înțelegi cum ai intrat pe lume, ar

trebui să ai mai multe de spus cu privire la modul în care o părăsești – dar nu trebuie să îți spun ție asta. Știi că era adoptată, presupun?

— Da, am vorbit cu unchiul ei. A venit la gară să o ia.

— Bietul om! Din ce a spus ea, erau foarte apropiați.

— Ce altceva ți-a mai spus despre sine?

— Ei bine, părinții adoptivi sunt din Berwick-upon-Tweed – acolo s-a urcat în tren –, dar tatăl ei a murit destul de recent. A lucrat cu mama ei – îmi închipui că ai găsit până acum pălăriile pe care le-au făcut. Nu era neobișnuit pentru ea să vină la Londra: mătușa și unchiul au un magazin aici și întotdeauna aduce gama noului sezon și ajută puțin. Unchiul – Fred, cred că este numele lui, sau Frank?

— Frank – lucrează ca șofer la Lyons.

— Frank, da – și lui îi place teatrul, așa că atunci când venea aici petreceau mult timp împreună. Deși presupun că toate acestea s-au schimbat acum că și-a întâlnit iubitul.

— Deci sigur se întâlnea cu cineva? I-a menționat numele?

— Nu, nu cred că a menționat asta. Doar roșea mult. Vezi tu, o idilă romantică era ceva nou pentru ea și se leagă de ce am zis înainte despre ea ca nefiind obișnuită să i se acorde atenție. Părea destul de uluită că ar vrea cineva să o aleagă, aproape ca și cum nu ar fi meritat asta. Singurul lucru pe care ți-l pot spune despre el este că lucrează în teatru. A spus că o ducea să vadă astă-seară *Richard* și am râs de faptul că el își petrece timpul liber tot la serviciu.

Oricât ar fi încercat Archie să își păstreze mintea deschisă pentru a admite și alte posibilități, totul se întorcea la piesa aceea.

— Nu este puțin cam mare coincidența? întrebă el. Încercă să-și aleagă următoarele cuvinte cu grijă astfel încât să nu o alarmeze, dar exista o

limită cu privire la cât putea evita subiectul. Cel mai mare fan al tău este în același tren cu tine și tocmai se întâmplă să te recunoască. Și apoi este omorâtă.

— Iubea teatrul în general, nu era vorba doar de mine. Știu că nu am tocmai o față familiară, dar oricine a citit la fel de mult ca Elspeth despre scenă, e inevitabil să vadă o poză pe undeva, spuse Josephine neliniștită, conștientizând dintr-odată că aceasta era prima dată când fusese în sfârșit capabilă să folosească numele fetei moarte. Oricum, continuă ea ironic, singurii oameni care nu cred în coincidențe sunt cei care citesc romane polițiste – și polițiștii. Lucrurile astea se întâmplă, Archie, chiar dacă nu se presupune că trebuie să le folosim în cărți.

Archie dădu din cap afirmativ și își recunoscu înfrângerea așa cum adesea făcea cu Josephine, deși mintea sa era foarte tulburată cu privire la relevanța piesei pentru crimă și prezența ei atât de aproape de locul faptei. Se uită la ceas întrebându-se exact cât de mult ar trebui să îi spună lui Josephine despre scena ce fusese creată pentru a însemna moartea lui Elspeth.

— Este timpul să plec. Mă întâlnesc cu patologul în douăzeci de minute, apoi va trebui să vizitez familia să văd ce altceva îmi poate spune. Poate pot să lămurească puțin cum e cu prietenul. Încă un lucru înainte să plec însă: acele păpuși suvenir – avea Elspeth cu ea vreuna?

— Putea să fie ceva în geanta ei fără ca eu să observ. Mă îndoiesc totuși, pentru că cele mai multe lucruri au sfârșit pe jos la un moment dat. Oribile lucruri – nu îmi pot imagina de ce cineva ar vrea așa o păpușă, dar este genul de lucru de care ea s-ar fi bucurat și avea foarte multe bagaje. De ce Dumnezeu ai vrea să știi asta?

El nu spuse nimic, dar arăta mai preocupat ca niciodată.

— Ce s-a întâmplat, Archie? întrebă Josephine, nedumerită să-și vadă propria tristețe reflectată în cineva care nu avea nicio legătură personală cu evenimentele pe care le investiga. Nu ești deloc străin de moarte. Ai văzut de nenumărate ori ce își pot face oamenii unul altuia. Bineînțeles că nu poți să îți îngădui să devii imun la asta, dar nu știu să te fi văzut vreodată așa afectat pentru un străin.

— Asta e problema. Nu de un străin sunt îngrijorat. Nu îți pot spune detaliile, dar după maniera în care corpul a fost lăsat, trebuie să presupun o legătură cu *Richard de Bordeaux,* spuse Archie, hotărând că, indiferent cât de inacceptabilă, sinceritatea e cea mai bună opțiune. Acum, asta ar putea fi pur și simplu pentru că victima era obsedată de piesă; s-ar putea ca iubitul să fi făcut asta într-o criză de gelozie și – una dintre coincidențele tale – el tocmai se întâmplă să lucreze la teatru. Pe de altă parte, pentru că Elspeth nu pare genul care să aibă dușmani, s-ar putea ca cineva să vrea să îți facă ție rău stricându-ți reputația sau, Doamne ferește, rănindu-te cu adevărat.

Josephine nu ratase implicațiile spuselor lui Archie, cu toate că el își putea închipui că ea le-ar interpreta diferit: pericolul de care încerca să o avertizeze nu era deloc pierdut în mâhnirea ei pentru Elspeth.

— Deci într-un fel sau altul, a murit din cauza mea, zise ea.

Nu era o întrebare, dar cu toate acestea Archie protestă:

— Nu asta am vrut să spun. Spun asta pentru că o fată a fost omorâtă, n-ai cum să nu suferi – nu este același lucru. În cel mai bun caz, numele îți va fi târât prin ziare din nou pentru că este clar că asocierea va ieși cu siguranță la iveală; în cel mai rău caz – și am nevoie ca tu să iei asta în serios – viața ta ar putea să fie în pericol. Nu a fost nimic spontan la crima lui Elspeth și, dacă se dovedește

că asasinul a greșit persoana, poți paria că el sau ea va încerca din nou. Nu îți pierde timpul simțindu-te vinovată de ceva ce nu ai făcut. Dacă e să te îngrijorezi, atunci fă-ți griji pentru tine.

— O Archie, nu fi atât de al naibii de naiv! Cum să nu mă îngrijorez când chiar ultima dată când eu și cu tine am stat în această cameră a fost după o anchetă a unei alte morți care nu s-ar fi întâmplat niciodată dacă nu ar fi fost nenorocita aia de piesă?

— Am mai discutat asta de o mie de ori. Elliott Vintner s-a sinucis pentru că era un om ruinat. A avut noroc cu un roman și și-a petrecut următorii zece ani încercând să facă asta din nou. Când a descoperit că pur și simplu nu avea talent, a încercat să profite de al tău. Niciun om întreg la minte nu ar acuza pe cineva de plagiat pentru un crâmpei de istorie – să fim serioși, dacă asta ar fi un argument viabil legal, Shakespeare și-ar fi petrecut întreaga viață în boxa acuzaților. Vintner a riscat dându-te în judecată și a pierdut – și cu asta basta. Dacă viața lui era atât de jalnică încât nu avea altceva pentru care să trăiască, cu greu poate fi pus acest lucru pe seama ta. Orice ar fi, ține doliu pentru o fată care ți-a plăcut și a murit prea tânără, dar nu irosi nicio clipă în amintirea nenorocitului ăluia.

— Știu că ai dreptate, dar nu schimbă faptul că în această după-a- miază se presupune că trebuie să semnez un contract pentru a autoriza un turneu al lui *Richard* și poate chiar pentru a face un film, când în realitate mă simt ca și cum ar trebui să pun punct la tot înainte ca oricine altcineva să mai fie rănit. Știu că-i face pe toți bogați și faimoși, dar încep să cred că piesa aia e blestemată și nu văd de ce trebuie să răspândesc răul în teatrele din toată țara. Dumnezeule, ar fi mai în siguranță cu *Macbeth.* Poate toate piesele sortite eșecului vin din Scoția. Încă nu e prea târziu să ne retragem și să se aleagă praful de prostia asta o dată pentru totdeauna. Toți vor fi furioși, desigur, dar există

lucruri mai importante decât să luăm două mii de lire și câteva chemări la cortină ale publicului din Morecambe.

— Fă orice trebuie cu piesa – asta nu contează. De tine îmi pasă.

— Știu și îți sunt recunoscătoare – chiar dacă nu pare întotdeauna. Dar nu-mi spune că tu crezi – dacă totul a fost atât de atent pregătit așa cum spui – că ucigașul a trecut cu vederea chestiunea neimportantă a nimeririi victimei potrivite?

Archie nu spuse nimic, recunoscând logica raționamentului lui Josephine, însă nu fu în stare să își lase doborâte instinctele în timp ce ea continua, mai blând de această dată:

— Nu trebuie să îți pierzi timpul făcându-ți griji pentru mine, dar voi avea grijă, promit. Însă este altceva ce poți face ca să mă simt mai bine.

— Și anume?

— Mi-ar plăcea să văd familia lui Elspeth. Pot veni cu tine după-a- miaza asta?

— Dar cum rămâne cu întâlnirea ta cu băieții?

— Cum am spus, sunt lucruri mai importante și trebuie să decid o dată pentru totdeauna ce voi face înainte să îi văd. Sunt sigură că Ronnie și Lettice ar merge în locul meu dacă le-aș ruga, deci măcar aș ști ce se întâmplă. Uite, știu că nu e procedura comună și nu vreau să stau în cale, dar mi-ar plăcea să vorbesc despre Elspeth cu cineva care a cunoscut-o și asta ar putea ajuta familia de asemenea.

Archie se ridică, gata să plece.

— Vin să te iau la două. O sărută scurt la ușă. Este plăcut să te văd, spuse el, zâmbind pentru prima dată în acea dimineață.

Capitolul 4

Devenea acel gen de zi care îi făcea chiar și pe cei mai loiali dintre londonezi să-și pună la îndoială devotamentul față de oraș. O întindere de nori de neînduplecat se stabilea greoi peste vârfurile acoperișurilor, secând culoarea din orice atingea înainte de a se dizolva în stradă într-o ceață șovăielnică, deprimantă. Chiar și așa, ieșind din casă pe Queen Anne's Gate, Bernard Aubrey savura suflul de libertate care însoțea orice plecare dintre cei patru pereți care îi erau cămin, cu toate că rar se simțea între ei ca acasă. Această relicvă pitorească a Londrei georgiene, construită în secolul al XVIII-lea de fondatorul Băncii Angliei, era o reflecție potrivită a simțului estetic și a judecății financiare solide care îl făceau pe Aubrey unul dintre cei mai prosperi și influenți manageri de teatru din West End. Ca și casele vecinilor săi, de care se deosebea doar prin modelul draperiilor sau prin alegerea florilor într-o vază, locuința lui Aubrey emana succes. Era o îngâmfare de care el se descotorosea ca de o companie neplăcută de fiecare dată când închidea ușa.

Cu un salut prietenos către statuia care dădea numele pieței, Aubrey întoarse spatele seninătății manierate și se îndreptă către mai lumescul St. Martin Lane. Își iubea munca și era sârguincios în sarcinile sale, petrecându-și cele mai multe ore ale zilei în cele două teatre pe care părinții săi le construiseră și i le încredințaseră, teatre pe care le dezvoltase dincolo de cele mai îndrăznețe speranțe, reușind să împace arta cu banii. Era o afacere bazată pe risc și el nu era infailibil, dar greșelile sale de judecată erau puține și rare și fusese binecuvântat cu talent la anticiparea a ceea ce publicul va căuta în continuare, ca și cu mijloacele financiare cu care să ofere spectacolele dorite. Averea considerabilă pe care o strânsese de-

a lungul timpului fusese reinvestită înțelept și instinctele sale erau sprijinite de o energie inepuizabilă: petrecea la fel de multe nopți la teatru ca și oricare actor și, duminicile, când scena era goală din considerație față de amvon și pentru masa în familie, el era mereu de găsit la birou, profitând de liniștea adusă de o reușită pentru a o plănui pe următoarea. Față de actorii și dramaturgii nedeprinși cu astfel de angajament, era un binefăcător neobservat; personal, știa că abilitatea de a face sau de a ruina o carieră peste noapte nu era decât o urmare a căutării lui de a-și demonstra ceva sieși, căutare care se apropia de o obsesie. Lucrurile stătuseră astfel de când își amintea. Privind în urmă, nu putea spune sincer dacă relația cu soția sau copilul fuseseră sacrificate din cauza asta sau dacă, intuind că angajamentul emoțional cerut de viața de familie nu era pentru el, își orientase instinctiv energia spre ceva la care era sigur priceput. Antrenat mai degrabă de orgoliu decât de ambiție sau lăcomie, Aubrey nu era genul de om care să ia în calcul eșecul cu ușurință sau căruia îi plăcea să fie altcumva decât cu câțiva pași în față.

Astăzi, ca de obicei, respinse opțiunea comodă de a ajunge la serviciu în zece minute folosind metroul și porni pe jos. Atmosfera stranie evocată de tunelurile Londrei nu era pentru el și mereu se minuna de bunăvoința cu care oamenii acceptau acum întunericul și întemnițarea ca o parte naturală a existenței lor de zi cu zi. Pentru Aubrey, mirosul obositor, înțepător al acelor pasaje subterane făcea să se întoarcă fantome dintr-un trecut pe care încerca zadarnic să îl uite. Prea bătrân la cei patruzeci și cinci de ani ai lui să ia parte la un război al tranșeelor, dar cu o istorie de război remarcabilă în spate, petrecuse acei ani groaznici ca tunelist în măruntaiele teritoriului francez și nu avea nicio dorință să se întoarcă la ororile sale în orele de veghe ca și în coșmaruri.

Războiul unui tunelist cerea un tip diferit de eroism față de lupta de deasupra și, dacă forța și curajul implicate fuseseră mai degrabă psihologice decât fizice, sacrificiul era adesea același. Mii de mineri fuseseră omorâți în subteran în explozii care făcuseră apa din tuneluri să curgă cu sânge și aerul prețios să abunde de mirosul greu al morții.

Patru ani de luptă cu pământ și sufocare, dar și cu inamicul nevăzut își puseseră amprenta asupra minții sale, iar frica și anxietatea acelor ani îl bântuiseră pe Aubrey mereu de atunci. Într-o ocazie, nu la mult timp după război, soția lui se străduise să îl elibereze de claustrofobia care îl dezavantaja, convingându-i să încerce metroul la Piccadilly Circus. Înainte să coboare jumătate din trepte, putea simți încă o dată miros de păr arzând și bătăile inimii lui îi bubuiau în cap ca zgomotul înăbușit al târnăcopului unui miner. Capitulând în fața panicii pe care mereu reușise să o suprime atunci când conta, ieșise sufocându-se și plângând cu sughițuri într-o mulțime de trecători jenați. Nu s-a mai vorbit niciodată de vreun leac, iar suferința doar s-a agravat cu timpul: a se amesteca printre oameni într-un spațiu strâmt – chiar și într-un bar de teatru sau într-un foaier – îi pretindea cel mai strict autocontrol. Un vast oraș subteran se deschise dedesubtul trotuarelor Londrei, extinzându-se mai departe pe măsură ce omologul său de la aer liber se dezvolta, iar el era mai mult decât fericit să rămână în afara perimetrului acestuia.

Trăgându-și și mai bine pălăria pe cap împotriva ploii care tocmai începuse să cadă și mai tare și blestemând umbrela care încă era în coșul din hol, Aubrey merse cu pași mari pe lângă birourile guvernamentale de pe Great George Street spre Parliament Square, unul dintre spațiile mari, deschise, pentru care binecuvânta orașul că le păstrează. Nici șirul de case sărăcăcioase din vestul pieței nu puteau afecta grandoarea locului

peste care au prezidat multe fețe din trecut. În timp ce mergea, se uită în sus să vadă dacă o locatară cunoscută de la unul dintre acele geamuri prăfuite stătea la locul ei obișnuit. Nu fu dezamăgit: acolo era, la fel de nemișcată și neclară ca întotdeauna, dar încadrată în această dimineață de un oblong de lumină galbenă pe care o aprinsese pentru a contracara obscuritatea zilei. În ultimele câteva săptămâni, această siluetă devenise o parte din drumul său zilnic ca și statuile impasibile din piață. În fiecare dimineață, indiferent cât de matinală era ora, ea stătea la fereastră cu atâta dăruire încât el începuse să se întrebe dacă și ea era o statuie, până când o văzuse ridicându-se și mișcându-se înapoi în cameră. Se întrebă ce viață ducea în acea clădire anostă, mult prea aproape de vârf pentru a fi doamna casei și nu destul de sus pentru a fi servitoarea. Cu toate că aceasta era genul de casă în care serviciile unei servitoare nu mai erau cerute. Trebuie să fie mii de femei ca ea acum în Londra, văduve sau singure și trecute cu mult de vârsta la care măritișul ar fi o perspectivă realistă, trăind în condiții modeste într-o cameră de zi cu pat, uitându-se lung la viață, mai degrabă decât trăind-o.

Se gândi să facă cu mâna, dar decise, reflectând, că un salut de la un străin bine îmbrăcat și cu stare ar putea fi considerat neavenit sau condescendent, așa că merse mai departe. O privire aruncată spre ceas îi confirmă că era timp îndeajuns să se abată până la Westminster Bridge pentru un peisaj de care nu se sătura niciodată, indiferent de vreme. De data aceasta, nu era nicio grabă să ajungă la New Theatre, unde îl aștepta o zi lungă și cu siguranță plină de controverse. În acea după-amiază trebuia să facă ultimele aranjamente pentru turneul în provincie a uneia dintre cele mai longevive producții și să discute regizarea în West End a noii piese a aceleiași autoare. De obicei, aștepta cu bucurie astfel de întâlniri, sigur pe

deciziile sale și neîndoindu-se că cei implicați vor avea încredere în experiența sa, dar necazul se ținea scai de *Richard de Bordeaux*. Firește, niciuna dintre probleme nu era insurmontabilă: actorul principal, care se închipuia – cu o anumită justificare – domn al scenei londoneze, se răzgândise în privința atractivității unui turneu în provincie în favoarea ecranului argintiu și voia să renunțe la contract, dar Aubrey nu avea nicio intenție să îl elibereze de obligații; ar lua poate în socoteală finanțarea filmului, dar numai după ce John Terry va fi fermecat Manchesterul cu prezența sa regească. Cât despre Josephine Tey, aceasta avea prea multe principii ca să trateze ușor cu ea, cu toate că îi admira și respecta scrierile și putea vedea potențialul său pe termen lung. Spre deosebire de dificultățile cu Terry, chestiunea cu Tey o aducea *în* atenția publicului și acel proces nefericit nu ajutase. Nu pentru întâia oară, blestemă în sinea lui faptul că nu împiedicase procesul. Cunoscându-l pe Vintner, trebuia să se aștepte la un astfel de sfârșit.

De fapt, cei mai neexperimentați cu gustul succesului decât Aubrey păreau a fi transformați de brusca notorietate – și nu întotdeauna spre mai bine, în opinia sa. Întreaga distribuție părea să creadă că acea piesă de succes zdrobitor era de ajuns să îi mențină pe scenă pentru restul vieții lor profesionale, și toată agitația și tensiunea începeau să îl obosească. În definitiv, de obicei putea găsi asta acasă. Știa că era perfect capabil să pună punct, dar se simțea stânjenit cu privire la disputele ce urmau. Dacă ar fi fost un om superstițios, ar fi putut spune că a plănui viitorul unei noi piese înainte ca afișul piesei curente să fie luat înseamnă să te joci cu norocul, dar era mult prea bătrân să înceapă să încurajeze obiceiurile mai ridicole ale profesiei sale. Odată spus acest lucru, poate diseară nu era timpul potrivit să se lase în voia unei tradiții proprii. Ori de câte ori o

piesă aflată sub managementul său intra în săptămâna finală, obișnuia să-și facă apariția scurt pe scenă și diseară trebuia să apară ca paznic în scena finală. Era pentru el un moment de sărbătoare, singura ieșire în lumina rampei pe care și-o îngăduia vreodată, și ideea – gândită într-un moment de exuberanță la teatrul său preferat St. John – îl amuzase mereu. Astăzi, i se părea mai degrabă un blestem.

Starea sa de spirit se îmbunătăți pentru scurt timp în momentul în care păși în Westminster Bridge. Nu era deloc un fan al poeziei romantice, dar era dispus să cadă la pace cu Wordsworth și să fie de acord că pământul nu avea nimic mai fără de cusur de arătat decât măreția acestui râu. Firește, se schimbase considerabil de când acele cuvinte fuseseră scrise, dar frumusețea sa nu se stinsese: perspectiva Caselor Parlamentului și Turnului Victoria, cu întinderea maiestuoasă a clădirilor care mergeau de la Millbank până la Lambeth Bridge, era cu adevărat splendidă. Întorcându-se să se uite jos spre râu, admiră într-un mod diferit conturul înalt, gri al Embankment Victoria, dominat de un nou turn cu ceas care te făcea să tresari și accentuat de politețea liniștitoare a lui Savoy. Privi îndelung Casa Somerset în fundal și își aminti astfel că trebuie să depisteze informația de care avea nevoie. Chestiunea devenea urgentă.

Cum stătea acolo, Aubrey observă că mulți oameni își încetineau mersul pentru a aprecia priveliștea. Un tânăr cuplu îi atrase atenția în particular. Stăteau apropiați unul de celălalt, ținându-se de mâini la ascunzișul hainelor lor și ținându-se strâns de o umbrelă veche cât timp se aplecau peste pod să își fixeze privirea asupra apelor de dedesubt. Vorbeau puțin, dar când făceau asta era despre speranțe pentru viitor, lucruri mărunte, probabil, dar bucuria cu care abia așteptau o viață de intimitate era atât de deosebită de orice cunoscuse Aubrey vreodată încât simțea

fizic contrastul, ca o mustrare, și își dorea acel miracol comun atât de arzător încât trebui să se uite în altă parte. Propria căsnicie nu păruse niciodată să împărtășească aventura descoperirii la care sperase; nici el, nici soția lui nu se stabiliseră vreodată în acea tovărășie comodă de la vârsta mijlocie care de multe ori compensa monotonia primilor ani. Rămasă acasă în timp ce el era plecat la război sau la muncă, ea avusese destul timp să se întrebe de ce erau căsătoriți, cu toate era mult prea manierată să fi pus vreodată această întrebare cu voce tare. Probabil ura să nu aibă dreptate sau pur și simplu îi era frică să trebuiască să admită faptul că și el se simțea singur. Oricum, trecuse momentul unei a doua șanse și o senzație de irosire plutise între ei de ani de zile. Cel mai rău, se pare că molipsise și generația următoare. După cât își putea da seama din comunicarea lor sporadică și stângace, căsnicia fiului său nu era mai satisfăcătoare decât a sa.

Poate că era tristețea lunilor de iarnă, dar acum era adesea copleșit de sentimentul că viața lui îl ajunsese într-un final din urmă, că întunericul pe care îl ținuse la distanță prin culoarea lumii iluzorii a scenei începuse să se întoarcă exact prin această modalitate. De data aceasta, intuia, întunericul nu putea fi negat. Regretul fusese de mult timp emoția pe care o cunoscuse cel mai bine, dar recent simțise mai mult decât atât: îi fusese teamă. Cât de mult din această frică era propria plăsmuire ezita să recunoască, dar știa în adâncul sufletului că riscase prea mult, că scopul nu putea justifica mereu mijloacele. În acele tuneluri văzuse condamnarea pe fețele altora mult prea des pentru a nu o recunoaște imediat când spectrul pierzaniei îl privea din oglindă.

Nu mai putea suporta frigul, așa că se întoarse pe lângă Bridge Street și o luă pe Parliament Street și Whitehall, unde dimineața lăsa agale locul amiezii. Înaintea sa, în mijlocul străzii și în inima

amărăciunii țării, se afla monumentul extraordinar închinat morților de Lutyens, liniștit, impunător și stând ca martor pentru cea mai mare trăire pe care Anglia o simțise vreodată. Trecuseră cincisprezece ani și mai mult de când fusese tras ultimul foc – îndeajuns pentru ca memoria să devină leneșă –, dar în trecere mașinile încă mai încetineau, bărbații din autobuze continuau să își descopere capetele, iar părinții își aduceau copiii să stea în liniște la baza acoperită cu flori a monumentului, transmițând o părere de rău mută generației următoare. Uitându-și pentru o clipă grijile privind viitorul, Aubrey luă irisul mov-închis dinăuntrul hainei de ploaie și îl puse ușor pe trepte, îndepărtând floarea muribundă pe care o lăsase acolo cu o săptămână în urmă. După un minut sau două de reflecție, se îndreptă hotărât către silueta subțire și întunecată a Columnei lui Nelson.

•

Londra putea fi dură cu cei singuri, se gândi Esme McCracken în timp ce stătea la fereastra ei și se uita spre piața de jos. Slavă Domnului că nu fusese niciodată susceptibilă de acea melancolie inutilă pe care o existență solitară încerca atât de des să o justifice. Dacă ar fi fost, greu ar fi rezistat în acea vizuină decăzută, sleită, unde locatarii celorlalte camere păreau a fi renunțat la viață mai mult sau mai puțin în același moment ca și tapetul. Noaptea, când în cele din urmă urca scările înguste spre etajul trei și se târa într-un pat de o singură persoană deloc atrăgător, stătea trează până la primele ore ale dimineții, încercând să refacă modelul decolorat cu ochii minții ca un antidot la scenele și conversațiile care alergau prin capul ei și-i alungau somnul. Era singurul moment în care acorda atenție împrejurimilor: camera sărăcăcioasă, lipsurile mobilei, fotoliul lăsat, îngreunat și mai mult de grămezi de ziare și cărți, și o masă urâtă cu patru picioare, zgâriată dincolo de orice strădanie de luciu – nu o deranjau

niciodată. De ce ar face-o? Avea ochii și gândurile îndreptate categoric spre viitor. Nu mai putea suporta frigul, înverșunat și crud în această perioada din an. Gratiile reșoului electric, insuficient chiar și îl cele mai bune momente, nu dogoriseră deja de multe zile, având în vedere că fiecare penny pe care îl câștiga era cheltuit pe cuvinte mai degrabă decât pe căldură. În fiecare dimineață, în drum spre serviciu la New Theatre, se strecura în anticariate pentru a-și aținti ochii asupra rafturilor cu noile apariții. Câteodată avea noroc și reușea să furișeze un volum subțire de Ibsen sau Cehov sub haină în timp ce vânzătorul era ocupat cu un alt client. Citind cartea mai târziu, cum stătea în colțul sufleurului, nu simțea nicio remușcare, știind că este o beneficiară vrednică de ideile conținute în acele pagini. Era mai bine să-i cadă ei în mâini decât să fie risipite pe oameni cu buzunarele pline, dar mințile goale sau să zacă, prăfuindu-se pradă uitării.

Oamenii păreau hotărâți să se ferească de viață în zilele noastre, se gândea ea, să se împotrivească bucuriilor și necazurilor ei în favoarea unei mulțumiri blânde. Cu siguranță, nu își găsea locul vreo piesă a sufletului în West End. Disprețuia prostiile romantice care păreau să fascineze pe toată lumea. Numai dacă i s-ar da șansa, știa că putea să îi facă să înțeleagă ce pierdeau. Da, după cum stăteau lucrurile, Daviot – și alții ca ea – stăteau îngâmfați în sală, bucurându-se de un succes nemeritat și plănuind un alt basm fără noimă pentru a seda mulțimile, în vreme ce se socotea că locul ei era în spatele scenei, unde lucra ore întregi să se asigure că faima mergea strună.

Urletul aspru al unei motociclete tăia aerul de dedesubtul ferestrei în timp ce se ridica să aprindă lumina. Semiîntunericul dimineții ușură mai mult ca de obicei efortul slab al becului de a lumina camera, dar încă mai avea câte ceva prețios de care să se bucure. Tremurând, luă pătura de pe pat și și-

o înfășură în jurul umerilor, înainte de călca grijuliu pe un covor de hârtie veche întorcându-se la trunchiul bătucit care funcționa ca o masă de scris provizorie. Mașina sa de scris – un Good Companion, cumpărată cu douăsprezece guinee prețioase – părea nelalocul ei în acea cameră, dar era mai aievea decât orice altceva de acolo și îi fusese foarte folositoare: era în sfârșit pregătită. Ridicându-și privirea de pe pagină, zâmbi amar la vederea lui Bernard Aubrey, plimbându-se tacticos în privelișstea ei ca un răspuns la una dintre sugestiile sale sincronizate perfect. O amuza gândul că el ar face efortul să o observe aici, în aceasta cameră anonimă, când la teatru o trecea cu vederea zilnic fără măcar să se deranjeze să îi rețină numele. Părea mereu destinul ei să treacă prin viață neobservată sau uitată ușor, dar el avea să o recunoască totuși cât de curând. Sigilă plicul și își ridică haina, trântind ușa la plecare.

•

Rafe Swinburne se strecură repede și fără zgomot din cearșafurile încâlcite cu o ușurință ce trăda o lungă practică și văzu ușurat că tânăra roșcată și subțire pe care o lăsa în urmă – Sybille, credea că o cheamă, sau Sylvia – rămase cufundată în somn. În pat și în afara lui, ea se dovedise a fi mai distractivă decât majoritatea tinerelor care se învârteau pe lângă intrarea actorilor de la Wyndham la sfârșitul fiecărui spectacol, așteptând ca tineri actori ca el să iasă, dar nu își dorea deloc ca relația să continue și a doua zi. Exista, descoperise el, o sursă aparent inepuizabilă de fete drăguțe care sperau ca el să se ridice la înălțimea așteptărilor rolului său de pe scenă de tânăr amant mârșav, iar el era mai mult decât fericit să se conformeze. A juca avea mai multe avantaje decât un salariu de treizeci de lire pe săptămână și mereu fusese genul ambițios, la fel de avid de adorație pe scenă ca și în afara ei. Aseară, fusese adorat până la primele ore ale dimineții.

Se îmbrăcă în liniște în baie, cercetându-și imaginea din oglindă de peste un raft plin de creme și pudre. Cu indulgență, reflexia sa confirma că nu avea nevoie de mai mult de o împroșcare cu apă rece pentru a arăta prezentabil. După cum bine știa, era un tânăr bărbat izbitor de chipeș, înalt și brunet cu trăsături uscățive, domolite tocmai cât trebuie de părul purtat puțin mai lung decât era considerat la modă. Dacă ochii săi ar fi avut ceva mai cald decât obișnuita indiferență cinică, Swinburne ar fi fost frumos; cu toate acestea, avea mai presus de orice îndoială un aer de stăpânire de sine care atrăgea atenția ambelor sexe.

Ducându-și pantofii până când era în ordine să facă zgomot, luă o vedere scrisă dinainte din buzunarul hainei și o lăsă pe masa din hol – o atenție plăcută – se gândea întotdeauna, și care să garanteze diminuarea dezamăgirii plecării lui timpurii. Deschise ușa principală ușor și, cu ieșirea asigurată, se furișă pe scări. Ignorând ploaia și aplecându-se să își lege șireturile, aruncă o privire în jur să se orienteze și fu surprins să observe că se afla în Hammersmith. Călătoria din West End până la această locuință închiriată nu păruse foarte lungă aseară, dar atunci gonise prin Londra cu brațele unei fete drăguțe în jurul taliei sale și cu mintea la foarte puține lucruri pe lângă dorința arzătoare de sex care nu făcea distincția între cartiere. În lumina rece a zilei, își dorea ca soarta să îl fi cuplat cu cineva puțin mai aproape de casă. Trecuse deja de amiază și nu era deloc destul timp înainte de matineu să se întoarcă la apartamentul lui din zona de sud a râului și să se schimbe, cu atât mai puțin să treacă pe la John Terry așa cum sperase – nu, după cum avea nevoie – să facă înainte de întâlnirea de după-amiază. Swinburne se bucura oarecum de reputația pe care o avea că întârzie, dar nu era gata să își ducă aparițiile de ultim moment până la extrem și să riște ratarea

primei sale intrări. Va trebui să o scoată la capăt cu un telefon în drum spre teatru.

Găsi, spre marea sa mulțumire, că scumpa sa motocicletă – un Ariel Square Four 1932 – era încă la capătul pasajului unde o lăsase în grabă puțin după miezul nopții. Cu mult înainte să devină o activitate de timp liber atât de mondenă, Swinburne adorase motociclismul cu pasiune. În copilărie, tatăl său îl dusese prin toată provincia pe un model zdravăn Scott, pe care îl păstrase când fusese lăsat la vatră pe motive de sănătate, cocoțându-l pe fiul său pe locul special în față care odată servise unei mitraliere, dar care fusese inteligent adaptat pentru a oferi cea mai palpitantă poziție potrivită pentru un prichindel. Cele mai timpurii amintiri erau cu entuziasmul simțit când se învârtea cu ghidonul, încrezător în manipularea abilă a mașinii de către tatăl său. Niciodată nu s-a mai simțit atât de aproape de pericol, dar și atât de în siguranță. Atunci erau deja numai ei doi – își pierduse mama în timpul războiului și a trebuit să se bazeze pe poveștile tatălui său pentru majoritatea lucrurilor pe care le știa despre ea –, iar atașamentul pentru părintele său era de netăgăduit. Mulți ani mai târziu, când tatăl său murise, condusese Arielul ore întregi, nepăsându-i unde mergea, dar disperat să scape de cea mai puternică durere pe care o cunoscuse vreodată. S-a dovedit a fi de nezdruncinat însă, și îl urmărise mereu de atunci.

Fu nevoie de mai multe lovituri cu piciorul pentru ca motorul șovăielnic să se trezească la viață pe o vreme atât de neplăcută, dar se simți mai liber de griji imediat ce intră în trafic, croindu-și drum fără efort printre mașini și făcând un timp mai bun decât ar fi putut spera. Când ajunse la King’s Road, încetini și opri la Chelsea Town Hall, lăsând motocicleta unde nu o putea pierde din ochi și așteptând nerăbdător lângă cabina de telefon în timp ce un om înalt și lung, cu o față afurisită și o

haină de ploaie imensă își termina convorbirea. Un miros neplăcut de ploaie amestecat cu transpirație și tutun îl învălui în spațiul limitat, jignindu-i caracterul pretențios din natură, și fu ușurat când vocea de la celălalt capăt al firului îi captă atenția.

— Da? Muzicalitatea vocii pentru care interpretarea lui Terry era atât de lăudată de critici, lipsea cu desăvârșire din această întâmpinare scurtă. Era evident un moment prost, dar cerșetorii nu au de ales, iar Swinburne urma să se afle exact în această situație.

— Swinburne sunt. Voiam să vorbesc cu tine înainte de după-amiaza asta. Ai idee din ce direcție va pica Aubrey?

Cu toate că nu avea încă treizeci de ani, John Terry începea să se întrebe dacă nu se bucurase deja de cel mai mare succes al carierei sale. Știuse în momentul în care deschisese manuscrisul *Richard de Bordeaux,* cu paginile sale curate tipărite cu grijă în cerneală albastră, la care se uitase ca la un dar din ceruri. Citindu-l în garderobă în timpul unui matineu al lui *The Good Companions*[19], aproape că îi ratase titlul, atât era de absorbit de farmecul și umorul său, cu dialogul modern care transforma un rege într-un om al poporului. Mai târziu află că piesa fusese inspirată de interpretarea lui ca Richard al II-lea la Old Vic cu un număr de ani în urmă, dar nu știa nimic despre autor la acel timp. Nu avusese nevoie de asta pentru că scenariul vorbea de la sine. Aubrey s-a lăsat foarte ușor convins să finanțeze punerea în scenă, iar instinctele lor au fost curând răsplătite. Suprapunerea cu o altă premieră însemnase o primă interpretare cu mai puțini spectatori, însă la ora 13.10 în ziua următoare, telefonul începu să sune la casa de bilete și nu se mai oprise de atunci. Timp de paisprezece luni, nu fusese un loc liber în teatru, iar unii văzuseră piesa de treizeci sau de patruzeci de ori.

La început, îl încânta adularea. Cina la Savoy fusese o noutate pe care nu și-o permisese niciodată înainte și se bucura să fie recunoscut pe stradă. Dar plăcerea se transformă în stinghereală, stinghereala în plictiseală, și acum era sătul până peste cap de Richard. Fusese fotografiat, caricaturizat și pictat și avusese orice de la păpuși la sculpturi în bronz făcute după imaginea lui. Inimi albe – emblema regelui – îl învăluiau în orice formă imaginabilă, brodate pe batiste sau bătute pe cutiile de țigări. Fete tinere îl urmăreau de la teatru până la apartament; altele apăreau neanunțate în mijlocul nopții; și pierduse numărătoarea dăților în care răspunsese la telefon doar pentru a fi întâmpinat de chicoteli adolescentine și de zgomotul receptorului, fetele care-l sunau pierzându-și curajul înainte de a vorbi.

Dar cel mai rău dintre toate era știința că interpretările sale își pierduseră sinceritatea, că devenise manierat și exagerat în încercarea de a păstra viu interesul pentru rolul său. Cu un an în urmă, epuizarea îl obligase să ia o scurtă vacanță, dar neputând să stea departe, se întorsese devreme din vestul țării pentru plăcerea de a se strecura într-o lojă și de a-și urmări dublura pe scenă. Atunci, piesa îl mișcase până la lacrimi; acum, rugase adesea pe cineva să îi țină locul pur și simplu pentru că el nu putea face față încă o dată până la capăt. Regreta amarnic entuziasmul precoce prin care făcuse contractul pentru rol atât în Londra, cât și în turneu, dar nu vedea vreo altă cale de scăpare decât să îl facă pe Aubrey să se răzgândească și știa că mai degrabă ar îngheța iadul decât să se întâmple asta.

Se uită înjur prin apartamentul mic, mobilat nepretențios, în speranța că împrejurimile familiare îl vor ajuta să treacă peste noua emoție pe care o recunoscu ca fiind deznădejde. Privirea goală i se opri asupra teatrului de jucărie pe care mama lui i-l

dăduse de Crăciun când avea numai șapte ani: stâlpii crem și aurii deveniseră ciobiți și zgâriați peste ani, cortinele de catifea roșie de lux erau acum decolorate și uzate, dar încă vedea în el posibilități infinite care îl captivaseră de-a lungul copilăriei. Ca băiețel trăise într-o lume fantastică, inconștient de tot ce se întâmpla în jurul lui, iar scena sa miniaturală era centrul lumii. Când i se făcuse cunoștință cu realitatea, știa că era complet pierdut, mai puțin în fața atracțiilor lipsite de griji ale creării de iluzii decât în fața delectării cu o experiență senzorială totală: culoarea și luminile, texturile lumii vorbite, prezența fizică a mulțimilor, gustul antrenant al succesului și, ca dublură a acestuia, izul înțepător al eșecului. Devenise cel mai mare star al momentului, dar recent se trezise tânjind după teatrul de jucărie și după o lume care păruse mai ușor de controlat. Trebuia să se sfârșească. Avea nevoie de o nouă provocare înainte ca ambiția și dorința să pălească în niște certitudini confortabile. Trebuia să își păstreze calmul cu Aubrey și să iasă din această rutină o dată pentru totdeauna.

Un bărbat înalt de o frumusețe suavă apăru la ușa dormitorului, frecându-și ochii și trecându-și degetele prin părul blond rărit.

— Cine era? întrebă el, și inflexiunea dulce irlandeză făcu întrebarea să pară mai frivolă decât era cu adevărat. Lasă-mă să ghicesc: Este o problemă cu piesa și numai tu poți să o rezolvi. Am sau nu dreptate?

Fără speranță prea mare de câștig, Terry încercă să disipeze o altă rundă inutilă de ciondăneală înainte de a începe:

— Era numai Rafe Swinburne adăugând încă o cerință la lista pentru astă după-amiază. Dacă Aubrey nu este într-o dispoziție bună, ne vom trezi cu toții cărând harpoane în Morecambe înainte de sfârșitul lunii.

Era un efort slab de seninătate, știa, și singurul răspuns pe care îl aduse fu o sprânceană ridicată plictisit.

— Ar fi asta un lucru așa de rău? Măcar ai veni acasă câteodată.

— Nu fi atât de al naibii de ipocrit – nu ți se potrivește, spuse Terry, lăsându-se repede cuprins de nervi. Nu mă culc cu el, dacă despre asta e vorba, așa că poți să nu îți mai faci griji.

— Chiar nu înțelegi, nu-i așa? Dacă ar fi despre sex, aș fi aproape ușurat, dar este mai mult decât atât. Aș avea o șansă în fața altui bărbat, dar nu pot concura cu tot West Endul. Ești obsedat.

— Cândva spuneai că asta e sexy.

— Asta a fost înainte să trăiesc cu tine. Atunci trebuia să faci un efort să mă vezi; acum sunt doar o întrerupere incomodă în ziua de lucru. Actorii, scriitorii, băiatul care mătură scena – mereu vin pe primul loc, indiferent dacă vrei să te culci cu ei sau nu. Cum crezi că mă face asta să mă simt?

Nu exista un răspuns la asta. Actoria era viața lui, munca și joaca lui și, dacă era sincer, singura lui iubire; fără ea, nu îi păsa de nimic. Conștient de tristețea pe care o cauza tăcerea lui, dar prea sincer în egoismul lui ca să mintă, Terry trecu pe lângă iubitul lui să se îmbrace pentru teatru.

•

De regulă, până când sosea Lewis Fleming, sanatoriul particular era aproape întotdeauna în întuneric. Merse în liniște pe coridoarele ce miroseau acru și se deschideau în camere identice, salutându-le din cap pe asistentele care mergeau pe vârful picioarelor pe podelele lustruite și conștient de ochii neadormiți ce îl priveau trecând, bucuroși de orice punct de atenție care să îi distragă de la întunecimea și singurătatea în care îi abandona seara. Pentru cei bolnavi și disperați – și această clădire anostă, din cărămidă roșie de pe Gray's Inn Road, era ultimul refugiu de speranță pentru ambele categorii – noaptea era cel mai greu

moment și somnul cel mai nesigur partener, așa că merse să o scoată puțin din acel iad, stând de veghe lângă patul ei și lăsând-o să adoarmă în siguranță cu știința că, pentru câteva ore cel puțin, nu era singură. Odihnindu-se pe cearșafurile albe, rigide, mâna ei părea rece într-a lui.

Înconjurat de murmure și de neastâmpăr care ajungeau la el prin pereții subțiri ca hârtia, Fleming avea destul timp să își facă griji despre ce s-ar întâmpla dacă nu ar reuși să o susțină pe soția lui prin boală. Actoria era o modalitate precară de a-și câștiga existența; fusese norocos să dea lovitura cu o piesă ce fusese jucată peste un an, dar acum era la sfârșit și viitorul lui era incert. În vreme ce peste stradă ceasul anunță ora și apoi jumătatea de oră, el simțea că viața lui trecea de două ori mai încet decât a oricărui om, în timp ce a ei risca să se sfârșească atât de curând. Durerea începuse să îi lase riduri în jurul ochilor pe care nici somnul nu le putea netezi cu totul, dar încă arăta tânără în comparație cu ceilalți locatari ai căminului, care cel puțin atinseseră vulnerabila vârstă mijlocie din care se hrănea această boală necruțătoare. Chipul ei încă își purta frumusețea și forța, păturile nu arătau slăbirea corpului ei, dar, uitându-se la mâinile ei de culoarea cerii nealbite și vizibil subțiri, fu copleșit de sentimentul amar al nedreptății care îl însoțise din ziua în care cancerul fusese diagnosticat. Își amintea amestecul de curaj și groază cu care ea îi spusese vestea și neîncrederea îndărătnică cu care el o primise. Se poate ca asta să fi fost cu numai trei luni în urmă?

La prima licărire cenușie a zorilor, când camerele începeau să se agite de viață, el o trezea ușor cu un sărut, așa cum ea îl făcuse să promită și se strecura din patul ei, pe lângă chipurile ofilite și viețile distruse, și apoi o lua pe scări și pe stradă. Un drum de douăzeci de minute îl ducea acasă, unde cădea epuizat în pat și dormea până la amiază; la ora 15.00 se întorcea pentru intervalul

de vizită mai convențional și își ocupa locul printre rândurile de soți și soții înarmați cu flori, exersau voioșia și planurile de sosire acasă atent repetate și, cu o hotărâre ce se șifona în momentul în care vizitatorul ieșea din raza de vedere a ochilor căutători din pat. În zilele cu matineu, era cruțat de acest ritual colectiv și nici nu îndrăznea să se ducă acasă, de frică să nu doarmă după-amiaza și spre seară. Știa că această oboseală îi va afecta munca – Aubrey îi făcuse clar acest lucru –, dar nu spusese nimănui de situația sa, îngrozit că i-ar fi fost luate mijloacele de a-și câștiga existența și, odată cu acestea, și mica rază de speranță că el ar putea face ca ei să treacă împreună peste asta, că banii puteau cumpăra timp sau poate chiar un leac. Doctorii spuseseră că nu era exclus: acea șansă măruntă și credința nestrămutată a soției în el erau singurele lucruri care îl mențineau pe picioare.

Joia și sâmbăta, se țâra recunoscător în cantina din apropierea teatrului, descotorosindu-se de mireasma de flori, medicamente și compasiune care pluteau mereu în jurul lui cu ajutorul aerului îmbâcsit de fum. Bea nenumărate cești de cafea tare, fierbinte, în speranța că îi vor ajunge pentru două reprezentații pe scenă și pentru o a treia lângă patul soției, dar mânca puțin, conștient că fiecare penny trebuia păstrat. Astăzi, ca de obicei, camera era plină de oameni pentru care conta fiecare șiling, dar o femeie la masa vecină se distingea de mulțime, nu doar pentru că arăta la fel de obosită și îngrijorată cum se simțea și el. Îi era cunoscută de la teatru și o observase în special pentru că îi amintea de soție. Ea ridică privirea în timp ce chelnerița îi lua o ceașcă goală de pe masă și se uită în direcția lui, schițând un zâmbet când îl recunoscu. Jenat că a fost prins privind-o fix, răspunse la salut și își termină repede cafeaua.

Încă ploua când părăsi cantina să meargă spre teatru. În timpul prânzului de sâmbătă, zona dintre Charing Cross și St. Martin’s Lane era mereu plină

de tineri actori care se îndreptau către spectacole în care se bucurau mai mult sau mai puțin de succes, și el salută din cap niște fețe obișnuite în timp ce trecea. Acolo, peste stradă, îl văzu pe Terry ieșind dintr-un magazin de șelărie care se afla în aceeași clădire cu apartamentul său și mergând repede în direcția New Theatre. Câteva secunde mai târziu un alt bărbat, pe care Lewis îl recunoscu ca ultimul iubit al actorului, îi luă urma, prinzându-l ușor doar din câțiva pași mari. Îl apucă pe Terry de braț și cei doi păreau că se ceartă pentru un minut înainte ca, într-o manifestare de afecțiune nesăbuită într-un loc public, bărbatul mai înalt să înhațe o floare de pe o tarabă și o împinse melodramatic către Terry, care nu se putu abține din râs. Tensiunea dintre ei se disipă imediat, iar Terry își continuă drumul singur, floarea acum împodobindu-i butoniera.

Fleming simți o străpungere bruscă de furie că Dumnezeu ar permite acestor oameni să își arate ostentativ iubirea lor murdară și schimbătoare, în același timp părând să îi pedepsească pe el și pe soția lui pentru devotamentul lor. Dacă el trebuia să o piardă pe singura femeie căreia îi vorbise de iubire, singura femeie pe care o dusese în patul său, știa că nu o va putea înlocui niciodată cu o alta. Într-o clipită, se simți răzbunat pentru decizia pe care o luase într-una dintre nopțile lungi de veghe, o decizie ce venea în totală opoziție cu caracterul său – sau cel puțin cu ceea ce fusese caracterul său odată. Cancerul avea obiceiul de a eroda moral, la fel ca și fizic, și tot ce iubise era sub amenințare. Nu trebuia să se rușineze de propriile acțiuni. La urma urmei, ce mai avea de pierdut?

•

Garderoba mirosea a parfum și a reșou. Afară, un val constant de trafic trecea de-a lungul coridorului și, de fiecare dată când se deschidea ușa, Lydia putea să audă tropăitul înăbușit al

culisierilor și să simtă mirosul slab a unei platforme proaspăt vopsite. În afară de o mică sofa de creton, mărimea fiind atent aleasă pentru a limita numărul de admiratori care să stea comod în cursul unei vizite, camera avea foarte puțină mobilă inutilă, dar, după paisprezece luni de ocupație, i se părea acasă la fel de mult ca și locuința închiriată din josul străzii. Oricât de bine ar fi repetat replicile despre provocările profesionale și despre rezistența la mulțumirea de sine, nicio actriță nu era imună la avantajele unei piese îndelung jucate: gloria și siguranța financiară erau evidente, dar la fel de prețioasă era senzația de apartenență. Devenind altcineva mai mult de șase săptămâni la rând, descoperise și că era mai bună la a fi ea însăși.

Gradele de familiaritate fuseseră construite succesiv în timpul orelor numeroase petrecute la teatru, manifestându-se în sute de scrisori și articole personale care formau un album viu al momentului prezent, un registru emfatic a tot ce îi era mai drag în viață. Un perete era acum complet acoperit de tăieturi din presă, cu pagini ilustrate dedicate piesei de *Theatre World*[10] și sute de recenzii care oferiseră orice adjectiv pozitiv existent pentru interpretarea sa. Pe un alt perete, un cuier ținea trei costume atractive și numeroase accesorii, care o transformau în mod simplu și elegant în consoarta lui Richard al II-lea: rochia aurie cu guler identic și o ghirlandă de crini – atât de ciudate și de exotice când și le pusese prima oară, chiar și pentru o actriță obișnuită cu roluri istorice – acum i se păreau o parte firească din garderoba sa ca orice altceva ar fi găsit în Kensington.

Măsuța de toaletă era păstrată pentru lucruri mai intime: fotografii ale tatălui său la apogeul carierei sale muzicale înainte să fie distrus de boală și depresie; scrisori lungi și drăgăstoase de la mama sa, căreia îi răspundea săptămânal; și o fotografie

neobișnuită a Martei făcută într-o plimbare de înviorare într-o duminică prin Regent's Park nu cu mult după ce se cunoscuseră. Iubita sa, de obicei timidă în fața aparatului, se uita din poză cu lacrimi de râs, spre surprinderea unui tânăr din fundalul fotografiei, privind-o pe Marta care încerca zadarnic să nu se amuze de ghinioanele unui cuplu mai în vârstă care se aventurase cu barca pe lac. Zâmbea acum la imaginea neclară, amintindu-și cum și ea râsese în imposibilitatea de a menține camera fixă.

Alene, Lydia luă o altă bomboană de ciocolată din cutia Prestat pe care Marta – împreună cu o aluzie că ia dulciuri din poala reginei – o aranjase jucăuș sub fustele unei veridice păpuși suvenir care stătea în spatele măsuței de toaletă. Era straniu, se gândi ea, că singurul lucru care nu dădea o senzație liniștitoare de familiaritate era chipul care o privea înapoi din oglindă. Încă nu se obișnuise cu ridurile fine ale vârstei care începuseră inevitabil să dănțuiască în jurul ochilor și gurii și nici cu urmările acestora pentru carieră. La patruzeci și trei de ani, așa cum Bernard Aubrey îi făcuse foarte clar în urmă cu mai puțin de două săptămâni, se apropia rapid de vârsta temută de toate actrițele, acei ani dificili de la mijlocul vieții care se tărăgănau, fiind prea în vârstă pentru Ofelia, prea tânără pentru Gertrude. Avusese noroc cu Anna și era fericită că o convinsese pe Josephine să o imortalizeze pe obositoarea și încântătoarea regină a scoțienilor, dar, în definitiv, își dădea bine seama că o puteau aștepta niște ani neproductivi, în care sprijinul reconfortant al lui Aubrey nu ar depinde mereu de ea.

Pierdută în propriile gânduri, Lydia nu observă că ușa garderobei fusese deschisă până nu văzu reflecția Martei în oglindă. Astfel de vizite erau rare, deoarece Marta prefera să păstreze distanța de spațiul teatrului, pe care îl considera lumea Lydiei,

iar actrița zâmbi cu plăcere, uitându-și temerile instantaneu.

— De cât timp ești acolo? întrebă ea.

— De îndeajuns de mult să știu că ai ciocolată pe buze, spuse Marta, râzând aplecându-se să îi sărute ceafa Lydiei acolo unde fusese rasă pentru a putea purta acoperământul elaborat al Annei.

— Nu mă deranjează. Lydia se întoarse cu scaunul și cuprinse fața Martei în mâini trăgând-o într-un sărut lung, intens. Te simți mai bine?

— Cred că am băut destulă cafea să omor sau să vindec durerea de cap o dată pentru totdeauna, dar acest loc cu greu ridică moralul unei fete. Tipul ăla Lewis era la Corner House arătând destul de jalnic, John Terry este sus la intrarea actorilor țipând la cineva și băiatul ăla care face toată treaba în timp ce regizoarea voastră cehoviană tot mâzgălește la noua ei operă de artă aproape că și-a ieșit din fire când l-am salutat. Înțeleg și eu de ce nu mă aventurez aici foarte des.

— Nu o lua personal. Hedley are probleme grave cu Bernard în legătură cu ceva; a fost convocat în biroul lui după matineu pentru a fi luat la trei păzește. Iar Lewis deja e amărât de săptămâni încoace. Se spune că l-a părăsit soția și Johnny zice că a căzut în patima beției, dar el și Lewis s-au urât întotdeauna, așa că s-ar putea să fie numai răutăcios. Oricum, la cine țipa Johnny?

— Nu știu, era la telefon. Probabil cu unul dintre cei mulți nefericiți care sunt mai puțini divini ca el, presupun. Dar nu am venit aici să vorbesc despre ei, spuse Marta renunțând la sarcasmul din voce și strecurându-și o mână în rochia de mătase a Lydiei. Cât de repede poți ajunge de aici la scenă zilele astea?

Dintr-odată ușa fu trântită de perete și apăru Ronnie, clătinându-se sub greutatea unei extraordinare peruci de epocă.

— O, deci *chiar* întrerupem ceva, sper, spuse ea malițios. Am venit să-ți dăm drumul la cusături,

deși, dacă ai face mai mult exercițiu înaintea fiecărui spectacol, ne-ai scuti de efort.

Scânteia din ochii ei o făcu să roșească puternic pe Marta, aduse o nuanță roz pe fața Lydiei și smulse un zâmbet suferind de scuze de la Lettice, care venea din urmă pe tocurile sale.

— De unde ai vrea să începem?

•

În mod normal, Hedley White ar fi așteptat cu nerăbdare seara liberă, dar în timp ce așeza mobila pentru prima scenă și se îndrepta către marginea scenei pentru a trece prin lista de bunuri pentru fiecare schimbare succesivă, mintea sa era preocupată de alte gânduri. Știa că se comportase îngrozitor și se blestema singur încă o dată pentru un asemenea act nesăbuit de prostie, act pe care nicio sumă de dorințe sau speranțe nu l-ar mai putea repara. Fapta fusese făcută; Aubrey știa de ea și mai târziu va trebui să suporte consecințele când va fi chemat în biroul producătorului.

Deși lucrase pentru el numai de șase luni, Hedley deja îl admira pe Aubrey ca pe tatăl pe care nu îl cunoscuse niciodată, respectându-l ca pe un om care, numai prin muncă grea, făcuse un succes veritabil dintr-o profesie cu un caracter mai neobișnuit. Hedley știa prea bine că tinerii din clasa muncitoare ca el nu intrau în mod obișnuit în teatru, dar, oferindu-i o slujbă ca asistent de regizor, Aubrey risipise orice noțiune masonică de excludere arătându-i că exista o alternativă la universități și școli de teatru și la a proveni din familia potrivită, o alternativă care îl făcea să își folosească talentul și îi dădea experiența pe care și-o dorea arzător. Lucrând atât la Wyndham, cât și la New Theatre, își petrecea ziua făcând ceai, vopsind apartamente, măturând scena și mergând pe lângă garnituri în timp ce electricienii focalizau lămpile. Era o muncă grea fizic, potrivită forței și energiei sale și responsabilitățile suplimentare îi dădeau încredere mai repede decât ar fi crezut

vreodată. Dacă i-ar fi spus cineva pe timpul ăsta anul trecut că ar fi primit roluri de figurație în fața a sute de oameni și că i-ar fi plăcut, i-ar fi râs în față.

Ca toți amatorii care sunt primiți pe neașteptate într-un club și care se îndoiesc de dreptul lor de apartenență, Hedley era foarte priceput în limbajul straniu al teatrului și îi venera tradițiile și ritualurile. În fiecare seară, găsea o mare plăcere în a pregăti terenul pentru ricardieni, un grup exclusiv, stabilit în primele zile ale producției, a cărui calitate de membru era restricționată la cei trei actori rămași pe scenă la sfârșitul lui *Richard de Bordeaux.* Regulile clubului erau atent urmate după toate spectacolele în afară de matineuri și era sarcina lui Hedley – sau a lui McCracken în absența lui – să așeze o măsuță și trei scaune în culise în timpului actului final. Bolingbroke, primul din grup care își făcea ieșirea finală, deschidea o sticlă de vin roșu de Bordeaux, a cărui calitate se îmbunătățise spectaculos odată cu creșterea succesului piesei; Maudelyn, servitorul loial al regelui, era următorul și turna cu conștiinciozitate vin în paharele care așteptau, câtă vreme John Terry își lua un răgaz pe scenă pentru a exprima cât mai bine amărăciunea și regretul din replicile de final ale lui Richard. Când piesa se termina, Terry se alătura celorlalți doi pentru a face un toast pentru următorul spectacol și, după ce distribuția răspundea la numeroasele chemări la cortină, toți cei trei ricardieni se întorceau să savureze restul sticlei.

În această seară, când Aubrey revenea pe scenă pentru obișnuita sa apariție simbolică în rol de paznic – un rol pe care Hedley însuși îl jucase adesea –, membrii clubului urmau să ajungă la patru și, cum producătorul nu bea altceva decât scotch, era sarcina asistentului regizorului să asigure ca un singur scotch să fie adăugat la inventar înainte de a pleca acasă după matineu.

Sentimentul că dăduse cu piciorul locului său în acest mic univers îl bântuia pe Hedley chiar mai mult decât posibilitatea de a fi predat poliției; era cu totul la mila lui Aubrey. Ar omorî pentru o a doua șansă, se gândi el, punând carafa pe raft lângă vinul roșu, gata pentru spectacolul de seară.

Capitolul 5

Penrose stătea la biroul său la etajul trei de la New Scotland Yard și privea fix colecția de fotografii sumbre așezate în fața sa. Fallowfield trebuie să îi fi urmat instrucțiunile întocmai, pentru că fotograful fusese implacabil în seriozitatea lui: într-un alb și negru dezolant, cadrele obținute prezentau moartea din orice unghi, provocându-l să șteargă semnele de întrebare privind orice ungher al acelui mic compartiment de tren și conservând scena pentru cei care ar fi avut nevoie să comenteze mai târziu asupra întrebărilor pe care el le-ar fi putut pune. Oricât de detaliate ar fi fost imaginile, memoria sa nu avea nevoie de suvenire materiale care să îi aducă aminte cu ce se confrunta: va trece multă vreme până imaginea mult mai puternică a acestei morți i se va șterge din minte. În cap, auzea cuvintele familiare de atenționare ale superiorului său: „Nu vezi decât ceea ce cauți, și cauți numai ceea ce este deja în mintea ta”. Problema era că mintea sa era goală. În rare ocazii fusese atât de lipsit de inspirație într-un caz nou, neavând niciun instinct în afara senzației că lucrurile se vor înrăutăți înainte de a deveni mai bune.

Cu toate acestea, încă era devreme și era mulțumit că niciun moment din noaptea lungă nu fusese irosit. Numele putea fi romantic în literatură, dar el cunoștea realitatea Scotland Yardului, care era o mașinărie complexă, de o eficiență rece și ale cărei griji nu încetau în weekend; în timp ce scriitorii ar fi dezamăgiți cu siguranță de natura practică a activității din spatele acelor pereți din cărămidă roșie de pe Thames Bank, el aprecia mai presus de toate devotamentul acestor bărbați – și, mulțumită lui Dumnezeu, o mână de femei – al căror scop era să limiteze răspândirea infracționalității pe cât era omenește

posibil. Mulți dintre ei erau isteți, majoritatea experimentați, dar nu era nicio vrajă – numai muncă grea, organizată, asiduă.

Trecu acum la obiectele personale etichetate cu grijă care, dacă doar ar fi știut să le citească, spuneau povestea ultimelor ore din viața lui Elspeth Simmons. Luate de la locul faptei și puse în pungi tip pentru probe, lucrurile transmiteau foarte puțin din căldura și veselia care, conform lui Josephine, o caracterizaseră pe fată în viață. Era o batistă, o pudrieră și un pieptene, un pachet de Symington's Jelly Crystals și un altul de Mackintosh's Toffee[11], o poșetă și o grămăjoară de mărunțiș, compus din două jumătăți de coroană[12], două monede de șase pence, un șiling, patru pence și o jumătate de penny, și revista care o legase pe Elspeth de Josephine în ziua în care a murit – toate nimicurile unei tinere plecate în călătorie și, după puțină reflecție, înduioșătoare în normalitatea lor. Ceea ce găsi mai interesant totuși erau bilețelul și floarea care indicau o promisiune de afecțiune, chiar dragoste. Privi irisul, cu triada sa remarcabilă de petale mov-închis, și se întrebă ce însemnase pentru ea sau pentru persoana care îl trimisese. Cum se simțise ea când îl primise? Și cum să se fi simțit dacă privise chipul iubitului său în timp ce i se scurgea viața din ea? Spera să poată atribui un nume acelui chip când îi va chestiona pe Frank Simmons și pe soția lui în aproximativ două ore.

Nu era nimic neobișnuit la geanta în sine, cu excepția faptului că obiectele conținute nu justificau nici pe departe mărimea sa fantastică. Poate că păpușile erau răspunsul. Fără îndoială că era mai logic ca ele să fi fost ale ei mai degrabă decât aduse de criminalul pentru care viteza și invizibilitatea erau esențiale; raportul pentru amprente îi va spune cel puțin dacă ea le-a mânuise. Se uită la regele și la regina în miniatură, mai puțin veridice în învelitoarea lor judiciară, și se cutremură involuntar. Era ceva deznădăjduitor

la violența cu care mâna păpușii cu plete lungi fusese ruptă și aruncată, dar probabil gestul nu era nimic mai mult decât dușmănie față de victimă, o batjocură a iubirii lui Elspeth pentru pasiunile artificiale ale scenei, mai degrabă decât o lovitură sinistră împotriva lui Josephine. Oricât de mult i-ar fi părut rău de fată, o sfadă între iubiți în care păpușile reprezentau pur și simplu o ridiculizare a relației lor ar fi fost o explicație binevenită pentru crimă.

O bătaie neprevăzută în ușă îi întrerupse gândurile și, fără să aștepte un răspuns, Sir Bernard Spilsburry intră în cameră. Alții ar fi putut fi surprinși să îl vadă pe patologul de la Home Office[13] la Yard într-o sâmbătă, dar, practic vorbind, era și un membru al CID[14] și se comporta ca orice alt membru al echipei care muncește din greu. La cincizeci și șapte de ani, vorbea adesea de pensionare, dar era în realitate mai ocupat ca niciodată, chemat adeseori de poliție la propria insistență. La apogeul faimei sale și la punctul culminant al profesiei sale, chemat ca simplu GP[15] sau nou detectiv cu multe de arătat, iar simțul datoriei îl făcea disponibil la orice oră. În toți anii în care Penrose lucrase alături de Spilsburry, nu își amintea să fi refuzat o chemare. Rapoartele sale nu erau la fel de prompte ca odinioară, și vârsta îl făcuse să exagereze puțin în seriozitatea lui, dar Penrose întotdeauna era gata să aștepte puțin mai mult ca să audă părerile unui om pentru care avea un respect enorm. Deși nicidecum infailibil, Spilsburry dovedise că în nenumărate ocazii medicina nu se lăsa mai prejos în fața morții, că era o cale spre adevăr chiar și atunci când viața era păcălită de nenorocire – și dreptatea putea învinge dacă cineva îi netezea calea cu sârguință și grijă.

— Îmi pare că am întârziat, Archie, dar traficul pe Gower Street era infernal. Desigur, dacă Poliția Metropolitană ar considera că merită să ajungă din urmă lumea civilizată și să construiască un

laborator propriu, atunci ai fi avut raportul până acum și probabil ai fi fost deja pe cale să prinzi un alt criminal de pe străzi. Dar cine sunt eu să critic?

Penrose zâmbi la critică, mereu primul lucru pe care Spilsburry îl spunea când ajungea la Scotland Yard. Era bine știută părerea patologului că Marea Britanie rămânea în urma celorlalte țări când venea vorba de probatoriu judiciar și, după Penrose, justificată pe de-a întregul. Printre colegii săi era încă o prejudecată împotriva aducerii a prea multă știință într-o investigație, chiar dacă majoritatea dintre ei ajungeau să se bazeze pe astfel de progrese ca un lucru de la sine înțeles; analiza prafului din buzunarele suspectului sau a noroiului de pe ghete erau foarte bune, ar spune ei dacă ar fi întrebați, dar era încă o preferință pentru metode directe, mai degrabă decât științifice pentru a dovedi vina și, chiar dacă poliția ar putea fi convinsă că expertiza judiciară ar fi mai degrabă un ajutor decât un înlocuitor pentru observare și răbdare, va mai dura până să fie depășit argumentul că judecătorii englezi și juriile aveau tendința să fie neîncrezătoare în probele de laborator. Dar, dacă cineva putea schimba asta, acela era Spilsburry; niciun nume nu era mai îndeaproape asociat cu moartea violentă sau misterioasă. Avea o autoritate potolită și o inimă de fier, însă era greu de imaginat un personaj mai cordial și mai plin de înțelegere. Penrose nu își amintea să îl fi întrecut cineva la interogatoriu, deși personal se întreba dacă influența indubitabilă pe care o avea punctul de vedere al lui Spilsburry își adusese mereu contribuția la dreptate.

Astăzi șarmul și forța erau ambele evidente pe când el se așeza și lua raportul din geanta mare pe care o purta peste tot.

— Este un caz meschin, ăsta, spuse el, fără să mai piardă timpul cu politeți sociale, și, așa cum făcea întotdeauna, tratându-l pe Penrose cu respectul datorat unui coleg medic. Cauza morții

este destul de clară – hemoragia internă ca rezultat al unei traume precise la inimă dintr-o leziune penetrantă venită de sub stern. După unghiul rănii, aș spune că stătea în picioare când arma i-a intrat în corp și că leziunea a fost făcută cu o înjunghiere îndreptată în sus – nu vezi asta prea des făcută de cineva cu câțiva centimetri mai înalt și dreptaci.

— Bărbat sau femeie?

— Ar putea ti oricare, mă tem. Victima era numai de vreo 1,57 metri înălțime, deci chestiunea înălțimii nu ne ajută. Dacă ar fi purtat ceva mai solid, aș fi spus destul de sigur că atacatorul a fost un bărbat, dar haina ei nu era închisă și un vârf ascuțit ar fi putut trece foarte ușor prin acea rochie. Țesuturile sunt destul de moi, știi, și o femeie destul de în formă, mai ales una furioasă, ar fi putut să comită crima fără nicio problemă cât timp arma a fost ascuțită îndeajuns – ceea ce sigur a fost.

— Ai dat vreodată peste un ac de pălărie care să fie folosit ca arma crimei până acum?

— Nu, Archie, nu am dat; și aici devine interesant. Arma găsită în corpul ei nu a fost cea care a omorât-o – de asta măcar pot fi sigur.

Chiar și cu toate posibilitățile pe care le avusese în vedere, asta nu îi trecuse prin cap lui Penrose. Unul dintre puținele lucruri pe care crezuse că le putea lua ca fiind sigure era dintr-odată înlăturat și simți că bazele cazului se cutremurau din nou sub picioarele sale. Un plăpând: „De unde știi?” a fost tot ce a putut scoate.

— Din cauza sângelui. Niciun ac de pălărie nu ar fi cauzat o pierdere de sânge internă atât de masivă. Nu a fost imediat evident pentru că practic nu era nicio leziune în locul străpungerii și nicio hemoragie externă evidentă, dar înăuntru e cu totul altă poveste. Era o cantitate imensă de sânge în cavitatea pleurală și în zona din jurul inimii și o parte trecuse în cavitatea abdominală pe lângă linia penetrării. Da, putem concepe că un ac de pălărie

ar putea cauza îndeajuns rău încât să fie fatal, dar ar fi o moarte mult mai lentă decât a fost cazul aici și cu certitudine nu te-ai putea baza pe asta. Odată ce știi că te uiți la două intrări diferite, poți vedea că acul de pălărie a luat o cale ușor diferită decât împunsătura inițială cu lama, dar este numai marginală, iar schimbarea uneia cu alta are un efect foarte mic asupra rănii externe înseși.

— Deci ce fel de armă căutăm?

— Ceva îngust – cum am spus, foarte puțin sânge a găsit cale de ieșire din punctul de intrare – și destul de lung; ar trebui să fie cel puțin cincisprezece centimetri să ajungă la inimă prin ficat și diafragmă. Un cuțit bun de hârtie ar face treaba, de exemplu, dacă ar fi îndeajuns de ascuțit – și asta e cheia problemei: nu există târâre a țesuturilor la capătul rănii, deci a intrat și a ieșit curat.

— Cât de mult a suferit? întrebă Penrose, conștient că în curând va trebui să vadă familia lui Elspeth.

— Ar fi fost foarte rapid și mă îndoiesc că a știut prea mult ce i se întâmplă. Din daunele la peretele inimii, aș spune că atacatorul a mișcat cuțitul prin corp odată ce rana inițială a fost făcută și asta va fi grăbit procesul și mai mult. Sângele din pericard a împiedicat astfel inima de la pomparea efectivă și presiunea sângelui trebuie să fi scăzut aproape instantaneu, înainte ca impactul înjunghierii rapide și ferme chiar să-și facă efectul. Este posibil ca șocul a ceea ce se întâmplase, împreună cu pierderea rapidă a presiunii sângelui, să fi venit înaintea oricărui răspuns comportamental dureros al victimei și aș crede că a fost inconștientă pentru un minut, probabil chiar mai puțin. Prin urmare, în funcție de punctul de vedere, arma asta în particular a făcut o treabă minunată. Știi, mă uimește mereu că mai mulți dintre răufăcătorii noștri nu preferă cuțitul. Este o târguială mult mai bună decât un vătrai sau o țeavă

de plumb și mult mai imaginativ. Și de asta nu ducem lipsă aici – de imaginație.

Penrose fu de acord. Răsfoind repede raportul post-mortem, găsi secțiunea care se ocupa cu raderea gâtului fetei, un act de pângărire aparent fără scop, pe care, în mod straniu, îl considera mai deranjant decât leziunea fatală. Numai de data aceasta, concluziile lui Spilsburry nu îi spuneau prea multe; cantitatea mică de sânge arăta că tăietura fusese făcută la foarte puțin după ce moartea avusese loc, dar el deja bănuise asta. Era inutil să-i ceară patologului să-și dea cu părerea, așa că își îndreptă atenția înapoi către probele materiale.

— Poți să îmi spui orice altceva despre criminal? Un nume ar fi frumos, dar mă voi mulțumi cu păr sau haine.

Spilsburry zâmbi.

— Ei bine, el – să spunem el de dragul de a vorbi – cu siguranță nu a fost plin de sânge când a părăsit trenul, deci poți elimina această atracție pentru public. Se poate să fi avut puțin pe mână, dar nu de ajuns să îl facă să se distingă în mulțime, și nu era sânge sau piele sub unghiile fetei care să indice orice leziuni care ar fi putut trezi suspiciune. Șocul ar fi împiedicat-o să lupte prea mult, chiar dacă el i-ar fi dat ocazia să lupte. Și nu era nicio amprentă pe acul de pălărie în afară de ale ei. Într-o notă mai pozitivă, continuă el în timp ce Penrose arăta din ce în ce mai abătut, s-au găsit unele fibre sub unghiile ei și mai multe în gură, care nu par să se potrivească cu nimic din ce purta, deci, când vom face mai multe teste, poate o să-ți spun din ce era făcută haina sau puloverul său. Bănuiala mea este că ucigașul a tras-o spre el cu mâna sa stângă – e o urmă pe ceafa ei care susține acest lucru – și a înăbușit orice sunete pe care ea le-ar fi făcut ținându-i fața în piept în timp ce o înjunghia cu cuțitul. Avea mult praf pe fustă, dar asta este compatibil cu ce era pe podeaua

compartimentului, așa că ne spune foarte puține cu excepția faptului că desigur nu asta este curățenia pentru care plătești la clasa întâi. Trebuie să fi căzut în genunchi când și-a pierdut cunoștința și apoi să fi fost ridicată pe bancheta unde a fost găsită: mai ușor pentru un bărbat, dar, încă o dată, nu imposibil pentru o femeie. Are unele smucituri la ciorapi și rochia este ușor ruptă sub un braț, ceea ar putea sugera că a fost mutată fără prea multă grijă sau solemnitate, dar nu este deloc uimitor că a fost făcut în grabă. Asta e una dintre cele mai riscante crime din câte am văzut – ar trebui să intri și să ieși în câteva minute. Oricum, te voi anunța imediat cum sunt făcute testele asupra fibrelor. Nu e cine știe ce, dar e tot ce am în acest moment. Numai de data asta, timpul morții este sigur aproape la minut, dar știi despre asta la fel de mult ca și mine.

Se făcu liniște pentru o clipă, în timp ce Penrose se gândi la informațiile pe care Spilsburry i le dăduse.

— Mă pot gândi la două motive pentru schimbarea armei crimei, spuse el. Ori lama folosită era prea deosebită încât să o lase în urmă ar fi însemnat să se dea de gol; sau este ceva semnificativ la ceea ce a ales ca să o înlocuiască. Tu pe ce ai paria?

Ani în instanță îl învățaseră pe Spilsburry să nu își expună punctele de vedere decât dacă i se cerea – și Penrose îi cerea asta mai des decât majoritatea colegilor –, însă atunci când își spunea opinia, simțul său pentru detaliu, abilitățile sale pronunțate pentru argumentare și o memorie ce servea ca un registru pentru moarte în toate formele ei însemnau că întotdeauna merita să fie ascultat.

— Crima este foarte personală – atât de personală pe cât se poate –, dar a fost și executată rapid și eficient, deci este aproape sigur premeditată. Caz în care, criminalul puțin probabil ar plănui să folosească orice putea să-l dea de gol

și apoi să fie obligat să se descotorosească de acel lucru. Nu, metoda de crimă în acest caz este legată de victimă; să ajungi să o cunoști și ea te va conduce la omul tău.

Penrose îi mulțumi mai neatent decât îi stătea în fire, dar mintea lui se juca cu un dezechilibru de întrebări și răspunsuri, cel mai stăruitor gând fiind că era foarte corect să ajungi să cunoști victima dacă ai fi sigur că intenția fusese moartea ei – dar juriul său personal mai avea până să dea acest verdict. Nu ar fi fost prea mult de câștigat dacă și-ar fi exprimat îndoielile față de patolog în această etapă: ar trebui să adune informație despre crima comisă mai degrabă decât să încerce să investigheze una care exista numai în coșmarurile sale cele mai negre.

— Văd că Lerwill și-a făcut singur seama și a primit ce merita în sfârșit, spuse Spilsburry, referindu-se la un caz la care lucraseră împreună cu un număr de ani în urmă, în care un tânăr și soția sa fuseseră suspectați de escrocarea unui fermier în vârstă cu o sumă de bani considerabilă înainte ca aceștia să îl otrăvească cu morfină. Spilsburry fusese chemat să deshumeze cadavrul și eliminase diagnosticul de moarte prin hemoragie cerebrală al medicului internist local, dar juriul refuzase să declare vinovăția, iar Lerwill scăpase basma curată, inițiind un proces de calomnie pe deasupra. A fost un pierde-vară consecvent de la început până la sfârșit. Știi că și-a părăsit soția și copilul cu toți banii, nu? O să mor întrebându-mă cum a făcut să scape atâta timp. Totuși, a primit ce a cerut; este așa o rușine pentru sistemul nostru justițiar că Lerwill a trebuit să se pedepsească singur!

— Chiar și așa, nu aș dori o doză de acid prusic pe nimeni, spuse Penrose. Este un mod oribil de a te duce. Ar fi fost mai bine să meargă la noroc cu frânghia. Trebuie să fi avut ceva curaj să înghită asta, indiferent cât de falit era.

— Chiar trebuie să înveți să îți temperezi licărirea asta rezonabilă a ta, Archie, spuse Spilsburry provocator, cu toate că putea vedea că Penrose era departe de a fi în dispoziția pentru genul de sfadă pe care o savurau cei doi adesea. Nu fi naiv când un răufăcător decide să facă ce trebuie: nu îl face deloc mai puțin răufăcător. Te voi anunța când mai găsesc și altceva. Și noroc – cred că vei avea nevoie.

Rămas singur, Penrose se gândi la rezultatul mult întârziat în cazul Lerwill și zâmbi amar. Ca să se facă dreptate în cazul lui durase opt ani, dar cu toate acestea venise și timpul pedepsei lui, deși în modul cel mai bizar. Va veni și aici, dar știa că va trebui să muncească din greu pentru asta: acest răufăcător nu va alege calea de ieșire onorabilă. Uitându-se la ceas și dându-și seama că întârziase să o ia pe Josephine, Penrose merse să îl caute pe Fallowfield să îi dea veștile cele bune: în primul rând, că arma crimei era lipsită de orice amprente în afară de cele ale victimei; în al doilea rând, că nu este de fapt deloc arma crimei. Nu era cu adevărat decât o cale pentru ca norocul lor să se schimbe.

Capitolul 6

Josephine aștepta deja pe trotuar când mașina lui Penrose o luă pe St. Martin's Lane și își închipui că fusese acolo de ceva timp. Uitându-se la chipul ei plin de îngrijorare, puse la îndoială pentru o clipă decizia de a-i permite să îl însoțească în ceea ce trebuie să fie un interviu foarte dureros pentru toți cei implicați, dar știa că, dacă ar fi refuzat, ea cu greu ar fi trecut singură printr-o după-amiază, suferind pentru o situație de care se credea parțial vinovată sau implicată fără să fie nevoie într-o încurcătură a orgoliilor barbare și a penelor zburlite, ce așteptau la teatru. Mai puțin caritabile, instinctele sale îi spuneau că Josephine ar reprezenta o coardă utilă pentru arcul său când venea vorba de a-i chestiona pe cei din familia Simmons. Negreșit, întâlnirea avea să ofere date importante și o femeie blândă la vorbă, cu o curiozitate naturală și ochi calzi avea mai multe șanse să se apropie de miezul problemei decât Fallowfield sau el însuși, mai ales dacă avea un anumit statut de celebritate în ochii a jumătate din publicul său. Când telefonase înainte să se asigure că nu era nicio obiecție la includerea lui Josephine în întâlnire, Frank Simmons dăduse de înțeles că, dimpotrivă, era singurul lucru care putea face chinul suportabil.

Dar dacă își depășise presimțirile negre legate de participarea ei la discuție, era încă nemulțumit în privința supunerii ei la metoda de transport aleasă. O după-amiază petrecută cu detectivul sergent la volan era de natură să zdruncine și nervii celei mai calme persoane; pentru cei care erau mai sensibili din fire, experiența nu era deloc departe de purgatoriu. După toți anii împreună, încă nu se hotărâse dacă Fallowfield conducea foarte bine sau foarte prost. Pe străzi largi sau în provincie, ar fi putut spune că era antrenant, dar

orizontul larg și spațiul se întâlneau rar în Londra, iar sergentul nu lăsa împrejurimile să îi afecteze stilul. Cum ieșeau de la Yard spre Derby Gate, evitând la mustață duba unui băcan care îndrăznise să meargă la o viteză decentă pe partea dreaptă a străzii, Penrose se blestemă singur că dăduse impresia că e urgent să ajungă la destinație. Fallowfield, între timp, care putea să conducă, să înjure și să arate cu pumnul fără să piardă o secundă din viteză, rămase concentrat asupra misiunii lui. În câteva minute, mașina se opri cu o smucitură în fața lui Josephine, care reuși – cu efort considerabil, se gândi Penrose – să facă doar doi pași grăbiți înapoi.

O sărută scurt, îi strânse brațul liniștitor și așteptă să intre. Cu o smucitură, o luară din loc, iar mașina înainta în curând cu o viteză incredibilă pe Manmouth Street. Rezistând impulsului de a-și închide ochii, Josephine îi zâmbi lui Archie ca unui tovarăș de călătorie spre drumul pierzaniei și îi înmână un pachet împăturit în hârtie contra grăsimii.

— Becața a insistat să îți aduc asta, spuse ea. Este brânză cu roșii și în plus murături. Crede că ai nevoie să fii pus la îngrășat pentru că deja ai lăsat neatinse două mese pe care ți le-a pus în față azi și m-a rugat în mod deosebit să îți spun că este ultima ta șansă. Mănâncă asta sau îți dă preavizul.

— Trei Becațe și zburați de acolo, domnule, se amestecă în discuție Fallowfield de pe locul din față în timp ce goneau pe Hyde Park Corner, ignorând semaforul care tocmai se făcuse roșu. Dar atenție, mereu va fi bine-venită acasă la mine, dacă renunță la dumneavoastră. Puteți să îi spuneți asta, domnișoară Tey, când o vedeți data viitoare, continuă el, făcându-i lui Josephine cu ochiul prin oglinda retrovizoare, cât timp ea se uita pentru el înainte pe stradă. Ce femeie de treabă și se irosește pe voi, vrăbiilor!

— Vorbește foarte frumos și despre tine, Bill, spune Josephine. Este aici un sandvici și pentru tine.

— Dați-l încoace, domnișoară, dacă sunteți amabilă, spuse sergentul dornic, întinzându-și un braț cât un schimbător de viteze spre locul din spate. Îl mănânc pe drum. Josephine făcu cum i se ceruse, iar Fallowfield avu timp să desfacă al doilea pachet, care părea chiar mai substanțial decât primul înainte ca mâna sa stângă să trebuiască să o ia brusc prin labirintul străzilor lăturalnice situate de-a lungul Kensington High Street. Voi fi mai rapid pe aici fiind sâmbătă, explică el luând o gură de pâine cu brânză și nimeni nu îl contrazise: Fallowfield avea o bună cunoaștere a străzilor din Londra care ar fi fost invidiată de orice șofer de taxi. Este o treabă dubioasă, asta, domnișoară Tey, continuă el acum cu patos, aparent nederanjat de faptul că petrecuse o dimineață neproductivă la King's Cross, interogând personalul gării și trecând printr-o listă de pasageri care nu avusese de spus absolut nimic interesant.

Una dintre numeroasele calități pe care Penrose le admira la sergentul său era imunitatea totală la melancolie, indiferent peste câte obstacole ar fi dat. Fallowfield aparținea acelei școli de poliție cu o credință de nezdruncinat în faptul că adevărul va ieși întotdeauna la iveală; optimismul său, care era fără îndoială cultivat și prin timpul liber considerabil pe care îl petrecea în compania detectivilor fictivi pentru care norocul și inspirația nu cunoșteau limite, îl înseninase în multe ocazii pe mai cinicul Penrose și îi ridica acum moralul din nou. Când îi făcuse sergentului o scurtă relatare a raportului lui Spilsburry pe drumul către mașină, se așteptase ca Fallowfield să îi împărtășească dezamăgirea cu privire la absența armelor, mai ales lovitura despre absența armei crimei, dar nu fusese cazul. Nu era nimic care să îi

placă sergentului mai mult decât un puzzle, iar aici avea destul cu care să își ocupe gândurile.

Josephine, nerăbdătoare să audă mai multe despre natura „dubioasă” a cazului decât reușise să întrezărească din relatarea de mai devreme a lui Archie și știind că ar scoate mult mai mult de la sergentul său, murmură ceva aprobator.

— De la început, mi-a amintit de cartea dumneavoastră, domnișoară, începu el din senin, referindu-se la romanul polițist al lui Josephine în care un bărbat fusese înjunghiat într-o coadă la teatru. Știți, o crimă într-un loc aglomerat și pe deasupra riscantă. Și apoi inspectorul mi-a spus că arma reală fusese un cuțit subțire, și nu un ac de pălărie – ei bine, aproape că mă așteptam să încep să caut un dago[16], cu o cicatrice pe mâna stângă, fluturând un stilet.

Sugestia nu era una serioasă, dar asemănările îi veniseră deja în minte lui Josephine și i se păru ironic ca tocmai ea, dintre toți oamenii, să se găsească la marginea unei crime adevărate, mergând să stea de vorbă cu familia victimei, împreună cu polițistul pe care își bazase popularul inspector fictiv, Alan Grant. Nu ca înfățișare desigur: Archie, înalt, brunet și plăcut la înfățișare era la un milion de mile depărtare de constituția mai subțire a lui Grant și din dorința unei lumi mai bune – statura lui mică și spilcuită; nu, o voce plăcută și un costum bine croit erau tot ce aveau în comun din punct de vedere fizic, dar, profesional vorbind, se potriveau perfect. Dorise un inspector de poliție sârguincios și bine intenționat, un detectiv credibil care să se distingă printre siluetele izvorâte din fantezie și speranțe, găsite în atât de multe alte romane polițiste, dar în Penrose avusese modelul perfect. Nu putea chiar pretinde palmaresul perfect al lui Grant de a fi rezolvat toate crimele din cazurile sale, dar era răbdător, atent și inteligent, un individ sensibil căruia îi păsa de cei din jur atât ca om, cât și ca polițist.

Adăugase câteva pasiuni proprii – Archie nu ridicase niciodată o undiță, de exemplu, pe când se pricepea să pescuiască folosind muște ca momeli –, dar esența lui Grant, natura egalitară a viziunii sale asupra lumii, fusese inspirată în mare parte din ceea îi plăcea la Penrose. Văzându-l acum însă, preocupat cu gânduri ce erau nelalocul lor cu tachinarea blândă a lui Fallowfield, Josephine înțelese cât de mult se schimbase acesta în cei cinci ani de când fusese scrisă cartea. Începuse chiar să arate ca un polițist, iar cea mai mare calitate a lui Grant era că nu arăta astfel.

— Credeți că ați putea scrie încă un roman? întrebă Fallowfield și o luă pe Hammersmith Road, unde mirosul de ciocolată de la uriașa fabrică Lyons de pe partea stângă ajunse la ei imediat, ducând-o pe Josephine înapoi în anii săi de război – pe care îi petrecuse la Cadbury, predând educație fizică – cu o intensitate subită pe care numai o experiență senzorială o putea evoca. Poate toate acestea vă vor impulsiona, adăugă el încrezător.

— Nu știu, Bill. Nu l-am scris pe primul decât dintr-un pariu. O prietenă de-a mea a jurat că ar fi imposibil să ucizi pe cineva într-o mulțime și am ținut să nu fiu de acord, dar, privind în urmă, nu sunt sigură că nu a avut dreptate. A trebuit să o scriu în două săptămâni și aproape că m-a omorât, scriam tot timpul, zilnic, dar trebuie să admit – chiar îmi place de Grant. Ar putea apărea din nou cu bunăvoința Brisenei.

— Brisena?

Fallowfield avea o privire goală.

— Dactilografa mea. I-am dedicat ei cartea pentru că a muncit așa de mult să o termine. Totul a fost cam ca o glumă, de fapt. Născocirea morții are un obicei de a-ți distrage mintea de la lucrul real, totuși, deci poate ai dreptate – acum ar putea fi un moment bun pentru a începe.

Cum treceau de Cadby Hall, sediul vast al Messrs, J. Lyons & Limited Company care ocupau întreaga fațadă a străzii dintre Brook Green și Blythe Road, Josephine observă aerul său liniștit de sâmbătă și căzu în tăcere, gândindu-se la un angajat care cu siguranță nu se bucura de ziua sa liberă. Ca și cum i-ar citi gândurile, Archie spuse:

— Voi fi interesat să știu ce părere ai despre Frank Simmons. Părea sincer devastat seara trecută, dar vreau să înțeleg cum reacționează toată familia.

— Elspeth sigur vorbea despre el cu afecțiune, spuse Josephine, și nu am avut impresia că era vreo tensiune acolo, dar nu există familie necomplicată. Știm amândoi asta, și îmi imaginez că acele complicații sunt mai aprinse atunci când e implicată o adopție. Tăcu pentru un moment, închipuindu-și viața lui Elspeth acasă. Boala tatălui trebuie să fi afectat familia, chiar dacă au reușit să o apere pe Elspeth de ce era mai rău. Ar fi o minune dacă ar avea mai puțin de partea lor de îndoieli și regrete, dar asta nu face rufele familiei mai murdare decât ale altora, presupun.

Chiar și așa, se gândi în sinea ei, combinația dintre suspiciune și mâhnire era clar că va face vizita lor la familie una incomodă.

Pe neașteptate, ea și Archie fură smuciți din locul lor odată ce mașina se opri brusc, luându-și locul în linia lungă de trafic ce aștepta să traverseze Hammersmith Broadway.

— La naiba, zise Fallowfield, am uitat că e întrecerea de bărci.

— Și eu, mormăi Penrose, care de obicei privea cu interes evenimentul având propriii favoriți. De ce trebuie să locuiască în Hammersmith, pentru numele lui Dumnezeu? Toată ceata lui Papuc va fi aici după-amiaza asta.

Și chiar așa era. De unde stătea Daimler[17], puteai vedea mulțimile făcându-și loc spre Hammersmith Bridge sau îndreptându-se spre

fluviu să ocupe locuri pe unul dintre vasele de agrement care ofereau cea mai bună perspectivă în timp ce echipajele se adunau în jurul marelui cot al Tamisei. Întotdeauna fusese dincolo de înțelegerea lui Fallowfield că această chestiune cu totul privată între două universități poate aduna zeci de mii de londonezi – mai mult decât oricare cursă de cai sau meci de fotbal –, dar azi o luă ca pe o greșeală proprie.

— Nu-mi dau seama cum voi trece de asta în grabă, spuse el în timp ce se târau mai departe. Nu suntem prea departe acum, dar am putea sta aici ore întregi. Veți ajunge acolo mai repede dacă mergeți pe jos, domnule; ne vom întâlni la casa familiei Simmons cât de repede pot.

Penrose se întoarse către Josephine.

— Este bine pentru tine?

Ea aprobă din cap și el o văzu în siguranță pe trotuar, bucuroasă să facă ceva mai util decât să stea în spatele unei mașini. Porniră împreună în direcția Tamisei, lăsându-l pe Fallowfield să înjure liniștit în sinea lui la volan. Penrose îi aruncă o privire însoțitoarei sale în timp ce mergeau mai departe, întrebându-se cum îi vedeau alții. Pentru un străin, probabil arătau ca un cuplu care ieșise să hoinărească în weekend.

— Încotro ne îndreptăm? strigă Josephine deasupra unui trafic agitat de pe Broadway.

— Verbena Gardens, replică Archie și zâmbi când Josephine făcu o grimasă pe măsura numelui. Numărul douăzeci și șase, să fiu mai exact. E chiar după Great West Road, la cincisprezece minute depărtare.

În realitate, le luă de două ori mai mult să treacă de mulțimile adunate sub ulmii care se întindeau până la Mall. Când găsiră strada pe care o căutau, Penrose fu ușurat să vadă că, până la urmă, ajunseseră pe jos. Verbena Gardens era genul de stradă unde draperiile freamătă și care monitoriza venirile și plecările cu strădanie negreșită, iar doi

pietoni relativ anonimi erau o intruziune mult mai mică decât o mașină de poliție nemarcată, dar nu de neidentificat. Frank și Betty Simmons vor trece prin destule fără să trebuiască să înfrunte și curiozitatea vecinilor.

— Ce loc ciudat să ai un magazin, spuse Josephine, rostind întocmai gândurile lui. Presupun că trebuie să mă fi așteptat la asta, văzând un exemplar din articolele Lilibet. Nu ar putea deloc fi descrise ca obișnuite.

Desigur, numărul douăzeci și șase fusese în mod imaginativ, chiar dacă neverosimil, transformat față de începuturile sale nepromițătoare ca și casă de cărămidă roșie cu terasă, medie ca mărime și destul de asemănătoare cu cele de pe ambele părți. Etajul de sus reușise să păstreze un aer de normalitate rezidențială, dar asta folosise numai pentru a accentua încercările entuziaste de a transforma parterul într-un templu al modei. Dacă știai unde să te uiți, Londra era de fapt plină de magazinașe cunoscute unei clientele speciale și conduse de femei care creau și confecționau propriile articole. Totuși, Josephine nu își putea imagina că exista un alt butic asemănător oriunde altundeva în oraș. Lipsa negoțului în zonă nu împiedicase proprietarul de la a face aceleași eforturi cu vitrina ce caracteriza magazinele mai favorabil amplasate din Kensington și Regent Street. Armonia lumină-culoare, ideile îndrăzneț de originale ieșeau din plin în evidență și, dacă trebuia să dăm crezare zâmbetului său palid, silueta de fereastră care îi îmbia pe cei nesiguri să intre, părea să nu poarte niciun resentiment la cererea de a-și vinde bunurile departe de curentul principal. Banala ușă din lemn care se regăsea în toată Verbena Gardens fusese înlocuită cu o fațadă din sticlă, pe care numele fusese elaborat pictat cu litere aurite. Dar astăzi plăcuța cu „ÎNCHIS” îndepărta orice posibil cumpărător, iar jaluzelele la ușă, trase bine în jos, contrastau puternic cu

rochiile de seară și pălăriile pictate care transmiteau atâta veselie de ambele părți.

Cu un oftat, Penrose se opri afară și, cum un bilețel discret la fereastră îl invita să facă asta, sună pentru a primi atenție. Timp de un minut sau două, soneria nu aduse niciun răspuns, apoi când tocmai voia să încerce din nou, apăru o lumină în spatele magazinului și cineva trase zăvorul din spatele ușii. Când se deschise, noaptea nenorocită pe care Frank Simmons o petrecuse îi era scrisă pe față și pe hainele mototolite pe care le purtase cu o seară în urmă.

— Îmi pare rău că am întârziat puțin, domnule Simmons, spuse Penrose. Am fost reținuți în aglomerația de la cursa de bărci.

Simmons privi în gol, iar Penrose se întrebă dacă acesta se aștepta să vadă oameni năvălind în Verbena Gardens.

— Cursa de bărci? A, da, azi e, nu? Favoriții sunt Cambridge, cred, dar se spune că ambele echipaje sunt puternice anul ăsta. Făcu o pauză, încă uitându-se în jos pe stradă. În mod normal, ne-am fi dus să aruncăm o privire, dar pur și simplu nu am avut timp astăzi. Sunt așa de multe de făcut, cu Betty trebuind să se ducă la Berwick să o aducă aici pe Alice. Ați spus că asta ar fi în ordine, inspectore? Este prea supărată să călătorească singură, iar Betty este atât de bună cu ea! Mereu s-au înțeles bine.

— E în ordine, domnule Simmons, spuse Penrose amabil. Este important să aibă pe cineva alături într-o astfel de perioadă. Însă am dori doar să vorbim cu dumneavoastră și soția mai întâi. Putem intra puțin înăuntru?

— Sigur. Ce prostesc din partea mea! Vă rog, intrați, spuse el și îi conduse în magazin, pe lângă geanta de peste noapte care stătea închisă și așteptând lângă ușă, într-o zonă de vânzări ordonată, neașteptat de spațioasă. În timp ce se îndreptau către spatele magazinului, unde o

draperie roșie de catifea era trasă într-o parte pentru a dezvălui scările către spațiul de locuit de sus, Penrose făcu prezentările.

— Îmi pare atât de rău pentru pierderea dumneavoastră, domnule Simmons, spuse Josephine, iar cuvintele ei purtau atâta căldură și regret încât Simmons se relaxă imediat, uitând pentru o clipă de prezența unui inspector de la Scotland Yard. Elspeth era o fată minunată, continuă ea și îmi pare rău doar că nu am cunoscut-o mai bine. Am vorbit mult pe drum până aici totuși, și era foarte entuziasmată de vizită. Se bucura evident de timpul petrecut în Londra cu dumneavoastră.

— Nu aveți idee ce consolare este asta, domnișoară Tey, replică Simmons. Am petrecut momente fericite la acel teatru, Elspeth și cu mine, și multe dintre ele au fost mulțumită dumneavoastră. Trebuie să fi însemnat mult pentru ea să vă fi cunoscut în final – întotdeauna și-a dorit asta. Alice – cumnata mea, mama lui Elspeth – nu este la fel de înnebunită după teatru cum suntem noi, dar m-a rugat să vă mulțumesc pentru bunătatea dumneavoastră. Nu o pot alina multe acum, dar când i-am spus că inspectorul a zis că dumneavoastră v-ați împrietenit cu Elspeth atât de repede, asta a ajutat-o puțin, cred eu.

La capătul scărilor au fost întâmpinați de o femeie micuță care semăna cu o pasăre, îmbrăcată imaculat într-un costum sobru, dar bine croit. Comparând-o cu soțul său, Josephine ar fi crezut că are puțin peste patruzeci de ani, dar avea genul acela de chip ce nu fusese niciodată cu adevărat tânăr și, probabil, se schimbase foarte puțin peste ani. Nu își amintea să fi văzut vreodată în viață pe cineva atât de îngrijit ca Betty Simmons: hainele ei, părul castaniu-închis, felul în care stătea erau toate gândite cu o precizie atentă, ce era reflectată în maniera de a vorbi, niciun cuvânt nu era nelalocul său în acele propoziții succinte de bun

venit. Cum își găsise exuberanța lui Elspeth loc în această căsuță cu rigiditatea sa ordonată, Josephine nu își putea închipui.

Putea totuși vedea plăcerea pe care fata trebuie să o fi găsit în sclipirea excentrică ce l-a condus pe Frank Simmons să adune orice fel de suvenir de teatru pe care putea pune mâna. Când Elspeth vorbise despre colecție în tren, Josephine și-o imaginase constând în nimic mai mult decât în vrafuri de programe de teatru și de reviste adunând praf într-un colț. Din contră, ce îi atrase atenția aproape din momentul în care a intrat în camera de zi a familiei Simmons fu un petic impresionant de istorie care spunea povestea scenei pentru ultimii cincizeci de ani sau chiar mai mult. De-a lungul unui perete întreg al camerei, într-o serie de vitrine de sticlă create inițial pentru a proteja cărți valoroase, sute de mici obiecte erau expuse cu mândrie. În timp ce Betty dispăru într-o bucătărie micuță pentru a face ceai, Josephine se bucură de o pauză din formalități pentru a le privi mai îndeaproape. Fiecare era grijuliu etichetat ca un exponat într-un muzeu și în mod cert erau la fel de prețioase pentru oricine cu o pasiune pentru teatru: fiecare articol era așezat cronologic, începând cu o carte ce aparținuse și fusese folosită de Ellen Terry ca Portia[18] în 1875 și, lângă ea, o pereche de ochelari invizibili pe care îi purtase actorul principal, Henry Irving. Pe peretele dintre cele doua vitrine, oglinda din garderoba de la Herbert Beerbohm Tree reflecta o figurină de ceară a lui Edith Evans ca Milicent în *The Way of the World*[19], dar atât de evocator era decorul, încât părea să poarte ecouri ale machiajului extraordinar pe care Beerbohm Tree îl crease pentru a le da viață lui Fagin și lui Falstaff. Noile stele ale scenei erau bine reprezentate, de asemenea; lângă o ediție din 1925 a revistei *The Sketch*[20], care îl arăta pe Noël Coward pe copertă luând micul dejun în pat, era o carafă în formă de carte, una dintre multele

carafe pe care scenaristul le dăduse distribuției operetei sale *Bitter Sweet*[21], în seara premierei.

Era cu adevărat o expunere deosebită și, în ciuda naturii sobre a după-amiezii, Josephine și Archie nu se putură abține să nu fie fascinați. Simmons, încântat de interesul lor și mulțumit de orice îi abătea atenția de la realitate, li se alătură la vitrine și le arăta mecanismul minuțios al unui oțetar de argint în forma lui Grimaldi care se transforma în bucăți pentru a arăta recipiente pentru sare și piper în pantalonii săi de călărie și o sticluță pentru dressing din pieptul său; cum capetele de gâscă ce apăreau din buzunarele sale se dovedeau a fi mânere de linguri, Archie își uită pentru un moment profesia și exclamă încântat:

— Toate astea trebuie să vă fi luat ani de zile să le adunați, spuse el. De unde Dumnezeu le-ați găsit pe toate?

— Este o muncă din plăcere, domnule, replică Simmons. Am fost norocos că un vechi amic de-al meu a obținut o slujbă la intrarea actorilor când s-a întors de la armată și întotdeauna are ochii larg deschiși pentru mine. Ați fi uimit de ce pot arunca oamenii – unele dintre lucrurile astea nu m-au costat un penny. Și, când oamenii încep să afle că tu colecționezi ceva, iau contactul cu tine dacă au ceva interesant. Veniți să vă uitați la asta – este prea mare să îl păstrez aici.

Penrose îl urmă pe unchiul lui Elspeth într-o altă cameră pentru a vedea cel mai prețuit lucru al colecției – toba pe care Irving o folosise pentru a crea sunetul multor bătălii la Lyceum. Josephine, care nu avusese niciodată cea mai mică înclinație să se deschidă în fața străinilor, admiră totuși maniera naturală în care Archie găsea un limbaj comun cu oricine.

— Încă nu îmi vine să cred că este moartă, spuse Betty Simmons, întorcându-se cu o tavă cu ceai și turnând patru cești pline fără să verse o picătură. Pur și simplu nu era genul de fată care să

treacă prin tot felul de lucruri. Când era mică, inventa povești despre sine. Alice spunea că motivul fusese că era adoptată – mereu era ceva nu putea ști, așa că născocea acel lucru în mod diferit în fiecare zi. S-au întrebat dacă au luat decizia corectă spunându-i, dar nu poți păstra genul acela de lucru secret pentru totdeauna, nu-i așa? Șocul aflării mai târziu o putea distruge, și nu era ca și cum ar fi fost nefericită cu Alice și cu Walter. Era o fată atât de dulce cu ei, atât de bună și grijulie! Dar faptul că nu știa de unde venea cu adevărat o făcea curioasă cu privire la orice.

— Când a fost adoptată, doamnă Simmons? întrebă Penrose, în timp ce se întoarse înapoi în cameră și se așeză.

— A fost exact înainte să se sfârșească războiul. Walter se întorsese într-o stare groaznică – nu fizic, înțelegeți, dar îi afectase cumplit mintea – și Alice încerca să țină lucrurile laolaltă pentru amândoi, lucrând toată ziua și având și grijă de el. Noi am făcut cât am putut, dar mai aveau foarte mult de recuperat. Alice nu voia să se mute la Londra pentru că toată familia ei era în Berwick și acolo era afacerea. Credeam atunci că este nebună să ia asupra ei și grija unui copil, dar ne-am înșelat. Era ceea ce își dorise mereu și s-a descurcat superb.

— Deci autoritățile din Berwick s-au ocupat de adopție?

Cei doi se uitară șovăitor unul la altul.

— Nu s-a făcut exact prin mijloacele corecte, vedeți dumneavoastră, spuse Frank după o pauză. Walter a aranjat particular adopția când a fost în armată. Cineva cu care și-a făcut stagiul avea un copil pe care nu îl putea crește singur – nu știu de ce, dar părea răspunsul tuturor rugăciunilor lui Walter. El și Alice nu puteau avea copiii lor, vedeți dumneavoastră, și lipsa copiilor o omora de mâhnire pe Alice; chiar s-a îmbolnăvit la un moment dat, iar Walter era disperat. Erau atât de

îndrăgostiți când s-au căsătorit; nu am văzut niciodată un om atât de fericit. Ar fi făcut orice pentru ea, iar un copil era ce își dorea cel mai mult pe lume. Când a apărut Elspeth, părea prea frumos să fie adevărat. Nu ar fi fost atât de iubită nici dacă era a lor.

— I-a schimbat totuși, adăugă soția. Sfârșitul războiului și venirea lui Elspeth s-au întâmplat în același timp, așa că într-un fel sau altul părea prinsă în felul în care lupta l-a afectat. Nu a fost niciodată la fel cu Alice după ce s-a întors; ea a spus-o. Dar copilul i-a transformat viața. Elspeth a împlinit-o pe Alice, dar uneori cred că l-a distrus pe Walter. Poate ar fi trecut peste dacă ar fi fost doar ei doi.

— Betty! Nu poți spune asta despre un copil mic și nevinovat.

— Cu toate acestea, este adevărat, Frank, și nu este vina nimănui. Nu mă înțelegeți greșit, continuă ea, întorcându-se către Josephine și Archie. Nu vreau să spun că Walter nu o iubea pe Elspeth. Bineînțeles că o iubea. Nu era ca și cum nu o putea suferi sau ca și cum Alice l-ar fi neglijat. Era numai faptul ca, având un copil, asta i-a oferit lui Alice o scuză să îi dedice toate energia emoțională micuței. Avea grijă de Walter, dar a încetat să încerce să îl înțeleagă.

— Este greu să îngrijești un bărbat pe care îl iubești, dar pe care nu îl recunoști întotdeauna, spuse Josephine, care știa prea bine genul de sprijin psihologic pe care îl cerea o boală pe termen lung. Când mama ei murise pe neașteptate, renunțase la cariera de profesoară pentru a se întoarce la Inverness să întrețină casa pentru tatăl ei. Surorile ei erau deja măritate, și păruse lucrul rațional de făcut. În primii câțiva ani, fusese fericită să se fi întors în orașul natal; tatăl ei continuă să conducă băcănia pe care o aveau pe High Street și ea se bucura de liniștea și familiaritatea lui Crown Cottage. Singură în casă

în timpul zilei, avusese timp să scrie și fu mulțumită când primele sale încercări de a publica în mai multe jurnale și reviste au avut un succes moderat. Cu timpul, poemele și nuvelele sale au dus la romane în toată puterea cuvântului, dar ceea ce începuse ca o simplă plăcere devenise în curând un aspect esențial al propriei bunăstări: când sănătatea tatălui său a început să se șubrezească, întovărășirea s-a transformat în dependență și a înțeles că avea nevoie disperată de a-și găsi un alt loc unde să își manifeste trăirile pe care nu le-ar mai putea simți de teama intensității cu care i-ar resimți moartea la venirea acesteia. A fost nevoie de o neobișnuit de mare putere să îngrijească pe cineva care îi era pierdut fără acele bariere de autoapărare, așa că refuza să o judece dur pe Alice Simmons pentru eșecul de a găsi acea putere. Sunt sigură că și Elspeth trebuie să fi simțit greutatea responsabilității, când a mai crescut, spuse ea.

— Da, așa a fost, fu Frank de acord, deși cred că a afectat-o foarte mult moartea lui Walter și faptul că a trebuit să aibă grijă de mama ei. Era conștientă de schimbarea lui Alice, vedeți, pentru că a fost mereu foarte capabilă; ea nu l-a cunoscut niciodată când era el însuși. Lucrurile nu stăteau tot timpul rău. Erau momente când încerca să se adune și să fie ca înainte, dar niciodată nu dura prea mult. Simmons făcu o pauză, uitându-se în jos la mâinile sale. Ai fost acolo, inspectare? Archie aprobă din cap și îl lăsă să continue. După o perioadă, uiți cât de nesăbuit părea totul atunci. Cu cât treceau anii, cu atât mai mult Walter privea înapoi la război ca la o vreme în care el însemna ceva, când oamenii îl respectau. A crezut că va fi un nou început să se întoarcă acasă la o soție pe care o iubea și cu un copil al lor pe care să îl crească împreună, dar pentru el nu s-a dovedit a fi așa. Îi tot spuneam – nu anii de război au fost îndreptățiți, ci anii de pace au fost greșiți, dar nu a vrut să accepte asta niciodată. Niciunul dintre noi

nu a găsit pământul promis eroilor, dar te adaptezi, nu? El nu a putut.

— A păstrat legătura cu vreun tovarăș de arme?

— Din ce știu, nu. Îmi amintesc că mi-a spus odată despre o reuniune pe care o aveau. Nu își putea permite să se ducă, dar câțiva dintre ei au pus mână de la mână și i-au plătit biletul. Chiar și așa, nu a suportat niciun moment din întâlnire, credea că hainele nu erau îndeajuns de bune. Nu e de mirare că era mâhnit, nu-i așa? A plecat cu mulțimi aruncându-i flori și când s-a întors nu putea nici să se bucure de o băutură cu cei alături de care a luptat pentru că îi era prea rușine de cămașa de pe el.

Penrose asculta, amintindu-și de unele reuniuni incomode la care fusese și el. Câteodată îi păruse mult mai ușor să bea pentru tragedia celor morți decât să îi privească pe cei vii în față, știind că mulți dintre acei bărbați se întorseseră ca să descopere că lumea pentru care luptaseră din greu nu îi mai dorea.

— I-a contactat vreodată cineva pe părinții adevărați ai lui Elspeth? întrebă.

— Nu, nu cred. Nu sunt sigur nici că Alice știa cine sunt. Iar Elspeth sigur nu știa. A păstra legătura cu ei ar fi fost ca și cum s-ar fi jucat cu soarta: ar fi putut să se răzgândească și să o vrea înapoi.

— Dar Alice a menționat odată ceva ce m-a rugat să nu spun nimănui. Toate privirile s-au întors către Betty Simmons, iar soțul său se uită la ea întrebător. În fiecare an, de ziua lui Elspeth, Walter primea o scrisoare cu ceva bani în ea. Scrisoarea nu era niciodată semnată și Walter nu voia să-i spună de la cine era, deși mereu a negat că era de la părinții ei. Într-un an, când Walter era foarte bolnav, Alice a primit prima plicul și l-a deschis. Erau zece bancnote de cinci lire înăuntru și o scrisoare ce spunea numai: „Știi unde sunt dacă te răzgândești”. Walter a fost furios când a

aflat că l-a deschis, dar a refuzat să explice ce însemna; i-a spus lui Alice doar să nu-și facă griji, că, dacă dorea ca Elspeth să fie fericită, ar trebuie să uite totul. De aceea m-a implorat să nu spun nimic, adăugă ea ca explicație pentru Frank. Era îngrozită să nu piardă copilul.

Penrose tăcu pentru un moment cât se gândi la implicațiile secretului lui Betty Simmons. Cea mai evidentă explicație pentru bani era că fuseseră trimiși de părinții adevărați ai lui Elspeth ca să ajute la creșterea ei, dar mesajul de pe bilet făcea o absurditate din asta: cu siguranță că, dacă o doriseră înapoi, o puteau lua pur și simplu, mai ales că nu era un acord legal care să îi apere pe Walter și pe Alice.

— Ești sigură că în scrisoarea spunea „eu”, și nu „noi”? întrebă el.

— Da, cel puțin sunt sigură că asta mi-a zis că scria, replică Betty cu siguranță. Îmi amintesc că m-am întrebat dacă unul din părinți nu dorise cu adevărat să renunțe la ea și încerca să o recupereze, dar nu i-am spus asta lui Alice. Doar ar fi îngrijorat-o și mai tare.

Același gând îi venise și lui Penrose, care dezvolta un respect din ce în ce mai mare pentru inteligența doamnei Simmons. Josephine profită de pauza din interogatoriu.

— Când luam prânzul în tren, începu ea, Elspeth părea foarte entuziasmată de un tânăr pe care îl cunoscuse destul de recent. Știți cine este?

— Trebuie să vă referiți la Hedley, spuse Frank. Hedley White. Lucrează în culise la Wyndham și la New. S-au cunoscut acum vreo două luni când Elspeth și cu mine stăteam la coadă pentru un autograf. I-a luat programul să i-l semneze și, când s-a întors cu el, a întrebat-o dacă i-ar plăcea să bea un ceai împreună. După aceea, o scotea în oraș de fiecare dată când era aici. E un flăcău simpatic, iar Elspeth a fost fermecată. Nimeni nu arătase prea mult interes pentru ea în felul acela până atunci și

mereu părea să o trateze bine. Betty și cu mine nu ne îngrijoram niciodată când ieșea cu el.

— Se întâlnea cu el azi, nu-i așa? întrebă Josephine.

— Da, se duceau la teatru împreună. Luase cele mai bune locuri ca o considerație pentru că știa cât de mult adora ea piesa dumneavoastră. Era destul de supărată când a auzit că se va termina, iar Hedley voia ca ea să aibă șansa să o vadă încă o dată sau de două ori înainte să se termine. De fapt, nu trebuia să vină decât săptămâna viitoare, dar a adus-o aici mai devreme, i-a trimis biletul de tren și tot. Era foarte emoționată, spunea Alice. Nu călătorise niciodată la clasa întâi. La asta mă refer când spun că o trata bine – era atent. Trebuie să îl fi costat o avere.

„Da, trebuie", se gândi, Josephine, care – în ciuda cuvintelor liniștitoare pe care i le spusese lui Elspeth – întotdeauna considerase călătoria la clasa întâi o grozavă pierdere de bani. Singura dată când ea a mers astfel a fost când fusese invitată la Londra să discute despre activitatea ei. Dintr-un motiv sau altul, Bernard Aubrey părea să creadă că aducând-o aici în confort ar impresiona-o puțin înainte de fiecare negociere de contract și nu se îndurase niciodată să îi spună că nu îi păsa deloc în care parte a trenului stătea. Dar un bilet de clasa întâi cu un salariu de culise trebuie să fi făcut o gaură considerabilă în buzunarul lui Hedley White, chiar dacă era îndrăgostit.

— Va trebui să îi spui, Frank. Va fi distrus, spuse Betty. Nu se poate să fi aflat, altfel ar fi luat legătura.

— Dacă nu vă deranjează, domnule, aș dori să fac chiar eu asta, spuse Penrose. Venea aici să o ia sau stabiliseră să se întâlnească altundeva?

— Se întâlneau în oraș mai târziu, când Hedley își termina tura. Trebuia să o las pe Elspeth la teatru, apoi urma să meargă la Corner House în Shaftesbury Avenue să mănânce ceva după

spectacol. Îi vei spune cu blândețe, inspectore, nu-i așa? Se va învinovăți când va afla, ca și mine. Nu îi va lua mult să-și dea seama că, dacă nu era el, Elspeth nu s-ar mai fi urcat deloc în tren.

„Întocmai", se gândi Penrose, care nu avea nici cea mai mică intenție de a fi blând când îl va prinde pe Hedley White.

— Vă deranjează dacă folosesc telefonul, domnule Simmons? Aș dori să îl rog pe unul dintre colegii mei să se ducă până la teatru și să vadă dacă îl pot găsi pe tânăr înainte să plece de la serviciu. Și poate aveți o adresă de acasă a lui?

Betty îl conduse pe Penrose către telefon și se duse să facă rost de informația cerută, lăsând-o pe Josephine singură cu Frank Simmons.

— Încearcă să nu te învinovățești, spuse ea în liniște. Chiar dacă ai fi așteptat-o pe peron, nu puteai face nimic. Și eu îmi doresc să nu fi fost atât de grăbită să iau un taxi. Dacă aș fi ținut-o de vorbă mai mult timp, poate asta nu s-ar fi întâmplat niciodată. Dar nu putem ști ce ne ascunde soarta, Frank. Tot ce ne stă în putință este să-i facem pe oamenii pe care îi iubim cât mai fericiți posibil atâta timp cât îi avem, și tu ai făcut asta pentru Elspeth. Am înțeles asta clar de la ea în timpul scurt pe care l-am petrecut împreună.

Îi zâmbi cu recunoștință. Penrose se întoarse și sunetul clopoțelului de la magazin ajunse la ei de la parter.

— Trebuie să fie sergentul, spuse el. A trecut de trafic, în sfârșit. Vă vom lăsa în pace acum, dar vă voi anunța imediat dacă avem vreo veste.

— Nu vreți să mai vorbiți cu mine? întrebă Simmons, care se temuse de un interogatoriu mult mai dur cu inspectorul.

— Nu, domnule, nu la acest moment. Am verificat la Coventry Street Lyons și chelnerița de acolo a confirmat detaliile livrării. Va trebui să vorbesc cu cumnata dumneavoastră când ajunge aici, dar asta poate aștepta până veți fi avut un

timp să fiți împreună. Călătoriți cu grijă, doamnă Simmons. Am aranjat să vă ia o mașină într-o jumătate de oră când traficul se va fi liniștit puțin, dar dacă aveți nevoie de ceva, doar dați un telefon la Yard.

— Mulțumesc, inspectore, ați fost foarte amabil, spuse Betty. Îi voi spune lui Alice că știu că îl veți prinde pe cel ce ne-a făcut asta. Nu ne-o va aduce pe Elspeth înapoi, dar va fi o alinare.

Își luară rămas-bun, iar Penrose își dorea să fie la fel de încrezător. Îl aduse pe Fallowfield la zi, dar restul călătoriei înapoi la St. Martin's Lane fu tăcută. De data aceasta, optimismul lui Fallowfield se pierdu în vânt.

Capitolul 7

Teatrul este un mediu obsedat de sine în cele mai bune momente, iar acesta nu era unul dintre ele. Până să se coboare cortina peste un alt matineu cu public până la refuz, vestea crimei și ecourile sale sinistre asupra piesei se răspândiseră în micul univers al New Theatre, prin bunăvoința tânărului Tommy Forrester și a unei bancnote mototolite de cinci lire pe care un reporter prevăzător crezuse potrivit să i-o strecoare în buzunar. Povestea ajunse mai întâi la urechile sălii, publicul plimbând ediția de prânz de la un rând la altul cu un sentiment savuros al melodramei și nicio diferență între locurile de patru pence sau de un șiling. Treptat, trecu în culise, unde anumiți membri ai companiei au trăit senzația inconfortabilă de a vorbi despre altceva decât despre ei înșiși. Tratară noutatea în moduri diferite și după fire: Aubrey recunoscu tragedia, în același timp luând în calcul logistica prelungirii spectacolului cu o săptămână sau două; Esme McCracken – scoasă din sărite din cauză că piesa pe care o disprețuia atât se bucura de și mai multă notorietate – își trânti agenda în colțul sufleurului și mâzgăli furioasă pe parcursul actului final, în timp ce următorul în funcție plecă palid ca un mort în seara lui liberă; Lydia era șocată până în măduva oaselor, iar Marta – cu toată empatia așteptată de la o iubită – se trezi la fel de îngrozită; Terry, care se furișase într-o lojă să își vadă dublura la lucru înainte de a intra în conflict cu Aubrey, îl acuză pe Fleming de un început lipsit de strălucire și merse sus cu o aroganță neobișnuită chiar și pentru el. Între timp, în foaier, vânzătorul de la chioșc își revenea după o cerere neașteptată de păpuși suvenir.

În apropierea orei 18.00, Josephine nu se putea gândi la nimic de care să aibă nevoie mai puțin decât de mâncare sau bârfă. Cu toate acestea,

conștientă de obligațiile musafirului, se resemnă să ia câte o porție serioasă din amândouă, se îmbrăcă pentru cină și porni spre restaurant, neîngăduindu-și nici măcar o clipă să zăbovească cu gândul asupra reprezentației ce aștepta exact de partea cealaltă a mesei. Încă puțin neliniștită după întoarcerea cu mașina din Hammersmith, hotărî să învingă ploaia și să meargă peste un kilometru și jumătate spre Percy Street, bucurându-se de distracțiile londoneze de sâmbătă seara. Orașul era în cea mai bună dispoziție, trotuarele devenind din ce în ce mai aglomerate de o încâlceală de umbrele și râsete, pe măsură ce oamenii ieșeau din autobuze sau stații de metrou, hotărâți să se simtă bine. Cu dragă inimă, își îngădui luxul de a li se alătura, chiar și numai până la sosirea la un restaurant mic, nepretențios, exact după Tottenham Court Road. Surorile Motley nu erau nici pe departe singurele membre ale profesiei lor care frecventau acest loc cu mare plăcere: de fapt, se spunea adesea că o bombă azvârlită la întâmplare prin ușile Eiffel Tower ar reduce pe loc luminile a jumătate din teatrele din West End. Plin de veselie și pălăvrăgeală, Tower nu sugera nimic din era de extravaganță jazz care adunase artiștii în puburi și, prin urmare, rămăsese ultimul loc în care să vezi și să fii văzut, chiar și să bei și să mănânci.

Lettice și Ronnie erau deja la o masă din colț când ajunse Josephine, care fu mișcată de preocuparea ce înlocui zeflemeaua de îndată ce o văzură. Ronnie, care avea îndemânarea de invidiat de a trata cu ospătarii-șefi, împreună cu convingerea fermă că bulele dintr-o băutură puteau consola la fel de bine ca veselia, nu pierdu timp deloc și comandă o sticlă de Moet și Chandon, iar Lettice se uita binevoitor la prietena ei.

— Nu e nici pe departe sărbătoarea pe care o plănuisem pentru tine, spuse ea, în timp ce Josephine se așeză lângă ea. Trebuie să fi avut o zi îngrozitoare.

Masa era pentru patru persoane, dar era o petrecere mai mică decât plănuiseră. Ezitant, Archie își ceruse scuze, el și Fallowfield se întorseseră la Yard. Absența sa fu observată cu repeziciune de proprietarul omniprezent al Tower, Rudolf Stulik, a cărui expresie dezolată era cu greu o bună reclamă pentru șampania care îl adusese la masă.

— Inspectorul este pe cale să vină? întrebă Stulik încrezător cu accentul puternic vienez care alături de o mustață impresionantă și o talie și mai impresionantă, făceau din el o caricatură mergătoare a unui proprietar de restaurant. Cu excepția unei considerații reduse pentru reglementările pentru licență, Stulik era de neabătut în devotamentul său pentru acest bărbat destul de arătos care întruchipa legea și așa fusese de când Penrose dăduse în vileag o bandă de cămătari care ochiseră restaurantul lui cu vreo doi ani în urmă. Adorația – sursă de voioșie și trăsnăi din partea verișoarelor sale – era o mare complicație pentru Archie, în așa măsură încât numai posibilitatea companiei lui Josephine l-ar mai fi adus la restaurant.

— Nu, Rudy, îmi pare rău – nu poate scăpa în seara asta, spuse Josephine, reușind să păstreze o expresie serioasă. Dar m-a rugat să îl scuz și trimite salutări.

— Și ar dori o masă pentru miercurea viitoare să se revanșeze că a lipsit astăzi. Răzbunarea lui Ronnie pe dispoziția proastă a lui Archie de mai devreme era lipsită de milă. Poți să îi faci loc?

Stulik, care lua cu tristețe cel de-al patrulea tacâm, se lumină puțin.

— Sigur că da. Voi aranja imediat și mă voi asigura că voi fi aici să mă ocup de el personal.

Continuă să se agite, mulțumit că lumea nu era un loc atât de dur așa cum păruse pentru un scurt moment.

Josephine ridică acuzator o sprânceană din spatele meniului.

— Asta a fost în mod categoric crud chiar și pentru tine.

— Știu, spuse Ronnie, aprinzându-și altă țigară. Câteodată mă uimesc pe mine însămi.

Josephine râse în pofida zilei pe care o avuse și comandă paltus[22], dând naștere unei insulte culinare din partea lui Ronnie despre viața scoțiană ca fiind o vineri continuă. După ce Lettice ezită între *noisette d'agneau*[23] și *caneton à l'orange*[24] îndeajuns de mult ca Stulik să sugereze câte o jumătate de platou din ambele, Josephine le puse la curent pe scurt pe surorile Motley cu detaliile sumbre ale crimei lui Elspeth, lăsând deoparte aspectele sensibile ale investigației, dar subliniind faptele ce semnalau o legătură cu *Richard de Bordeaux,* majoritatea fiind deja întrezărite din ziar. Protectoare, printre un clinchet constant al paharelor și un zornăit al cuțitelor și furculițelor, mai avu puțin și își plictisi auditoriul omițând cele mai înfiorătoare detalii, dar nu și tragedia morții unei tinere. Pe măsură ce Josephine îi oferi lui Elspeth dimensiunea umană ce lipsise din povestirea lugubră, dar lipsită de chip, Lettice și Ronnie își dădură seama cât de implicată se simțea în crimă și citiră prin gestul grăbit de a respinge îngrijorarea lui Archie pentru ea.

— Știm cu toții cât de ridicol de moale este cu tine și așa a fost dintotdeauna, spuse Ronnie cu obișnuita ei sinceritate, dar este și un polițist al naibii de bun, cu toată rușinea că am unul în familie. Dacă este cu adevărat îngrijorat, atunci ar trebui să-l iei în serios și să fii atentă. Sau, dacă este mai pe măsura orgoliului tău, măcar fă-i pe plac până îi demonstrezi că nu e așa.

— Nu este o chestiune de orgoliu, ci doar de simț practic. O singură după-amiază cu rudele ei i-a dat lui Archie timp mai mult decât suficient pentru a se gândi la destule întrebări despre viața

lui Elspeth. Dacă găsește răspunsul la acestea, contracara ea, răspunzând inconștient la sfatul lui Spilsburry, nu am nicio îndoială că va înțelege de ce a murit și că îl va prinde pe făptaș. De fapt, continuă, uitându-se la ceas, poate deja a făcut-o. Se ducea să îl găsească pe iubitul lui Elspeth când m-am despărțit de el. Trebuie să îl știți, cred. Lucrează în culise la teatru.

— Doar nu te referi la Hedley? întrebă Lettice, atât de șocată, încât i se opri în aer furculița pe care o mânuia neîncetat. Nu ar omorî o muscă – pur și simplu nu e genul.

— Chiar dacă a făcut-o, cu certitudine nu ar fi destul de ingenios să scape, adăugă Ronnie, pentru care bunătatea nu era deloc un înlocuitor pentru istețime. Dacă fata ar fi ieșit cu McCracken, aș putea crede într-o *crime passionnel* – femeia dă pe dinafară de venin și, dacă are o licărire criminală, niciunul dintre noi nu este în siguranță. Dar nu îl văd pe Hedley cu o armă în mână, și mă știi pe mine – sunt bucuroasă să văd răul în oricine.

Obișnuită de mult să ignore remarcile surorii sale, Lettice se grăbi cu întrebările:

— Chiar este iubita lui Hedley cea care a fost omorâtă? Niciunul dintre noi nu a văzut-o, dar a înflorit de când s-au cunoscut și Lydia spune că adoră pământul pe care calcă ea. Îl tachina mai deunăzi, provocându-l să se mândrească la noi cu ea. Va fi distrus: nu pot să cred că a avut ceva de-a face.

— Dar era într-o dispoziție foarte ciudată în după-amiaza asta, spuse Ronnie. Și a zbughit-o ca vântul, cu toate că înțeleg că îl aștepta o admonestare de la Aubrey cu privire la ceva, așa că nu îl poți învinovăți pentru o ieșire în grabă. Ei, ei – Hedley White. Deci așa, nu? adăugă ea neconcludent.

— Nu mă face să regret că ți-am spus răspândind zvonul, spuse Josephine. Dacă se dovedește nevinovat, va avea destule pe cap fără

oricare terchea-berchea să se uite la el ca și cum ar avea un ștreang de gât. Și, oricum, nu o să încep să îmi închipui că mă așteaptă noaptea oameni pe la colțurile străzii prin Londra doar ca să îi fac pe plac lui Archie. Să fim serioși, adăugă ea sarcastic, cei cu care trebuie să avem de-a face la lumina zilei se poartă suficient de urât la momentul de față.

Referirea lui Josephine la sporovăială din distribuție și la echipa de la teatru nu rămase neobservată de surori, care văzuseră evoluția atitudinii sale către cei implicați în piesa ei de la entuziasm la admirație și iritație de-a lungul ultimului an. Cu excepția Lydiei, care era cea mai recunoscută din distribuție atunci când piesa începuse să fie jucată și care își păstrase grația în față succesului său fără precedent, cei ce dobândiseră faimă și avere în timpul piesei nu o impresionaseră pe autoare cu scenele și geloziile lor și cu hotărârea de a trage foloase cu fiecare ocazie – și ea clarificase acest lucru. Nu pentru că avea vreo obiecție morală la succesul comercial – credea din toată inima că scopul spunerii unei povești este de a întreține publicul, iar banii îi oferiseră libertatea să facă ce îi plăcea mai mult –, dar capcanele sale o plictiseau și pur și simplu nu avea nevoie în viață de atât de multe complicații sau de atât de mulți oameni. În cele din urmă, experiența o făcuse să abordeze înscenarea unei alte opere într-o manieră foarte diferită, care însă punea un semn de întrebare asupra înscenării în sine. Atracția solitară a romanului, care îi pretindea să nu se bazeze pe nimeni în afară de ea însăși și de Brisena, creștea pe zi ce trece.

Nimic din ce aveau surorile Motley să raporteze despre întâlnirea de după-amiază nu era probabil să îi schimbe părerea.

— Știu că ziua ta nu a fost ușoară, spuse Lettice, dar cel puțin a fost mai puțin agitată decât cea pe care trebuia să o ai. Bernard ne-a făcut să așteptăm

secole până a dat câteva telefoane și apoi, când într-un târziu ne-a chemat pe toți înăuntru, nu am văzut pe cineva mai puțin dispus să facă un compromis. Va fi o minune dacă mai rămâne vreun angajat până se ridică cortina.

— Am lucruri mai bune de făcut decât să vă suport ignoranța copilărească, izbucni Ronnie într-o imitare acceptabilă a lui Aubrey, cu toate că ar fi fost nevoie de talentul Lydiei pentru a nu lăsa mai prejos forța furiei sale când își dădea frâu liber. Apoi a ieșit valvârtej, nedându-i lui Johnny nicio șansă să îi sară de tot mușchiul așa cum plănuise atât de atent. A făcut o scenă oricum, desigur, dar fără audiența dorită.

— Nu îmi spune că nu s-a căzut la niciun acord, spuse Josephine fără răbdare.

— Cred că termenul potrivit ar fi decizie, nu acord, spuse Lettice, ștergând diferitele sosuri din farfurie cu ultima bucățică de pâine. Bernard a spus destul de clar de la început că orice schimbări la planurile pentru un turneu al lui *Richard* sunt total excluse. Insistă că, dacă vrem să facem vreun ban cu piesa în afara Londrei, atunci trebuie să-i dăm drumul pe baza întâmplării de aici și trebuie să meargă cu distribuția de care oamenii au auzit atât de mult și pentru care vor plăti să o vadă. A spus că îți datorează măcar asta, dacă nu altceva.

— Era o vreme când aș fi apreciat asta, spuse Josephine. Acum, cu tot ce s-a întâmplat, nu se poate termina prea curând pentru mine. Are dreptate totuși despre momentul turneului, desigur. Văd de ce Johnny are nevoie de o schimbare, dar acum e timpul și Aubrey nu îl va lăsa vreodată dintr-un contract semnat. Oricum, sunt numai opt săptămâni, pentru Dumnezeu. Doar poate suporta timpul ăsta fără să își distrugă cariera?

— Așa ai zice, cu toate că din ce spunea, am avut impresia că acum grijile lui Johnny au mai mult de-a face cu banii decât cu integritatea artistică. De obicei este atât de mofturos cu privire

la locul unde vrea să se ducă data următoare, dar azi avea ceva disperat în el. Vrea filmul ăsta pentru bani, pur și simplu. Dacă reușește, știe cât de ridicol va părea un salariu de scenă prin comparație – chiar și al lui.

— Între timp, va trebui să strângă cureaua în continuare ca noi toți pentru că nu e nicio îndoială că numele tău, renumele lui *Richard* și supărarea lui Johnny vor petrece toată luna aprilie în Manchester. Asta a spus producătorul, rezumă abil Ronnie, și ăsta va fi scenariul folosit.

— Și o crimă nu îi afectează planurile? întrebă Josephine. Chiar și printr-o ceață de fum de țigară, putea vedea că ironia lui Ronnie oferea acestei exprimări naive a umanității disprețul pe care îl merita. Nu, ai dreptate, desigur, continuă ea, egalând-o pe Ronnie în sarcasm. Presupun că singurul inconvenient pe care moartea asta pare să îl cauzeze este că a venit la sfârșitul jucării piesei. Ca o lovitură de publicitate, ar fi fost mai avantajoasă pentru acele matineuri liniștite exact de după Crăciun.

— Deși, să fiu cinstită, spuse Lettice, cu mai multă mărinimie, Aubrey nu știe că era iubita lui Hedley. Știu că am sorbit pe nerăsuflate toată partea dramatică la vederea celui mai recent articol din ziar, dar se dovedește a fi mult mai aproape de noi decât cum ne puteam aștepta. Chiar a luat băiatul ăla sub aripa sa în ultimele câteva luni și, chiar dacă trebuie să se confrunte cu vinovăția lui Hedley sau doar cu jalea lui, nu îi va fi ușor.

La această etapă nimeni nu își putea da seama care din cele două va fi, se gândi Josephine, cu toate că i se părea greu de împăcat părerea lui Lettice despre Hedley White sau afecțiunea evidentă a lui Elspeth pentru el cu persoana care a avut destul sânge rece și răutate să ducă la capăt crima care îi fusese descrisă. Se întreba cum se descurcau Archie și Fallowfield în căutarea băiatului: era tot ce avea pentru moment, dar în

adâncul sufletului nu putea crede că răspunsul era atât de simplu ca o ceartă între îndrăgostiți. Într-o singură întâlnire scurtă, îi păruse evident că Simmons era o familie complexă, în care relațiile se bazau pe fundamente foarte fragile. Secrete – între soț și soție, între mamă și fiică, între frați – erau din abundență, și nu putea să uite durerea din ochii lui Frank Simmons când și-a dat seama că soția lui știa mai mult despre trecutul lui Elspeth decât el. Cum s-ar fi simțit la posibilitatea de a pierde îndrăgita companie a nepoatei sale pentru un alt bărbat? Mai ales un bărbat care în mod clar îi împărtășea pasiunile și îi putea deschide o ușă pentru un mod de a-și câștiga existența, mai degrabă trăind prin teatru decât printr-o vitrină de sticlă. Oricât de fascinant, nu se putea abține să nu creadă că extraordinarul colț de nostalgie al lui Simmons era un pic obsesiv, ca să nu spunem mai mult. Se gândi din nou la alibiul pe care i-l dăduse lui Archie: putea cu adevărat o chelneriță fugind de colo până colo într-o cafenea aglomerată să aprecieze ora pentru orice, mai ales pentru ceva ce era parte dintr-o rutină stabilită?

Desertul sosi, Stulik neavând nevoie să mai fie chemat a doua oară pentru a aduce trei sufleuri dulci, fierbinți la masa lui preferată.

— Totul stă în forța nervilor și rapiditatea mânii, spuse el cu modestie, ridicând din umeri la admirația lor și ignorând rânjetul lui Ronnie.

— Nici nu îndrăznesc să întreb dacă băieții au discutat despre *Regina scoțienilor,* întrebă Josephine, când singura dovadă rămasă din măiestria lui Stulik fu niște zahăr de glazură de pe buza superioară a lui Lettice.

— O, cu siguranță au vorbit, replică Ronnie, trimițând șervetul ei către sora sa. Dar asta doar a dat o altă lovitură oricărei posibilități de negociere. Când a văzut că nu poate să ajungă niciunde cu filmul, Johnny a încercat să facă pe grozavul cu distribuția următoarei piese. A pretins ca Rafe

Swinburne să joace Bothwell și a amenințat că pleacă dacă nu obține ce vrea.

— Atunci Bernard chiar și-a pierdut cumpătul. A spus că Swinburne nu va mai obține vreodată o slujbă de la el și că refuză să permită ca teatrele sale să fie folosite ca și… ca și…

— Ca o repetiție costisitoare pentru o partidă ieftină a fost expresia pe care cred că a folosit-o, spuse Ronnie, amestecându-se încântată în timp ce sora sa mai modestă stătea pe gânduri. Oricum, Aubrey doar a atras atenția că, dacă Lewis Fleming ar fi fost destul de bun să plece în turneu ca Richard, atunci ar fi foarte bun și să rămână aici ca Bothwell.

— Deci scena este pregătită pentru o altă seară triumfătoare în West End, spuse Josephine cu o doză mare de ironie. O distribuție fericită, o echipă netulburată și moarte în culise – ce am putea să ne dorim mai mult? Dar măcar se pare că filmul ăsta e cu ghinion: mă lipsesc în momentul de față de genul ăla de forțare a norocului.

— A nu, dragă, încă nu ai auzit partea cea mai bună. Ronnie făcu o pauză să caute bricheta, ceea ce avu efectul dramatic scontat asupra lui Josephine, care i-a oferit-o nerăbdătoare pe a ei în schimbul poveștii. Ei bine, nu m-am putut hotărî dacă Aubrey doar se dădea mare sau chiar crede că este o idee bună, spuse ea, inhalând profund, dar mișcarea sa de final a fost cea mai înverșunată. S-a calmat după schimbul de replici cu partida ieftină și a anunțat foarte ferm că avea toate intențiile să finanțeze un film *Richard,* dar nu era sigur că Johnny era omul potrivit pentru rolul de pe ecran.

— Dragă, trebuia să fi văzut expresia de pe fața lui Johnny. Am crezut că o să îl lovească, spuse Lettice cu trăire înainte de a se uita întrebător la Ronnie, care aprobă ușor din cap. Și asta nu e singura dezamăgire, mă tem. A spus clar că o vrea pe Lilian Gish pentru Anna de Boemia, nu pe Lydia. Spune că are pe ecran toate calitățile pe care

Lydia le are pe scenă și că este un nume mai mare în lumea filmului. Chiar nu știu ce l-a apucat.

— Și, draga mea, asta a fost, încheie Ronnie cu o înfloritură. Aubrey a ieșit ca furtuna pe ușă, mormăind ceva care avea „McCracken” și „stricată” în aceeași propoziție, și noi am rămas să curățăm terenul după ce a lăsat Johnny.

Josephine nu mai avea grai în timp ce plăteau nota. Ura în ce măsură își pierdea controlul asupra scriiturii sale, dar nu vedea nicio cale de ieșire din amestecul de victorie și deziluzie ce părea să o însoțească inevitabil. Chiar dacă refuza să mai aibă de-a face cu filmul piesei, nimic nu îl putea opri pe Aubrey să îl roage pe alt scriitor să producă ceva asemănător pornind de la aceleași replici. Chiar dacă argumentase cu succes împotriva lui Vintner în instanță, nu exista Copyright pe istorie. Și oricum, într-un fel, răul fusese deja făcut. Cu sau fără film, într-un cerc atât de mic ca acesta, Lydia nu putea fi protejată de vestea că a fost trecută cu vederea – și, pentru o femeie care fusese printre primii în profesia sa de la vârsta de cincisprezece ani, era limpede că drumul în jos va fi unul dureros.

Ieșind afară, căutară gazda să îi mulțumească, dar atenția lui Stulik fusese deja mutată către un alt grup recent sosit și condus de un domn în vârstă distins, în jurul căruia proprietarul cloncănea ca o cloșcă.

— Uite! Este Sickert, exclamă Lettice, mai puțin subtil decât ar fi putut. Mulțumesc lui Dumnezeu că Lydia nu este aici sau ar fi dat năvala peste noi. Nu pot să cred că a petrecut tot timpul ăla singură cu el. Asta spune ceva foarte dubios despre el, nu credeți? întrebă ea cu un fior.

Josephine aruncă o privire spre pictor, care de curând terminase de pictat un portret impresionant al Lydiei ca regina Isabela a Franței, timp în care căzuse în mrejele ei. Oricât ar fi încercat, chipul bine conturat și sensibil și părul alb dezordonat nu

arătau deloc în ochii ei latura malițioasă atât de evidentă pentru Lettice. Înainte ca prietena ei să îl implice pe cel mai renumit pictor din Londra în întâmplarea de la King's Cross punându-i ceva mai ucigător în mână decât o pensulă, Josephine îi spuse să nu fie atât de ridicolă și le conduse cu hotărâre spre ușă.

Capitolul 8

Telefonul de pe masa de stejar închis din biroul lui Bernard Aubrey sună la 19.00 fix. Cu plictiseală, ridică receptorul tocmai la al treilea apel, apoi se lumină când vocea de la celălalt capăt al firului se recomandă.

— Nu e nevoie deloc să explici, spuse el, tăind din scurt scuzele interlocutorului. Drăguț din partea ta să te deranjezi sâmbătă seara. Ai ceea ce vreau?

Ascultă cu atenție în timp ce femeia de la celălalt capăt al firului dădea un răspuns concis, dar cuprinzător la întrebări, degetele sale urmărind fără țintă conturul cifrelor scrise neciteț pe sugativă într-una din ultimele zile.

— Ești sigură? întrebă el când ea se opri din vorbit. Nu este nicio posibilitate de eroare?

Încredințat de convingerea ei, îi mulțumi din nou și puse la loc cu grijă receptorul. Toată conversația abia durase cinci minute, dar obținuse toate detaliile de care avea nevoie. Singura întrebare acum era cum să acționeze mai bine pe baza lor.

Întinzându-se după sticla de whisky care stătea mereu pe biroul său, observă cât de repede se golise. Nu băuse mult niciodată, preferând confortul obișnuit al tutunului și destul de conștient de efectul pe care îl avusese deja un viciu asupra sa ca să știe că nu ar fi înțelept să se apuce de încă unul. Dar încetase de mult să îi mai pese de propriul bine, iar căldura plină de turbă a scotchului îl mângâia acum, îndepărtând din ascuțimea frigului ce îi cuprinse ochii și gâtul de când se trezise în acea dimineață și făcându-i gândurile să se concentreze la seara ce va urma: va trece prin reprezentație fără să se lase distras de anxietate și va vorbi cu Josephine și cu Lydia după spectacol. Comportamentul său recent față de

ambele nu îi fusese deloc caracteristic așa că trebuia să încheie pace; temerile sale, chiar dacă adevărate, nu erau grija lor. Trebuia să îi promită lui Josephine că nu va mai trebui să suporte niciuna dintre neplăcerile care îi făcuseră amară intrarea în teatru, că nebunia ce începuse cu acuzările ridicole ale lui Vintner erau doar un caz întâmplător. Oricum, știa instinctiv că succesul deformat al lui *Bordeaux* era improbabil să se repete, cu atât mai puțin cu piesa ce trebuia să intre în curând în repetiții; *Regina scoțienilor* va merge moderat de bine, dar îi lipsea farmecul predecesorului și, era sigur de asta, va genera o atracție mai slabă pentru public. Lydia va fi mai greu de împăcat, doar din pricina umbrei pe care el o proiectase asupra viitorului ei într-un moment în care să fie crud nu era deloc necesar; *era* cu adevărat greu pentru o actriță la patruzeci de ani, chiar pentru una desăvârșită și versatilă ca ea, dar ei doi erau prieteni și va găsi o modalitate să-i dea încredere.

Și apoi trebuia să se gândească la Hedley. Băiatul nu venise să îl vadă după spectacol așa cum i se ceruse, dar el nu îl desconsidera din pricina asta. Îndrăgostit pentru prima oară, era clar că va acționa contra firii sale, dar, ca orice om căruia i s-a dat o șansă unică în viață și vrea să se facă plăcut. Își învățase repede și bine lecțiile: se pare că mustrarea pe care o primise deja își atinsese scopul și nu va mai fi nevoie să aducă în discuție acest subiect. De fapt, dorise să să se revanșeze pentru mânia de mai devreme lăsându-l pe Hedley să își aducă fata în culise, să îi arate garderobele și să o lase să meargă pe scenă cu toate luminile aprinse; din ce i se spusese despre ea, știa cât de mult ar însemna asta pentru Elspeth și ce mulțumit ar fi Hedley să îi poate oferi acest lucru. Nu mai contează – putea aștepta până săptămâna viitoare; ea stătea în Londra mai multe zile. Din câte își dădea seama, cuplul avea o șansă

bună să facă lucrurile să meargă: niciunul nu era prea obișnuit cu bunătate sau afecțiune exagerată, dar nici nu fuseseră învățați să o suspecteze prin acele acte înfricoșătoare de cruzime și trădare. Fuseseră surprinși când li se întâmplă și lor dragostea pe care o văzuseră în cinematografe și despre care citiseră în reviste, dar nu se temuseră să o îmbrățișeze din toată inima și să o transforme în ceva unic al lor. Aubrey se cutremura când, prin opoziție, se gândea la biata fată ucisă în acel tren și la patimile pe care ziarele le învinuiseră ipotetic pentru moartea ei. Erau multe de spus despre o viață simplă, care nu se distingea prin nicio trăire extremă. Îi va ajuta pe Elspeth și pe Hedley prin orice mijloace va putea și asta îi va oferi o satisfacție mai profundă, bănuia el, decât orice succes de care se bucurase până acum, chiar și numai pentru că ei nu îi ceruseră asta.

Dacă ar fi știut povară responsabilității ce îl va urmări în viață, poate ar fi ales altă cale. Majoritatea bărbaților aveau câte o familie care să se bazeze pe ei și el câștigase mai mult decât trebuia pentru a lui, dar sprijinul financiar se dovedise a fi cel mai ușor de oferit. În fiecare zi la teatru, și de-a lungul acelor patru ani lungi în subteran, oamenii se așteptaseră de la el ca să facă lucrurile diferit, să le schimbe destinele, să îi mențină în viață; costul unui eșec varia, firește, dar presiunea era mereu acolo, accentul se punea pe a face rost de ceva ce lipsea, fie bani, recunoaștere sau doar speranță. Și acum, la șaizeci și cinci de ani, era epuizat, atât de epuizat încât tânjea să dispară de tot. Poate într-o zi va renunța pur și simplu și va pleca, dar trebuia să facă totuși ceva înainte, iar mâine când va avea numai pentru el clădirea și mintea i se va mai liniști, se va gândi la cea mai potrivită cale pentru propria izbăvire. Aceasta zăbovise foarte mult și ar fi prea ușor să o înhațe într-o alinare totală, dar pata pagubei nu

trebuie să se răspândească. Cei nevinovați nu trebuie să fie făcuți să sufere din nou.

Goli sticla și merse până la bibliotecă, unde o femeie încadrată de o ramă argintie îl privea dintr-un decor din Bennett și Walpole. Fotografia fusese făcută acum patruzeci de ani sau mai mult și, până când moartea îi adusese pacea sa minunată, chipul îmbătrânise în acel timp mai dezolant decât putea admite, dar acesta era felul în care și-o amintea mereu.

— Mai avem puțin, spuse el, ridicând paharul în recunoașterea pactului tăcut care era între ei. Mai avem puțin.

•

Hedley White stătea pe stradă în ploaie vizavi de New Theatre, încercând să înțeleagă cum lumea lui se prăbușise atât de repede și știind că era numai vina lui. Stătuse acolo deja de o oră, lipit de porțile de fier care despărțeau curtea de la numărul 66 din St. Martin's Lane de strada aglomerată de dincolo și profitând de umbre pentru a-i urmări în partea opusă pe cei care veneau și plecau. De la jumătatea după-amiezii, oamenii formaseră o coadă de-a lungul pasajului secat ce se întindea pe o parte a New Theatre. Dar nu era niciun semn de nerăbdare sau dispoziție proastă, ci doar entuziasm și camaraderie, ceea ce caracteriza o mulțime cu un obiectiv comun. Coada mergea până la limita vederii sale, urmărind pasajul și trecând de intrarea actorilor – unde o văzuse pe Elspeth pentru prima oară – și până la Wyndham, probabil ieșind spre Charing Cross Road. Toate locurile ce puteau fi rezervate se terminaseră de mult și așa fusese de când se anunțaseră ultimele zile ale piesei, dar optimiștii încă apăreau în forță la parter și la intrările în galerii și, chiar și acum, când ușile erau deschise de perete și primii norocoși lăsați înăuntru, nu era niciun semn că șirul celor ce așteptau avea sfârșit.

O plăcuse pe Elspeth din clipa în care o văzuse, stând nerăbdătoare la intrarea actorilor cu un bărbat mai în vârstă, de care a aflat mai târziu că era unchiul ei, așteptând pentru un autograf de la Rafe Swinburne. Numai cu gândul de a fi de ajutor și știind că actorul va fi ocupat un timp cu blonda care sosise la jumătatea celui de-al doilea act cu o sticlă de gin și cireșe maraschino[25], Hedley se oferi să ia programul în culise și să îl aducă semnat pentru ea.

— E drăguță? îl întrebase Swinburne, după ce luase seama cu grijă de nume și după ce își acoperise fotografia cu obișnuita mâzgălitură înzorzonată.

Roșind în timp ce o descria, Hedley se expusese unei tachinări nemiloase.

— O poți avea tu pe asta atunci, spusese Swinburne aruncându-i o privire pe furiș blondei. După cum poți vedea, nu am o clipă de răgaz în seara asta, dar nu mă dezamăgi. Asigură-te că spune da. Și, spre marea surprindere a lui Hedley, ea spusese da. Rugămintea sa nesigură că s-ar putea întâlni cândva cu el la un ceai fusese primită cu zâmbet de plăcere dezarmantă și o îmbujorare ca și a lui. Ultimele două luni fuseseră cele mai fericite din viața lui.

Și acum plătea pentru acea fericire cu o suferință mai mare decât ar fi crezut posibil. Doar pentru o clipă, își permise luxul prostesc să își imagineze seara pe care trebuiau să o aibă: prima privire jucăușă atunci când se zăreau reciproc și conversația nesfârșită care urma mereu după o absență; mai multă vorbărie în teatru – din toate întâlnirile lor, nu își putea aduce aminte de o singură tăcere –, unde s-ar duce mai întâi la chioșcul cu dulciuri pentru ca Elspeth să poate alege o cutie de bomboane care să le ajungă în prima jumătate, și apoi la locurile lor. L-ar lua mâna în momentul în care cortina se ridica și, de atunci, i-ar arunca priviri secrete, zâmbind pentru

sine când buzele ei formau în tăcere replicile pe care le știa pe de rost și uitându-se cum se înclina în față pentru a anticipa scene care îi plăceau în mod deosebit. Apoi plimbarea, braț la braț, la restaurant și cină, înainte de o vedea în siguranță acasă. Neputând să mai suporte, Hedley încheie abrupt fantezia și căzu pe trotuar, îngenuncheat și de o altă mâhnire la fel de mare, pentru că știa atunci, în sufletul lui, că nu va mai vrea să pună piciorul în teatru vreodată.

De unde se ghemuia, abia observând cât de reci și ude erau gratiile de fier din spatele lui, o văzu pe Lydia mergând repede pe lângă pasaj spre intrarea actorilor, la braț cu cealaltă doamnă și râzând în timp ce se luptau cu o umbrelă care refuza cu încăpățânare să se închidă. Dacă ar fi fost singură, poate ar abordat-o și i-ar fi cerut ajutorul – fusese bună cu el din momentul în care aflase că îi împărtășea bucuria pentru muzică și melodiile vechi dar era timid în fața prietenei ei. În orice caz, un domn își sacrifică locul la coadă pentru a forța umbrela să se supună și ocazia fu pierdută odată ce ele dispărură în teatru. Nu era deloc un refugiu sigur pentru el acolo: Aubrey era furios pe el, iar el în schimb îl blestema pe cel mai în vârstă pentru amestecul fără de care Elspeth poate ar fi fost încă în viață și el nu ar fi stat aici fără nicio idee despre ce să facă mai departe. După tot ce insinuaseră ziarele, știa că poliția îl va căuta pe iubitul fetei moarte și că probabil nu le va lua mult să afle unde este. Acum probabil că îl cercetau, așteptând să se întoarcă acasă, dar el nu ar risca asta, oricât l-ar tenta gândul să ia un schimb de haine și mica sumă de bani pe care reușise să o strângă în fiecare săptămână din salariile sale, depozitată cu grijă într-o cutie de conserve sub pat.

O monedă căzu în fața lui. O luă instinctiv și se ridică, gata să o înapoieze proprietarului, să explice că nu era unul dintre cerșetorii care se găseau pe străzile din West End sâmbăta seara și

că șilingul ar trebui să meargă la cineva care avea cu adevărat nevoie de el. În schimb, doar se uită cum omul dispărea în mulțime, dându-și dintr-odată seama că trebuia să facă o alegere tranșantă: putea să se ducă la fața locului și să primească ce îl aștepta sau putea fugi – și pentru asta avea nevoie de bani, nu de o conștiință. Semnul temut cu „Nu mai sunt bilete” fu pus pe trotuar afară și coada începu să se disperseze. Înainte să se poată răzgândi, Hedley își ridică gulerul și traversă strada cu pași mari după un cuplu care pleca dezamăgit.

— Scuzați-mă, spuse el, atingând brațul tânărului. Trebuia să merg la piesă astă-seară cu prietena mea, dar ea… nu poate fi aici. Luă din haină biletele pe care Aubrey i le dă dăduse, două locuri în față la balcon, cele mai scumpe. Ar fi păcat să le irosim. Vi le vând dumneavoastră dacă vreți, doar pentru prețul de casă.

Băiatul se uită la el cu neîncredere.

— Sunteți sigur? întrebă el.

Hedley dădu din cap aprobator și luă banii, jenat pentru că fata îl îmbrățișă pe neașteptate.

— Tocmai ne-am logodit, zise ea, zâmbind încântată, și voiam atât de mult să sărbătorim la teatru! Toată lumea vorbește despre asta. Nu aveți idee cât de mult înseamnă asta pentru noi.

Banii cântăreau greu în buzunarul său și Hedley se îndepărtă știind exact cât de mult însemna mai bine decât și-ar fi putut da seama cei doi.

•

Pentru o actriță dintr-o piesă de succes din West End, sâmbăta era cea mai mulțumitoare zi din săptămână, dar, până la ora cinci, Lydia Beaumont avusese de ajuns. Un aer de neliniște plutea deasupra teatrului în timp ce tensiunea care exista deja între distribuție și echipă era intensificată de evenimentele șocante ale zilei din urmă; nimeni nu era în apele sale din această cauză, inclusiv ea și Marta. Ca o regulă, Lydia se bucura de ocaziile în

care Lewis Fleming îi ținea locul lui Terry pentru că acest lucru aducea o furie încordată rolului lui Richard, o prospețime ce îi oferea ceva diferit la care să răspundă. În această după-amiază însă, simțea că ambele lor interpretări fuseseră sub medie și nu ar fi învinovățit auditoriul dacă ar fi transmis asta la sfârșitul spectacolului. Dar mulțimile de oameni de la matineu erau cel mai ușor de mulțumit, iar aplauzele au fost frenetice ca întotdeauna. Într-o zi vor fi descoperiți, dar nu azi.

— Haide, să mergem la o plimbare, spuse Marta, uitându-se cum Lydia își ștergea de la ochi ce mai rămăsese din machiaj. Avem amândouă nevoie de aer și îți va face bine să te îndepărtezi de toate astea, chiar și pentru o oră. Dacă ai noroc, îți cumpăr chiar și o franzeluță cu crenvurști de la standul cu cafea de pe Embankement. Trebuie să îți aduni puterile – necazul poate doborî o fată.

Lydia zâmbi și își luă haina din spatele ușii, neavând nevoie de mai multe îndemnuri pentru a se complace puțin într-un mod normal de a trăi înainte să trebuiască să se întoarcă pe scenă pentru a muri încă o dată.

— Știi, totuși voi fi destul de bucuroasă să las asta în urmă după săptămâna viitoare și să ies puțin prin țară, spuse ea, în timp ce coborau scările înguste până la parter și ieșeau în spațiul pentru recuzită.

— Înțeleg, abia aștept să scap și eu de mine, spuse Marta într-o falsă ofensă, dar tonul ei jucăuș nu primi un răspuns la fel, Lydia oprindu-se și uitându-se la ea.

— Nu fi caraghioasă, spuse ea, mângâindu-i cu blândețe părul. Știi cât de tare îmi ca fi dor de tine, dar încă nu am renunțat la speranța că te voi convinge să vii cu mine, măcar pentru un timp. Ce spui? Am putea găsi o căsuța cu gazdă la mare…

— În Manchester?

— În regulă, poate mai bine ai sări peste săptămâna aia, dar ce spui de Brighton? Poți

merge pe dig toată ziua dacă e vreme bună sau să stai în pat dacă nu e, apoi să zâmbești la cină atunci când proprietăreasa se încruntă dezaprobator la noi în ciuda faptului că are un singur set de cearșafuri ca să îl spele la sfârșitul săptămânii. Marta râse în timp ce Lydia se apropia de stilul ei și alunecă spre melodramă. Apoi, când ziua scade, îți voi arăta cât de încântătoare sunt turneele. Pături aspre gri și băi la comun fără apă caldă, garderobe mirositoare, teatre pe jumătate goale și restaurante care se închid la cinci minute după spectacol, nelăsându-ți altă posibilitate decât să te duci acasă la o ciocolată caldă dintr-o cană veche și ciobită. Chiar mă vei lăsa să trec prin toate astea singură? Este un adevărat abuz, mai ales pentru o regină cu constituție delicată.

Marta îi luă brațul și se alăturară îmbulzelii spectatorilor obișnuiți din St. Martin's Lane și se îndreptară spre sud către râu, urmând traseul turistic de care se bucurau de fiecare dată când o lua pe Lydia de la teatru între spectacole.

— Nu mă face să mă îndoiesc de vreo decizie cu privire la asta, spuse ea, mai serios de această dată. Aș putea fi ușor convinsă să vin cu tine, dar aș sta doar în drum.

Își puse degetele pe buzele Lydiei în timp ce începeau să protesteze.

— Știi că am dreptate. Este lumea ta, iar eu pot să dau târcoale și să te scot cu forța la aer câteodată, dar este mai bine pentru amândouă să ne ținem relația separată de toate astea. Cel puțin așa vei avea o normalitate la care să te întorci acasă, și mulțumesc lui Dumnezeu că nimeni nu s-a gândit încă să deschidă teatrele duminica: vom avea destul timp să recuperăm în zilele tale libere.

Lydia îi zâmbi înapoi răutăcios și, intuind că trecuse criza, cel puțin pentru acum, Marta schimbă subiectul:

— Vorbind de regine grațioase, ți-a găsit deja stăpânul regizor un Bothwell la care să te întorci?

— Nu știu sigur, dar vom afla de la Josephine mai târziu – s-a dus la ședința cu ei. Totuși, după dispoziția în care era el când a ieșit, nu cred că i-a reușit cum a vrut, așa că suntem probabil îndreptățite să presupunem că va fi Lewis mai degrabă decât Swinburne.

— Ce rău pentru tine! După cum l-am văzut la prânz, nu va fi deloc o plăcere în timpul repetițiilor și am văzut un cârd de adolescente agitându-se în jurul fotografiei celuilalt când am trecut pe lângă Wyndham. Nu ar fi fost o atracție mai mare?

— Posibil, dar cu greu sunt în poziția să îmi dau cu părerea acum. Bernie a spus destul de clar deunăzi că sunt norocoasă să am până și o slujbă la vârsta mea înaintată, nemaivorbind de un rol principal.

— Nu fi absurdă! Uită-te la succesul pe care l-ai avut anul ăsta – ar fi nebun să renunțe la tine. Mereu spuneai înainte că pune preț pe opinia ta. Trebuie să aibă o zi proastă.

— Da, știu. S-a purtat ciudat în ultimul timp și sunt sigură că în mod normal nu ar fi fost atât de direct în exprimare, dar până și eu trebuie să recunosc faptul că are absolută dreptate. Aș putea să o conving pe Josephine să îmi scrie încă un rol sau două, dar bucură-te la maximum de săptămânile astea de pace fără mine – o să mă tot vezi până ajung la o vârstă la care să pot juca alte roluri.

— Ei bine, nu prea am șanse să mă plâng de asta, replică Marta cu afecțiune, deschizând o umbrelă să le apere de ploaia înțepită. Nu știi niciodată – aș putea mâzgăli ceva pe hârtie pentru tine zilele astea și sunt un pic mai bătrână decât tine.

— E în ordine pentru voi, scriitorii, totuși: puteți începe cât de târziu vreți și continua până nu mai puteți, și nimeni nu zice nimic. În realitate, nici nu vă mustrăm când sunteți leneși și nu terminați la timp. Nu știu cum scăpați. Eu fac asta de când

aveam cincisprezece ani – nu-i de mirare că sunt epuizată!

— O, eu cu mult timp în urmă când scriam, când mă lăsam, dar, dacă aș citi acum ce am scris atunci, probabil aș fi îngrozită. Când ești tânăr, mereu scrii numai prostii romantice.

— Și acum ești foarte cinică și înțeleaptă cu cuvintele, presupun? Cum merge asta cu o idee de primă întâlnire cu sania pe Hampstead Heath să mă seduci în zăpadă sau ideea să îmi lași o singură floare la intrarea actorilor înainte de fiecare reprezentație, chiar dacă ți-am spus că este ghinion sau…

— Bine, bine – ai câștigat. Sunt o altă femeie de când te-am cunoscut și probabil nu voi mai scrie vreodată un cuvânt din cauza asta. Cărțile nu se construiesc din fericire, dar știu ce prefer să am.

— Atunci vom fi bătrâne și sărace, și ignorante împreună, spuse Lydia, întorcându-se să îi dea un sărut. Deci, cum era cu chifla aia cu crenvurști?

•

Pubul Salisbury era cunoscut de amatori pentru animație și companie și de calomniatori pentru zgomot și deranj. Rafe Swinburne nu se ferea să facă parte din niciuna din aceste categorii, dar Terry sugerase pubul ca un loc de întâlnire pentru amândoi înainte de spectacolele lor de seară, iar el acceptase binevoitor, dornic să descopere ce îi pregătea viitorul. Regreta cu amărăciune că venise pe scenă prea târziu pentru a-și lăsa amprenta asupra celui mai mare succes al anului, dar debutul său în *Sheppey* – pe care Terry îl regiza în același timp în care avea rolul principal în *Richard* – avusese o apreciere moderată din partea criticilor și fusese întâmpinată cu nerăbdare de public, iar speranțele sale pentru *Regina scoțienilor,* dacă ar obține rolul, erau mari. De când îl întâlnise pe Terry știuse că el reprezenta viitorul teatrului, în timp ce Aubrey era trecutul. Mereu înzestrat cu un simț pentru propriul avantaj, Swinburne urmărise

cu interes răcirea parteneriatului lor, care – spuneau zvonurile – fusese în mod deosebit tensionat în ultima vreme. Dacă o despărțire de drumuri era la orizont, luase foarte devreme hotărârea alături de cine să rămână, iar ceea ce prezența sa scenică nu îi putea oferi cu Terry, bănuia că îi putea oferi chipul său.

Întârziase zece minute la rendez-vous, dar nu era nici urmă de Terry printre oaspeții așezați de-a lungul barului lung, curbat. Clientela de la Salisbury era formată aproape exclusiv din actori, scenariști și un agent ciudat sau doi, iscodind după talente, iar acest lucru putea fi fără îndoială observat printre diverșii proprietari ai halbelor cositorite cu capac ce atârnau din tavan. Începutul serii era întotdeauna unul dintre cele mai aglomerate momente: pe măsură ce jumătatea serii se apropia, paharele erau golite în cerc extins, iar trei sferturi dintre consumatori se împrăștiau către o scenă sau alta, treptat lăsându-se purtați înapoi în grupuri de doi sau trei pentru a continua de unde au rămas. Până la ultimele comenzi, barul se umplea din nou, victoriile amestecându-se tacticos cu dezastrele în mijlocul negurii calde de fum și bere, dar, la această oră timpurie, cu cea mai importantă reprezentație a săptămânii neavând încă loc, atmosfera era de o așteptare surescitată. Swinburne cumpără un pahar de bere și își găsi loc la capătul uneia din canapelele dure din păr de cal dispuse în jurul camerei, lăsându-se dus de conversațiile care veneau și treceau pe lângă el. Numără zece exemplare ale ziarului de seară de pe mesele cu suprafață de alamă și, de data aceasta, niciunul nu era deschis la paginile pentru locurile muncă vacante, ci mai degrabă la ultima relatare despre crima din King’s Cross. Întotdeauna îl uimise că uciderea unui necunoscut putea fi atât de fascinantă pentru așa de mulți. Ce diferență ar putea face pierderea unei fete oarecare pe care nu au cunoscut-o niciodată pentru un bătrân

mătăhălos de la colț sau pentru o roșcată cu fața prăfuită din spatele barului? Emoția ar putea fi fața umană a necazului, dar londonezii erau o categorie capricioasă: mâine va fi un nou titlu și lumea va merge mai departe, la urma urmei.

În timp ce își termina berea, încă de unul singur, Swinburne începu să își facă griji dacă Terry venise și plecase fără să îl aștepte. Poate ar trebui să se ducă și să îl caute? Dacă ar merge direct la New Theatre, nu era nicio șansă să se rateze, așadar, cedă locul unei fete drăguțe, dar excesiv de recunoscătoare, care ochise un agent pe care trebuia să îl farmece la masa lui, și se îndreptă spre ieșire. Ajunse la intrarea actorilor fără să dea de nimeni pe drum, îl salută vesel pe flăcăul la datorie și urcă scările. Chiar înainte să ajungă la garderoba lui Terry, putea auzi voci ridicate din spatele ușii închise. Cu grijă, se apropie puțin până fu îndeajuns de aproape să priceapă cuvintele rostite la mânie. Vorbea Lewis Fleming – nu puteai confunda accentul nordic sfidător, neînduplecat – și ascultă cu atenție, încrezător că ambii bărbați erau prea absorbiți în încăierare să se gândească să plece din cameră. Nimeni din domeniu nu ar fi fost surprins să găsească actorii unul la gâtul altuia – ura lor reciprocă era cunoscută în West End dar acest schimb de replici particular mergea mai departe de diferențele lor profesionale. Swinburne nu era înclinat să ia distanță, dar, când Fleming începu să țipe din nou, auzise destul. Plecă la fel de tăcut cum venise, cu un zâmbet slab jucându-i-se pe buze.

•

Fleming așteptă până când Terry ieși din teatru înainte de a acționa. Era extrem de obosit, dar ploaia și aerul rece al serii din St. Martin's Court l-au înviorat puțin și l-au ajutat să își adune gândurile. Totul era pentru ea, își aminti sieși, fixându-i imaginea cu fermitate în ochiul minții – sănătoasă și fericită, așa cum fusese și cum va fi

din nou –, astfel încât până în momentul în care figura familiară ieși pe la intrarea actorilor îndreptându-se vioi, cu capul în jos, spre St. Martin's Lane, era pregătit. Când păși sfidător în calea lui Terry, acel chip vestit de sensibil ridică privirea neliniștit, apoi dându-și seama că nu era un trecător stângaci, iritarea se transformă în furie. Observând, în ciuda sfidării lui Terry, că furia era nuanțată de frică, Fleming simți un val de putere care îi făcea silă, dar cu toate acestea continuă.

— Nu cumva e ceva ce aveai de gând să-mi dai? întrebă el, refuzând să îl lase pe celălalt bărbat să treacă. E cu vreo două zile întârziere, dar toată lumea merită o a doua șansă.

Terry se uită la el și apoi dincolo de el spre pasaj, ca și cum și-ar cântări opțiunile.

— Ți-am spus la telefon: ai luat tot ce era de luat la momentul respectiv. Poți să mă amenințe cât vrei, dar nu vei ajunge niciunde.

— Crezi?

Fleming făcu un gest către coada care se forma constant în spatele lui. Era doar o mișcare subtilă a mâinii, dar se dovedi îndeajuns pentru a-l face pe Terry să cedeze.

— Bine, dar vino înăuntru. Nu vreau să discut asta aici.

Fleming simți încă un nod în gât în timp ce își urma victima în zona de culise, unde McCracken verifica dacă zarurile sunt în cutia lor gata pentru scena de deschidere, și apoi jos pe scări la garderobe. Se gândi la soția sa din nou, de data aceasta în patul îngust, luptându-se în tăcere, și se hrăni din forța ei ca și antidot pentru conștiința care îl făcea atât de slab. Totul va fi bine, își spuse în sinea lui, ea va înțelege de ce făcea asta și îl va ierta. Apoi, când va fi bine, se vor gândi la o modalitate să remedieze situația, cel puțin față de Terry; Doamne, pe de altă parte, era o chestiune total diferită.

Odată ajunși la ușa garderobei, Terry încercă să câștige timp, pre- făcându-se că zăvorul e greu de deschis. De fapt, nu îi venea nicio idee cu privire la ce să facă, iar întrunirea din acea după-amiază îl lăsase fără nicio speranță de soluție imediată la problemele sale, fără nicio modalitate ușoară să obțină suma de bani de care avea nevoie să scape de Fleming. Îl blestema pe Aubrey pentru intransigența sa, dar numai pentru că era mai ușor decât să dea vina pe el însuși. Viața sa privată fusese mereu o problemă discretă – ar fi fost periculos să îngăduie să fie altcumva și, oricum, era de o importanță secundară –, dar se crezuse în siguranță în cercurile din teatru, printre oameni dacă nu cu mentalitate asemănătoare, atunci cel puțin toleranți. Ce prostesc părea asta acum! Dacă Fleming își ducea la capăt amenințarea, toate lucrurile pentru care muncise ar fi pierdute. Va fi dezamăgit pe toată lumea – familie, prieteni, chiar scena. Bârfa și vorbăria l-ar urmări peste tot până va fi bănuit ce este mai rău din prieteniile sale cele mai nevinovate, chiar și până când el ar începe să creadă că purtarea sa este greșită. Nu îl prețuia prea mult pe Fleming, dar s-ar minți pe sine dacă ar spune că nu era afectat de disprețul evident al acestuia față de tot ceea ce el era, prin urmare, cum s-ar simți atunci când toți cei dragi i-ar întoarce spatele dezgustați? Când ar fi adusă poliția, și el s-ar confrunta cu o expunere atât de publică, atât de umilitoare? De când Fleming făcuse prima amenințare crudă și neprevăzută, viața sa fusese un șir de nopți nedormite și zile pline de teamă. Acum, i se pretindea să continue să zâmbească și să zburde pe lângă scenă ca și cum totul era în regulă când în realitate se simțea nenorocit și îngrozit de anii ce urmau? Trebuia să pună capăt situației într-un fel sau în altul: putea să facă față violenței, dar o pată de rușine era mai mult decât putea să suporte.

Odată intrați în cameră, Terry își luă coroana de pe scaun și o aruncă pe podea, gata să îl înfrunte pe Fleming cu mai multă nonșalanță decât simțea.

— Nu ai nicio dovadă!

Celălalt bărbat râse.

— Am tot ce îmi trebuie. Și ai fi surprins cine s-ar târî de sub o piatră odată ce asta iese la iveală. Să fim cinstiți – nu e lipsă de candidați.

Avea dreptate, bineînțeles. Terry știa că, oricât de atent fusese, nu putea să se bazeze pe nimeni că l-ar proteja pentru totdeauna și nu ar lua decât o gură slobodă să îl distrugă complet.

— Cât vrei de data asta? întrebă el învins.

— O, nu știu. Încă cinci sute ar trebui să fie suficient pentru acum. Când ai noile tale proiecte în mers, putem renegocia. Dar grăbește-te: nu am tot timpul din lume.

— Atunci mai bine te-ai învăța cu nițică răbdare, pentru că nu va fi vreun proiect nou. Cel puțin nu imediat.

— Ce? A început Aubrey să se plictisească în sfârșit de omul său de bază? Fleming rânji, invidia sa profesională depășind pentru un moment celelalte sale griji. Vai, vai! Ei bine, va trebui doar să găsești o altă modalitate deoarece, crede-mă, acea cădere mică din grație nu va fi nimic prin comparație cu cea spre care te îndrepți dacă nu îmi dai ce am nevoie.

— Nevoie? ripostă Terry, ridicând vocea dintr-odată. Doar nu încerci să înfrumusețezi obiceiul ăsta jalnic al tău într-un fel de necesitate? Uită-te la tine! Îți petreci timpul bând și apari aici pe scena asta – scena mea – să mergi somnambul prin încă o reprezentație și apoi să aștepți să îți finanțez următoarea…

— Ce? Fleming țipă din nou, iar furia sa înăbuși orice nivel pe care Terry să-l poată acoperi. Crezi că mi-aș murdări sufletul pentru banii tăi doar pentru o băutură? Isuse, habar n-ai despre lucrurile cu care trebuie să trăiască oamenii normali, nu?

Încuiat aici în lumea ta meschină, numai cu orgoliul tău de care să îți pese, nimic de pierdut decât un alt rol, un alt mic simulacru al realității. Luă coroana lepădată și o aruncă prin cameră, unde se izbi de o oglindă de garderobă care zdrobi reflecția speriată a lui Terry. Nu există numai regi, să știi. Și oamenii adevărați suferă, și ți-ar face bine să afli cum e asta măcar o dată. Vocea îi coborî din nou, dar schimbarea volumului nu aduse vreo păsuire pentru Terry. Deci da, continuă el, am *nevoie* de bani, și am *nevoie* de ei rapid. Și pentru ceva mult mai important decât o sticlă, ceea ce face situația cam periculoasă pentru tine.

— Nu pot să îți dau cinci sute. Cincizeci e tot ce am – îi iei sau nu. Ținu banii sus. Oricum, cu Aubrey ar trebui să îți joci micile tale jocuri murdare. Vei avea nevoie de mai mult decât de banii mei când nu vei avea ce să lucrezi.

— Cum?

— Nu ți-a spus încă? Te va da afară la sfârșitul acestui program. Spune că nu se mai poate baza pe tine, că ți-ai pierdut orice se presupune că ai fi avut. Eu nu am putut vedea niciodată ce, dar cel puțin i-a venit mintea la cap cu privire la ceva. Deci uite așa nu vei juca în următorul spectacol. Va trebui să te gândești încă o dată.

Era un truc ieftin prin care să câștige niște spațiu și știa că este doar o chestiune de timp înainte ca minciuna să fie descoperită. Fleming își reveni rapid, dar nu îndeajuns de repede ca Terry să nu-și dea seama că obținuse o mică victorie.

— Atunci mai bine ne-am gândi la o modalitate să îl facem pe Aubrey să își schimbe părerea despre mine, nu crezi? își arătă el colții, înhățând banii și aplecându-se îndeajuns de mult pentru ca Terry să simtă salivă pe obrazul său. La urma urmei, două crime săptămâna asta ar părea o imprudență, zise. Se ridică și se duse la ușă. Și între timp, spuse el batjocoritor, trebuie să încetăm să ne mai vedem așa. Știi cum vorbește lumea.

•

Întotdeauna la această oră din seară, Esme McCracken se simțea ca acasă mai mult decât oricând în viața ei. Mai degrabă decât să ia o pauză după matineu ca majoritatea colegilor ei, prefera să rămână în urmă și să scape imediat de pregătirile pentru reprezentația de seară. Fără răbdare, trecea prin costume și obiecte de decor, un automatism pentru ea după mai mult de un an și se asigură că totul era la locul lui până la cel mult șapte seara. Atunci avea cel mai mult nevoie de timp pentru ea.

Singura ei haină bună – de lână, în albastru îndrăzneț, aruncată de o femeie pentru care lucra sora ei și aproape niciodată purtată – atârna de un cârlig, unde era mereu păstrată pentru aceste ocazii. O dădu jos, și-o puse cât mai repede posibil, închizând bine nasturii pentru a acoperi un pulover negru șters și o fustă ce i se părea la fel de uzată și banală ca și ea, apoi se strecură din intrarea actorilor și până la intrarea New Theatre, abia așteptând să fie unde îi era locul. De unde stătea la capătul scărilor, exact în afara acelor uși șlefuite din lemn, putea urmări publicul sosind fără să fie văzută dinăuntru, spunându-le câteva cuvinte de bun venit amatorilor de teatru care atrăgeau privirea și exersând pentru viitor o grațioasă atitudine umilă. În timp ce foaierul începea să se încarce de speranță, se întrebă cum ar fi publicul său când Aubrey va ceda într-un final și îi va trimite piesa către producție; mai pătrunzător decât acesta, cu siguranță, se gândi ea – uitându-se disprețuitor la un bărbat într-un impermeabil îmbibat de apă și o pălărie de fetru deși presupunea că ar trebui să se mulțumească cu un număr mai mic, cel puțin în primele zile. Nu contează: important era ca toți cei care chiar veneau să-i prețuiască ideile, și de asta nu avea nicio îndoială.

La 7.30 fix, Bernard Aubrey coborî de la biroul său în foaier așa cum făcea în fiecare seară,

înveșmântat în haine de seară pe care le purta cu o eleganță naturală. Își ocupă poziția ca de obicei lângă consola de cămin din marmură albă, o particularitate care, alături de pereții de un albastru-deschis și caisă, sublinia caracterul domestic, aproape delicat al foaierului și contrasta puternic cu fațada clasică a clădirii. Mereu gazdă jovială, Aubrey îi saluta din cap pe spectatorii obișnuiți de sâmbătă, pe majoritatea știindu-i foarte bine după mai mulți ani de prezență loială. Încă era un bărbat chipeș, se gândi McCracken cu ciudă, și alăturarea atractivă de înțelegere și hotărâre din ochii săi nu fusese ștearsă de vârstă.

Sub ochii ei, zâmbetul obișnuit de întâmpinare al lui Aubrey căpătă o căldură mai personală, iar ea simți o săgetare ascuțită de gelozie când recunoscu destinatarul; în îmbulzeală, nu observase sosirea lui Josephine Tey, dar asta nu era deloc surprinzător – înfățișarea ei avea la fel de puțin haz ca opera sa. Îi reîntoarse sărutul pe obraz, iar el își lăsă capul în jos pentru a-i șopti ceva în secret în ureche, apoi cei doi se deplasară puțin într-o parte, departe de mulțimea de nou-sosiți. McCracken bombăni neliniștită când vederea ei spre cei doi fu blocată și riscă mișcându-se puțin mai în față; până în clipa în care îi putu zări din nou, expresia lui Aubrey se schimbase total, iar Tey îi pusese o mână consolator pe braț. Ce voia să însemne asta? Poate îi spusese că renunță la scenă? Dacă așa era, acesta putea fi momentul pe care îl așteptase. Inima îi bătu mai repede pentru un scurt timp, până o văzu pe una din femeile Motley – cea supraponderală – târând după ea un tânăr cuplu prin mulțimea unde Tey și Aubrey aveau încă o discuție sobră. Costumiera, îmbrăcată exagerat ca de obicei și aparent ignorantă la tonalitatea lor, arătă către inelul de logodnă al fetei, iar Tey zâmbi și îi felicită, vreme în care Aubrey se întoarse și plecă înapoi sus. McCracken privi cum autoarea semnă programul care îi era întins timid. Toată

modestia aceea umilă îi făcea silă – era atât de artificială –, iar ea își dădu seama că orice îi umbrise dispoziția lui Aubrey, nu era posibilitatea de a trebui să înlocuiască o autoare de succes: aceasta își adora faima mult prea mult să o abandoneze. Era clar că acea cățea îngâmfată o să-i strice până și acest ritual. Întârziase deja pentru a doua parte a spectacolului, așa că McCracken se întoarse și o luă cu amărăciune spre anonimatul întunecat din spatele scenei, împingând la o parte ultimii câțiva rătăciți.

•

Josephine era pe punctul de a-și ocupa locul în cercul regal când simți o bătaie pe umăr. Se întoarse, zâmbetul exersat era deja la locul lui, dar făcu un pas involuntar înapoi când se trezi cu Frank Simmons uitându-se fix la ea. Era ud până la piele și, cum își luă pălăria, apa căzu de pe bor într-un șiroi neîntrerupt, creând un petic de stacojiu-închis pe covorul din foaier.

— Domnule Simmons – Frank – ce faci aici? întrebă ea, cu compasiune pentru durerea lui, dar tulburată să îl vadă atât de brusc. Ești bine?

— Da, domnișoară, sunt bine, dara trebuit să ies puțin. Apartamentul părea atât de gol, Betty fiind plecată în nord, și nu m-am putut gândi decât la Elspeth a mea stând singură pe undeva, așa că am venit aici. Știu că sună ciudat, dar aici mă simt cel mai aproape de ea.

Se uită în jos, lacrimile amenințând să li se alăture picăturilor de ploaie. Josephine încercă din răsputeri să găsească ceva de spus pentru a aduce această scenă chinuitoare la un bun sfârșit fără să sune prea dur sau prea încurajator, dar nu îi veni nimic în minte, așa că rămase alături de el într-o tăcere incomodă, conștientă că spectatorii aflați încă în foaier începeau să se holbeze la ei. Când Archie apăru lângă ea, parcă de nicăieri, nu fusese niciodată mai bucuroasă să îl vadă.

— Este o noapte teribilă, domnule, putem să vă ducem undeva cu mașina? întrebă el, politețea lui firească având o tentă de hotărâre ce nu îi scăpă lui Simmons, care îi dădu drumul mâinii lui Josephine și păru să își vină în fire.

— Sunteți foarte amabil, domnule, dar o plimbare îmi face bine și nu pot să mă ud mai mult decât sunt deja. Voiam doar să o văd pe domnișoara Tey încă o dată și să îi mulțumesc pentru după-amiaza asta, spuse el, întorcându-se spre ea, deși vocea sa era atât de joasă și ezitantă încât ea abia îi putu pricepe cuvintele. Vă voi lăsă acum – nu vreți să ratați începutul.

— O, cred că deja știu cum merge până acum, spuse Josephine cu un râs nervos și îi ură noapte bună.

Recunoscătoare, îi îngădui lui Archie să o conducă, iar Simmons îi privi plecând și continuă să privească în gol mult timp după ce ei dispăruseră în sală.

Capitolul 9

Penrose nu avusese intenția să își folosească biletul pentru spectacol, dar, cu verișoarele sale așezate în altă parte a teatrului și cu Josephine vizibil zdruncinată după întâlnirea din foaier, ezita să o lase singură imediat. Locurile lor în cercul regal permiteau o perspectivă minunată asupra scenei, dar niciunul dintre ei nu părea să tindă în mod deosebit să se uite în acea direcție. Adeseori, privirea lungă a lui Josephine era fixată pe siluetele în relief ale Muzicii și ale Păcii, ce pluteau optimist deasupra bolții avanscenei, iar el se îndoia că lumea de care era ea absorbită aparținea secolului al XIV-lea. Atenția sa, între timp, era centrată pe sală. Ochii săi urmăreau linia celor trei balcoane, curbate șerpuit și decorate cu lambriuri, lămpi și candelabre, dar nu putea vedea niciunde cele două locuri goale care se așteptase să iasă în evidență ca o amintire amară a evenimentelor de ieri. Ar trebui să verifice stalurile și balcoanele din spate, care nu erau la vedere în momentul de față, dar fiecare rând părea plin; cu siguranță că invidiatele locuri de prim rang – din care Hedley White se presupune că avusese două erau toate ocupate. Așadar, ce se întâmplase cu acele bilete? Se descotorosise de ele sau rugase pe altcineva să facă asta? Acesta să fie motivul pentru care Frank Simmons apăruse atât de neașteptat la parter? Sau White nu cumpărase de fapt niciodată biletele, știind că Elspeth va fi moartă până la începerea reprezentației?

Nerăbdător, Penrose aruncă o privire la ceas și îl nemulțumi să vadă că încă mai rămăsese o oră și jumătate până la pauză. Aproape la fel de neliniștită ca și el, Josephine îi atinse brațul și arătă către ieșire, impulsionându-l să plece și să meargă la ce avea nevoie să facă, dar el clătină din cap dezaprobator – liniștitor speră el – și încercă să se

facă comod în scaun. Era ceva irațional, această senzație pe care o avea că ea era în pericol, dar avea putere de convingere și el nu era pregătit să riște de dragul a treizeci de minute, nu când cineva fusese deja omorât numai la câțiva metri de o mulțime. Încercând să nu se vânzolească, fu ușurat să observe că nimeni altcineva nu părea să fie deranjat de indiferența sa lipsită de respect pentru piesă. Toate celelalte capete erau îndreptate către scenă și țintuite acolo ca de o forță, iar liniștea din auditoriu era de o calitate rar întâlnită în Londra în afara locurilor sacre. În ultimul an, John Terry dobândise autoritatea și prezența unui actor cu adevărat mare, dar în această seară reprezentația sa avea o strălucire expresivă, ce depășea orice realizare de până acum. Publicul, majoritatea spectatori frecvenți și cunoscând deja multe reprezentații pentru a face comparație, își dădu seama că priveau ceva deosebit.

Terry era zvelt în constituție, dar domina scena hotărât parcă să arate că era a sa. Scenă după scenă, trăgea fiecare fărâmă de oportunitate din portretul vag schițat de Josephine, părând să savureze în egală măsură și punctele forte, și slăbiciunile și trecând fără efort de la lipsa de griji aeriană a lui Richard din primele scene la decepționarea unui om pe care otrava suspiciunii începuse să îl roadă. În cele din urmă, până și Penrose fu atras și se minună de felul în care mișcările actorului dobândiră o eleganță morbidă, felină, pe măsură ce răspundea trădării urzite împotriva sa.

— A deveni un expert în crimă, șopti el cu amărăciune reginei sale când actul întâi se apropia de final, nu poate fi atât de dificil, iar intensitatea din glasul său ținu audiența – inclusiv pe Penrose – sub vrajă.

Se gândi înapoi la prima oară când îl văzuse pe Terry, jucând același rol, dar în versiunea lui Shakespeare la Old Vie. Trecuseră deja cinci ani,

dar își amintea ca și cum ar fi fost ieri pentru că programul scurt al producției se derulase în același timp cu una dintre vizitele pe atunci rare ale lui Josephine în Londra. Merseseră împreună și, chiar dacă își amintea seara mai mult pentru compania plăcută decât pentru forța reprezentației lui Terry, aceasta îl impresiona la fel și acum. Fusese una dintre acele seri fierbinți de vară care câteodată înfrumusețau orașul cu o decadență tihnită. În timp ce mergeau înapoi pe Waterloo Road, încă râzând de unul dintre patronii mai excentrici, a cărui interpretare țicnită, dar răsunătoare a lui *God save the King*[26] se auzea din fața galeriei la sfârșitul reprezentației, o văzuse pe Josephine dispusă să privească spre viitor cu angajament, pentru prima dată de la moartea lui Jack. De atunci, vorbise adesea despre acea seară ca inspirația pentru *Richard de Bordeaux,* dar mai puțin afectuos în ultima vreme și, dacă dorea cu adevărat să se chinuiască, putea blestema imboldul care îl făcuse să cumpere acele bilete. Din fericire, înainte să zăbovească prea mult asupra trecutului, cortinele prăfuite de brocart și catifea roz căzură, aducând un aer contrastant de opulență peste liniile simple ale decorului făcut de surorile Motley.

Lăsând-o pe Josephine în siguranță la bar cu Lettice și Ronnie, Penrose merse pe lângă intrarea actorilor să îl caute pe Bernard Aubrey. Ploaia ce căzuse cu atâta putere în prima parte a serii se domolise în final, dar bălțile erau imposibil de evitat, iar lumina de la lămpile solidelor diligențe victoriene de Salisbury se estompa și se spărgea în timp ce pașii săi îi tulburau reflecția perfectă. Îl întâlnise pe Aubrey de câteva ori, mai ales la premiere, dar cel mai recent în timpul acelui proces ticălos, în care Elliott Vintner o acuzase pe Josephine de plagiat în scrierea lui *Richard de Bordeaux,* pretinzând că evoca evenimente din propriul roman, *The White Heart*[27], publicat cu doisprezece ani în urmă. Aubrey, ca producător al

piesei, depusese mărturie în favoarea lui Josephine, iar Penrose fusese impresionat de inteligența sa și de simțul său al dreptății. Părerea despre caracterul lui White cu siguranță că ar merita să fie ascultată și poate chiar ar fi capabil să ajute poliția să îl găsească pe băiat. Polițiștii erau la fața locului acolo unde White era probabil să apară și o descriere ar trebui să fi apărut până acum în ziarul de seară, dar iubitul lui Elspeth se dovedise deocamdată greu de găsit și oricare alte sugestii ar fi primite cu recunoștință.

Anunță cine este și portarul de la scenă – un bărbat voinic, cu fața roșie și apropiindu-se de vârsta de șaizeci de ani – nu pierdu deloc timpul, sună la biroul lui Bernard Aubrey și-i înmânã receptorul lui Penrose. Acesta redă esențialul rapid și discret, conștient că portarul dădea dovadă de o nonșalanță care nu i-ar putea niciodată oferi o slujbă de cealaltă parte a luminilor rampei.

— Bernard? Sunt Archie Penrose. Îmi pare rău că te întrerup într-o sâmbătă seara, dar trebuie să vorbesc cu tine și, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Acum este bine? Nu ar trebui să dureze mult.

După un moment de pauză în care Aubrey expiră în aer fumul ce îi umplea plămânii, Penrose îi auzi vocea, groasă și guturală după o viață dedicată țigărilor.

— De fapt, Archie, s-ar putea să dureze mai mult decât crezi. Mă bucur că ești aici pentru că și eu vreau să îți vorbesc de ceva. Voiam să vin să te văd luni, dar după treaba asta teribilă, nu mai poate aștepta până atunci. Așa cum stau lucrurile, trebuie să trăiesc cu faptul că am amânat atâta timp. Expiră din nou, apoi continuă: Trebuie să fiu pe scenă în a doua jumătate și nu pot scăpa de asta – nu mai este nimeni aici să o facă –, dar ne vedem jos cum terminăm. Se presupune că trebuie să scot pe toată lumea să bem ceva, dar putem vorbi în particular înainte. Ce am de spus e posibil să te ajute. În orice caz, pe mine mă va ajuta.

— Atunci poate măcar am putea începe acum? spuse Penrose, dar linia era moartă chiar înainte să fi terminat propoziția.

Nemulțumit, dar îndrăznind să spere că ar putea în sfârșit să ajungă undeva, se resemnă în fața unei alte așteptări chinuitoare și merse înapoi spre St. Martin's Court.

•

Proporțiile generoase pe care reușise să le păstreze Grand Circle Bar într-un amplasament atât de limitat dezvăluia mult despre arhitectul lui New Theatre, dar prioritățile sale erau foarte apreciate de patroni, mai ales într-o sâmbătă seară în care se vânduseră toate biletele. Ronnie, care nu permitea nici celei mai compacte mulțimi de oameni să stea între ea și un gin mare, se întoarse învingătoare de la bar și pasă două pahare înalte către Lettice și Josephine înainte ca ea însăși să se refugieze în al treilea.

— La naiba, e Fitch, spuse ea, când se opri să ia aer. Nu vă uitați în jur.

Dar era prea târziu.

— O sută de mii de bilete într-un an! strigă criticul de la *Evening Standard,* făcându-și loc. Aubrey poate să-și permită să se facă dispărut și îndrăznesc să spun că Inverness a văzut de curând câteva dopuri de șampanie în aer?

— O, din februarie a fost numai ginfizz[28] și distracție, spuse Josephine, alungând comentariul cu abilitate și încercând să își alunge iritarea. Nu vă pot mulțumi îndeajuns pentru toate recenziile și chiar apreciez mult când includeți o listă de critici.

Recunoștința, chiar și atunci când era exprimată sarcastic, nu era neapărat cel mai bun mod de a-l mulțumi pe Fitch, care avea tendința să converseze în recenzii ca și să le scrie. Mulțumirile lui Josephine dezlănțuiră un torent de rânduri de rubrică verbale de care era imposibil de scăpat și care își atraseră câte o privire cruntă de reproș de la fiecare din surorile Motley.

— „Un tablou viu al trecutului cu toată picanteria prezentului”, termină el triumfător, în timp ce Ronnie zâmbi dulce și îi suflă fum în față.

Peste capul lui Lettice, Josephine o văzu pe Marta apărând la ușă și făcându-și loc prin mulțime. Priviri apreciative se îndreptară spre ea.

— Am fost trimisă să vă ofer puțină pace și liniște în culise dacă nu vreți să vă întoarceți după pauză, spuse ea. Veniți la garderobă. După ce Lydia va muri, putem cu toții să bem ceva.

Recunoscătoare, Josephine primi ancora de salvare ce îi fusese oferită.

— Ne vedem la intrarea actorilor după spectacol, strigă ea peste umăr înapoi și simți o scurtă înțepătură de vină, văzându-l pe Fitch trăgând adânc aer în piept gata să continue. Ai venit exact la momentul potrivit, spuse ea în timp ce urcau scările. Lingușeala chiar nu mi se potrivește, și este așa de greu să te prefaci bine.

— Mie îmi spui?! Singura ceartă pe care am avut-o cu Lydia a fost atunci când i-am spus să nu se mai gudure pe lângă producători și să aibă încredere în propriul talent. S-a uitat la mine de parcă eram scăpată de două zile de la spitalul de nebuni și apoi m-a întrebat cât de departe m-a adus acea abordare în editare. Zâmbi, iar ochii ei erau plini de o căldură ce îi îmblânzi frumusețea tenului închis al chipului său. Prietena asta a ta are o limbă ascuțită. Este unul dintre lucrurile ce îmi plac cel mai mult la ea.

Nedumerită, Josephine ridică o sprânceană.

— Sunt sigură că ar spune cam același lucru despre tine. Are dreptate, desigur, despre gudurare; despre limbă nu pot vorbi. Actrițele trăiesc din bunele intenții.

Până au ajuns ele la garderobă, Lydia se întorsese în culise pregătită pentru apariția sa scurtă în cel de-al doilea act, dar Josephine nu simțea deloc stânjeneala care adeseori apare când prieteni comuni sunt puși laolaltă în absența celui

ce îi leagă. Spre deosebire de prima lor scurtă întâlnire, Marta făcea conversație cu ușurință, evitând micul schimb de replici la care străinii se limitau adesea și vorbind cu animație despre ultimele două luni, dar grijile ei despre viitorul Lydiei nu erau niciodată uitate, iar Josephine își dădu seama că era într-adevăr mâhnită.

— Este serviciul ei o problemă pentru tine? întrebă aproape brutal, dându-și seama că Lydia se va întoarce la ele în câteva momente, iar ocazia pentru confidențe ar fi pierdută.

— Nu, nu este asta. A fost viața ei și nu aș îndrăzni să îi cer să renunțe la asta – de fapt, dimpotrivă. Ce mă îngrijorează este cum va face față dacă totul va ajunge la un sfârșit. A primit vreo două lovituri în ultimul timp și, cu cât pretinde mai mult că o ia ușor, cu atât mai mult știu că suferă.

— Este clar că se va simți întoarsă pe dos când ceva de genul ăsta ajunge la un sfârșit. A ține mult timp afișul e un lux, dar te amăgește într-o senzație de siguranță și îți ia obiceiul de a merge mai departe. Va trece în momentul în care intră în turneu și în repetiții pentru ceva nou.

— Poate. Marta se uită la ea ca și cum ar aprecia cât de directă poate să fie. Spune-mi, ai fi scris o piesă despre Maria regina scoțienilor dacă Lydia nu ți-ar fi cerut-o?

— Nu, nu cred că aș fi făcut-o. Înțeleg de ce ideea de a pune-o în scenă este atractivă, dar nu am avut vreodată o simpatie reală pentru ea.

Marta dădu din cap aprobator.

— Știi, aproape îmi doresc să nu fi făcut asta. Cu toții avem nevoie de ceva să lucrăm în viitor, și ideea că ar putea aduce cineva această figură la viață a fost un vis de-al ei de ani de zile. Acum a devenit realitate și până la sfârșitul anului o va juca, și nu sunt sigură că asta va fi un punct de plecare pentru ceva. Și așa, o tot surprind uitându-

se în urmă, gândindu-se că tot ce a fost mai bun e în trecut.

Josephine nu spuse nimic, întrebându-se dacă să o avertizeze pe Marta că încă o lovitură venea în calea Lydiei dacă filmul lui Aubrey se va urni vreodată din loc. Decise că nu. Era destulă agitație pentru toți în momentul de față și s-ar putea să nu se întâmple niciodată, dar, dacă se întâmpla, ar avea mai mult timp să își consolideze prietenia împotriva motivelor de neliniște din afară, cu atât mai bine.

— Sigur că da, Lydia nu a avut niciodată ceva de însemnătate în afara teatrului până acum, spuse ea în schimb. Dar să aibă o viață cu tine trebuie să conteze ca ceva pe care să-l aștepți cu plăcere, nu?

— O, să fim serioși, spuse Marta batjocoritor. Femeile au nevoie de ambele – dragoste și muncă – și zilele astea le pot avea. Lydia are dreptul să le și le *dorească* pe ambele. Doar nu ai pune jos stiloul dacă te-ai îndrăgosti?

Josephine tăcu, luată prin surprindere de întrebare.

— Îmi pare rău, nu vreau să fiu nepoliticoasă și nu ar trebui să vorbesc astfel cu cineva pe care nu îl cunosc, continuă Marta, dar pot vedea atâta amărăciune pentru Lydia în viitor și nu pot face nimic să opresc acest lucru. Nu îi vei spune că sunt îngrijorată, nu-i așa? Am petrecut tot timpul ăsta fiind atât de al naibii de optimistă!

— Nu, nu voi spune nimic. Dar ca răspuns la întrebarea ta: Da, cred că sunt momente când aș renunța la toate astea pentru o viață diferită. Sau cel puțin sunt momente în care a avea pe cineva special ar face viața asta mai puțin solitară, așa că nu subestima ce însemni pentru ea.

Marta tăcu, în aparență considerând cât de mult din ce spusese Josephine era sincer și cât de mult menit să o facă să se simtă mai bine.

— Poate ai dreptate, spuse ea într-un sfârșit. Mulțumesc.

— Și poate *tu* ai dreptate despre *Regina Scoțienilor*. Cred că ai gândit, dar ai fost prea politicoasă să o spui, că indiferența mea pentru această personalitate a fost cauza unei piese oarecum mediocre? Marta roși puțin, dar Josephine continuă: Este în ordine – poți fi sinceră, și nu e nimic nou pentru mine. Afecțiunea pentru Lydia m-a făcut să spun da când trebuia să spun nu. Nu poți scrie la cerere – cel puțin eu nu pot. Acum ani de zile, înainte de război, îmi petreceam toate verile în Highlands, cutreierând dealurile cu surorile mele sau cu niște prieteni și inventând povești despre acele personalități legendare care fuseseră acolo înaintea noastră. Era în regulă cât timp rămâneam la oameni pe care îi admiram sau disprețuiam, dar cum îmi cereau o poveste despre cineva pentru care nu simțeam nimic, cuvintele păreau goale. La fel este și acum: nici nu îmi place, nici nu o detest pe Mary Stuart, deci ea este un personaj, mai degrabă decât o persoană. Putem spera cel mult că va fi populară.

— Mă întreb ce ai crede despre poveștile acelea pe care le spuneai atunci dacă le-ai auzi acum? spuse Marta. Este straniu cum se schimbă părerile noastre despre oameni. Îi spuneam Lydiei azi mai devreme – oamenii pe care îi apreciam când eram mai tânără și poveștile pe care le scriam nu seamănă deloc cu ce simt acum.

— Ai scris tot timpul, atunci?

— Când da, când nu. De fapt, mai mult nu decât da până acum aproximativ un an. Am început în timpul războiului când soțul meu era departe. Soacra mea era prietenă cu May Gaskell – ai auzit de ea?

— Nu.

— Ei bine, a început o bibliotecă de război pentru soldații peste hotare. Ginerele ei era rănit în războiul din Africa de Sud și ea i-a trimis cărți și reviste la spital să îi distragă atenția de la toată nenorocirea. Se pare că a fost ce l-a făcut să treacă

cu bine prin perioadă, așa că May a decis în prima zi de război că soldații britanici din Franța nu vor mai duce niciodată lipsă de povești care să le mai ia gândul de suferință. Avea peste șaizeci de ani atunci, dar era o femeie remarcabilă și avea destule legături să realizeze acest lucru. A convins pe cineva să îi împrumute o casă în Marble Arch și a transformat-o într-un depozit de cărți. Oamenii trimiteau lucruri din toată țara. Într-o zi primeam pachete murdare cu fleacuri din Finchley; în următoarea, apăreau trei mii de volume de la un centru din țară.

— Extraordinar! Și ai lucrat acolo?

— Da, vreo doi ani înainte să o preia Crucea Roșie. Reacția a fost mai bună decât ar fi sperat vreodată May, așa că avea nevoie de voluntari. Oamenii donau biblioteci întregi. Într-o bună zi, dubele ce aduceau cărțile blocau traficul peste tot în jurul lui Marble Arch. Le trimitea la spitale din toată lumea, nu numai din Franța, dar ori de câte ori știam că se trimit pachete spre regimentul soțului meu, trimiteam povești de-ale mele pentru a face totul mai personal. Nu te puteai baza mereu pe faptul că nimereau persoana potrivită, dar era o modalitate de a păstra un fel de legătură vie.

— Și soțul tău?

— A murit.

— Îmi pare rău!

— Să nu-ți pară! Nu era cea mai fericită căsnicie și pare acum o viață. Sunetul aplauzelor răzbătea pe lângă scenă în cabinele actorilor și Marta se ridică să caute un tirbușon. Vorbind despre moarte, se pare că Lydia s-a dus încă o dată. Este semn de o băutură pentru noi.

Josephine își revizuise până acum părerea de mai devreme despre iubita Lydiei, nerenunțând la „drăguță”, care o dezamăgise pe Ronnie, ci adăugând calități mai interesante, pasionată și agreabilă fiind în fruntea listei. În loc să încerce să

evite subiectul despre cartea Martei, se trezi mai degrabă intrigată de posibilitatea de a o citi.

— Lydia spune că ai terminat prima variantă a romanului tău și m-a rugat să mă uit peste el, spuse ea, acceptând paharul pe care Marta i-l întinse. Nu e nimic mai rău decât să se amestece cineva cu un sfat ajutător de care nu ai nevoie, dar aș fi bucuroasă să îl citesc dacă vrei o opinie din afară.

— Este foarte drăguț din partea amândurora, dar chiar nu trebuie, să știi. Pesemne sunt sute de oameni care îți cer din timpul tău, așa că ar fi caraghios să trebuiască să fii plină de tact cu cineva pe care îl cunoști.

— Nu ar fi. Dacă nu mi-ar plăcea, aș spune asta, dar chiar și așa ar fi doar comentariile unei prietene. Este romanul tău.

— Da, este. De bine, de rău, cu siguranță este.

Pe coridor era o foșnitură de satin.

— Știi, într-o noapte cred că aș putea să-i șochez pe toți și să refuz să mor, spuse Lydia și intră în cameră și se prăbuși pe sofa pe o grămadă de roz pal. Puteți să vă imaginați privirea de pe fața lui Johnny dacă dintr-odată mi-aș bate joc și i-aș fura cea mai bună scenă? Aproape că merită. Sorbi mulțumită din paharul său cu vin. Cum e toată lumea?

— Bine, spuse Marta, râzând în timp ce îi lua Lydiei peruca înflorată și își plimba cu afecțiune degetele prin părul ei.

— Da, planul tău pentru ca noi să ajungem să ne cunoaștem mai bine a funcționat de minune, zise Josephine sec. De fapt, tocmai încercam să pun mâna pe manuscrisul despre care am auzit atât de mult și atât de puțin.

Lydia ridică o sprânceană întrebător spre Marta, care ridică mâinile învinsă.

Bine, bine, spuse ea. Îl voi da. Dar fii blândă – asta e tot ce cer.

•

În timp ce scena finală era pe cale să fie jucată, Esme McCracken așeza patru scaune în jurul unei măsuțe care stătea în culise, exact în dreapta colțului sufleurului. Din apartamente avea o perspectivă parțială a zonei în care se joacă și a primelor două rânduri, dar nu avea nevoie să vadă publicul pentru a ști că acesta privea pierdut, unanim, spre John Terry care stătea singur în avanscenă, cu o tavă de mâncare neatinsă. Oftă din greu. Dumnezeu știe de ce, dar această scenă, cu tot sentimentalismul ieftin, își atingea scopul de fiecare dată. Într-un minut se va auzi un plânset înăbușit cu suspine din auditoriu când soarta lui Richard în Turn devenea prea mult pentru cineva: putea prezice aproape cu exactitate bătaia din spatele decorului ce servea ca semn pentru apariția lui Aubrey într-un rol simbolic. Când veni, o împinse, îmbrăcat în costum de gardă cu inele de zale, și ea prinse mirosul de alcool deja în respirația lui, la fel de palpabil ca și costumul ce trecea pe lângă pielea ei. Mormăind pentru sine, lustrui cu grijă trei pahare de vin și un pahar de whisky și le puse pe masă în așteptarea ridicolului ritual privat ce tocmai trebuia să aibă loc. Erau ca niște școlari toți: de parcă nu ar fi avut destule de făcut fără să pregătească mici scenete clandestine numai pentru cei câțiva aleși. Uitându-se disprețuitor la sticla de vin burgund – o cheltuială atât de mare când ea era plătită atât de prost –, o puse lângă tirbușon. În final, luă carafa de cristal de pe raft și o adăugă la tavă, unde lumina de la scenă sclipea pe pahar și oferea o culoare bogată de chihlimbar lichidului dinăuntru. Nu rămăsese prea mult, dar, judecând după respirația lui, Aubrey băuse deja prea mult, cu toate că nu era nicio scuză pentru cât de grosolan se purtase mai devreme. Uitându-se înjur să se asigure că nu privea nimeni, scoase dopul și scuipă în carafă.

Se îndepărtă de masă exact la timp. Fleming veni cu pași mari hotărât în culise dinspre scenă,

personajul său făcându-și deja ieșirea finală. Îi aruncă lui McCracken foaia de pergament cu abdicarea lui Richard, apoi începu să scoată dopul fără zgomot din sticlă, prima obligație a ceremoniei ricardiene. Aubrey, ca soldat al său, îl urma în afara scenei, rolul său minor în punctul culminant al piesei fiind în curând terminat. Trecând pe lângă Fleming, actorul îl apucă de braț.

— Nu ni te alături? șopti sarcastic. Dar suntem o companie atât de veselă! Ar fi păcat să nu ciocnim pentru succesul nostru, nu crezi?

Aubrey îl îndepărtă și părea gată să răspundă cu aceeași monedă, dar se opri dintr-odată. McCracken se întoarse să vadă care era distracția și o găsi pe Lydia exact în spatele ei, așteptând la marginea scenei partea ei de aplauze după căderea cortinei. Actrița îi zâmbi lui Aubrey, care părea să se calmeze și se mulțumi să îl privească aspru pe Fleming și luă capacul de pe carafa. Între timp, următorul actor ieșit turnă vin în trei pahare, observând tensiunea dintre colegi, dar neștiind cauza acesteia.

Apoi vocea distinctivă a lui Terry tăie atmosfera.

— Cum ar fi râs Robert, spuse el, aceasta fiind faimoasa replică de final spusă cu un umor sec, cu atât mai puternică pentru cumpătarea sa, iar cortina căzu. Aplauzele izbucniră – mai tare ca niciodată, dacă era posibil iar el părăsi scena, cu o licărire de victorie în ochi, și ridică paharul pentru un nou toast.

— Pentru ieșiri memorabile, zise el, cu ochii ațintiți asupra lui Aubrey, și bău vinul dintr-o înghițitură.

Sfidarea sa o șocă până și pe McCracken, ale cărei acte de rebeliune săreau mai puțin în ochi, dar Fleming râse pur și simplu și puse paharul pe tavă neatins. În timp ce distribuția se aduna în jurul lor gata pentru prima dintre multele chemări ale publicului. McCracken îl urmări pe Aubrey

turnându-și în pahar ce mai rămăsese din scotch, golindu-l cu o grimasă și îndreptându-se spre scări către biroul său.

•

Penrose aștepta nerăbdător la intrarea actorilor ca Aubrey să își respecte promisiunea și să vină și încerca să nu arate cât de iritat era de vorbăria neîncetată a portarului.

— Nu am văzut fani așa de douăzeci și cinci de ani sau chiar mai mult, spuse el, uitându-se uimit la mulțimile ce se adunaseră pe culoar afară ca și cum ar fi fost prima sa seara la muncă. Desigur, era diferit atunci – trăsuri și haine de seară, bastoane negre cu vârfuri de argint. Acum vin îmbrăcați cum vor și cer fotografii semnate. Cu toate astea, este aproape ca în vremurile bune. Puțin din vechea magie s-a întors, asta e sigur.

Întrebându-se pentru sine ce fel de om era fericit să aibă o slujbă ce presupunea statul pe același scaun ani de zile la rând, Penrose zâmbi și dădu din cap aprobator. Însă nu puteai nega adevărul vorbelor sale: zumzăitul abia i se auzea peste zgomotul de afară unde mulțimea de entuziaști indisciplinată, dar de bună credință, își aștepta favoriții după plac să apară. Terry fu primul care să le facă pe plac, afundându-se în zgomot și atrăgând în mod vizibil contingentul de școlărițe de restul grupului. Fleming urmă în curând, iar Penrose fu amuzat să constate că aspectul său mai dur plăcea aproape tuturor gospodinelor. Trebuie să își amintească să îl complimenteze pe Aubrey pentru șiretenia de a alege câte un actor pentru toate gusturile: trebuie să fi contribuit extraordinar la vânzări.

— De câte ori nu mi s-a oferit o mică avere doar pentru a mă grăbi jos cu un bilețel, continuă portarul, ignorând lipsa de interes din partea lui Penrose. Uitați-vă la domnișoara Lydia, de exemplu: mereu a avut popularitate. Când era aici acum câțiva ani, era un agent care venea în fiecare

seară și insista să-i recite o poezie. Erau toate îngrozitoare – până și eu îmi puteam da seama de asta dar ea zâmbea mereu. E o adevărată doamnă.

Nefiind pe de-a-ntregul în apele sale într-o lume în care o imunitate la versurile proaste era semn de corectitudine morală, Penrose fu ușurat să fie distras de vederea sergentului. Fallowfield își făcu loc fără ezitare prin mulțimile ce se formau din nou în timp ce *Sheppey* se apropia de final la Wyndham, vecinătatea celor două teatre dublând zarva și agitația în St. Martin's Court.

— Pune-mi un film drăguț oricând, domnule, spuse el în timp ce dădea vreo doi domni din cale pentru a ajunge la atmosfera mai liniștită dinăuntrul clădirii. Nimic din nebunia asta – doar acasă cu o ceașcă de ceai. Îl salută pe portarul scenei, apoi recunoscând genul – se mișcă într-o parte să discute mai prudent cu Penrose. Nici semn de White acolo unde stă cu chirie, domnule. Mawbrick a sunat să spună că Simmons s-a întors acasă acum o jumătate de oră, dar era singur și nu mai este nimeni în casă. Vreun noroc pe aici?

— Nu, dar sper că asta e pe cale să se schimbe. Îl puse pe Fallowfield repede la curent și îi împărtăși speranțele cu privire la interviul iminent cu Aubrey. S-ar putea să nu aibă legătură cu noi, dar nu e genul care să facă ceva să sune mai important decât este. Orice are de spus, se pare că l-a luat pe White sub aripa sa, deci e cel mai promițător lucru pe care îl avem în clipa de față.

Un nou murmur la ușă semnala sfârșitul așteptării pentru fanii de sex masculin rătăciți din mulțime. Lydia semna toate autografele ce i cereau, accepta cu grație mai multe flori, apoi aduna mâna de scrisori și felicitări ce fuseseră lăsate la portar, în timp ce Josephine o prezenta pe Marta lui Archie și lui Fallowfield.

— Presupun că nu știți dacă Bernard Aubrey este pe drum, nu? întrebă Penrose. Înțeleg că se

întâlnește cu voi să beți ceva. Dar trebuie să vorbesc cu el mai întâi.

— Mă duc să îl grăbesc, spuse Lydia, auzind din întâmplare. Dumnezeu știe ce face la ora asta din noapte, dar mereu trebuie să fie târât cu forța din birou. Omul e obsedat de muncă.

Cât timp Marta și Josephine schimbau o privire care spunea în liniște cuvintele „ceașcă", „ibric" și „neagră", surorile Motley veniră prin pasaj.

— Scuze că am întârziat, dar am fost oprite în foaier de cuplul ăla *încântător* care și-a luat biletele afară în ultimul moment, spuse Lettice, desfăcându-și ultima bomboană și înmânându-i cutia goala portarului cu un zâmbet plin de căință. Nu cred că am văzut pe cineva atât de entuziasmat. Se întoarse către Josephine. M-au rugat să-ți spun… dar fu întreruptă nepoliticos de vărul ei înainte de a putea da mesajul.

— Ce-ai spus? întrebă Penrose.

Lettice se uită la el cu uimire.

— Și mie îmi pare bine să te văd, Archie. Spuneam doar că acest cuplu erau în culmea fericirii să fi văzut piesa, în sfârșit. Vezi, tocmai s-au logodit și…

— Nu, nu – ce-ai zis de bilete?

— Am zis că le-au luat pe ultima sută de metri. Cineva de afară vindea două pe care nu le mai putea folosi. Prietena lui era bolnavă sau ceva de genul ăsta.

— De ce Dumnezeu nu mi-ai spus asta mai devreme? întrebă Penrose, nu prea chibzuit, și Ronnie se uită urât la el.

— Pentru că ne-am uitat globul de cristal și uniformele de poliție acasă în seara asta, spuse ea țâfnos. Dacă am fi știut că lucrăm sub acoperire, am fi făcut o declarație completă în timpul pauzei.

Ignorând-o, se uită mânios la Fallowfield.

— Credeam că Bravo trebuia să aibă grijă de intrare? lătră el. Dacă aflu că și-a părăsit postul o secundă și a ratat suspectul nostru de bază, îl voi

face eu însămi să-și dorească să nu se fi născut vreodată. Se întoarse spre Lettice. Îmi pare rău. Îl duci tu, te rog, pe sergentul Fallowfield înapoi în fața teatrului să vezi dacă mai poți găsi cuplul?

— Sigur că da, zise Lettice, care nu era niciodată afectată de ciorovăiala din familia sa. Ce captivant!

Cel mai nou recrut de la Yard fusese plecat numai pentru o clipă sau două când ceilalți auziseră pași venind repede, iar Lydia reapăru, mai palidă decât fusese vreodată când murea pe scenă. Apucă balustrada ca și cum ar fi fost singurul lucru care o menținea în picioare și privi gol grupul din fața sa, aparent nedându-și seama cum puteau fi atât de calmi. Putea fi o chestiune de secunde, dar păru o veșnicie până să vorbească, și Penrose avu senzația ciudată că făcea parte dintr-o melodramă, așteptând următoarea replică și știind prea bine care va fi esențialul.

— Pentru numele lui Dumnezeu, veniți repede, strigă ea, confirmându-i cele mai mari temeri, dar îndepărtându-se în curând de scenariul așteptat. Nu merita asta.

Capitolul 10

Cadavrul lui Bernard Aubrey zăcea pur și simplu în biroul său și Penrose recunoscu în tăcere adevărul vorbelor Lydiei: cu siguranță nimeni nu merita asta. Nu era nimic liniștit la finalitatea momentului, nicio indicație că bărbatul de la picioarele sale găsise în moarte o pace în care cei în viață ar putea găsi o alinare, și își închipui groaza absolută pe care Lydia trebuie să o simțit la vederea urmării unei asemenea suferințe. În realitate, în pofida anilor de experiență, nici el nu era cu totul imun.

Un costum de seară atârna pe spatele canapelei, dar Aubrey nu avusese timp să se schimbe după reprezentație, iar hainele de scenă împrumutau un artificiu morții sale care poate ar fi fost convingător dacă fața și gâtul nu ar fi fost vizibile, arătând limpede semne de otravă care nu puteau fi simulate de niciun machiaj. Penrose analiză posibilitățile. Antimoniu, probabil, sau mercur; arsenic desigur, și văzuse cazuri de acid boric ce arătau asemănător. Cele mai evidente simptome din fața lui puteau fi atribuite oricărora din aceste substanțe, dar răspunsurile vor fi date de autopsie. Oricare ar fi fost, trăsăturile atractive pe care vârsta nu reușise să le submineze erau alterate dincolo de recunoaștere de agonia acelor momente finale. Ochii lui Aubrey, lucioși și ficși, se holbau din orbite care aparent abia puteau să îi susțină cu expresia lor goală, și alături de buzele întredeschise și bărbia lăsată ofereau feței o imbecilitate urâtă pe care nu o avusese niciodată în viață. Partea de sus a costumului, o tunică de zale false din postav, fusese sfâșiată cu violență de pe piept și gât și grumazul său era acoperit de urme de zgârieturi sângerânde, unde se repezise la haine și la piele într-o luptă disperată pentru aer. O mână rămăsese încleștată la piept, cealaltă se întindea

spre ușă, degetele fiind răsfirate și palma în sus, ca și cum ar cerși încă puțin timp.

Covorul persan scump, dar uzat pe care Aubrey se prăbușise fusese prins în convulsiile lui, și Penrose păși cu atenție peste încrețituri, mai multe cărți și o măsuță de cărți ce trebuie să fi fost dată jos. Forța luptei sale cu moartea trebuie să fi fost uluitoare: era un bărbat puternic, înalt și cu o constituție masivă și, până și acum, membrele păreau să i se încordeze pentru viață, dar fusese capabil să suporte orice îi invadase corpul. Penrose îngenunche la umărul lui și atinse ușor obrazul lui Aubrey. Pielea sa era rece la atingere, nenatural pentru cineva care tocmai se stinsese din viață, și la nasul său era o substanță maronie, salivară ce se amesteca cu voma din jurul gurii sale și cădea în șiroaie mici pe față și pe covor. Mirosul greu al urinei și al diareii era de neconfundat. Chiar și pentru Penrose, care întâlnise de multe ori efectele otrăvii, era revoltător, aproape insuportabil, și doar pentru o secundă trebui să se întoarcă. Uitându-se înapoi, corporalitatea sordidă al morții lui Aubrey era cu atât mai umilitoare dată fiind starea bizară a hainelor: armura falsă ar putea insinua noblețea soldatului căzut în bătălie, dar aici nu era nimic demn; în ciuda tuturor aspirațiilor emoționale și spirituale ale omului, se gândi Penrose cu tristețe, trupul era cel care hotăra soarta în final.

— Drăcia dracului, spuse Fallowfield din ușă. Asta ne-a distrus șansele de a afla ceva de la el, domnule.

Era ultimul lucru pe care Penrose l-ar fi grăit, iar sergentul său o făcu mai direct decât era de cuviință, dar îi împărtășea punctul de vedere. Dacă numai ar fi insistat să vorbească cu Aubrey în timpul pauzei, poate ar fi fost încă în viață; în cel mai rău caz, ar fi înțeles mai limpede ce lega – dacă era ceva – această moarte violentă, murdară cu crima mai puțin chinuitoare, dar nu mai puțin teatrală a tinerei din vagon.

— Du-te jos și cheamă aici echipa, spuse el. Nu vreau ca telefonul să fie atins până nu i s-au luat amprentele. Precizează că vreau specialiști și că îi vreau aici imediat. Și trebuie să fie Spilsburry.

— Voi trimite o mașină la el acasă imediat, domnule.

— Nu, e sâmbătă seara – va fi la Teatrul Savoy. Pune pe cineva să-i dea bice spre stradă – va fi mai rapid. Apoi pune să se închidă tot locul. Roagă pe oricine e aici să rămână până voi vorbi cu ei, dar nimeni nu trebuie lăsat să intre prin niciuna dintre intrări sub nicio formă. Să-i spui asta clar amicului de la intrarea actorilor până vin aici ai noștri. Vom avea nevoie de adresa de acasă a lui Aubrey și a rudelor apropiate – poți rezolva asta?

— Sigur, domnule. A fost căsătorit, știți?

— Da, cred că a fost, dar îmi amintesc că Josephine spunea odată că nu era o căsnicie prea fericită. Vom merge să o vedem pe soție îndată ce am terminat aici. Ai văzut-o pe domnișoara Beaumont când ai urcat? Ea i-a găsit cadavrul.

— Da, domnule, este încă acolo jos cu domnișoara Tey și cu o altă doamnă – și cu verișoarele dumneavoastră, desigur. Au grijă de ea, dar e într-o stare groaznică. Nu pot spune că mă mir, spuse el, uitându-se jos la cadavru. Înțeleg că erau prieteni.

— Da, erau. Le duci tu undeva mai comod și le iei ceva de băut? Voi veni jos să le văd cât de repede pot. Dacă vor mai degrabă să se ducă peste stradă la numărul 66, este în regulă, dar nu vreau să rămână singure.

— Le spun, domnule. Dar încă un lucru, înainte să plec – am găsit cuplul ăla afară și sigur au luat biletele de la White. Se potrivește descrierii la perfecție.

— Atunci ține-l pe idiotul ăla de Bravo departe de ochii mei pentru binele lui, și trimite o mașină să meargă în zonă. White ar putea fi încă prin împrejurimi dacă a avut vreo legătură cu asta.

— Da, domnule, și nu vă faceți griji pentru domnișoara Tey și pentru prietenele ei – voi avea grijă să fie bine.

— Mulțumesc, Bill, apreciez asta, dar vino înapoi aici cât de repede poți.

Fallowfield coborî cu eficiența sa calmă și Penrose rămase singur. În clădire era neobișnuit de liniște și el profită de acest lucru să absoarbă fiecare detaliu al scenei. Îndată ce sosea Scotland Yardul *en masse,* operațiunea trecea într-o etapă diferită cu toate procedurile recunoscute și ceva se pierdea în desfășurarea asiduă a lucrurilor; nu umanitatea victimei – spera că asta venea pe primul loc –, ci ceea ce se putea descrie cel mai bine ca fiind personalitatea crimei. Aceasta era cel mai apropiat lucru pe care îl avea de actul pe care încerca să îl descifreze, iar aceste minute singur cu victima erau rare și prețioase. Era vital să le folosească la maximum.

Se așteptase ca biroul lui Aubrey să aibă ceva din atmosfera unui club pentru domni, dar se înșelase. Rămășițele unei țigări savurate pluteau în aer și mobila – o alăturare de mahon, stejar și piele – ce putea fi cu ușurință transportată la White sau la Boodle, dar aici se termina asemănarea. În realitate, era un număr de elemente feminine: vaze cu irișI – luă aminte cu interes – erau presărate pe rafturi și pe cămin, și pentru pereți și perne fuseseră alese culori slabe, pale. În mod clar, Aubrey își petrecuse mult timp aici: chiar și fără dezordinea cauzată de moartea sa, camera era în neorânduială și cărți erau împrăștiate – ediții nepretențioase de piese și romane, din care majoritatea păreau citite – și albume de fotografii conținând poze cu actori și actrițe alături de portretele profesionale de scenă. Două ferestre mari – cu draperiile încă legate – se întindeau până la podea, sugerând că în timpul zilei era lumină și un spațiu aerisit; chiar și acum, exista un aer casnic

plăcut și o eleganță confortabilă ce se potrivea foarte bine cu spiritul zonelor publice ale teatrului.

Penrose merse la biroul imens de stejar ce domina partea camerei dinspre ferestre, și știu la fel de sigur ca și cum sângele ei ar fi fost încă pe ea că se uita la arma care o ucisese pe Elspeth Simmons. Exact la dreapta registrului de încasări din piele, care ocupa aproape toată suprafața biroului, stătea o baionetă simplă, lama sa lustruită contrastând puternic cu lemnul închis al mobilei. Aproape șocant de nelalocul ei aici, arma îi era familiară la vedere: baioneta-cuțit reprezenta ceva obișnuit în război fiind cea mai importantă armă de luptă a infanteriștilor. Era o parte crucială din viața în tranșee, ca și cutia dreptunghiulară de alamă de lângă cuțit, mai puțin mortală, poate, dar care evoca la fel de multe amintiri pentru oricine a supraviețuit acelor vremuri. Era o cutie de tutun, un cadou de Crăciun trimis trupelor în fiecare an pentru a le ridica moralul. Și-o amintea pe a lui, primită la Crăciunul din 1915; încă o avea – toți o aveau, dacă se întorseseră nevătămați, pentru că era ceva inexplicabil de prețios la această bucățică de metal englezesc ce nu fusese gândită să ucidă. O cutie identică fusese singurul lucru de-al lui Jack pe care putuse să i-l dea lui Josephine după moartea iubitului ei. Cutia din fața sa era deosebit de tocită și de uzată. Capacul articulat era deschis și putu vedea o felicitare crem cu o crestătură roșie jos – cele mai bune urări pentru un an triumfător din partea prințesei Maria și a prietenilor de acasă –, dar pe el nu îl interesa modelul standard. Mai sus de felicitare stătea o floare fără coadă, un iris, care în mod vădit fusese păstrat multă vreme. Forma frunzelor, închise strâns în jurul florii, oglindeau aproape precis forma baionetei. Stăteau paralel, iar direcția lamelor gemene îi conduse privirea dincolo de birou spre o fotografie, nu într-un album ca celelalte, ci așezată singură pe un raft de cărți. Femeia din rama de argint avea un chip

plăcut, dar îi lipseau farmecul și încrederea de sine comune actrițelor de pe ilustratele din cameră; cu siguranță nu era cineva cunoscut. Să fi fost soția lui Aubrey sau cineva care fusese important din viața sa? Sau vedea el prea mult în floare și cuțit imaginându-și că arătau spre ea? Puteau cu ușurință să fi fost așezate din întâmplare așa, dar cumva se îndoia de asta.

Celelalte obiecte de pe birou și din jurul său erau mai puțin bătătoare la ochi. Un pahar de whisky de cristal conținând puțin peste un centimetru de whisky stătea într-un colț; sticla similară fusese expediată – goală – într-un coș de maculatură din apropiere și stătea îngrămădită printre niște plicuri rupte. Lângă o scrumieră plină, receptorul telefonului se legăna inutil afară din suportul său, dar fusese evident folosit din plin de curând pentru că hârtia sugativă era acoperită de vreo șase numere și inițiale. Penrose le copie, apoi își puse mănușile și deschise ușor sertarul superior din mijloc al biroului. Era plin de hârtie de scrisori sortată, și sertarele din dreapta și din stânga conțineau papetărie asemănătoare, dar cele mai de jos păreau mai semnificative. Primul pe care îl deschise era plin de chitanțe și facturi, al doilea de contracte pentru cei angajați în cele două teatre ale lui Aubrey; prin acestea ar trebui să se treacă amănunțit, dar acum el spera să găsească documente personale, orice i-ar putea oferi mai multă esență unei idei ce i se forma în minte despre o legătură dintre Elspeth Simmons și Bernard Aubrey. Despre asta voia să îi vorbească Aubrey? Începu să renunțe la speranță în timp ce punea deoparte teanc după teanc de corespondență de afaceri, când, chiar în ultimul sertar, dezgropă ceva mai promițător – o colecție de scrisori, toate adresate lui Aubrey în același scris distinctiv și, judecând după lipsa oricărei ștampile poștale, toate trimise în particular. Începând din vârful mormanului, trecu prin ele cu surprindere

crescândă: scrisorile nu erau ce căuta, dar cu certitudine ofereau o altă direcție de investigație. Era atât de captivat, încât Fallowfield stătuse tăcut lângă el vreo două minute, uitându-se la armă și la floare înainte ca Penrose măcar să observe că era acolo.

— Vă gândiți la ce mă gândesc și eu, domnule?

— O lamă îngustă, cam de douăzeci și trei de centimetri și ascuțită a naibii – cred că se potrivește perfect în peisaj, tu nu? Dar ce Dumnezeu faci aici?

— Nu crezi că a făcut-o el atunci?

— Nu, oricât aș încerca, nu prea îl văd pe Bernard Aubrey furișându-se într-un vagon de tren să omoare o tânără. Mai ales dacă era fiica lui.

— Fiica lui? De unde știți asta?

— Nu știu, dar la momentul de față încerc să mă gândesc la conexiuni logice între cele două morți, altele decât legătura cu *Richard de Bordeaux* – dar vom ajunge la asta într-un minut. Să ne gândim la asta: știm că Elspeth a fost pasată neoficial între colegi în timpul războiului, așa că trebuie să aflăm de la Alice Simmons dacă Aubrey îl cunoștea sau a făcut stagiul cu soțul ei.

— Aubrey a fost tunelist, domnule, știu măcar atât pentru că domnișoara Beaumont tocmai vorbea despre asta. D-asta s-a și dus sus să se schimbe: nu putea suporta să fie niciodată la subteran, nici măcar în propriul teatru, pentru că avut un război groaznic. Am putea să-l întrebăm pe Frank Simmons dacă se cunoșteau – Walter Simmons probabil trebuie să fi vorbit mai multe despre prietenii lui și despre război cu fratele decât cu soția și ar fi mai rapid decât să așteptăm ca doamna Simmons să vină de la Berwick.

— Adevărat, dar mai degrabă nu l-aș lăsa pe Frank Simmons să știe ceva despre cum gândim în clipa de față. Nu, vom vorbi numai cu ea îndată ce ajunge aici. Mi-ar plăcea să se uite și la scrisul lui Aubrey: dacă i-a trimis scrisori lui Walter în

fiecare an – și s-o recunoaștem, era îndeajuns de bogat încât să-i trimită banii – l-ar putea recunoaște după cea pe care a văzut-o. Claustrofobia e interesantă totuși. Mă întreb câți oameni știau despre asta?

— Nu părea să fie niciun mare secret, cel puțin nu printre cei de la teatru. Dar chiar dacă se dovedește că ar fi tatăl ei, nu văd de ce asta le-ar cauza moartea.

— Nu vezi? Aubrey era șeful lui Hedley White, așa că sunt șanse să fi auzit de Elspeth. Poate chiar a cunoscut-o și și-a dat seama cine este. Dacă a vrut să-și recunoască fiica și să o cunoască mai bine? Asta nu i-ar fi prins bine lui Frank Simmons dacă socotea că își pierde nepoata. Mi s-a părut în după-amiaza asta că întreaga familie a trăit cu frica mereu că Elspeth va fi luată de lângă ei. Asta este firesc dacă adopția a fost ilegală – și-au zidit toată dragostea pe niște baze foarte șubrede, dar cine știe ce ar face să o protejeze? Și apoi vine White, desigur. Se poate ca Aubrey să nu fi aprobat ca fata lui să se întâlnească cu ajutorul de scenă. Sunt de acord că motivația lui e mult mai puternică pentru a-l ucide pe Aubrey decât pe Elspeth, dar este o graniță fină între iubire și posesiune, și gelozia poate orbi. Nu ar fi prima persoană să își ucidă iubita decât să o piardă pentru că ea a preferat altă viață.

— Nu, cred nu ar fi prima persoană și știm că astă-seară se perinda pe aici.

— Da, și el, și Frank Simmons erau aici exact înaintea spectacolului.

— Dar Simmons nu putea urca aici, pe când White putea. Nimeni nu s-ar mira dacă l-ar vedea oriunde în teatru chiar și în seara sa liberă.

— Nu uita, Simmons a spus ceva despre un amic la intrarea actorilor care îl ajuta să adune suvenirele. Nu ar recunoaște asta, desigur, dar cel ce lucra astă-seară ar fi putut închide un ochi dacă îi ieșea ceva.

— Spuneți-mi încă o dată ce v-a zis dumneavoastră, domnule.

— Aubrey? A zis că era ceva ce voia să-mi spună, dar modul în care a spus-o sugera că, dacă ar fi vorbit mai devreme, Elspeth poate nu ar fi murit. „Trebuie să trăiesc cu faptul că am așteptat până acum.” Archie făcu o pauză. Bineînțeles, dacă am dreptate despre legătură, presupun că nu putem elimina sinuciderea, Josephine a spus că era supărat când i-a zis cine a fost omorât și am presupus că îi părea rău pentru Hedley, dar putea fi mult mai mult decât asta. Dacă ai petrecut toți anii ăia cu dorința de a-ți cunoaște copilul, apoi să-ți fie furată șansa atât de violent, e îndeajuns de rău – dar să știi că ai fi putut s-o salvezi, asta s-ar fi putut dovedi prea mult de suportat. Totuși, este o manieră îngrozitoare de a o face. Uită-te la cadavrul său, Bill! Cum trebuie să fi fost acele momente ultime?

— Nu vă puteți imagina, nu-i așa, dar eu cred că *putem* elimina sinuciderea.

Penrose se uită la el întrebător.

— Domnișoara Beaumont spune că ușa era încuiată când ea a ajuns aici – din afară.

— Cum? Am observat cheia pe dinafară, dar am presupus că Aubrey o folosea să intre și nu se deranjase să o scoată din broască.

— Spune că nu, domnule. Spune că a bătut la ușă de câteva ori și nu a primit niciun răspuns, așa că a descuiat-o ea și l-a găsit acolo pe podea.

— Ce altceva a mai spus, Bill?

— Că nu prea se făcuse plăcut în ultima vreme. Se pare că a fost multă zarvă pentru contracte și turnee și cine ce rol primește. Aparent, multă lume a prins ranchiună pe el: pe John Terry nu îl mai simpatiza în mod deosebit, și – asta se potrivește cu teoria dumneavoastră, domnule – a auzit că a fost furios pe Hedley White cu privire la ceva astăzi mai devreme, cu toate că ea nu știa de ce. Și

ea a avut dispute cu el în ultima vreme – a fost foarte sinceră cu asta.

— Probabil la asta se referea când a spus că nu merita ce a primit: s-a tăcut neplăcut, dar nu trebuia să se ajungă atât de departe. A pomenit de cineva cu numele de Esme McCracken?

— Da, domnule, Esme McCracken – ea este regizorul secund. Se pare că au un fel de obicei în care la sfârșitul piesei trei actori țin un toast și domnișoara McCracken trebuie să aranjeze lucrurile. Mie îmi sună a pretext pentru a bea un pahar, dar domnișoara Beaumont a spus că azi a fost diferit pentru că Aubrey s-a implicat și lucrurile s-au înrăutățit.

— A văzut asta sau i s-a spus?

— A văzut-o, domnule. Are loc exact înainte ca toți să își ia la revedere de la public, așa că aștepta în culise.

Penrose asculta cu atenție în timp ce Fallowfield repovestea impresiile Lydiei despre evenimentele din spatele scenei.

— Și spui că McCracken pregătește toate astea?

— Ea sau White, domnule, oricine e de serviciu. De ce ați întrebat de ea?

Penrose arătă spre teancul de scrisori pe care îl găsise în biroul lui Aubrey.

— Toate sunt de la ea. Din câte îmi dau seama, se cam dorește scenaristă. Începe foarte politicos, rugându-l pe Aubrey să-i citească ce a scris și să ia în considerație punerea în scenă a unei piese. În mod clar trebuie să o fi ignorat, pentru că în curând scrisorile își pierd eticheta și încep să critice toate piesele pe care el le pune în scenă și îi pune la îndoială judecata. Pune mare preț pe propriul talent și nu are deloc timp pentru al altcuiva și e deosebit de acidă cu privire la *Richard de Bordeaux* și la banii pe care piesa îi face – îl acuză pe Aubrey că nu are spirit artistic, ci numai comercial. Este o minune că nu s-a descotorosit de ea: nu cred că aș continua să plătesc pe cineva care

mi-ar trimite constant așa ceva. Este obsesiv, ca să nu spun mai mult. Îi înmânã scrisorile. Au fost scrise într-o perioadă de trei luni, dar ultima este datată astăzi. O ia razna de tot la final, amenință puțin, apoi spune că Aubrey ar face bine să o ia mai în serios. Asta ar putea fi o manieră extremă de a-i spune că ratează evenimentul teatral al deceniului sau ar putea fi o amenințare – și, ținând cont de ce s-a întâmplat astă-seară, sunt înclinat s-o cred pe a doua.

— Ei drăcie, spuse Fallowfield, aruncând o privire prin teanc, înțeleg ce spuneți. Trebuie să fie în vârful listei cu White și Simmons.

— Da, mai ales după ce mi-ai spus despre sesiunile de băut de după serviciu. Atunci aș paria că orice a băut l-a omorât.

— Și eu, domnule. M-am uitat puțin în culise și e acolo tot, carafa și paharul mă refer. L-am pus pe tânărul Amstrong să stea acolo până ajunge restul echipei să termine treaba. E un băiat bun – mereu face ce i se spune. E păcat că nu l-am avut afară când White vindea pe sub mână locuri la teatru.

— Asta e bine, Bill, mulțumesc. Desigur, toată țara lui Papuc a trecut pe lângă carafă azi, dar McCracken a avut la dispoziție mult timp singură cu ea.

— Totuși, nu prea văd de ce ar omorî-o pe fata Simmons.

Penrose se gândi la asta pentru o clipă.

— Da, uciderea lui Aubrey e mai ușor de înțeles pentru că era într-o poziție în care să-și facă dușmani, dar moartea lui Elspeth a făcut din *Richard de Bordeaux* o bătaie de joc și suntem în posesia tuturor dovezilor de care avem nevoie în acele scrisori că McCracken detesta acea piesă și o disprețuia pe Josephine. Cred că putem spune sigur și că nu e printre cei mai stabili oameni din lume: îmi închipui persoana care scrie astfel de bilete ca fiind atât de plină de ranchiună încât ar putea să-și piardă mințile. Scrisorile au o aroganță, o vanitate

pe care nu am văzut-o la mulți criminali. Înainte ca asta să se întâmple, mi-a trecut prin minte că moartea lui Elspeth poate a fost o greșeală, că oricine a făcut-o a vrut să o ucidă pe Josephine. Acum, nu pot să nu cred că ceea ce leagă aceste crime are rădăcini mai adânci decât invidia profesională, dar e posibil ca oricine face asta să aibă scopul de a distruge piesa. Dar ne abatem de la treaba asta cu ușa încuiată. Ai vorbit deja cu portarul de la scenă?

— Da, și jură că nimeni nu a urcat sau a coborât acele scări cu excepția lui Aubrey, domnișoara Beaumont sau dumneavoastră. La momentul la care a fost găsit cadavrul, toți ceilalți – și actori, și personal – ieșiseră afară pe la intrarea actorilor sau așteptau aici cu dumneavoastră. Înțeleg că asta nu e neobișnuit. Zice că nimeni nu mai zăbovește prea mult și Aubrey e mereu cel care pleacă ultimul din clădire.

— Atunci măcar nimeni altcineva nu ar trebui să știe despre crimă. Cu excepția unei singure persoane desigur. Deci cum a fost încuiată ușa aia?

— Veniți cu mine, domnule, și vă arăt.

Penrose se uită uluit în timp ce Fallowfield îl conduse în afara biroului lui Aubrey și jos pe coridor.

— Ai citit cumva John Dickson din nou, Bill? întrebă el.

Fallowfield zâmbi.

— Nu e atât de inteligent, domnule, mă tem. Ați observat acel pod care merge pe deasupra lui St. Martin's Court?

Penrose vizualiză pasajul și își dădu imediat seama despre ce vorbea Fallowfield.

— Bineînțeles, leagă New de Wyndham. Nu m-am gândit la asta înainte.

— Treceți prin ușa aia, domnule, și veți fi acolo. Se pare că Aubrey a pus să fie construit ca o ieșire de incendiu în plus pentru ambele teatre. L-am fi găsit destul de repede – nu e niciun secret dar

portarul scenei a pomenit de asta și ne-a economisit puțin timp.

Penrose tăcu precum i s-a spus și se trezi la capătul unei mici pasarele. Mergând către centrul podului, se uită în jos către St. Martin's Court. Ploaia începuse din nou, iar mulțimile dispăruseră; dezgolit de splendoare, pasajul care abundase de entuziasm doar cu o oră în urmă acum arăta meschin și trist.

— Deci e posibil să ajungi aici de la Wyndham fără să treci deloc pe lângă intrarea actorilor.

— Exact. Nu oricine, desigur, pentru că trece prin zone private în ambele teatre, așa că publicul nu l-ar putea folosi decât într-o urgență.

— Dar oamenii care ne interesează pe noi ar ști de asta.

— Da, ar ști. McCracken și White, și restul echipei oricum lucrează în ambele teatre, ar fi obișnuiți cu amplasarea și oamenii s-ar aștepta să îi vadă acolo. Dar, potrivit tovarășului nostru de la intrarea actorilor, și actorii umblă destul de mult timp împreună. Aubrey a angajat actorii din ambele distribuții și de multe ori aceștia pierd vremea împreună, beau ceva unul în garderoba altuia – ceva de genul ăsta.

Penrose se gândi la asta. Piesa de la Wyndham se jucase pentru încă cincisprezece minute după ce cortina căzuse la *Richard de Bordeaux.* La momentul în care personalul pleca de la New, pasajul trebuia să fi fost foarte aglomerat de cei care o luau spre casă sau pierdeau vremea pentru autografe. Nimănui nu i s-ar părea ușor să treacă de mulțimile astea, mai ales unor actori copleșiți de fani, dar văzuse majoritatea distribuției *Richard* plecând în timp ce îl aștepta pe Aubrey la intrarea actorilor, iar ei nu mai zăboviseră. Ar fi putut să intre în Wyndham și apoi să urce pe pod, și astfel să ajungă la ușa biroului lui Aubrey. Oricine a fost avea o șansă de a fi văzut prin geamul de la pasarelă, dar majoritatea oamenilor căutau o față

cunoscută sau mergeau cu capul jos înfrigurați; nu era nu risc prea mare, prin comparație cu toate celelalte.

— Dumnezeule, e zadarnic, îi spuse el lui Fallowfield. Lista se lungește în loc să se scurteze și nu putem neapărat să-i eliminăm nici din crima lui Elspeth. Moartea sa a avut loc înainte ca oricare dintre ei să fie așteptat aseară la teatru. Lydia s-a întâlnit cu Josephine și s-a întors la teatru la timp, deci oricare dintre cei pe care îi avem aici ar fi putut fi cu ușurință la King's Cross la timpul potrivit.

Fallowfield încuviință.

— Oricare dintre ei ar fi putut trece prin spațiul pentru decoruri și umbla la whisky, și oricare ar fi putut veni apoi aici.

— Dar de ce să le faci pe ambele mă întreb? Dacă whisky-ul era în carafa din care numai Aubrey trebuia să bea, era deja ca și mort. Care ar fi rostul să își ia un risc în plus mergând la biroul lui, presupunând că aceeași persoană le-a făcut pe ambele?

— Să se asigure că nu putea să iasă și să ceară ajutor, cred, domnule.

— Aș fi crezut că otrava aleasă asigura asta. Trebuie să fi acționat imediat după ce i-a intrat în organism. După ce am văzut pe corpul său, nimeni nu ar fi putut să-l ajute, chiar dacă l-ar fi găsit în viață.

— Dar ce altceva poate fi?

— Aș fi spus că este pentru a-l învinovăți folosind arma crimei lui Elspeth, dacă nu ar fi fost ușa încuiată. Dacă ar fi vrut cineva să-i însceneze asta lui Aubrey, asta ar explica de ce cuțitul a fost schimbat cu acul de pălărie, dar ușa pune imediat sub semnul întrebării teoria sinuciderii și nu cred că avem de-a face cu cineva care s-a panicat și a încuiat-o din greșeală. Nu, celelalte lucruri de pe birou sunt esențiale. Floarea, încă o dată, și cutia; sunt ca păpușile din vagonul de tren. Este aproape

ca și cum lasă ceva ca explicație în fiecare scenă a crimei – un mesaj pentru noi sau un fel de justificare.

— Presupun că oricine a fost putea veni aici să recupereze ceva ce ar fi putut fi incriminator.

— Da, Bill – ar putea lesne să fie asta, caz în care McCracken iese din joc pentru că acele scrisori nu ar fi fost niciodată lăsate în birou. Oftă din greu. Mai bine ne-am întoarce – pesemne că băieții au ajuns până acum. Trebuie să vorbesc cu Lydia și apoi voi trece pe la doamna Aubrey timp în care tu o aduci pe McCracken pentru interogatoriu. Îi înmânã lui Fallowfield o bucățică de hârtie. E o listă cu numerele de telefon de pe sugativa lui Aubrey – vreau să știu cine sunt toți cât mai repede posibil, deci trimite imediat pe cineva înapoi la Yard pentru asta. Și poți să te mai uiți la partea dinspre Wyndham a podului? Află exact unde duce și cât de ușor se ajunge din partea cealaltă.

— Da, domnule, fac asta acum. Sper doar să nu sfârșesc pe scenă în mijlocul unei reprezentații.

— Nu pot să nu mă gândesc că reprezentația a avut loc aici în seara asta și noi am ratat-o. Ne vedem îndată.

Penrose se întoarse pe coridor și observă că liniștea alarmantă din camera lui Aubrey fusese risipită de cei de la expertiza criminalistică. La birou, doi ofițeri împachetau atent sticla goală de whisky și carafa, păstrându-le intacte pentru analiză. Altul era cocoțat pe o scară, aplecându-se asupra corpului pentru a-l fotografia de deasupra. Dintr-odată, blițul de la aparat lumină fața lui Aubrey, iar imaginea morții înrămată în acea explozie de lumină îi era atât de puternic familiară și îl invadase atât de neașteptat, încât a trebuit să clipească să o înlăture și să se ancoreze ferm în prezent.

— Archie, aici erai! Știi, când m-am îmbrăcat astă-seară pentru teatru, asta nu prea era ce aveam

în minte. Fără vreo altă introducere, Spilsburry i se alătură lângă cadavru. Este vorba de nicotină, fără nicio îndoială. Îți dai seama după mucozitatea maronie din jurul nărilor. Mă aștept să găsesc o doză bună în stomac și în rinichi când îl deschidem.

— Îți poți da seama când a fost luată?

— Destul de recent. O cantitate foarte mică poate cauza moartea în câteva minute. La animale, are cam același lucru ca acidul cianhidric – un sfert dintr-o picătură poate ucide; pentru un om, o picătură sau două pot fi fatale. Expunerea la nicotină în mici doze prin fumat sau mestecarea de tutun poate duce la o toleranță la efectele toxice, și evident el era un fumător, dar nimeni nu e imun. O cantitate letală ar fi ca și cum ai absoarbe toată nicotină din trei sau patru țigarete. Asta e tot, dar ce spunea Goethe? „Nu există așa ceva ca otrava – totul depinde de doză."

— Nicotina este folosită ca insecticid, nu? Îmi amintesc de când eram copil. Tatăl meu le declarase război afidelor de pe trandafirii săi, dar obișnuia să facă o criză când mă apropiam la cincizeci de metri de ea.

— Da, toți grădinarii au câte una ascunsă. Este un proces chimic destul de simplu să extragi substanța pură din frunzele de tutun, dar nu trebuie să te mai chinuiești atât acum – este disponibil oriunde. Poți să intri într-un magazin și să cumperi mai mult decât ai nevoie să pui la cale asta, iar toxicologul va putea să ne spună marca aproximativ. Știi, devine o metodă din ce în mai la modă să-ți faci singur felul. Am avut de trei ori mai multe sinucideri cu o doză de nicotină în ultimele douăsprezece luni decât în anul precedent. Este o metodă urâtă de uitare, dar are avantajul de a fi una rapidă. Cu asta avem de-a face? Cu o sinucidere?

— Aș fi surprins, spuse Penrose. Ușa era încuiată pe dinafară și, oricum, nu se potrivește cu

ceea ce știu despre el. Era îndeajuns de inteligent să găsească o metodă mai puțin dureroasă dacă voia să se omoare. Putea să o ia fără să fie conștient de asta, presupun?

— Absolut. Am văzut diferite cazuri de oameni care au băut insecticid din greșeală. În starea sa naturală, este un fel de lichid incolor, puțin uleios, dar se schimbă imediat la contactul cu aerul și seamănă uimitor de bine cu whiskyul. Firește, este nevoie de foarte puțin să te omoare încât chiar dacă ți-ai dat seama ce ai înghițit, ar fi prea târziu. O singură sorbitură ar fi de ajuns. O simplă greșeală, dar scumpă.

— În acest caz, este o carafa și un pahar jos din care a băut exact înainte să moară. Este în spațiul pentru decor.

— Bine, mă voi duce acolo după asta.

— Deci ar putea fi crimă?

— Ei bine, trebuie să spun că nu e o alegere obișnuită pentru o crimă plănuită. Știu doar un alt caz – un conte francez care și-a ucis cumnatul forțându-l să ingereze nicotină dar asta a fost aproape acum o sută de ani. De obicei, cineva și-o administrează singur sau este o glumă proastă – un praf în bere, un număr ridicol de țigări fumate la rând într-un pariu, genul ăsta de lucru. Am avut un copil nu cu mult timp în urmă care a făcut baloane printr-o pipă din lut timp de o oră și a murit. Nu e niciun motiv ca să nu fie o crimă, dar este neobișnuit.

— Care sunt simptomele?

— Ar fi căzut aproape imediat. Dacă ai dreptate despre carafă, a făcut bine chiar și să urce scările. Moartea ar fi urmat oricând între cinci și treizeci de minute.

— Și între timp?

— Pentru scurt timp, nicotină trebuie să fi acționat ca un stimulant, dar asta ar fi dus la o depresie a sistemului nervos central, ar fi scăzut presiunea sângelui, ar fi încetinit bătăile inimii și

moartea ar fi urmat după paralizia mușchilor respiratori.

— Deci s-a sufocat? Asta e cauza morții?

— Asfixierea, da. Pe parcurs, trebuie să fi trecut prin greață, dureri abdominale, palpitații la inimă și salivare intensificată; ar fi simțit o senzație de arsură în gură, confuzie și amețeală. Fiecare om este afectat ușor diferit, dar nu ai nevoie de o autopsie să îți cam dai seama prin ce a trecut; totul este foarte limpede aici.

— Și ochii lui?

— Sunt impresionat, Archie. Da, otrăvirea prin nicotină afectează des ochii – asta e adevărat pentru un fumător înrăit, nu doar în aceste cazuri extreme. Se numește orbire prin tutun – apariția subită a unei pete întunecate care se extinde rapid în câmpul vederii, nu foarte departe de alcool.

— Asta se întâlnea adesea în tranșee.

— Exact. Era foarte obișnuită pe atunci, de cele mai multe ori din cauza tutunului cultivat acasă sau tratat prost. Chestia aia are o temperatură de ardere mai mică decât tutunul preparat cum trebuie, deci mai puțină nicotină este distrusă.

— Dacă ți-aș spune că Bernard Aubrey și-a petrecut războiul la subteran și ca rezultat că era claustrofob cronic, ce ai spune?

Spilsburry le făcu loc colegilor care se pregăteau să ia cadavrul lui Aubrey din cameră.

— Așadar, a murit nefiind capabil să respire sau vedea, tot ce e probabil, așadar, cu excepția îngropării de viu – ce reprezintă dificultăți practice evidente – aș spune că a avut cea mai rea moarte imaginabilă. Făcu un gest spre birou unde fusese găsită baioneta. Pui asta în legătură cu fata găsită în tren?

Penrose aprobă din cap. Avea două morți și două victime, care, la prima vedere, nu puteau fi diferite: o tânără fată și un bărbat confruntându-se cu bătrânețea; o înjunghiere cu suferință relativ mică și un sfârșit chinuitor și degradant. Dar

începea să vadă mai multe conexiuni, și chiar dacă teatrul era legătura evidentă, trecutul îi părea mai semnificativ. Aubrey murise înconjurat de lucruri ce îi aminteau de război – un război care fusese fundalul unei adopții ilegale și inevitabil dureroase. Chiar și cauzele morții aparent atât de diferite aveau în comun tratarea plină de ranchiună a victimei: crima lui Elspeth invalidase tot ce conta pentru ea și îi desconsiderase inocența; Aubrey, un om bogat și cu autoritate toată viața sa, fusese umilit fizic și își dăduse duhul sufocându-se. În ambele crime, era o înfricoșătoare lipsă de umanitate, o batjocură a morților care îi dădea fiori mai mult chiar decât pierderea vieții în sine.

Capitolul 11

— Știi, îmi amintește de bătrânul Beany Memorrough, spunea Ronnie inoportun, iar Lettice făcea un alt rând de ceaiuri pe care le asezona cu o picătură bună de Martell[29]. Îți amintești atunci când, în Barnsley, a căzut mort în culise cu cinci minute înainte să trebuiască să fie pe scenă? L-au târât înapoi la garderobă, dar dintr-un motiv oarecare ambulanța a întârziat o oră și dublura – Freddie Foster, cred că era – a trebuit să se tot împiedice de el pentru fiecare schimbare de costum. Hephzibar spunea că era atât de înghesuit în spatele scenei că, de fiecare dată când ieșeai de pe scenă, nu puteai să nu vezi picioarele bietului Beany. Își sorbi ceaiul gânditoare. De fapt, acum că mă gândesc la asta, ea nu prea a avut o carieră fericită, nu-i așa? Hephzibar, mă refer. Nu trebuie să uităm asta dacă mai suntem rugate să lucrăm împreună cu ea.

Penrose își drese gâtul la ușa de la Green Room, aducând trecerea în revistă a lui Ronnie a morților de la teatru la o concluzie tolerantă. Nu fu mirat să vadă că trei dintre femeile din cameră păreau să ignore cu totul monologul ei: Lydia era îngrozitor de palidă și vădit șocată până în măduva oaselor, în timp ce Josephine și femeia cu care făcuse cunoștință mai devreme se străduiau s-o îmbărbăteze. Marta vorbi prima.

— Ce naiba s-a întâmplat, inspectore? spuse ea cu o licărire de furie în ochi, care îl luă prin surprindere. Cum de ați putut să o lăsați să intre peste așa ceva? Dumneavoastră trebuia să vă duceți să-l găsiți, nu Lydia.

— Îmi pare sincer rău că a trebuit să treceți prin asta, îi spuse Lydiei cu adevărată înțelegere, și nu vreau să mai cauzez nimănui vreo neplăcere, dar trebuie să vorbesc cu dumneavoastră pentru un scurt timp despre ce s-a întâmplat astă-seară. Se

întoarse către ceilalți din cameră. Și cu oricine altcineva care l-a văzut sau a vorbit cu Bernard Aubrey în ultimele douăzeci și patru de ore.

Marta nu se lăsă ușor expediată:

— Chiar nu poate aștepta asta până dimineață? Acum aș vrea să o duc pe Lydia acasă să se odihnească puțin. A trecut prin destule.

Penrose, care deja ratase în acea seară o chestionare vitală pentru că fusese obligat să aștepte, nu avea nicio intenție să permită din nou asta, dar fu scutit de nepolitețea de a insista.

— E în regulă, dragă, chiar este, spuse Lydia, luând mâna Martei. Prefer să fac asta acum. Cu cât mai repede nu va mai trebui să vorbesc despre asta, cu atât mai repede pot să încerc să elimin imaginea aia din cap. Zâmbi neconvingător, ca și cum ar recunoaște naivitatea propriilor cuvinte, și se întoarse către Penrose. Deși nu cred că va fi așa ușor, nu-i așa, Archie? Pot să-ți spun tot Archie, că veni vorba, sau trebuie să-ți spun inspector acum că este oficial?

— Archie este bine. Și nu te voi reține mai mult decât e suficient.

— În ordine, dar pot avea un minut să mă adun? Se uită la reflecția în oglindă care se întindea pe un perete. Știu că nu e momentul să spun asta, dar mă simt mai rău acum decât m-am simțit vreodată pe patul meu de moarte. Trebuie doar să dau o fugă până la garderobă pentru o clipă.

Penrose aprobă din cap, încercând să nu pară prea nerăbdător. Îndată ce Lydia părăsi camera, însoțită de o Marta care clocotea, Lettice ocupă locul din fața verișorului său.

— Putem să îți spunem despre întâlnirea noastră cu Aubrey înainte ca ele să se întoarcă, șopti ea, arătând spre ușă și aruncându-i conspirativ o privire lui Josephine, care înțelese imediat ce o aștepta. S-a întâmplat ceva care ar supăra-o și mai mult pe Lydia și aș prefera să nu pomenesc de asta de față cu ea în seara asta.

— Continuă. Josephine mi-a spus că nu a fost exact o reuniune amiabilă.

— Nu, deloc. De fapt, nu putea fi mai rece.

Făcu o neobișnuit de scurtă relatare a întâlnirii de după-amiază, omițând multe din detaliile distractive care îi fusese împărtășite lui Josephine în timpul cinei, dar nelăsându-i lui Penrose nicio îndoială despre cât de neplăcut se făcuse Aubrey.

— Atunci, până când întrunirea s-a terminat, Terry fusese dat afară, ca să nu spun mai mult?

— O, ca și cum ar fi primit un șut în fund, dragă, confirmă Ronnie. Era foarte furios.

— Dar fără să poate face nimic, presupun. Iar neputința avea un obicei de a face oamenii periculoși, se gândi el. Văzuse acea calitate în reprezentația lui Terry de mai devreme – o furie abia înăbușită care îi făcuse cu atât mai convingătoare interpretarea unui Richard din ce în ce mai vulnerabil. Dar era de ajuns să îl conducă la crimă? Și era capabil să ucidă cu atâta răutate? Aroganță, da, putea crede că o are în caracter, dar ranchiună? Se întoarse către Josephine. Cât de important crezi că este pentru Terry să rateze un film ca ăsta?

Ea ridică din umeri.

— Realmente e greu de spus. Artistic, i-ar putea duce cariera într-o cu totul altă direcție, dar nu sunt sigură că ar vrea asta pe termen lung. Vezi tu, ar lua-o de la început din nou, câtă vreme pe scenă este foarte recunoscut și apreciat încât practic poate face ce vrea. Sunt foarte puțini oameni care visează să îi stea în cale în teatru. Și unul dintre aceștia era acum mort, se gândi Penrose în timp ce Josephine continuă. Financiar vorbind, însă, este o chestiune diferită. Pur și simplu nu există comparație între banii pe care i-ar putea face cu un film și ce primește pentru un rol pe scenă. Și fetele spuneau mai devreme că era mai degrabă mânat de bani zilele astea. Nu știu de ce ar fi așa. Nu mi s-a părut niciodată genul avid, decât de laude, desigur.

— Asta e util de știut, dar nu prea văd de ce ai ezitat atât să îmi spui asta în fața Lydiei. Ce legătură are ea cu Terry?

— O, nu e asta, spuse Lettice repede. Pur și simplu nu voiam ca Lydia să afle de planurile lui Aubrey pentru ea sau mai degrabă de lipsa lor.

Se opri cu vinovăție când ușa se deschise din nou, dar nu era decât Fallowfield.

— Adresa lui Aubrey, domnule, spuse el, înmânându-i lui Penrose o bucățică de hârtie. Soția lui vă așteaptă, domnule, și e o mașină afară.

— Mulțumesc, sergent. Cum a primit vestea?

— Calm, aș spune, domnule. Nu spun că nu a fost șocată, dar nu mi s-a părut genul care să facă o isterie. A insistat că nu are nevoie de nimeni să aștepte cu ea până ajungeți dumneavoastră, dar era o servitoare acolo, deci nu a rămas singură.

— În regulă. O să ajung acolo acum, dar așteaptă aici un minut – asta e interesant. Se întoarse înapoi către Lettice. Continuă, dar fii cât de rapidă poți.

— E vorba numai că nici Lydia nu urma să primească un rol în film și va fi distrusă când va auzi despre asta. Am considerat că nu avea nevoie de vestea asta ca să pună capac la toate.

— Ești absolut sigură că nu știa?

— Archie, pentru Dumnezeu! Josephine arăta îngrozită. Doar nu sugerezi că Lydia a avut ceva de-a face cu asta? Lettice nu a vrut deloc să spună asta.

— Nu sugerez nimic, spuse el, iar Lettice își puse degetul la gură și verifică agitată coridorul de afară. Trebuie doar să stabilesc cine știe ce. Iar Marta? Putea să simtă ceva?

— Nu, chiar nu cred asta, continuă Josephine. Am stat mult la taifas după-amiaza asta despre Lydia și despre viitorul ei și sunt sigură că ar fi menționat asta dacă ar fi știut.

— Aud pe cineva venind, spuse Lettice din ușă. E timpul ca noi să plecăm. Îi dădu lui Ronnie

mănușile. E în ordine, nu-i așa, Archie? M-am gândit să ne întoarcem la numărul 66 și să pregătim puțin o cină pentru toată lumea. Cu toții avem nevoie să ne păstrăm puterile.

— E bine. Vei accepta ca unul dintre oamenii mei să te supravegheze până când ești gata să pleci? o întrebă pe Josephine.

Ea încuviință din cap și, cu toate că nu dorea nimănui evenimentele de peste noapte, el fu mulțumit să vadă că Josephine părea a opune mai puțină rezistență la preocupările pentru ea.

Lettice arăta îngrijorată în timp ce îi permitea lui Fallowfield să o ajute cu haina.

— Sper din suflet să nu fi băgat pe nimeni la pârnaie, spuse ea.

— Nu fi naivă, dragă, sigur că nu. Este de datoria lui Archie să ne trateze pe toți ca pe Iuda.

Zâmbetul lui Ronnie era dulce și implacabil.

— Iuda? Nu-mi place cum sună asta.

Lydia se întorsese vizibil mai liniștită, iar Penrose fu ușurat să vadă că era singură.

— Mă tem că da, dragă, spuse Ronnie, ignorând intenționat încercările frenetice ale lui Lettice de a-i atrage privirea. Detectivul inspector Penrose a fost destul de nemilos în chestionările sale și a trebuit să o turnăm pe Josephine ca să ne salvăm pielea. De data aceasta, sarcasmul ei risipi tensiunea din cameră. Serios vorbind, spuneam doar că purtarea recentă a lui Aubrey nu l-a făcut prea îndrăgit de niciunul dintre noi.

— Asta e destul de adevărat, recunoscu Lydia, sărutându-le pe Ronnie și pe Lettice de la revedere și instalându-se lângă Josephine pe canapea. Și, înainte să te rușinezi să întrebi, Archie, asta mă include și pe mine. Am avut o discuție foarte deschisă deunăzi și a făcut destul de clar că zilele cu salarii mari sunt pe sfârșite. Luă o înghițitură din paharul de vin pe care îl adusese cu ea. Trebuie să fi fost o tortură pentru el, nu-i așa? Nu-i voi uita niciodată fața. Toată durerea aia, și nimeni acolo să

îl ajute. Nu mă pot gândi la nimic mai rău decât să părăsești această lume singur așa. Cum a murit, Archie? Știi? Chiar se poate să fi fost două crime în două zile?

— Nu pot fi sigur ce s-a întâmplat la momentul de față, spuse el, neutru, dar chiar îmi pare rău că ai fost tu cea care i-a găsit cadavrul. Știu că tu și Aubrey erați apropiați.

— Da, eram. Era un om bun, să știi. Dar de unde era să știi ce mă aștepta la capătul acelor scări? Să nu i-o iei Martei în nume de rău. Îmi pare rău că a fost supărată pe tine, dar asta e prima criză pe care am avut-o și știi cum este asta într-o relație. Doar mă protejează.

— Înțeleg. Unde este acum?

— În exil autoimpus în garderoba mea. A zis că nu are încredere că ar fi bine-crescută, așa că ar aștepta acolo până pot pleca.

Ușor, Penrose o făcu pe Lydia să treacă prin perioada dintre sfârșitul piesei și descoperirea cadavrului lui Aubrey, dar nu află nimic nou față de ceea ce Fallowfield nu descoperise deja în scurta sa discuție de mai devreme cu actrița.

— Presupun că trebuia să vin după tine atunci când mi-am dat seama că ușa era încuiată, spuse ea. Ceva nu era clar în regulă, dar faci lucruri din instinct, nu-i așa? Doar am deschis-o fără să mă gândesc la ce ar putea fi în partea cealaltă.

— Ești total sigură că ușa *era* închisă, și nu doar blocată sau dificil de deschis?

— Sunt sigură. Am încercat clanța o dată, am întors cheia și am încercat încă o dată. Ușa s-a deschis și l-am văzut imediat. Știu că e ciudat, dar așa a fost.

— Ai intrat în cameră?

— Doar vreo doi pași. Era evident că venisem prea târziu să îl ajut. Într-un fel nu puteam să cred ce vedeam, dar cel mai mult voiam să dispar de acolo.

— I-ai vorbit sergentului Fallowfield despre unele disensiuni între cei din distribuție după spectacol. Ce făcuse Aubrey să îi supere așa de mult pe toți?

— Ei bine, Esme McCracken l-a urât mereu pentru că avea succes, dar situația s-a înrăutățit când el a refuzat să-i accepte piesa pentru producție. De Lewis Fleming nu știu; el și Johnny s-au urât mereu, dar asta e legat de rivalitate și de proveniența socială la fel cum poate fi din orice alte motive, dar nu îmi amintesc ca Lewis să nu îl fi tratat vreodată pe Terry altfel decât cu respect până azi. Cât despre Johnny, cred că pur și simplu începea să depășească ceea ce Bernie îi putea oferi. Întotdeauna a fost neliniștit, dar e sătul până peste cap de piesa asta și Bernie este – era – hotărât să îl țină după contract. E și problema Swinburne, desigur. Johnny era chitit să îl aibă – în toate sensurile cuvântului, probabil – pentru Bothwell în *Regina scoțienilor,* dar Bernie l-a preferat pe Fleming. Cel puțin, așa am crezut. Poate se răzgândise. Asta ar explica purtarea lui Fleming, nu a lui Johnny.

— Aubrey nu se răzgândise în privința lui Bothwell, spuse Josephine. Se pare că după-amiaza asta era foarte hotărât să-l angajeze pe Fleming.

Lydia tremură involuntar.

— Știi, tocmai mi-am amintit ce a spus Johnny când a făcut toastul în seara asta: „Pentru ieșiri memorabile”. Nu avea cum să știe, nu? Doar nu ar… termină ea în coadă de pește, neputând să se adune să spună cuvintele.

— Credeam că ați spus că nu o vei reține mult, inspectare?

Marta stătea în ușă, mai calmă acum, dar nu mai puțin protectoare.

Penrose își ridică privirea și spuse politicos, dar hotărât:

— Mai sunt vreo două întrebări. Dar luați, vă rog, un loc, voi fi cât se poate de scurt. Marta veni mai aproape, dar rămase în picioare. Acum, tava de băuturi pentru acest ritual, continuă Penrose. Cine a pregătit asta azi?

— Hedley s-a asigurat că totul e acolo înainte de matineu. Cel puțin, așa se întâmplă de obicei. McCracken era de serviciu azi, deci ea trebuie să fi pus băuturile la locul lor.

— Și se înțeleg ei doi? White și McCracken mă refer.

— Nu cred că ai putea spune sincer că McCracken se înțelege cu cineva – cu excepția lui Johnny poate. El chiar crede că ea poate să scrie. Dar Hedley nu genul căruia să-i placă cearta și trebuie să lucreze cu femeia, așa că doar se descurcă. Ce face Hedley, apropo? Până nu mi-a spus în seara asta Josephine că prietena lui a fost cea omorâtă, nu mi-am dat seama. Nu îmi vine să cred că am cunoscut-o în gară și nu am făcut legătura. Va fi distrus. Era atât de îndrăgostit de ea, să știi, era foarte dulce. Și, desigur, Bernie devenise ca un tată pentru el în ultimele luni. I se va părea că toată lumea lui s-a prăbușit când va afla ce s-a întâmplat acum.

— În realitate avem niște probleme în găsirea domnului White, spuse Penrose, cu o insinuare în glas care nu trecu neobservată nici de Lydia, nici de Marta. Presupun că nu aveți idee unde ar putea să fie, nu?

— Nu l-am văzut de la matineu, spuse Lydia, iar Penrose observă cu interes că tonul vocii sale își pierduse din căldură. Dacă l-aș fi văzut, nu aș fi avut nicio reținere să-ți spun. Nu ar face nimic rău, Archie. E doar un băiat.

Fallowfield vorbi pentru prima oară:

— Dar făcuse ceva rău, nu-i așa, domnișoară? Portarul de la scenă spune că trebuia să se prezinte azi la domnul Aubrey după matineu după-amiaza

asta pentru un fel de chestiune disciplinară, dar nu a mai apărut. Știți despre ce a fost vorba?

— Chiar nu am idee, sergent, dar nu îmi pot închipui că era ceva ce să privească poliția. Acceptă țigara pe care i-o întinse Marta și făcu o pauză să o aprindă. Stă în chirie cu Rafe Swinburne pe cealaltă parte a râului. Dacă nu e acolo, habar nu am unde să-l găsești, sper doar că este bine.

— Rafe Swinburne – l-ați menționat înainte, spuse Penrose. De ce insistă Terry atât de mult în privința lui?

— Ei bine, în parte din pură încăpățânare. Îl urăște pe Fleming foarte mult, deci oricine cu ceva talent și care să se potrivească cu același gen de roluri ar fi de preferat. Iar Swinburne e talentat – a avut un succes considerabil cu *Sheppey* la Wyndham, ajutat fără îndoială de cum arată. Johnny se topește după cineva drăguț.

La menționarea teatrului Wyndham, Penrose se uită la Fallowfield.

— Și își dorește Rafe Swinburne acest rol la fel de mult cum John Terry vrea să îl ofere?

— O, nu cred că este vreo îndoială în privința asta. E foarte ambițios. L-am văzut deja vrăjind sala de vreo două ori și, cu siguranță, știe cum să-și folosească toate calitățile.

Marta nu încercă deloc să-și ascundă sfidarea din voce:

— Chiar așa a ajuns lumea asta, inspectore? Suntem acum toți atât de superficiali că am ucide pentru un rol într-o piesă? Ce s-a întâmplat oare cu motivele de modă veche pentru care oamenii obișnuiau să ucidă? Cel puțin erau puțin mai convingătoare.

Oricât de protectoare o fi fost Marta, Penrose începea să își piardă răbdarea în fața sarcasmului ei. Se ridică, știind că văduva lui Aubrey îl aștepta.

— Ofițerii mei vor fi în teatru pentru restul nopții, spuse el. Sunteți toate bine-venite să stați

aici, dar aș fi recunoscător dacă nu ați merge în vreo altă parte a clădirii. Când sunteți gata să plecați, polițistul de la intrarea actorilor va chema o mașină să vă ducă acasă. Îi rezervă un zâmbet lui Josephine în drum spre ieșire și se opri la ușă. Anul trecut, a trebuit să investighez crima unei tinere femei din Pimilico, zise el, uitându-se înapoi la Marta. Era secretară la o mare firmă de avocatură și a fost strangulată pentru că a alocat un birou pe care și-l dorea altcineva. Nu e motivul cel mai clasic, sunt de acord, domnișoară Fox, dar sunt sigur că părea destul de convingător pentru femeia care a fost spânzurată pentru asta.

•

Penrose auzi patru lacăte deschizându-se și clinchetul cheilor în zăvor, apoi o servitoare deschise ușa principală și îl invită în casa impunătoare de pe Queen Anne's Gate. „Ce păcat, se gândi el, că Bernard Aubrey nu arătase aceeași grijă pentru siguranță în teatrele sale așa cum evident făcuse acasă."

— Doamna Aubrey este sus, domnule, spuse femeia, cu un echilibru de politețe și chibzuință dobândit după mulți ani de lucru casnic. Vă conduc în salon, și dumneaei vi se va alătura în curând.

Camera în care Penrose fu rugat să aștepte era de o mărime asemănătoare cu biroul lui Aubrey de la teatru și înfățișa același gust ales în decor și mobilă, dar semnele vieții de zi cu zi care îi caracterizaseră cabinetul lipseau cu totul din spațiul domestic pe care îl împărțea cu soția sa. Era, în realitate, genul de cameră în care niciun obiect nu era lăsat să servească scopului pentru care a fost creat, o sofa elegantă Chesterfield – era frumoasă, dar nu îmbietoare, căminul era bine lustruit, dar mult prea curat să fi încălzit vreodată; și o mână de cărți dintr-un colț de cabinet păreau alese mai degrabă să echilibreze nuanțele deschise de maroniu ale lemnului de nuc decât să distreze.

Era aproape sigur că, dacă ar lua una, ar găsi unele pagini cu marginile maronii încă netăiate. Urmele masculine de fum de țigară, atât de specifice biroului lui Aubrey, erau înlocuite aici de o aromă slabă de violete; deja nu fu surprins să îi afle originile într-o vază de irișsi, purpuriu-închis și toți înfloriți, și așezați atât de uniform încât numai parfumul lor dovedea că sunt opera naturii mai degrabă decât a omului.

Exact deasupra florilor atârna o pictură în ulei, și Penrose se întrebă dacă fusese aleasă dintr-o apreciere spontană pentru frumusețea ei sau doar dintr-un gest premeditat pentru valoarea din viitor. Din câte știa despre el, Aubrey era capabil de ambele. Era un peisaj cu o plajă în centru, într-una din acele stațiuni de pe coasta franceză atât de la modă în a doua jumătate a secolului, bănui el. Planul din față era dominat de bărbați cu accesorii de baie elaborate și femei amuzându-se cu crinoline și umbrele de soare – cu toții foarte diferiți de vilegiaturiștii de vârsta sa – și chiar și copiii erau îmbrăcați în cele mai bune haine și pălării, fără vreun gând de a se aventura în marea potolită de dincolo. Penrose nu trebui să se uite la semnătură pentru a ști că pictura îi aparținea lui Eugène Boudin: studiind la Cambridge fusese îndeajuns de norocos să aibă aproape colecția încântătoare de impresionism a lui Fitzwilliam și întotdeauna fusese atras de aceste picturi de o frumusețe liniștită, preferându-le cu mult în fața pânzelor mai zgomotoase ale contemporanilor mai vestiți ai lui Boudin. Știind că subtila coloratură folosită pentru care pictorul era foarte renumit se pierdea în distanță, el merse mai aproape să aprecieze lucrul cu pensula și nu fu dezamăgit. Mergând de la nuanțe calde de galben la un gri amenințător de fier ce părea să justifice ezitarea oamenilor de a intra în apă, capriciile cerului și delicatețea luminii erau superb zugrăvite.

— Frumos, nu-i așa? Era tabloul preferat al soțului meu. Plaja e din Trouville în Normandia, și el obișnuia, în copilărie, să-și petreacă vacanțele de vară acolo. Din păcate, amintirile sale mai recente cu Franța au fost mai puțin fericite.

Cuvintele erau rostite încet, dar aveau autoritate și el se întoarse să o salute de femeia a cărei apariție era în perfectă armonie cu vocea sa. Grace Aubrey era înaltă și elegantă, ridurile având doar rolul de a sublinia inteligența care i se citea pe față. Neobișnuit pentru o femeie de șaizeci de ani și probabil numai din cauza orei, purta părul lung și lăsat, fiind posibil astfel să-și imagineze cu ușurință cum arătase în tinerețe înainte ca părul ei șaten-închis să fie presărat cu cenușiu. Fără îndoială, era încă o femeie frumoasă – în ciuda instinctului profesional de a vedea dincolo de aparențe, Penrose găsi dificil să împace potrivirea vizuală cu Aubrey cu presupusele lor neînțelegeri conjugale.

— Știți, după război abia putea suporta să se mai uite la ea, zise ea cu privirea încă la pictură. Presupun că nu e corect să plângi după un asemenea lucru, când atâția oameni nu s-au întors deloc, dar mie mi se pare că pierderea unui simț pentru frumos e la fel de tragică ca și pierderea vieții. Se așeză la un capăt al canapelei și îl invită pe Penrose să se așeze la celălalt, determinându-l să renunțe la exprimarea condoleanțelor sale.

— A venit ca un șoc pentru mine, inspectare, dar nu vă voi face să vă pierdeți vremea pretinzând că relațiile dintre mine și soțul meu erau altfel decât uzuale. Îmi pare rău că a murit, sigur că da. Cu toții sperăm la privilegiul de a ne agăța de ultimul nostru moment natural și nicio ființă umană nu ar trebui să moară astfel – sergentul dumneavoastră a fost foarte grijuliu în eforturile sale de a-mi menaja sentimentele, că veni vorba, dar nu-mi pot închipui vreo otravă care să nu fie dureroasă. Acestea fiind

spuse, ar fi ridicol să-mi atribui o mâhnire pe care pur și simplu nu o simt.

Penrose se îndoia că avusese cineva vreodată motiv să o creadă pe Grace Aubrey ridicolă.

— Când ați vorbit ultima oară cu soțul dumneavoastră? întrebă el, încrezător acum că i se va spune tot ce avea nevoie cu o franchețe care era liniștitoare, chiar dacă puțin tulburătoare.

— În dimineața asta, la micul dejun. A plecat la serviciu ca de obicei la 9.30. Nu m-am mirat că nu venise până când m-am culcat. De multe ori stă până târziu, muncind sau socializând, așa că nu mă așteptam să îl văd până dimineața.

— Și nu ați vorbit la telefon?

— Nu. Avem vieți foarte separate, inspectare. Era puțin de vorbit când stăteam împreună și cu siguranță nimic îndeajuns de important să merite un telefon.

— Cât timp ați fost căsătoriți?

— S-ar fi făcut patruzeci și unu de ani luna viitoare, cu toate că am încetat să mai sărbătorim aniversările cu o viață în urmă.

— E mult timp de rămas împreună atunci când ați fost amândoi nefericiți.

— Sunteți căsătorit, inspectare?

— Nu.

— Mă gândeam că nu. Ideea de a rămâne împreună când ești fericit și de a te despărți când nu ești tinde să fie susținută de cei singuri. Nu a fost așa de tranșant. Nu pot vorbi pentru Bernard, dar nu îmi amintesc chiar să fi fost vreodată *ne*fericită. Amândoi am fost privilegiați de la început și am muncit din greu să fim siguri că rămânem astfel, așa că nu ne-am dorit niciodată ceva, material vorbind. Și nu era ca și cum nu ne-am fi înțeles – doar că nu am creat niciodată acea sclipire de veselie în viața celuilalt care face orice altceva să nu conteze. Este un lucru groaznic de recunoscut, dar oricare din plăcerile pe care le-am avut din viața noastră împreună nu ar fi fost mai

mici dacă el nu ar fi fost acolo să le împartă. Se uită în jos la mâinile sale și își atinse ușor verigheta. Am fost puțin dură cu dumneavoastră mai înainte, inspectare. Îmi pare rău și probabil aveți dreptate; poate dacă am fi fost nefericiți, și nu doar plictisiți probabil ne-am fi despărțit și am fi căutat fericirea în altă parte. Dar când nu ești într-un fel, nici în celălalt, timpul alunecă înainte să te convingi că ar putea fi ceva mai mult.

Bănuind că văduva lui Aubrey ar fi disprețuit orice formă de echivoc, Penrose decise să pună întrebările pe cât de direct posibil.

— Ați fost fideli unul celuilalt?

— Da, absolut.

— Păreți foarte sigură. Puteți vorbi așa de sigur pentru soțul dumneavoastră?

— Îmi pot permite să fiu sigură, chiar dacă numai pentru simplul motiv că nu m-ar fi deranjat dacă ar fi rătăcit. Nu ar fi avut deloc nevoie să mintă. Poate chiar aș fi fost ușurată, cu toate că desigur nu știi niciodată când lovește gelozia. Nu, eram amândoi prea leneși să avem o aventură. Luă o țigară din cutia argintie de pe masa de lângă și făcu o pauză să o aprindă. Sau ne era prea teamă, poate.

— Teamă de ce, dacă nu de descoperire?

— Teamă de a afla că această deșertăciune, această indiferență, era tot ce putea să fie. Teamă de a ne da seama că eram incapabili de iubire în loc de a crede că eram doar nepotriviți. A avut câte o pasiune nebună cu o actriță principală sau două, dar nu a dus niciodată la nimic.

— Aveți vreun copil?

— Un fiu, Joseph. Trăiește în Gloucestershire. El și Bernard nu au fost niciodată prea apropiați – se asemănau prea mult ca să se înțeleagă, iar Bernard nu a putut niciodată suferi faptul că Joe nu voia să aibă nimic de-a face cu scumpele sale teatre. Și mulțumesc lui Dumnezeu că nu a vrut, ținând cont de ce s-a întâmplat cu tatăl său.

— Avea dușmani atunci?

— E clar că avea, inspectore. Aș fi crezut că măcar atât era evident.

— Dar în mod special în cadrul teatrului? Păreți să dați vina pe serviciul său pentru moartea sa.

— Bernard era un om puternic. Făcea cariere și le distrugea. Deciziile sale erau invariabil corecte, dar de cele mai multe ori fără milă, le lua fără să se gândească la sentimente sau măcar la loialitate. Și a fost găsit otrăvit în zona privată a teatrului său. Dumneavoastră sunteți detectivul, desigur, dar evidența pare să indice în acea direcție.

Penrose rezistă tentației de a nu se lăsa bătut în a vedea lucrurile prea simplu.

— Cred că moartea soțului dumneavoastră este legată cu o altă crimă care a avut loc vineri. Vă spune ceva numele Elspeth Simmons?

Ea se gândi pentru o clipă.

— Fata care a fost ucisă la King's Cross? Am citit despre asta în ziar astă-seară, dar nu am auzit de ea înainte. Ce vă face să credeți că moartea lui Aubrey a avut ceva de-a face cu a ei?

— A avut o relație cu unul dintre angajații săi – un tânăr pe nume Hedley White. Înțeleg că soțul dumneavoastră ținea mult la el și a fost foarte supărat la vestea morții domnișoarei Simmons.

Ridică din umeri.

— Îmi pare rău – nu prea vă pot ajuta aici. Da, vorbea cu drag despre Hedley – îmi amintesc pentru că era un nume neobișnuit – și cu siguranță era un mare susținător al ideii de a le da tinerilor o șansă, dar nu pot fi mai exactă de atât.

— Ați observat vreo schimbare în comportamentul său recent? întrebă Penrose, cu toate că ajungea cu repeziciune să creadă că Grace Aubrey știa prea puțin despre viața soțului ei ca să poată face lumină asupra morții sale. Cu riscul de a fi prea direct, fusese nefericit?

Îi zâmbi cu un respect crescând.

— Cu riscul de a fi pedantă, aș spune mai degrabă supărat decât nefericit. Întotdeauna a avut o fire aprinsă, dar îi trecea mereu repede. În ultimul timp, adesea părea îngrijorat sau supărat.

— Aveți idee de ce?

— Când Bernard era supărat, de obicei era pentru că nu îi ieșea ceva cum voia, dar nu mă întrebați ce.

— Știu că e puțin probabil, ținând cont de maniera morții sale, dar vă puteți închipui ceva care să îl fi condus pe Bernard să-și ia propria viață?

— Nu, absolut nimic. Nu avea nicio mare credință care să nu permită să facă asta, dar după tot ce a trecut prin război și după toate viețile pe care le-a văzut furate înainte ca măcar să fi început, lua în râs sinuciderea ca pe calea de scăpare a lașului. Asta nu a fost niciodată – un laș – și disprețuia asta la alți oameni. Avea o viziune tristă asupra lumii și câteodată putea fi foarte dur cu sine, de cele mai multe ori din cauza lucrurilor pe care nu le făcuse și pe care credea că trebuia să le facă, dar mereu credea că pedeapsa cea mai mare pentru orice păcat este să trăiești în continuare.

Penrose se întreba dacă păcatul pentru care Bernard Aubrey simțise nevoia să se căiască era din perioada războiului. Întrebă asta aproximativ și fu răsplătit încă o dată cu o privire de aprobare.

— Ce vă face să credeți asta, inspectore? Dar aveți dreptate. Bernard a avut o perioadă teribilă și a venit înapoi un om foarte diferit. Nu suferind, înțelegeți, dar cu un amestec de resentiment și vină care mergeau dincolo de mâhnirea pe care cu toții am simțit-o într-o anumită măsură. Își aprinse o altă țigară, dar o lăsă imediat în scrumieră, unde se stinse ușor, uitată. Fusese în război în Africa de Sud și s-a remarcat acolo, așa că, deși era prea în vârstă să lupte în Franța, l-au implorat să se ducă acolo și să conducă războiul subteran. Mulți

bărbați mai în vârstă au tăcut același lucru – aveau nevoie de tineri să facă toate săpăturile, dar ei au avut o pregătire de bază de o săptămână sau ceva de genul ăsta caraghios, înainte să fie trimiși în peisajul acela uitat de lume și apoi să trebuiască să ducă bătălii cu apa, aerul și șarjele izbucnind din toate părțile. Cei ca Bernard, care erau experimentați și puteau conduce prin exemplu, valorau greutatea lor în aur. Știu că nu a existat vreun război ușor pentru cineva – dumneavoastră păreți de vârsta potrivită să confirmați asta dar mie mereu mi s-a părut că săparea de tuneluri a fost un alt nivel al iadului. Este ceva ciudat de potrivnic naturii să nu vezi niciodată lumina zilei. Dar era minunat cu acei băieți, cel puțin la început; avea grijă de ei, îi învăța cum să își păstreze cumpătul și cum să anticipeze următoarea mișcare a inamicului și, credeți-mă, nu era nimeni mai bun decât soțul meu la asta. Și ei învățau repede – erau nevoiți; cel mai mic zgomot acolo jos putea costa vieți și, dacă cedai panicii, de atât era nevoie – pierdeai încrederea camarazilor și nu mai puteai fi de folos.

— Asta i s-a întâmplat lui Bernard?

— Nu, deloc, cu toate că nu știu cum a rezistat. Stătea ore întregi chircit încordându-se să audă zgomotele inamicului. Se pare că sunetul călătorește mai rapid prin pământ dens și apă decât prin aer și era datoria lui să interpreteze ce auzea, să traseze itinerariile tunelurilor și să aprecieze distanțele pentru șarje. Trebuie să fi fost o presiune imensă asupra sa, psihologic mă refer, știind cât de aproape era de inamic. Ar fi fost ușor să-ți lași imaginația să fugă într-o astfel de situație și să o iei și tu razna.

Penrose așteptă, nedorind să o grăbească. Când ea se opri pentru ceva timp, el spuse:

— Nu este de mirare că a dezvoltat claustrofobia. Oare cineva chiar poate să lase asta în urmă și să se întoarcă nevătămat?

— Nu știu. Era un om puternic, în unele privințe chiar incredibil de puternic și cred că ar fi fost în regulă dacă nu ar fi fost un anumit incident. Era primăvara anului 1916 – unele dintre tuneluri se întindeau peste cinci sute de metri pe sub teren inamic și vă puteți imagina cât de importantă era ventilația. O apreciau cu o lumânare – mă iertați dacă vă spun lucruri pe care le știți deja – și, dacă rămânea aprinsă, chiar dacă era cea mai slabă flacără albastră, se considera că era în siguranță să lucreze. La cele mai lungi tunele, era un infanterist la suprafața pământului, lucrând la foale, pompând aer către mină de-a lungul rândurilor de burlane. Era o adevărată muncă în echipă și un act grozav de credință din partea celor din subteran.

Se ridică și își turnă whisky și sifon dintr-o carafa de lângă flori, apoi luă un al doilea pahar și se uită la el întrebător. El refuză clătinând din cap, fără vreo tragere de inimă să accepte orice l-ar face mai obosit decât era deja, iar ea își continuă povestea:

— Într-o zi, Bernard era acolo jos cu încă doi tineri ingineri care plasau șarje după instrucțiunile sale. Aproape terminaseră când au observat că aerul începuse să se degradeze și devenea mai greu de respirat. Evident că nu puteau doar să strige în sus să vadă ce se întâmpla cu foalele – era prea departe și, oricum, subteran nu era permis decât limbajul prin semne –, așa că Bernard le-a ordonat să iasă imediat. Din fericire pentru că aveau simțurile foarte formate la cea mai mică schimbare, observaseră la timp să se întoarcă în siguranță, dar unul din ei a refuzat să plece.

— De ce?

— Pentru că aproape terminaseră de așezat șarja și era hotărât să termine treaba. Bernard știa că băiatul judecase prost cât poate sta jos în siguranță și a încercat să-l târască de acolo, dar nu era destul de puternic să o facă singur – al treilea bărbat ascultase ordinele și plecase – și știa că ar fi fost

periculos să facă zgomot zbătându-se pentru că ar fi alertat inamicul asupra locației lor. Nu a avut de ales decât să se ducă înapoi să pompeze foalele să meargă și să-l salveze așa. Când a ajuns la suprafață, și-a găsit camaradul și alți câțiva soldați luptându-se cu țevile; aparent, infanteristul lucrase la foale constant, și astfel și-au dat seama că trebuie să fie un blocaj pe undeva prin sistem. Desigur, Bernard știa că nu era absolut nicio șansă să o localizeze înainte ca omul de dedesubt să se sufoce, așa că s-a întors înapoi jos.

Penrose tăcea, încercând să-și dea seama de ce curaj fusese nevoie pentru ca cineva să reacționeze astfel, să coboare spre ceea ce trebuie să fi părut moarte sigură. Imaginea mentală a chipului contorsionat al lui Aubrey și a mâinii întinse, deja fixate în minte, aduse o nouă înfiorare.

— Se înțelege de la sine că era zadarnic. Aerul din tunel era cu totul stins și Bernard nu a parcurs decât o sută de metri înainte ca să-și piardă respirația și cunoștința. Era în genunchi, încă încercând să înainteze când omul pe care îl trimisese înapoi l-a prins din urmă și l-a târât afară. Este un miracol că amândoi au supraviețuit.

— Și băiatul? întrebă Penrose cu toate că știa că nu putea fi decât un singur rezultat.

— Când au făcut aerul să circule din nou, l-au găsit la aproximativ o sută de metri de la mină, bineînțeles pe cale să se întoarcă. Ce moarte groaznică trebuie să fi fost – tot întunericul acela și nimic de respirat și groaza de a fi acolo jos singur și știind că ești condamnat. Era cu fața în jos, cu gura plină de pământ, spunea Bernard. Era ca și cum l-ar fi îngropat de viu. Ea se cutremură și adăugă cu amărăciune: șarja era perfect așezată însă. Au folosit-o în acea seară și am înțeles că a fost destul de reușită.

— E imposibil pentru cineva care nu a fost acolo să înțeleagă cum trebuie să îl fi afectat și îmi pare rău dacă sună naiv – dar nu prea văd de ce i

se părea asta un păcat pentru care trebuia să fie pedepsit. Vinovat pentru neputința de a ajuta, poate – dar nu răspunzător. Doar a fost un accident? Ce ar fi putut să mai facă?

— Da, a fost un accident, dar băiatul care a murit nu era doar un oarecare: era nepotul lui Bernard, Arthur, singurul copil al surorii sale, și Bernard îi promisese să aibă grijă de el. Asta e ridicol în sine, desigur – nu poți face promisiuni în război, nu merge așa –, dar tot a făcut asta și nu și-a iertat niciodată faptul că nu a fost capabil să își țină cuvântul, chiar dacă sora lui cu siguranță nu a dat vreodată vina pe el.

Pentru Penrose, o bucățică de puzzle căzu în sfârșit la locul său. Nu avea nicio idee cum l-ar aduce mai aproape de găsirea criminalului lui Aubrey, dar cumva știa că era important.

— Se întâmplă să aveți o fotografie cu ea? întrebă el.

— Cu Nora? Da, bineînțeles. Am una cu ea și cu Arthur, făcută nu cu mult înainte de moartea sa. Vreți să o vedeți?

— Da, vă rog, dacă nu vă deranjează.

Plecă numai pentru vreo două minute și la întoarcere îi aduse o fotografie mică într-o ramă simplă aurie. Băiatul din imagine avea, bănui el, cu puțin peste douăzeci de ani și zâmbea larg din spatele sticlei, chipeș în noua sa uniformă și cu o căldură în ochi care l-ar fi făcut atrăgător chiar dacă restul trăsăturilor sale ar fi fost mai puțin interesante. Cu un braț o ținea pe mama sa, care îl privea mândră, dar cu o temere ce avea să fie justificată mult prea curând. Avea fața din profil și era mai în vârstă aici decât atunci când o văzuse înainte, dar fără îndoială era aceeași femeie a cărei imagine se uita în jos din raftul din biroul lui Aubrey, femeia către care el își imagina că indicau baioneta și floarea. Fără să știe cu adevărat de ce, întrebă:

— Irișii – aici și în biroul lui Bernard – au vreo legătură cu sora lui?

Se uită la el, complet luată prin surprindere.

— Presupun că într-un fel da, cu toate că mă nedumerește cum de știți atâtea lucruri despre soțul meu.

Îl nedumerea și pe Penrose, cu toate că nu avea nicio intenție să vorbească despre scene – și erau, își dădea seama acum, foarte asemănătoare scenelor de teatru – care fuseseră create pentru el și în tren, și în biroul lui Aubrey. În realitate, aproape tot ce știa despre Aubrey se baza pe ce îi spusese criminalul, așa că, se întreba el, cine altcineva mai cunoștea atât de bine trecutul acestui om?

Prea politicoasă să îl chestioneze mai mult, Grace Aubrey continuă cu explicația:

— De fapt, irișii sunt mai legați de Arthur. Era un tânăr genial, să știți. Când s-a înrolat, mai avea doi ani până să își ia un titlu de inginer la Cambridge, dar ce îi plăcea cel mai mult era grădinăritul și practic își petrecea tot timpul în Grădina Botanică. Intenția lui a fost mereu să se întoarcă acolo după război. Îl aștepta o slujbă imediat după ce ar fi absolvit.

Penrose își amintea de grădini; o vizitase o dată sau de două ori în timpul zilelor de universitate și, cu toate că se afla la marginea orașului, la o distanță ușor de parcurs de la facultatea sa, peisajele sale contrastante ofereau privirii un nou univers seducător. Își dădu seama că el și nepotul lui Aubrey trebuie să fi fost la Cambridge în același timp.

— Arthur a moștenit dragostea pentru flori de la mama sa, cu toate că ea schița flori, nu era grădinar. A transformat grădina lor când era doar un băiat, și pe a vecinilor, apoi a câștigat bani făcând asta în timpul liber la universitate. Irisul era floarea sa preferată. După ce a murit, când Bernard s-a întors din război, avea douăzeci și unu de soiuri

plantate aici în grădină, una pentru fiecare an din viața lui Arthur. Parte din penitență cred, deși nu avea nevoie deloc de flori să-i amintească de el. Se ridică și merse la vaza de sub tablou. Bernard a ales specia care dă flori tot anul, așa că astfel am ajuns să mă atașez și eu de ele. Vedeți ce frumoase sunt de aproape.

I se alătură și înțelese la ce se referea. Florile pe care le credea un liliachiu uniform cu o pată de galben erau, de fapt, un amestec complex de tonuri și culori, fiecare ușor diferită de cealaltă.

— Știați că se presupune a fi floarea cavalerismului? întrebă ea. Trei petale – una pentru credință, una pentru înțelepciune, și alta pentru curaj. Bernard punea un iris pe cenotaful lui Arthur în fiecare săptămână, aproape negreșit. Voi face și eu la fel pentru amândoi – nu a mai rămas nimeni care să-și amintească. Nora a murit acum cinci ani – avea cancer –, iar tatăl lui Arthur era de mult mort când el s-a dus în Franța.

— Arthur avea o iubită?

Din câte știu nu. Sigur nu a fost nicio iubită la slujba de comemorare pe care ținut-o pentru el.

Crezând la început că nu va afla nimic de la Grace Aubrey, Penrose intuia acum că timpul petrecut îi dăduse indicii privind tot ce era mai semnificativ în caz. În încurcătură momentan despre conexiunea cu teatrul și cu Elspeth Simmons, se întoarse la o cale mai convențională de investigație.

— Pot avea numele avocatului soțului dumneavoastră, doamnă Aubrey? Va trebui să văd detaliile testamentului său.

— Este John Maudelyn de la Maudelyn & De Vere. Sunt în Lancaster Place, dar cred că pot să vă salvez niște timp. Dacă e un lucru pe care eu și Bernard îl discutam, sunt treburile noastre financiare. Părăsi camera, din nou pentru scurt timp. Asta e o copie a testamentului său, spuse ea, înmânându-i lui Penrose un plic mare de culoarea

fildeșului. Veți dori să verificați cu John, dar sigur nu îl veți găsi la serviciu într-o zi de duminică așa că între timp asta ar putea ajuta. M-aș mira dacă l-a schimbat fără să-mi spună, și aici nu e niciuna din acele revelații neașteptate care ușurează mult lucrurile pentru scriitorii de romane polițiste. Zâmbi amar. Sau pentru producătorii de teatru, în fond. Pe scurt, investițiile și acțiunile sale și o parte importantă din capital se duc la Joseph și la mine; niciunul din noi nu va avea vreodată nevoie de nimic, după cum vedeți.

— Și teatrele?

— Proprietatea cărămizilor și a mortarului se duce la Joseph, dar nu și vreo putere executivă în administrația lor. Asta îi revine lui John Terry, împreună cu o parte considerabilă din profituri. Sau, presupun, din pierderi, cu toate că ar trebui să fie foarte prost să risipească un capital la scara la care Aubrey l-a construit de-a lungul anilor. O sumă mică a fost lăsată Lydiei Beaumont; era buni prieteni, și el își putea întotdeauna închipui că este puțin îndrăgostit de ea fără să-i fie teamă că ar face ceva în privința asta – sunt sigură că știți la ce mă refer. Cea mai neobișnuită clauză îl privește pe Hedley White – știam că am văzut numele undeva. Pentru el este o slujbă – una bine plătită – la teatrele New și Wyndham pentru cât timp vrea sau, dacă alege să plece, va primi o sumă de bani care ar trebui să-l aranjeze pe viață.

Penrose îi mulțumi și îi întinse mâna, gata să o lase în pace, dar ea îl conduse pe hol, oprindu-se pe drum la ușa unei alte camere să-i arate o a doua vază cu flori.

— Nu fac parte exact din familia irișilor, dar mi-au plăcut atât de mult încât Bernard i-a plantat pentru mine. Ironic, nu-i așa? El se uită la florile de un cafeniu și verde catifelat fără să se înțeleagă la ce se referă. *Hermodactylus tuberosus,* inspectare. Sau, pentru noi, irisul văduvei. La ușă, îi oferi din nou mâna și îl privi grav. Voi putea să-i

văd corpul lui Bernard în curând? Poate nu ne-am iubit, dar mereu ne-am respectat și cu cât văd mai mult lumea, cu atât mai rar întâlnesc asta. Nu am intenția să nu mai fac asta doar pentru că a murit.

— Desigur. Voi trimite dimineața o mașină după dumneavoastră. La miezul zilei este bine? Ea încuviință, iar Penrose se opri la ușă. Am vorbit cu Bernard foarte puțin astă-seară – voiam să-l întreb despre Hedley White și Elspeth Simmons – și el a spus că voia și el să mă vadă în legătură cu ceva. Presupun că nu aveți idee despre ce era vorba?

Ea înclină din cap dezaprobator.

— Nu-mi pot imagina de ce ar fi vrut să vorbească cu poliția, dar pot înțelege ușor de ce v-ar alege pe dumneavoastră. Vă mulțumesc pentru curtoazie, inspectare, și pentru inteligența dumneavoastră. Le apreciez pe ambele și aș fi recunoscătoare dacă ați putea face un lucru pentru mine. Când îl găsiți pe cel care a făcut asta, așa cum am toată încrederea că veți face, mi-ar plăcea să vă asigurați că oricine a fost știe ce a făcut. Nu mă refer la aducerea în fața justiției în instanță – asta se întâmplă, bineînțeles, dar nu am nicio încredere în pedeapsa capitală. Moartea înseamnă diferite lucruri pentru oameni, și cred că Bernard avea dreptate când spunea că adeseori poate fi calea ușoară de scăpare. Dar, înainte să moară, mi-ar plăcea să vă convingeți că înțelege ce a răpit lumii acesteia. Era un om bun.

Penrose știa că nu era locul să judece ceea ce Grace Aubrey spusese despre relația pe care o avusese cu soțul său, dar nu se putu abține să nu se gândească la faptul că erau multe feluri de dragoste. Plecând, nu putea decide pentru cine îi părea mai rău: pentru omul care murise cu atâtea regrete; sau pentru femeia rămasă singură să facă față unei dureri pe care sincer nu se așteptase să o cunoască.

•

O plimbare prin Londra la primele ore ale dimineții nu ar fi fost modalitatea preferată de Josephine de a face față șocului crimei lui Aubrey, dar se trezi că nu prea avea de ales. Plecarea lui Archie fusese urmată de un interludiu supărător la Green Room, timp în care furia Martei lăsase loc unei supărări nuanțate de jenă, iar lucrurile nu au făcut decât să se înrăutățească și mai mult când Lydia se răsti la ea să se calmeze și să înceteze să o trateze ca pe un bibelou. Sugestia blândă a lui Josephine de a se duce acasă și de a se odihni puțin se izbise de un refuz categoric.

— Nu, voi două duceți-vă acasă dacă vreți, spuse Lydia, ridicându-se brusc, dar după ce am văzut în seara asta, intenționez să amân cât pot odihna – mai ales pe cea veșnică. Am nevoie să văd puțină viață, așa că mă duc la plimbare. Sunteți bine-venite să veniți sau ne vedem mai târziu.

Marta începu să protesteze, dar se gândi mai bine și îi aruncă lui Josephine o privire care implora solidaritate, așa că plecară împreună, acceptând un polițist ca însoțitor până la numărul 66 și apoi, imediat ce sergentul își întoarse spatele, luând-o în cealaltă direcție. „Dumnezeu să-l ajute dacă li s-ar întâmpla ceva rău, se gândi Josephine: mânia lui Archie ar fi necruțătoare.”

Noaptea era rece și jilavă, dar acum ploaia părea să se fi retras complet și aerul nu era deloc neplăcut. Toate semnele de benchetuială de sâmbătă dispăruseră de mult și, cum ocoleau Covent Garden și traversau Strandul pentru a se îndrepta către Villiers Street spre râu, cu greu se vedea vreun suflet. Era puțin după ora trei dimineața și oamenii obișnuiți – aceia cărora noaptea nu le fusese întreruptă de moarte – de mult se duseseră acasă să se culce, lăsând Londra în grija unei plebe foarte diferite. Dughenele de cafea – care apăreau de nicăieri odată ce puburile se închideau, scoțându-și resursele nocturne

strângând la baza podurilor și la colțurile de stradă – erau în plină activitate, un magnet pentru cei fără somn, singuri sau fugari; cu alte cuvinte, pentru oricine putea fi privit ca o rudă săracă a orașului pe lumină. Josephine și prietenele sale traversară Victoria Embankement și se îndreptară către dugheana îngrămădită pe treptele către Hungerford Bridge. Strălucirea slabă galbenă a interiorului său fu o distragere bine-venită de la întunecimea neînduplecată a râului, aroma înțepătoare a cârnaților și cafelei făcea tot posibilul să invite, însă Josephine se îndoia că afirmarea vieții la care râvnea Lydia putea fi găsită prin clientela de acolo. Un tânăr cuplu lua niște ceai și prăjituri la primele ore reci ale dimineții ca și cum ar fi fost ceva înrudit cu aventura, epilogul distracției lor de noapte, dar pentru toți ceilalți aventura părea să fi pălit de mult, ei fiind stinși ca niște chiștocuri de țigară ce stăteau îngrămădite pe o farfurioară pe mesele improvizate. Bărbați și câteva femei se gârboveau în umbre, cu mâinile adânc în buzunare și capul băgat între umeri, de nedeslușit, dar uniți, ca fantome ale aceleiași familii moarte.

— Să nu se spună vreodată că nu știu cum să-i arăt unei fete o distracție pe cinste, insista Lydia cu o sclipire a vechiului umor și merse fără tăgadă la tejghea, unde un bărbat și o femeie se holbau în stradă ca dintr-o lojă la teatru. În timp ce bărbatul era pur și simplu comun, femeia era artistic de neispititoare și lui Josephine i se părea că făcuse ceva efort să-și facă clienții mai veseli să se simtă ca acasă. Împingând trei căni de lichid cald către Lydia, verigheta sa – îngropată aproape fără urmă în moliciunea de vârstă mijlocie a degetelor sale – părea o expresie revelatoare a cât de mult renunțase la viață purtătoarea sa.

Lydia părea să îi citească gândurile lui Josephine.

— Dumnezeule, uitați-vă la noi toate, spuse ea, conducându-le către una dintre băncile care

mărgineau Embankment. Ce se întâmplă cu viața când Londra se satură de sine, mă întreb? Se așează, trăgând-o pe Marta lângă ea și ținând-o de mână. Îmi pare rău. Nu ești vinovată pentru nimic din toate astea. Mă ierți?

Primi un sărut în loc de răspuns, iar Josephine oftă, admițând imposibilitatea situației sale: să fie prinsă în mijlocul împăcării unui cuplu nu era cu mult mai puțin stânjenitor decât să medieze cearta. Totuși, criza se sfârșise, cel puțin pentru acum, cu toate că nu se întorsese încă prietenia degajată pe care o invidiase atât de mult la Lydia și Marta de acum câteva ore – chiar fusese numai cu câteva ore în urmă? Presupuse că asta era natural, având în vedere împrejurările, dar pariorul ager din ea prelungi mental cu puțin șansele ca relația lor să continue.

— E ciudat, știți, acum că mă gândesc la asta – cu toate că astă-seară a fost un șoc foarte mare să-l găsesc pe Bernie –, nu aș putea spune că este o surpriză că a sfârșit astfel.

Josephine era intrigată.

— De ce spui asta? Știu că teatrul poate fi dur, dar moartea violentă mie mi se pare puțin exagerată.

Lydia tăcu pentru un moment, încercând să precizeze de ce simțea astfel.

— Asta poate suna melodramatic, dar părea mereu să trăiască într-o lume mai întunecată decât noi, ceilalți – ceva mai sinistră decât 0harababura veche și tristă în care majoritatea dintre noi acceptă să trăiască. Îmi amintesc că ne-am îmbătat într-o noapte din timpul unui sezon deosebit de îngrozitor al lui *Dream*[30]. Era Ajunul Crăciunului și soția lui se dusese să-l viziteze pe fiul lor la Cirencester, iar lui Bernie nu-i plăcea ideea de a petrece Crăciunul singur, așa că am stat în biroul lui și ne-am făcut turtă cu cele mai bune scotchuri ale sale. Goli cana, uitându-se în gol spre râu. Nu e cea mai veselă băutură chiar și în cele mai bune

perioade, continuă ea, și se apropia comemorarea morții fratelui meu, și în curând am ajuns să vorbim despre război. M-a surprins atitudinea lui despre toată treaba cu războiul.

— În ce sens?

— Păi, mereu m-am gândit la el ca la un pașnic, un soldat fără tragere de inimă dacă vreți, dar era de neclintit în opinia că războiul era un instinct natural. Parcă îl aud și acum spunând asta, cu acel avânt grozav în glas pe care îl avea când spunea ceva din inimă – că tranșeele atrăgeau acele instincte criminale care moțăiau aproape de suprafață și că războiul doar a zdrobit această armură fragilă pe care toți o credeam atât de tare. Până atunci, credeam că războiul era o perioadă pentru el așa cum fusese pentru noi toți – tragic, de neuitat, dar ceva de lăsat în urmă. În acea noapte, mi-am dat seama că îl purtase cu el în tot acest timp. Toate culoarea și veselia și tot simulacrul pe care le făcea să fie atât de reale pentru noi ceilalți – nu îl convinseseră niciodată pe Bernie.

În secret, Josephine nu era sigură pe câți oameni chiar convinsese. Lydia își trăia rolurile din toată inima – una dintre marele bucurii de a o vedea pe scenă –, dar ar fi fost prima care să recunoască faptul că uneori găsea liniștitor să continue reprezentația în viața de zi cu zi. Ca și Aubrey, lui Josephine îi era greu să ignore contradicțiile dintre simțul său personal al dreptății și lipsa de personalitate pe care războiul o cerea: într-o zi, dacă un englez ucidea un neamț era spânzurat, în ziua următoare era declarat patriot, și își amintea cât de supărată fusese să-și vadă prietenii și vecinii, chiar familia, scrutând ziarele după știri despre vreun măcel al inamicului cu privirea plină de speranță, mânați de frică pentru cei dragi. Atunci nu avea încă douăzeci de ani, dar, pe măsură ce anii treceau, simțea că repulsia nu avea nimic de-a face cu vârsta: acum, cu discuția despre concentrarea de trupe naziste și temerile despre

puterea aviatică a Marii Britanii, o altă furtună se aduna și, la treizeci și șapte de ani, neliniștea oamenilor de ambele părți avea mai multe fațete ca niciodată. Dacă războiul izbucnea din nou, știa că ar urma niște ani grei pentru cei care gândeau ca și ea.

— Pot să înțeleg ce voia să spună Bernard, zise ea. Jack era în Londra în momentul declarației și mi-a scris despre asta. Jack a fost iubitul meu. Explică ea, dându-și seama că nu era niciun motiv pentru care Marta să știe ceva despre trecutul ei. A fost ucis la Somme. Dar spunea că mulțimile din oraș erau unite ca o bandă de hoți, toate instinctele de ură și prejudecată aveau frâu liber și nimeni nu le punea la îndoială. Era ca și cum toată lumea revenise la o violență înnăscută, debarasându-se de toată rațiunea și îndurarea.

— Nu știam că ai pierdut pe cineva, spuse Marta.

— Nu am pierdut noi toți pe câte cineva? ripostă ea repede, apoi își aminti că vorbea cu o prietenă și lăsă deoparte prozaismul tăios pe care îl folosea de obicei pentru a răspunde la compătimire. Avea pregătire medicală și a fost împușcat în spate când încerca să ajute un alt soldat – un englez, cu toate că sunt sigură că ar fi făcut același lucru dacă dădea peste un neamț singur și având nevoie de ajutor. I-a fost foarte greu să împace pacifismul său cu rolul ce i-a fost dat. Era unul dintre lucrurile pe care le iubeam la el. De fapt, mi-am bazat mult din personajul lui Richard pe Jack. Zâmbi, amintindu-și comentariile de mai devreme ale Martei despre *Regina Scoțienilor.* Și desigur că l-am *iubit,* de aceea probabil și Richard este atât de convingător în ochii publicului. Marta primi binevoitor remarca, iar Josephine se întoarse către Lydia. Nu văd totuși de ce un suflet întunecat îl face pe Bernard un candidat pentru crimă.

— Nu e numai asta. Este ceva mult mai personal ce mi-a spus în seara aceea. Nu continuă imediat,

dar acum nu simțul cronometrării în fața unui public o făcea să ezite. M-a făcut să promit că nu voi menționa asta nimănui niciodată, dar presupun că nu mai contează acum. Nepotul său a murit într-un accident la jumătatea războiului, dar Bernard era convins că a fost omorât și că unul dintre colegii lui îl omorâse din dușmănie.

— Dar de ce? întrebă Josephine îngrozită.

— Nu a zis nimic mai mult. Era un secret pe care l-a purtat cu sine în tot acest timp și cred că a regretat că mi-a spus de cum a deschis gura. Dar Bernard era acolo când s-a întâmplat, deci trebuie să fi avut motivele lui pentru a bănui ticăloșia.

— De ce nu s-a dus pur și simplu la autorități? întrebă Josephine, foarte sceptică. Chiar și în război, există legi și modalități de a face dreptate.

— Am avut impresia că nu avea nicio dovadă – ori asta, ori voia să se descurce singur.

— Trebuia să-i spui asta lui Archie mai devreme, să știi. Dacă Bernard Aubrey umbla jurând răzbunare pentru o crimă de douăzeci și unu de ani, nu mă mir că cineva îl voia adus la tăcere.

— Nu a fost chiar așa. Bernard știa cum să-și țină gura.

— Cum poți fi așa de sigură? E mort, Lydia, și nu are niciun rost să-i iei apărarea acum. Dacă tu nu îi spui lui Archie, îi spun eu, dar, oricum, trebuie să știe.

— OK, OK, dar sunt diferite moduri de a regla lucrurile, să știi. Nu sunt sigură că Bernard avea intenția de a se răzbuna. Cred că unul dintre motivele pentru care a fost atât de blând cu Hedley a fost ca să compenseze într-un fel pentru ce s-a întâmplat cu nepotul său. Hedley are cam aceeași vârstă, și cred că Bernard a vrut să îi ofere un început în viață, să aibă grijă de el.

Poate, se gândi Josephine, amintindu-și cât de devastat fusese Aubrey în foaier mai devreme în acea seară când ea îi explicase că prietena lui Hedley fusese omorâtă; simțise doar compasiune

pentru durerea unui tânăr prieten sau era vorba de mai mult? Se întrebă dacă Archie făcuse vreun progres în găsirea unei legături între cele două crime. Se putea oare gândi la ceva din ce îi spusese Elspeth care ar putea-o lega de Aubrey sau de ceea ce se presupune că i s-a întâmplat nepotului său? Sau la ceva ce îi putea da lui Hedley White un motiv să-i urască pe amândoi?

— Mă întreb unde e Hedley, zise Lydia ca și cum i-ar citi gândurile. Trebuie să fi fost zdruncinat de ceea ce s-a întâmplat, și nici măcar nu mă aștept să fi aflat deja despre Bernie. La asta m-am referit când am spus că moartea lui Bernie nu este o surpriză; nu te aștepți ca oameni ca iubita lui Hedley să fie omorâți, nu cu toată tinerețea și inocența – de ce ar vrea cineva asta? Dar Bernie era diferit – mereu aveai senzația că înțelegea violența, chiar dacă nu îi era caracteristică.

— Trebuie să spun, nu l-aș fi vrut ca dușman, recunoscu Josephine. Fără sprijinul lui, cred că m-aș fi descurcat mult mai greu cu acuzațiile lui Elliott Vintner. M-a susținut în acel proces cu loialitatea și hotărârea lui – și asta a fost profesional, nu personal. Îmi închipui cât de necruțător putea fi dacă ceva chiar ar fi contat pentru el, dacă era o chestiune de viață și de moarte.

Marta, care nu îl cunoscuse pe Aubrey, luase parte puțin la conversație, dar acum părea bucuroasă să aibă șansa să vorbească despre altceva decât despre crimă.

— Trebuie să fi fost o perioadă grea pentru tine – după tot acel succes, să fii acuzată de furtul poveștii altcuiva. Îmi amintesc că am citit *The White Heart* cu secole în urmă – am lucrat puțin într-un spital după război și unul dintre pacienți a cerut să îi fie citită cu voce tare. Mi-a plăcut, dar îmi amintesc că eram foarte dezamăgită de cărțile pe care Vintner le-a scris mai târziu; poate doar făcusem progrese.

— Nu, ai dreptate, a fost ceva deosebit și niciodată nu i-am pus la îndoială meritele – ci numai acuzația că m-aș fi bizuit pe ele. Dar nu a putut repeta succesul primului său roman, indiferent cât de mult a încercat – restul au fost toate eșecuri.

— Deci a crezut că mai degrabă va lua bani de la tine?

— Da, și poate ar fi reușit dacă nu ar fi fost Bernard, un avocat costisitor și un judecător care a spus că, dacă e de plătit vreo datorie, Vintner ar trebui mai întâi să-și regleze conturile cu Shakespeare. Bineînțeles, s-a dovedit că judecătorul văzuse piesa de cinci ori și era un mare fan. Îl și văd pe Bernard tratându-l cu o a șasea reprezentație din partea casei după asta.

— Cu siguranță nu puteai nega generozitatea lui Aubrey, fu de acord Lydia. Știați că toți banii pe care i-a făcut din *Richard de Bordeaux* s-au dus la familiile celor ce au murit în război?

— Cum, vrei să spui că nu a făcut un ban din asta pentru el? întrebă Marta, stupefiată.

— Niciunul. A spus că pacifismul piesei i-a atins o coardă sensibilă și a vrut să onoreze asta. Chiar a fost un om remarcabil. Lui îi datorez cariera. Și Josephine la fel, într-un sens. Îmi doresc doar să-i fi putut mulțumi.

— Cel mai bun mod de a face asta acum este să-l ajuți pe Archie la prinderea criminalului, spuse Josephine ferm. Spune-i ce tocmai ne-ai zis nouă sau, cel puțin, lasă-mă pe mine să-i spun. Cum Lydia părea nesigură, ea adăugă: Ți-a trecut prin minte că faptul de a ști ceva despre secretul lui Aubrey te-ar putea pune și pe tine în pericol?

În mod clar asta nu se întâmplase.

— Bine, cedă ea până la urmă. Vorbește tu cu Archie, Josephine. Dacă are vreo întrebare, mă va găsi negreșit, dar ți-am spus tot ce știu. Mă întreb acum ce se va întâmpla cu teatrele lui Bernie. Pare lipsit de respect să spun asta așa devreme, dar,

dacă *Regina Scoțienilor* pică, va trebui să găsesc altă rațiune care să mă trezească dimineața. Nimic nu ar compensa un viitor fără serviciu. Ce mai rămâne? Mai degrabă m-aș așeza jos și aș muri.

Josephine văzu jignirea în ochii Martei și se minună că Lydia s-ar preocupa de grijile unui om pe moarte când tocmai distrusese speranțele iubitei sale că ar putea avea o viață împreună. În liniștea care urmă, ea urmări cum femeia de la cafenea ieși din spatele tejghelei, adunând monede de sub farfurii și curățând rămășițe de cârnat uscat și chiștocuri de țigară de pe trotuar, și fu brusc copleșită de depresie față ușurința cu care – prin neatenție sau cruzime – speranța poate fi călcată în picioare și distrusă. Nu o ajută deloc să trebuiască să se uite cum Marta încerca să-și revină după palma primită și să continue ca înainte.

— Știi, cu tot ce s-a întâmplat astă-seară am uitat complet să-ți mulțumesc pentru floarea pe care mi-ai lăsat-o la intrarea actorilor, spuse ea, mângâindu-i cu afecțiune obrazul Lydiei. Ar trebui să fie invers, dar nu mă plâng. Acele petale verzi și cafenii sunt extraordinare – aproape ca o catifea.

Se ridică, iar lui Josephine i se înmuiară și mai mult picioarele: nu spuse nimic, dar își putea da seama din expresia năucită a Lydiei că, oricât de minunată fusese floarea, nu ea o lăsase pentru Marta.

•

— Ești bine?

Vocea lui Archie era serioasă și îngrijorată, iar Josephine simți o mustrare de conștiință pentru că nu se gândise că bineînțeles el își va face griji la primirea mesajului lăsat pentru el la Yard de a o suna cât mai curând. Îl liniști, apoi relată scurt, dar detaliat conversația sa cu Lydia.

— Dacă este adevărat că nepotul lui Aubrey a fost ucis, ar fi greu de imaginat o crimă mai îngrozitoare, spuse el, și îi povesti despre băiat și cum murise. Ar fi fost destul de ușor de aranjat

totuși. Presupun că nu a fost nicio sugestie că Aubrey a crezut că el ar fi putut fi vizat să fie ucis, și nu nepotul său?

— Nu, nimic de genul ăsta, și nu a fost vreo indicație despre cine l-ar fi vrut pe nepot mort și de ce. Aparent, Bernard a regretat oricum că a spus ceva și a refuzat să explice. A fost acum aproape douăzeci de ani totuși – chiar crezi că morțile sunt legate una de alta?

— Știu că sunt, dar până acum nu am putut vedea cum una a dus la cealaltă. Aubrey a jucat un joc periculos dacă a căutat răzbunare, și trebuie să fi fost un motiv de ce a luat atât de mult să se ajungă la ceva.

— Cum ai știut că era o legătură?

Sigur pe discreția lui Josephine, Archie repetă ceea ce îi spusese Grace Aubrey despre semnificația florii găsite lângă cadavrul lui Aubrey. Se pare că irisul reprezintă cavalerismul.

— Da, cred că știam asta. „O sabie pentru frunza sa și un crin pentru inima sa” – nu îmi amintesc unde am citit asta, dar m-a captat ca o descriere interesantă. Era probabil într-una dintre scrisorile pe care le-am primit după premierea la *Richard:* aparent, am greșit să-i dau înainte cu crinii; pentru scriitorii medievali, *fleur-de-lis* a însemnat mereu irisul, și mulți oameni au scris politicos să-mi spună.

Archie și-a amintit biletul din vagonul de tren: „Crinii sunt mai la modă”. O referință, probabil, la greșeli din trecut, la lucruri incorect numite – la o adopție care nu trebuia să aibă loc niciodată?

— Archie? Mai ești acolo?

— Scuze, da. Tocmai mă gândeam la Elspeth Simmons.

— A fost o floare găsită și lângă cadavrul ei?

— Da, tot un iris. Mi-a trecut prin minte că ar fi putut fi copilul lui Aubrey, dar Grace Aubrey m-a convins că era improbabil. Totuși, poate moartea lui Elspeth a fost catalizatorul pentru a lui.

Probabil atunci când ea a murit a luat cu sine motivul a aproape douăzeci de ani de tăcere. Întrebarea este – tăcerea cui? Sper ca Alice Simmons să ne poată ajuta aici. Betty a telefonat mai devreme să spună că erau gata să părăsească Berwick – Alice voia să vină imediat să fie aproape de Elspeth așa că ar trebui să fie aici în câteva ore.

— Poate Arthur a făcut un copil înainte de a muri, sugeră Josephine. Elspeth ar fi putut fi astfel înrudită cu Aubrey.

— Da, ar fi putut, fu el de acord. Încă o dată, Grace a pretins că nu știe de o iubită, dar ei ar fi putut păstra ascunsă relația. Și, dacă fata rămăsese însărcinată în afara căsătoriei, nu e de așteptat să se fălească cu nelegitimitatea la o slujbă memorială. Oftă din greu. Sunt atâtea schimbări, dar ce mi-ai spus astă-seară ajută enorm. Unde este acum Lydia, că veni vorba?

— S-a dus acasă cu Marta. Au chemat o mașină să le ducă, așa cum ai indicat, adăugă ea, cu nicio intenție să recunoască deschis că revelațiile Lydiei avuseseră loc într-o companie mai dubioasă decât în siguranța numărului 66. Cred că au niște lucruri pe care trebuie să le rezolve – lucruri personale, nimic de-a face cu asta – și amândouă arătau afectate.

— Și tu trebuie să fii. Ar trebui să te duci să te culci.

— Știu. Îmi închipui că nu are vreun rost să-ți spun și ție să te odihnești puțin? Nu poți continua așa la nesfârșit.

— Să văd ce pot face, promise el, și o să vorbesc cu tine mâine – bine, azi mai târziu. Nu pot spune când pentru că Dumnezeu știe ce se va mai întâmpla, dar o să încerc să găsesc timp să vin să te văd. Și, Josephine?

— Nu-ți face griji, Archie, o să am, spuse ea, anticipând instrucțiunile lui să aibă grijă.

În timp ce Archie spunea noapte bună, Fallowfield băgă capul pe ușă.

— Domnișoara McCracken e jos, domnule. E mai în vârstă decât mă așteptam —e ciudat, mereu m-am gândit la teatru ca fiind plin de tinere drăguțe, dar ea nu e nicio tinerică și mă îndoiesc că a fost vreodată drăguță. Teribilă femeie, dar presupun că trebuie să fie ca să scrie acele scrisori. Și nu s-a oprit din vorbă din clipa în care i-am bătut la ușă până în clipa în care am adus-o în camera de interviu.

— Ceva interesant?

— În general, răutăți despre cei cu care a lucrat – despre toți cu excepția lui Terry. El pare să-i împărtășească stima despre propria persoană. Dar vorbe foarte murdare cu privire la domnișoara Tey și niciun cuvânt de bine despre Bernard Aubrey.

— Însă niciun semn că știa deja că era mort?

— Nu, dar nu e deloc proastă. Nu s-ar da de gol.

— Cred că o vom lăsa să aștepte puțin: ospitalitatea noastră ar putea să o calmeze și, oricum, vreau să te pun la curent cu noutățile.

Fallowfield ascultă cu atenție ceea ce avea Penrose de spus, apoi adăugă propriile vești.

— Încă nimic nou despre White, domnule, dar Seddon a trecut prin lista de numere de pe sugativa lui Aubrey. Majoritatea nu sunt foarte interesante – firme cu care te-ai aștepta să aibă de-a face în teatru dar unul este numărul pentru Somerset House și un altul e un număr privat din sud. Nu răspunde nimeni, dar i-am spus lui Seddon să mai încerce.

— Somerset House e interesant, zise Penrose. Mă întreb ce căuta Aubrey pe acolo?

— Nu știu încă, domnule, dar încercăm să dăm de urma unui număr de acasă al cuiva care lucrează acolo. Dacă nu, va fi primul lucru luni dimineața cel mai târziu.

— Bine lucrat, Bill, mulțumesc, spuse Penrose. Lucrul de care avea nevoie acum era o voce care

să deschidă poarta trecutului, cineva care să îl ajute să înlăture bariera pe care timpul o adusese între el și cea dintâi crimă îngrozitoare. Era sigur că de acolo ar urma răspunsurile cele mai prompte și aștepta mai nerăbdător ca niciodată să o întâlnească pe Alice Simmons.

Capitolul 12

Primele ore ale dimineții de duminică nu-i aduseră lui Hedley White decât disperare. Noaptea trecută, îmbărbătat de începuturile unui plan și niște bani de buzunar pentru a-l pune în aplicare, aproape se convinsese singur că a fugi este o soluție plauzibilă; poate dacă ar fi lăsat Londra în urmă ar putea și să scape de durerea morții lui Elspeth, chiar dacă nu de realitatea ei. S-ar duce la una dintre gări – nu King's Cross, nu ar putea suporta și oricum ar fi plin de polițiști – și ar cumpăra un bilet să-l ducă tot mai departe de oraș pe cât își putea permite. Ar alege un oraș cu un nume care să-i placă, poate undeva pe coastă, unde și-ar putea păstra capul jos, ar munci din greu și ar lua-o de la început.

Dar cum lumina zilei aducea înapoi viața în Gara Paddington, lucrurile arătau foarte diferit. Hedley stătea lângă monumentul celor din personalul căilor ferate care căzuseră în timpul războiului, pipernicit lângă statuia unui soldat și invidios pe mantaua imensă în care acesta era acoperit. Dar nu frigul sau ploaia îi măcinaseră hotărârea, ci singurătatea care îl istovise. Toată viața, Hedley știuse cum e să fii înconjurat de oameni: o familie mare și unită, o lume haotică, dar agreabilă a teatrului și, cel mai recent, cunoscând miracolul intim al dragostei; acum, privind în gol spre linia lungă a peroanelor, fiecare ducând la o versiune diferită a acelei a doua șanse pe care o dorise cu înfocare, izolarea adusă de o asemenea viață îi venea de hac cu o realitate necruțătoare. Dacă Elspeth ar fi cu el, ar fi mai puternic; ea întotdeauna aducea ce e mai bun din el și el ar ști pentru amândoi ce să facă. Se uită din nou la amicul său de bronz, care nu ținea o armă, ci o scrisoare de acasă, și-l închipui atât de absorbit în acest memento al tandreței uitând de

tranșee. Asta era noblețea, se gândi, iar absența lui Elspeth se întoarse din nou să-i râdă în față. Pe cine încerca să păcălească? Cine era acest protector hotărât și curajos pe care imaginația sa îl evocase atât de iute? Elspeth era moartă și el nu era niciun erou.

Casa de bilete se deschisese deja și Hedley se așeză la coadă, sperând că asta îl va face să ia o decizie.

— Încotro? se răsti casierul când îi veni rândul și bătu o riglă pe ghișeu.

În timp ce Hedley ezita, apăru un polițist. Era doar un sticlete într-o tură devreme, așteptând cu nerăbdare prima sa băutură caldă pe ziua respectivă, dar Hedley – care fusese crescut să creadă în puterea autorității – a văzut asta ca pe un semn. Își aminti de o carte pe care o citise recent. Când o cunoscuse pe Elspeth și descoperise dragostea ei pentru *Richard de Bordeaux,* împrumutase de la bibliotecă vreo două romane ale lui Josephine Tey ca să o impresioneze. Nu putea să-și amintească titlurile, dar una care îi plăcuse în mod deosebit era un roman polițist ce implica urmărirea și prinderea inevitabilă a unui criminal suspectat. Retrăind-o acum și trezindu-se în partea nepotrivită a poveștii, știa fără îndoială că o viață de fugar nu era pentru el. Părăsi coada în grabă. La ce Dumnezeu se gândise? Nu-și putea petrece restul zilelor făcându-se mic printre umbre, temându-se să-și arate fața, indiferent în câte necazuri se alia. Hotărât acum, Hedley merse repede la cel mai apropiat telefon public și sună singura persoană la care se putea gândi fără să-i fie frică.

Lydiei îi luă ceva timp să răspundă și, atunci când o făcu, avea o voce foarte somnoroasă.

— Îmi pare rău să te trezesc așa devreme într-o duminică, spuse el, dar nu am știut pe cine altcineva să sun.

— Hedley? Unde Dumnezeu ești? Ești bine?

Explică, iar ea ascultă cu răbdare. Când vorbi din nou, toate urmele somnului dispăruseră și tonul vocii sale era cald, dar hotărât.

— Trebuie să te duci la poliție, dragule. Nu ai făcut nimic rău, dar dacă fugi vor avea ceva împotriva ta; dacă te duci acum, nu ai de ce să temi. Când el nu vorbi imediat, Lydia continuă liniștitor: Inspectorul Penrose este un om drept, Hedley, și va fi de partea ta cât timp ești cinstit cu el. Vrei să-l găsească pe cel care a ucis-o pe Elspeth, nu?

Băiatul își putea da seama din claritatea bruscă a vocii sale că ea știa că era o slabă încercare, dar ea intuise bine că nimic nu l-ar face să vadă realitatea mai repede,

— Ai dreptate și sună stupid, dar pur și simplu nu pot face față să trebuiască să intru într-o secție de poliție, spuse el. Știu că am făcut mai rău să aștept până acum. Poți tu vorbi cu domnul Penrose pentru mine? Să-i spui că sunt aici?

Era liniște pe linie, și Hedley aștepta răspunsul Lydiei:

— Uite, o să vorbesc cu el acum pentru tine, dar cred că e mai bine să te întorci acasă și el să te găsească acolo. Probabil, vei găsi un polițist așteptând la ușa ta, tu doar explică-i ce se întâmplă. Nu vrei să aibă toată asta loc în mijlocul gării Paddington.

Citind printre rânduri, Hedley își dădu seama că ea se străduia să-l ferească de situații jenante fără să spună asta cu toată gura și aprecie eforturile ei, bănuind totodată că întâlnirea cu inspectorul Penrose îi va da bătăi de cap. Totuși, luase decizia și nu ar da înapoi acum.

— Mulțumesc că ai încredere în mine, zise el.

— Nu fi prostuț, Hedley, desigur că am încredere în tine. Mă bucur că m-ai sunat și vreau să mă anunți imediat dacă ai nevoie de mine. Va fi bine, cu siguranță. Sunt convinsă că poliția va rezolva lucrurile. Și, Hedley?

— Da?

— Îmi pare sincer rău de Elspeth. Știu cât de mult v-ați iubit.

Hedley puse receptorul la loc fără să vorbească și se îndreptă către metrou, înăbușindu-și lacrimile. Avea încredere în Lydia și știa că sfatul său era rezonabil, dar înainte trebuia să facă altceva.

•

Penrose nu era disponibil, așa că Lydia îi lăsă un mesaj urgent pe birou prin sergent și se urcă înapoi în pat, tremurând în timp ce își dădea jos halatul.

— Nu i-ai spus lui Hedley despre moartea lui Aubrey, zise Marta, punându-și brațele în jurul ei.

— Nu, spuse Lydia. Pur și simplu nu am putut. Mi-a fost teamă că aș putea să-mi dau seama din vocea lui că știa deja.

•

Rafe Swinburne conduse peste râu și apoi pe Blackfriars Road, profitând de strada largă, dreaptă și de dimineața liniștită de duminică pentru a ajunge la o viteză mulțumitoare rar posibilă în oraș. Trecu de intrările în Stanford Street și pe Cut, înainte de a o lua la dreapta în păienjenișul de străduțe din spatele gării Waterloo, și fu încântat să vadă că nu era nicio mașină în zona unde își parca mereu motocicleta – aproape de locul unde stătea cu chirie, unde o putea supraveghea. Opri motorul, ușurat că era acasă și că era singur: diversiunile nocturne își cereau birul, cu toate că mai degrabă zâmbitul îl obosea decât sexul. Poate ar fi trebuit să își fi luat seara liberă: până la urmă trebuia să fie o zi de odihnă.

Luă cheile din contact și traversă Chaplin Close luând-o spre vechea casă cu trei etaje în care el și Hedley împărțeau un apartament. Era sărăcăcios, dar mai ieftin decât locuințele de pe cealaltă parte a râului și, cu bicicleta sau cu metroul, West Endul era numai la câteva minute depărtare. Dacă totul mergea bine, nu va trece mult până își va putea permite ceva mai bun, dar între timp i se potrivea

perfect. Pe stradă era liniște și, din Waterloo Road putea auzi clopotele de la St. John. Trebuie să fie aproximativ ora nouă, se gândi el. Cu puțin noroc, Hedley ar fi încă în pat și ar putea să se bucure liniștit de o ceașcă de cafea înainte să doarmă și el puțin.

Mai avea de trecut pe lângă vreo două, trei uși până acasă când auzi pe cineva strigându-l pe nume din cealaltă parte a străzii. Cercetând cu privirea, fu uluit să-l vadă pe colegul său de cameră pândind din umbră lângă o măcelărie. Hedley îi făcea semne disperate și ar fi fost greu de văzut o imagine mai totală a nenorocirii umane.

— Doamne, Dumnezeule, arăți groaznic, zise Swinburne, traversând către el. Ce naiba faci aici?

— Te aștept pe tine. Știam că te vei întoarce curând și am ceva să-ți cer înainte să mă predau.

— Hedley, despre ce vorbești? Unde să te predai?

— La poliție. Pesemne sunt așteptat acasă, îmi închipui – d-asta a trebuit să te prind aici mai întâi. Cum Swinburne se uita tulburat peste umăr, Hedley explică: E vorba de Elspeth. Ea a fost fata omorâtă în tren și ei cred că eu am făcut asta.

— La naiba, prietene, asta e îngrozitor. Sunt aici acum, spui?

— Probabil. Lydia a spus că ar fi.

— Ai vorbit cu ea despre asta?

— A trebuit. Nu am știut ce altceva să fac. Mi-a spus să mă predau și să am încredere că vor fi corecți.

Swinburne părea sceptic.

— Fără îndoială că are intenții bune, Hedley, dar ești sigur că vrei să faci asta? Nu mai degrabă te-ai menține invizibil o vreme până îl prind pe nenorocitul care a comis crima?

— Nu cred că aș suporta asta. Oricum, cu cât mai mult își pierd timpul după mine, e mai puțin probabil să-l prindă pe făptaș. Și nu pot să îndur gândul că ar putea scăpa, Rafe – nimic nu ar fi mai

rău decât asta. Swinburne aşteptă cât se adună Hedley. Aş vrea să faci ceva pentru mine, totuşi. Am nevoie de un alibi pentru vineri seara înainte de spectacol. Ziarele spun că s-a întâmplat la începutul serii, deci trebuie să fi fost înainte ca eu să fi ajuns la teatru. Nu am ucis-o, dar nu m-ar crede niciodată, deci ai spune că am fost cu tine?

Era un risc, se gândi Swinburne; nu voia să se bage în bucluc.

— Aubrey s-ar pune chezaş pentru tine, spuse el. El ar şti că nu se poate ca tu să fi făcut asta.

Hedley se uită în jos.

— Nu pot să-l rog, nu acum. Oricum, nu cred că ar face-o.

— Bine, atunci. Nu văd niciun motiv să nu spun că am mers să bem ceva împreună. Dar nu la Salisbury – cineva ar putea contrazice asta. Avem nevoie de un loc mai anonim. Ce zici de Duncannon? E mereu aglomerat vinerea, deci nimeni nu ar putea jura că nu am fost acolo. Ne-am dus acolo împreună şi am ajuns pe la ora şase. E destul de devreme?

Hedley ridică din umeri.

— Cred.

— OK. Am stat sus şi am băut bere – câte două halbe – până când a venit timpul să mergem la teatru, şi apoi am mers împreună până la intrarea actorilor. Aş spune că am ajuns acolo cam la o oră înainte de reprezentaţie, ce zici?

— Poate cineva să aducă dovezi că minţim?

— Mă îndoiesc. De fapt am fost cu o fată, dar nu a fost prea vrednică de ţinut minte, deci dacă eu nu îmi pot aminti numele ei, nu prea sunt şanse ca altcineva să îi ia urma. Din fericire, a fost de uşor de descotorosit. Se uită la chipul îngrijorat al lui Hedley şi se întrebă dacă era potrivit să întrebe; în sfârşit, nu putu să nu întrebe, dar încercă să fie cât mai degajat. Ce făceai cu adevărat, că veni vorba?

Hedley ezită, apoi păru să se decidă că datorează o explicaţie în schimbul serviciului.

— Cântam, zise el, dând probabil singurul răspuns care nu i-ar fi trecut vreodată prin minte lui Swinburne. Elspeth voia o păpușă din aceea de la piesă, dar nu puteam să-mi permit una. M-am gândit că, dacă aș face o rundă rapidă la intrările către orchestră, întreținând puțin oamenii de la cozi la fiecare dintre ele, aș putea face destui bani să-i iau un cadou.

Swinburne ridică cinic o sprânceană.

— Înțeleg de ce vrei un alibi, spuse el, apoi scurtă discuția văzând că Hedley începea să protesteze. Bine, bine – este destul de greu de crezut ca să fie adevărat. Voi interveni pentru tine și probabil ai dreptate să presupui că poliția nu ar face efortul să ia urma unor cozi de teatru să arate că ești nevinovat. Puse o mână pe umărul lui Hedley. Nu-ți face griji. Te poți baza pe mine.

— Atunci mai faci un lucru pentru mine? Scoase din geanta pe care o avea o păpușă. Am făcut rost de bani, zise el, dându-i-o lui Swinburne. De fapt, m-am descurcat mai bine decât aș fi sperat. Am cumpărat asta în pauză să i-o dau lui Elspeth în seara în care ne-am fi văzut. I-o duci tu unchiului ei pentru mine? Tot mi-ar plăcea să o aibă, și ei trebuie să știe unde au dus-o. Ți-am scris adresa – e în Hammersmith, dar nu-ți va lua mult duminica. Și îi spui tu că îmi pare rău?

Swinburne se uită la păpușa din mâinile sale, ușurat că are ceva să-l distragă de la ardoarea jalei lui Hedley. Era personajul feminin al piesei, Regina, și de fapt mai mult o marionetă decât o păpușă. Manechinul, care purta o rochie și o bonetă de un verde aprins, era destul de pliabil pentru a fi aranjat și el îi ridică brațul stâng, examinând sticla colorată de pe verighetă și de pe gulerul rochiei. Întotdeauna gândise că era ceva respingător la păpușile de orice fel și aceasta era neverosimil de realistă. O imagine a ei în strânsoarea mâinilor fetei moarte îi răsări fără voie în minte și se cutremură, sperând că Hedley nu va

observa groaza trezită de acest cadou post-mortem pentru Elspeth.

— O voi face acum, spuse el repede, dorind să-și ia greutatea de pe umeri și amintindu-și ce îl aștepta pe Hedley acasă. Cel puțin era o scuză bună să nu fie în drum, se gândi: cu siguranță, nu avea nicio dorință să nimerească la mijloc între poliție și suspectul principal.

•

Luminile se stinseseră una după alta pe măsură ce locuitorii de pe Verbena Gardens se culcaseră și acum, câteva ore mai târziu, Frank Simmons le urmărea aprinzându-se în ordine inversă aproape perfectă. Noaptea trecuse chiar mai încet decât se temuse; nu o dată se ridicase de la locul său de la fereastră să verifice dacă ceasul de pe partea lui Betty de pat încă funcționa; de fiecare dată, cum îl ridica și îl ținea la ureche, ticăitul ușor confirma că timpul era hotărât să meargă mai departe, chiar dacă habar nu avea cum să îl urmeze.

Nu încercase să doarmă, știind că somnul ar fi imposibil când Betty nu era acolo cu el, șovăind să deranjeze cuvertura aranjată pe care ea o întindea în fiecare dimineață. De cum sunase să spună că ea și Alice plecau din Berwick, își întorsese scaunul în direcția în care strada se întâlnea cu șoseaua principală; știa că va trece un secol până vor veni, dar numai faptul de a se uita după mașină părea să le aducă mai aproape. Se va simți mai în siguranță când Betty va fi din nou acasă. Polițistul fusese amabil, dar el știa ce trebuie să gândească în particular și se îngrozea ori de câte ori își amintea expresia de pe chipul lui Josephine Tey când se întorsese spre el la teatru. Nimeni nu se mai uitase la el cu frică până acum, și nu își imaginase niciodată că cineva ar avea vreun motiv, dar seara de vineri schimbase acest lucru.

Încerca să nu se gândească prea mult la Elspeth, cu toate că asta în sine părea o trădare. Fusese norocos să o cunoască. Betty nu dorise niciodată

copii și, cu toate că fusese marea tristețe a vieții sale, își păstrase dezamăgirea secretă și învățase în schimb să se bucure de timpul petrecut cu nepoata sa. După moartea fratelui său, făgăduise că ea nu va trece prin viață simțind lipsa grijii unui tată și îi urmărise binele mai sârguincios decât înainte fără să fie prea aspru, spera el. Se gândi la biletele pe care Alice și Betty i le ascunseseră, biletele pe care Walter nu le pomenise niciodată, și îl durea acum să-și dea seama că erau lucruri în viața lui Elspeth de care nu știa nimic. Știa că relația lor trebuia să se schimbe odată ce ea devenea o tânără femeie și, atunci când îl cunoscuse pe Hedley, recunoscuse cu tristețe că venise momentul să renunțe la unele dintre privilegiile prieteniei. Dar Hedley era un băiat bun și, mai mult decât orice altceva, Frank dorea ca Elspeth să fie fericită. Întotdeauna dorise asta.

O motocicletă întoarse pe Verbena Gardens, dar tot niciun semn de mașină, așa că, pentru companie, se ridică să aprindă radioul fără fir în bucătărie. Umplu ceainicul și îl puse pe plită, sperând că îngăduința obiceiurilor de dimineață ar putea încuraja timpul să treacă mai repede. Spre surprinderea sa, înainte să apuce să dea drumul la gaz, se auzi soneria. Doar nu ratase mașina? Lipsise doar câteva secunde și, oricum, Betty ar intra singură. În cele câteva momente cât coborî scările, Frank reuși să-și imagineze la repezeală o sută de scenarii diferite – accidente pe stradă, condiții meteo anormale, alte crime – tot atâtea scenarii care l-ar lăsa nenorocit și singur pe lume. Când ridică jaluzeaua fu ușurat, chiar dacă uluit, să-l vadă pe actorul Rafe Swinburne stând în prag, ținând ceea ce se semăna cu o păpușă.

— Îmi cer scuze să vă deranjez așa devreme, spuse Swinburne, cu toate că Frank era sigur că hainele boțite și fața epuizată trebuie să fi arătat cu o evidență dureroasă că nu dormise. Și mie îmi pare rău de pierderea dumneavoastră. Nu am

întâlnit-o pe Elspeth decât o dată sau de două ori, dar părea o fată încântătoare. Mă numesc Swinburne și sunt un prieten de-al lui Hedley, explică el. V-am adus ceva.

Frank strânse mâna ce îi fusese întinsă.

— Da, v-am văzut la teatru. Mai bine ați intra. Arătă calea pe scări și apoi își conduse oaspetele în camera de zi, și se întoarse în bucătărie. Ați dori o ceașcă de ceai? strigă el. Tocmai voiam să beau una. Nu se auzi niciun răspuns, așa că merse în cealaltă cameră și îl găsi pe Swinburne holbându-se nedumerit la colecția sa. Băgând de seamă că avea companie, tânărul reveni la expresia de înțelegere politicoasă pe care o purtase la sosire, dar nu înainte ca Frank să fi avut timp să vadă rânjetul de amuzament de pe fața sa în timp ce se uita la vitrinele de sticlă. Dintr-odată, acesta își văzu munca voluntară prin ochii actorului – jalnică și ridicolă, și golită de toate bucuriile acum când nu era nimeni cu care să o împartă. Simți un val de furie față de acest bărbat care, cu înfățișare plăcută și farmec, distrusese într-o secundă ani de devotament și, când vorbi, vocea îi era plină de o ranchiună care i-ar fi părut total străină în trecut.

— Ce doriți? Aștept să se întoarcă soția și trebuie să apară în orice moment.

Era puțin probabil ca Swinburne să fi ratat schimbarea tonului, dar își păstră calmul.

— Hedley m-a rugat să vă aduc asta, spuse el, arătând către păpușă. A luat-o ca dar pentru Elspeth și voia să i-o dea în acest weekend. M-a rugat și să vă spun că îi pare rău.

— Pentru? De ce nu a venit chiar el să mă vadă?

În timp ce rostea cuvintele, Frank se minună de rapiditatea cu care se putea răspândi otrava suspiciunii. Era înfricoșat de ușurința cu care începea să se îndoiască de cei în care se încrezuse instinctiv, dar nu se putea abține. Până nu ai trecut tu însuți prin asta, se gândi el, era imposibil să

înțelegi cum crima continua să-i slăbească pe cei vii mult după ce morții se răceau.

— E cu poliția. Bineînțeles, vor să vorbească cu el despre moartea lui Elspeth – să vadă doar dacă poate să ajute, desigur. Nimic mai sinistru decât asta.

Frank asculta cum Swinburne vorbea despre Hedley și Elspeth și băgă de seamă că detesta maniera nepăsătoare în care cuvinte ca „iubire" sau „bun" îi alunecau pe buze, ca și cum ar rosti un alt scenariu și uitase că trăirile pe care le descria aparțineau unor oameni adevărați. Pentru Frank, erau cuvinte importante și ar trebui folosite rareori, nu aruncate într-o reprezentație. Se îndoia că lui Hedley – timid și lipsit de experiență cum era – i s-ar fi părut ușor să exprime ce simțea pentru Elspeth, dar ea ar fi știut oricum, așa cum știuse mereu cât de mult se îngrijea el de ea. Nu asta însemna iubirea?

Într-un sfârșit, Frank luă păpușa din mâinile lui Swinburne, dorindu-și să se termine scena.

— Hedley vrea cu adevărat ca Elspeth să aibă asta și s-a gândit că dumneavoastră ați ști ce să faceți, spuse actorul, uitându-se din nou la vitrinele cu suvenire de teatru. Cu toate că, dacă nu credeți că se cuvine, sunt sigur că nu l-ar deranja dacă ați păstra-o aici.

Înainte să poată spune ceva, Frank auzi ușa de la magazin închizându-se și pe soția sa urcând scările. Deci ratase venirea lor până la urmă, dar cel puțin se întorseseră în siguranță. Când Betty intră în cameră, fu surprins să o vadă singură, iar ea să vadă că avea companie.

— Unde e Alice? întrebă el.

— A vrut să se ducă direct la Elspeth, să petreacă cu ea singură puțin timp, așa că mașina a dus-o pe ea mai întâi. Polițiștii au fost foarte amabili. Se duce acolo apoi – a spus că trebuie să vorbească cu inspectorul Penrose cât mai curând

posibil –, deci probabil nu o vedem decât după-amiază.

— Ce vrea să vorbească așa urgent cu poliția? Știe ceva?

Betty se uită la Swinburne, neintenționând evident să discute treburile lor de față cu străini.

— Cine e dânsul?

— Scuze, el este Rafe Swinburne.

— Am venit doar să-mi exprim condoleanțele, doamnă Simmons, și să aduc ceva pentru Elspeth. Dar înțeleg că aveți nevoie să fiți singuri. Nu e nevoie să mă conduceți.

Betty își scoase pălăria și se duse să vadă de ceainic, în timp ce Frank asculta zgomotul de motor ce se îndepărta și aștepta să audă ce îi zisese Alice soției sale.

•

„Mort, deci, se gândi Esme McCracken, încercând să asimileze vestea pe când stătea singură într-o cameră murdară și deprimantă de la parter la New Scotland. Asta să-l învețe să nu mai fie așa de al naibii de încrezut."

Era așa păcat că poliția îi găsise scrisorile, totuși. Dacă se gândea bine, ar fi putut să le înlăture – avusese multe ocazii –, dar nu-i trecuse niciodată prin minte că lui Aubrey i-ar fi păsat îndeajuns să le păstreze. Trecu cu mintea prin ce scrisese și fu mulțumită să nu-și amintească nimic de care să-i fie rușine. Ce e drept, amenințările erau cu ghinion acum – cu ghinion, dar nu nejustificate, și cu siguranță nu regreta că le-a făcut. Nu, când cineva va avea în sfârșit decența să vină să o vadă, va fi gata și bucuroasă să vorbească. „Ce îi reținea?" se întrebă ea. Doar în mod cert ea trebuia să fie o prioritate.

Ca să facă timpul să treacă, încercă să înmagazineze ce putea din împrejurimi. Era important pentru scriitori să profite la maximum de orice experiență și ea juca adesea acest joc cu sine, stând în afara vieții, observând. Era o a doua

natură pentru ea, realmente. Ironic, singura ocazie în care trucul nu reușise a fost atunci când conta cel mai mult, când tatăl său murise și nu putuse să se detașeze de inima sfâșiată de durerea pierderii sale și de resentimentul că trebuise să amâne scrisul pentru a avea grijă de el. Dar asta a fost cu ceva timp în urmă. Nicio celulă – sau cameră de interviu, așa cum o numeau eufemistic – nu putea egala asta ca închisoare. I se păru greu să-și imagineze o împrejurare în care o vizită la Scotland Yard putea avea un loc în opera ei, dar o va ține minte oricum. În cel mai rău caz, putea oricând să încropească una dintre acele povestioare polițiste jalnice – Dumnezeu știe că toți ceilalți au reușit și Tey de asemenea, deci cât de greu putea fi? Cu toate că nu era ceva de care să te mândrești. Nu e de mirare că nu își voia propriul nume pe ea. Sau pe *Richard de Bordeaux* în fond.

Era scandalos totuși modul în care o făceau să aștepte. Tocmai contempla gândul de a face zarvă când ușa se deschise și doi bărbați intrară în cameră. Unul era zevzecul gras care o adusese pentru chestionare, celălalt era în mod clar superiorul său – în orice sens posibil, spera, asta dacă el se aștepta ca ea să vorbească cu el. Se prezentă ca detectivul inspector Penrose și, în timp ce vorbea, îl recunoscu de la teatru ca bărbatul care se învârtea ocazional pe lângă Tey. Era chipeș, trebuia să recunoască, cu o voce bogat nuanțată și cu o inteligență în privire care trebuie să-l facă o companie de invidiat. „Ce Dumnezeu a văzut la o scriitorașă de mâna a doua din Scoția?”

Cu toate că era prea isteață ca să o arate, prima întrebare a lui Penrose o luă prin surprindere:

— Este clar din scrisorile dumneavoastră către Bernard Aubrey că nu erați mulțumită de cum erau conduse lucrurile la New Theatre. Ați fi mai încântată dacă John Terry ar fi directorul?

Se gândi pentru un moment înainte să răspundă, dar nu văzu niciun motiv să mintă.

— Chestiunea nu e conducerea clădirii, ci filosofia a ceea ce este pe scenă, spuse ea. În teatru este vorba despre a împărtăși idei și a lărgi orizonturile oamenilor. Nu este despre a face bani. Aubrey avea bani, Terry are viziune. Deci ce credeți, inspectare?

— Divertismentul are un loc în viziunea *dumneavoastră,* domnișoară McCracken?

— Oamenii se descurcă cu ce li se dă, dar au nevoie să fie ghidați. Cum pot ei să fie învățați să aprecieze lucruri mai bune dacă nu li se dă niciodată șansa să le trăiască?

Obiceiul ei de a răspunde la o întrebare cu o alta începea să-l enerveze, ea își dădea seama de asta, dar se bucura de șansa de a se manifesta într-o dezbatere pe care o repetase în minte de atâtea ori.

— Vă mai împărtășea cineva opiniile despre Aubrey?

Dacă vreți să spuneți că nu era popular, asta e greu de spus. Averea tinde să altereze granițele dintre a plăcea și a displăcea, nu sunteți de părere? Bernard Aubrey era unul dintre oamenii de care lumea se folosește. Putea face mult pentru mulți oameni, și asta nu e niciodată o rețetă pentru prietenia adevărată. Oricum, nicio relație nu este ceea ce pare în teatru: afli asta când lucrezi în spatele scenei și vezi cum sunt ei în realitate. Unele alianțe sunt construite pe fundamente foarte nesigure, și un chip frumos poate face să se întoarcă până și capetele la care te aștepți mai puțin.

— Ați vrea să dezvoltați asta?

— Nu prea. Întrebați-i pe Terry, pe Fleming, sau pe Lydia Beaumont ce credea de fapt despre Aubrey. Sau unul despre celălalt, în fine. Cred că ar fi unele surprize.

— Voi face asta. Între timp, unde erați în seara de vineri între orele șase și opt?

Penrose își schimbase abordarea și, pentru prima dată, McCracken se simțea în dezavantaj.

„Ce știa?” se întrebă ea.

— Am fost în Charing Cross Road, răsfoind prin librării până s-a închis. Presupun că ultima s-a închis pe la 6.30. După aceea am mers la o plimbare prin jurul teatrelor să văd cum erau cozile și am ajuns la New exact după șapte. Îmi place să ajung acolo cu mult timp înainte.

— Ați cumpărat ceva din librării?

Ezită.

— Nu, nu de data asta.

— Înțeleg că ați scris o piesă a dumneavoastră. Despre ce e vorba?

Se aștepta la mai bine de la el. Întrebarea era deziluzionant de simplistă, așa că răspunse cu disprețul pe care îl merita:

— Nu este o narațiune simplă care poate fi rezumată în vreo două propoziții, inspectare. Dacă aș putea să stau aici și să o parafrazez, care ar mai fi rostul efortului de a o mai scrie? Este o piesă de idei. Se gândi din nou la Tey și se întrebă cât de mult ținea el la ea. Dar cel puțin sunt propriile idei și nu a trebuit să le împrumut de la nimeni.

Penrose zâmbi.

— Ei bine, vom afla fără îndoială care sunt acestea dacă piesa este pusă în scenă.

McCracken încerca să-și țină furia în frâu și primi în ajutor o bătaie la ușă. Sergentul, care putea la fel de bine să fie împietrit de mutenie la cât contribuia la interviu, se ridică și se întoarse câteva secunde mai târziu. Îi șopti ceva inspectorului, care își închise dosarul.

— Îmi pare rău, domnișoară McCracken, dar va trebuie să o lăsam așa pentru momentul de față.

— Ce vreți să spuneți, țipă ea plină de indignare. Nu vreți să mă întrebați de moartea lui Aubrey?

— Ba da, cum să nu, dar nu acum. Nu vă deranjează să așteptați, sunt sigur. Voi ruga polițistul să vă aducă o ceașcă de ceai.

Începu să-i spună ce credea de ospitalitatea lui, dar ușa i se închise în față înainte ca al doilea adjectiv să fie rostit.

•

În ciuda scurtei euforii a reprezentației sale cu o seară în urmă, John Terry știa că nu putea fi fericit înainte de a lămuri lucrurile cu Aubrey. Întâlnirea de ieri îl lăsase neliniștit și frustrat. Acum, stând în pat, găsi încredere în prezența iubitului său, dar știa că această alinare ușoară era numai trecătoare: teama pe care o simțise în timpul ciocnirii cu Fleming era mai intensă ca niciodată. Ura confruntarea și ar merge până la capătul puterilor să o evite, dar prea multe lucruri mergeau rău în viața sa; singura modalitate de a se întoarce pe traiectorie era să-și înfrunte demonii unul câte unul și ar putea la fel de bine să înceapă acum. Aubrey era adesea la lucru în weekend și până acum probabil se calmase. În liniște, Terry se ridică, se îmbrăcă și părăsi apartamentul.

Afară în St. Martin's Lane, începu să se simtă mai bine. Zona era cu totul diferită într-o zi de duminică, cu magazinele închise și nicio posibilitate de viață în teatre, dar tot se simțea acasă aici, iar familiaritatea aducea cu ea un sentiment de stabilitate care făcea viitorul mai puțin intimidant. Era situația lui așa de rea? Se certase cu Aubrey și înainte – niciodată atât de serios, ce e drept –, dar ei doi întotdeauna își rezolvaseră divergențele. De ce ar fi acum diferit? Nu avea niciun motiv să presupună că Aubrey se îndoia acum de talentul său ori de importanța lui pe scenă. Era și Fleming, bineînțeles, dar poate chiar ar trebui să fie franc cu Aubrey despre asta? La urma urmei, nu el făcea șantajul și se îndoia că o astfel de ispravă ar fi privită cu bunăvoință. Minciuna pe care i-o spusese ieri lui Fleming sub impulsul momentului s-ar putea încă dovedi să fie o profeție care să se împlinească de la sine.

Optimismul său nu avu viață lungă. Fu surprins să găsească intrarea actorilor deschisă duminica și chiar mai uluit să dea peste un polițist care refuza să îl lase înăuntru sau să-și explice prezența. Iritat și puțin alarmat, coborî pe St. Martin's Lane și înspre Charing Cross Road, apoi se opri la prima cabină telefonică. În afara cazului în care Aubrey era în teatru cu polițiștii, trebuia să fi fost acasă și să știe ce se întâmpla. Soția lui Aubrey fu cea care răspunse însă și, când Terry puse la loc receptorul cinci minute mai târziu, era dezorientat și nu știa cum să priceapă ce i spusese. Cum putea Aubrey să fie mort? Terry nu cunoscuse vreodată pe cineva cu un simț al vitalității mai mare, atât de racordat la viață.

Se auzi o ciocnitură în geam și ridică privirea să descopere că oamenii așteptau să folosească telefonul. Scuzându-se, ieși afară, dar nu se bucură deloc ca de obicei atunci când observă cum li se schimba atitudinea când îl recunoșteau. Începuse din nou să plouă, așa că păși într-un prag să se adăpostească, în același timp încercând să se împace cu trăiri contradictorii: tristețe la pierderea unui prieten și mentor care îl învățase atât de mult și de la care încă avea multe de învățat; șoc în fața realității brutale a unei alte crime venind atât de rapid pe urmele celei de la King's Cross; și ușurare că, prin moarte, Bernard Aubrey îi oferise o cale de ieșire din încurcătura în care era. Grace Aubrey privise cu bunăvoință generozitatea soțului său către el și îi urase tot binele cu viitorul teatrelor. Era mai recunoscător decât și-ar fi putut ea da seama vreodată.

Pe neașteptate în fața lui se deschidea o lume complet nouă de posibilități, iar Terry se simțea animat și totodată speriat la perspectiva de a trebui să fie la înălțimea așteptărilor fără sprijinul susținerii și discernământului lui Aubrey. Cu toate acestea, știa că nu se va putea gândi la asta cum trebuie fără să fi rezolvat lucrurile cu Fleming, și

nu era niciun motiv să nu facă asta acum. Știa unde locuiește și nu se îndoia de adevărul vorbelor lui Grace Aubrey; avea destui bani să-i închidă gura lui Fleming o dată pentru totdeauna, și cu cât mai repede cu atât mai bine. Îi va oferi o singură plată pentru tăcerea sa și apoi va trebui să aibă încredere în om să-și păstreze cuvântul: dacă suma era îndeajuns de mare, nu vedea vreo problemă.

Nu îi luă mult să ajungă la Bloomsbury și să găsească strada lui Fleming, dar, în timp ce căuta numărul casei, acesta ieși pe o ușă la vreo sută de metri în fața lui. Constituția puternică nu putea fi confundată, dar, chiar și de la această distanță, Terry putea vedea că arăta groaznic, adus de spate într-o haină veche murdară. În loc să-l strige pe Fleming, Terry hotărî să-l urmărească, savurând de data asta rolul de vânător decât cel de vânat. În orice caz, nu ar fi deloc un lucru rău să discute într-un loc public; furia lui Fleming de ieri îi luase toată vlaga. Se uită la ceas și văzu că se apropia ora de deschidere, vor sfârși cel mai probabil în cel mai apropiat pub.

Dar nu. Fleming trecu de trei puburi în drumul său pe Guilford Street și apoi pe Gray's Inn Road fără să le învrednicească măcar cu o privire. Unde naiba se ducea? Și de ce, dacă era așa departe, de ce nu luase un autobuz? Fleming merse țintă la destinație, deci măcar nu erau șanse să se uite în urmă, dar Terry se sforța să țină pasul cu el; apoi chiar când era cât pe e să abandoneze urmărirea, Fleming încetini și luă ceea ce semăna cu o fotografie din buzunar. Se uită puțin la ea, apoi urcă treptele unei clădiri mari, din cărămidă roșie și dispăru în spatele ușilor sale. Când Terry îl prinse din urmă, se uită cu ochii mari confuz la anunțul discret de la dreapta intrării. Ce putea Lewis Fleming să facă în sanatoriul particular Edith Kent?

Așteptă puțin, nesigur ce să facă, dar într-un sfârșit îl învinse curiozitatea și intră înăuntru.

Holul de intrare era mic, dar mobilat puțin și eficient pentru a folosi cel mai bine spațiul disponibil, și o fată drăguță în uniformă de infirmieră stătea la recepție. Era la telefon, dar zâmbi când îl văzu și arătă spre un scăunel ce fusese așezat în spațiul de sub scări. Luă loc și așteptă ca ea să termine telefonul, impresionat de înfățișarea prietenoasă care nu purta nicio urmă a stresului adus negreșit de o luptă de zi cu zi cu boala și durerea. De fapt, tot locul transmitea calm, regăsit mereu acolo unde oameni cu totul diferiți se uneau – adesea la necaz – în vederea unui scop comun. Dacă iei elementele viață și moarte, se gândi ironic, nu e foarte departe de o companie de teatru.

— Îmi pare rău că v-am reținut, spuse infirmiera în sfârșit. Cum vă pot ajuta?

— Sunt aici ca vizitator și vin pentru prima dată. Nu eram sigur unde să merg.

— E în regulă. Pe cine ați venit să vedeți?

Terry își luă un risc fără prea mari șanse.

— Numele e Fleming.

— A, doamna Fleming e la etajul doi. De fapt, soțul tocmai a urcat, dar cred că doriți să-i lăsați câteva minute. Nu prea e bine azi.

— Îmi pare rău să aud asta. Dar e pe cale de însănătoșire, totuși?

Îl privi amabil, și el își putea da seama cât de multă experiență avea în îndreptarea optimismului orb către ceva mai constructiv fără să dea speranțe false.

— Cu cancerul nu este așa de simplu, mă tem. Dar este o doamnă puternică și are cea mai bună îngrijire posibilă aici. Dar cred că soțul ei este cel care o ține în viață. A fost deosebit de tare din momentul în care Ruth a fost diagnosticată, și nu cred că doarme vreodată. E cu ea în fiecare noapte, cu toate că lucrează la teatru, și nu-mi închipui că e o slujbă ușoară. Dacă cineva merită să răzbată sunt ei doi.

— Dar poate ar trebui să mă întorc în altă zi, dacă nu se simte prea bine.

— Asta ar fi cel mai bine, dar îi trimit salutări din partea dumneavoastră?

— Da, sigur, spuse el, și plecă fără să-și lase numele.

Mergând în jos pe Gray's Inn Road, Terry se uită înapoi la fațada clădirii. Fără îndoială, era unul dintre cele mai bune sanatorii particulare pe care Londra le putea oferi și astfel de locuri nu se dovedeau deloc ieftine. Știa acum de ce era Fleming atât de disperat după bani și înțelegea de ce izbucnise cu atâta amărăciune cu acele vorbe de acuzare. Nu era de mirare că actorul fusese de neclintit în a nu merge în turneu: cum ar putea să-și părăsească soția când nu știa dacă ea ar mai fi fost în viață la întoarcerea sa? Apoi, cu o senzația de groază absolută, Terry își aminti minciuna pe care i-o spusese ieri lui Fleming, dar înțelese acum prea limpede ce era în joc. Dacă Aubrey l-ar fi dat afară, asta ar fi fost sfârșitul tratamentului nevestei sale. Acum Aubrey era mort. Unde îl dusese pe Fleming acea minciună nesăbuită?

•

Lemnul rece de stejar îi apăsa tare fruntea și nu își mai simțea aproape deloc picioarele, dar Lewis Fleming tot nu se ridica.

„Amuțit-am și m-am smerit, se ruga el, și nici de bine n-am grăit și durerea mea s-a înnoit."[31]

Niciodată nu se simțise atât de departe de iertare ca acum, dar nici nu împinsese până acum atât de mult limita îndurării Domnului. Astăzi, când soția lui urla de durere, cu greu conștientă de prezența lui, cunoscuse adevărata față a infernului. Era momentul de care îi fusese cel mai teamă, înrăutățirea bruscă a stării sale, și știa că venise ca o pedeapsă pentru greșeala sa. Cum altfel putea să o interpreteze când una îi urmase atât subit celeilalte? Însă ce nu putea să înțeleagă era de ce greutatea păcatelor lui trebuia să atârne asupra ei,

sporindu-i suferința, de ce depravarea sa interioară trebuia să se reflecte asupra trupului ei, și nu al lui.

Se auzi un zgomot din spatele naosului, ridică privirea și văzu pregătirile unei congregații pentru următoarea slujbă. Trebuie să plece. De data aceasta, rugăciunile erau o chestiune privată între el și Dumnezeu, și nu ceva ce ar trebui lăsat să pângărească un act public de venerare.

„Căci străin sunt eu la Tine și străin ca toți părinții mei, șopti el, dornic să găsească o alinare în cuvintele familiare înainte să părăsească biserica. Lasă-mă ca să mă odihnesc, mai înainte de a mă duce și de a nu mai fi.”[32]

Capitolul 13

Ieșind din sala de interviu și îndreptându-se către intrarea în Yard dinspre Derby Street unde îi fusese adusă o mașină, Penrose abia își putea stăpâni furia. Lydia Beaumont lăsase un mesaj prin telefon despre Hedley White, dar ofițerul care preluase telefonul fusese atât de nerăbdător să plece de la serviciu încât uitase să menționeze asta celui din tura de zi, iar vestea se strecurase abia când omul care stătea la locuința lui White sunase să vadă de ce nu venea nicio întărire. Eroarea ar fi putut să fie dezastruoasă: trecuseră aproape trei ore, și asta era mai mult decât suficient pentru ca un băiat speriat să se fi răzgândit. Penrose îl blestemă pe sergentul rătăcitor și, mai puțin rezonabil, pe Lydia pentru că nu insistase să vorbească cu el în persoană. Trebuie să fi știut cât de important era.

— Măcar spune-mi că era Bravo, bombăni el către Fallowfield. Mai degrabă un idiot să facă două prostii decât să simt că întreaga poliție închide un ochi în fața criminalilor și răufăcătorilor. Încă o trăsnaie și o să cred că Bravo și White sunt în asta împreună.

— Dacă vă face să vă simțiți mai bine, domnule, sunt sigur că era Bravo. Conduc eu?

Penrose mai avea puțin și răspundea că aveau destule probleme fără să mai adauge un accident de mașină la încurcătură când își aminti cât de mândru era sergentul său de cum conduce. Ezitant, ocupă locul pasagerului și încercă să se concentreze asupra lui White. Ce îl determinase să se predea? se întreba. Desigur, nu avea cum să știe că poliția nu era nici pe departe gata să-l prindă și ar fi putut să creadă că ar da mai bine dacă s-ar preda el singur mai înainte, dar, chiar și așa, avea nevoie de curaj, vinovat sau nu. Încercă să îl plaseze pe White în povestea morții lui Arthur.

Evident era mult prea tânăr să fi fost implicat în război, dar ar fi putut să fie o rudă a ucigașului. Un fiu ar putea ucide să-și apere tatăl, de exemplu – un astfel de motiv ar putea chiar trece și de criteriile riguroase ale Martei Fox dar asta era pură speculație. De fapt, deși privise cele două morți din nou din orice unghi posibil de la discuția cu Josephine, trebuia să recunoască deschis că totul era pură speculație.

Duminica dimineața orașul era liber, și Fallowfield rămase la arterele principale. Venise cu sugestia de a trimite o echipă să-l aducă pe White în timp ce el și inspectorul continuau cu McCracken, dar Penrose insistase să-l vadă pe băiat acolo unde stătea cu chirie, să-i înțeleagă puțin din personalitate pornind de la locul în care trăiește. Și, pe drept cuvânt, Penrose dorise să rezolve treaba el însuși; acceptă imediat că avusese o problemă să delege sarcini, ceea ce într-o zi i-ar putea întârzia avansarea, dar nu va fi mulțumit până nu îl va avea pe White stând în fața sa.

Strada nu era îmbietoare, o lungă linie de cărămizi și mortar demne, dar obosite, căzute pradă aproape în totalitate pensiunilor și uniform decolorate. Ușa numărului trei era ușor întredeschisă, iar Penrose și Fallowfield urcară scările către apartamentul de la mansardă pe care aparent îl împărțea cu Swinburne. Uitându-se spre casa scării, Penrose văzu că erau urmăriți printr-o crăpătură a uneia dintre ușile de la palierul de la al doilea etaj – care se închise rapid odată ce observatorul își dădu seama că fusese reperat. Aceasta poate nu era cea mai strălucită parte din oraș, dar era totuși o zonă neobișnuită cu vizite din partea unor polițiști în funcții înalte; rezidenții trebuie să se fi întrebat ce rău nebănuit pândea printre ei. Era ciudat, se gândea el, dar și încurajator într-un fel că birul morții luat de război nu schimbase deloc perspectiva oamenilor asupra pierderii unei singure vieți omenești: era în

familiaritatea unei crime singulare, dincolo de aparențele cotidiene, unde publicul se confrunta cu moartea cu cea mai mare spaimă și, trebuie spus, cu cea mai mare fascinație.

Sergentul de poliție Bartlett stătea în fața camerei în partea stângă a scărilor și Penrose putea vedea dincolo de el printr-o ușă deschisă unde urmăritul stătea pe marginea patului cu capul în mâini. White se ridică de cum îi auzi intrând și întinse mâna fără prea mare tragere de inimă, ca și cum nu ar fi fost sigur dacă va fi primită cu strângere de mâini formală sau va fi încătușată de scheletul de fier al patului. În schimb, Penrose salută politicos din cap și îl rugă să se așeze la loc pe pat, apoi se uită după un alt loc. Găsind opțiunile destul de limitate, luă un scaun vechi dărâmat cu suport de trestie și îl puse îndeajuns de aproape de băiat să fie mai degrabă intimidant decât amenințător. Fallowfield rămase în picioare la ușă.

Camera era răcoroasă, dar nu lipsită de confort. Doi dintre pereți erau decorați cu postere de teatru ale producțiilor recente – posibil cele la care White lucrase la Wyndham și la New – și sobrietatea ascetică fusese îndulcită de două perne și o țesătură roșu-închis care servea ca învelitoare. Măsuța de la căpătâiul patului avea un ceas cu alarmă și o fotografie, iar Penrose rămase înmărmurit pentru o clipă să o vadă pe Elspeth adusă la viață atât de brusc și de neașteptat. Poza o arăta stând cu White afară la New Theatre, lângă semnul cu „Nu mai sunt bilete” și fluturând victorios două bilete în fața aparatului. Era un moment de fericire lipsită de rezerve și îi readuse tragedia morții chiar mai acut decât scena de la locul crimei sau suferința soților Simmons. Lângă fotografie, o mână de vederi de la câteva atracții turistice din Londra fusese proptită de o carafă de apă plină cu flori, și Penrose fu ușurat să găsească pe cineva al cărui buzunar prefera narcisele

irișilor; floarea mai ceremonioasă începea să i se pară puțin apăsătoare. Se întreba dacă tihna îngrijită a camerei era ceva obișnuit sau se făcuse un efort special pentru acest weekend.

White îi urmări privirea și anticipă întrebarea înainte ca ea să fie pusă.

— Le-am luat pentru Elspeth vineri, spuse el. M-am gândit că ar putea să se uite prin vederi și să aleagă unde vrea să meargă duminică, apoi puteam să păstrăm restul pentru altădată. Și narcisele – păi, dacă se întâmpla să se întoarcă aici, am vrut să fie frumos pentru ea.

Penrose se uită prin cameră din nou și, cu o tresărire de nostalgie, recunoscu toate semnalele cuiva care spera să facă primii pași nesiguri către o relație fizică. Florile, fereastra deschisă să aerisească spațiul mic, cele mai bune haine pregătite atârnate și completate cu șosete atent țesute – toate făceau parte dintr-un limbaj universal vorbit de tineri indiferent de clasă sau așezare geografică. Hedley nu lăsase nimic la întâmplare. Pe plita de gaze de pe podea – o trăsătură comună în locuințele închiriate – era un ceainic, lângă care fuseseră așezate două căni, nu din același set, dar viu colorate și primitoare; exista și o alternativă la ceai, sub forma unei sticle Guiness și o pereche de pahare de whisky, și Penrose era sigur că, dacă s-ar fi apropiat puțin de pat, ar fi putut prinde parfumul optimist de cearșafuri proaspăt spălate.

Primele impresii despre Hedley White erau atât o confirmare a ceea ce aștepta, dar și o surpriză. Se gândise la el ca la un băiat speriat și, într-adevăr, frica i se putea citi oriunde pe față – frică, și ușurarea pe care Penrose o vedea adesea în cei care hotărâseră să înfrunte cel mai rău lucru care li se putea întâmpla. Dar nu anticipase pe cineva atât de neobișnuit ca tânărul din fața sa. Hedley era deosebit de chipeș, cu umerii lați și talia îngustă a unui atlet și un chip deschis, ager, lipsit de orice

vanitate și cu atât mai frumos. Dacă Penrose nu ocolea astfel de adjective când interoga un suspect, ar fi spus că era un chip onest. Era de asemenea o forță, dincolo de teamă, o hotărâre în ochi să rămână la calea pe care o alesese indiferent ce se întâmplă; dacă asta era în favoarea lui White sau nu, Penrose spera să afle.

— Lui Elspeth îi plăceau narcisele? întrebă el.

Pentru un moment, White păru să creadă că Penrose îl lua peste picior. Când înțelese că era o întrebare serioasă, arătă doar zăpăcit.

— Îi plăceau tot felul de flori.

— Dar avea unele favorite?

— Nu din câte știu. Vorbea despre tufele de trandafiri din grădina de acasă, dar i-am luat violete și ghiocei, precum și narcise și a spus că îi plac toate.

— De ce ai fugit, Hedley? Trebuie să fi știut că asta dă de bănuit.

— Pentru că eram speriat, zise el cu simplitate dezarmantă. Ziarele o numea o crimă pasională, așa că știam că mă veți căuta și știam că ați crede că eu am omorât-o pe Elspeth. Nu ați fost niciodată atât de înspăimântat încât tot ce voiați era să mergeți cât mai departe posibil, chiar dacă nu aveați nimic de ascuns?

Era o întrebare retorică, cu toate că Penrose ar fi putut numi mai multe exemple la întâmplare.

— Când ai aflat că Elspeth a fost omorâtă? întrebă el.

— În timpul matineului. Nu am știut imediat că era vorba de Elspeth, dar toată lumea din culise vorbea despre ce se întâmplase la King's Cross cu o noapte înainte și cum se lega de piesă. Apoi, după spectacol, am văzut un ziar în Green Room. Nu dădea niciun nume, nici descriere sau altceva, dar spunea că o fată fusese omorâtă și la ce oră, și pur și simplu am știut că trebuie să fi fost ea. Am plecat de la teatru pe la ora cinci și m-am dus la o cabina telefonică, și am tot sunat la unchiul și

mătușa ei, sperând că vor spune că era cu ei și era bine, dar nu răspundea nimeni. Asta confirma că se întâmplase ceva rău. Nu ar lăsa niciodată magazinul închis într-o sâmbătă.

— Și de ce te-ai dus la teatru aseară?

— Din cauza cursei de bărci. Penrose arăta confuz, așa că Hedley continuă: M-am gândit dintr-odată că ăsta ar putea fi motivul pentru care nimeni nu era acasă. Elspeth pomenise de asta într-una dintre scrisori – mereu se duc dacă ea e acolo pentru că stau foarte aproape de fluviu și m-am gândit că poate au mai stat să ia parte la sărbătoririle de după cursă. Așa că am așteptat afară la teatru în caz că totul fusese o greșeală oribilă, sperând că va apărea așa cum stabilisem. Știam în sufletul meu că nu avea rost, dar voiam cu așa disperare să fie altă explicație.

— Ce aranjament ați făcut pentru weekend?

— Trebuia să ne întâlnim la teatru, cu o oră sau mai bine înaintea spectacolului să avem timp să bem ceva. După aceea, urma să mergem să luăm cina la Lyons pe Shaftesbury Avenue. Unchiul ei lucrează pentru ei, așa că știam că am obține un preț bun.

— Și după aceea?

Penrose își putea da seama că a-și imagina cum s-ar fi derulat weekendul era dureros pentru Hedley, dar băiatul făcea un mare efort să se adune și continuă:

— Aș fi adus-o acasă. Duminica urma să ieșim, dar nu făcuserăm planuri clare. Am zis să vedem cum era vremea.

— Cât ai stat la teatru sâmbătă seara?

— Ne-am înțeles să ne întâlnim în față, așa că am așteptat peste stradă. Am ajuns acolo pe la 6.15 cred – Elspeth venea mereu mai devreme pentru că se entuziasma foarte mult și nu voiam să vin mai târziu și o pierd. Am stat până s-a închis casa și cozile începuseră să se risipească. Deja nu mă mai puteam preface la acel moment. Știam că nu va

veni și că nu voi avea nevoie de bilete, așa că le-am vândut.

— Unde te-ai dus după aceea?

— M-am plimbat mult timp – trebuie să fi fost ore. Nu mă puteam duce acasă pentru că știam că mă veți căuta aici, așa că m-am dus în direcția opusă, pe lângă toate parcurile și am sfârșit la Paddington. M-am gândit să mă urc într-un tren și să dau bir cu fugiții.

— Și de ce nu ai făcut asta?

— Nu știam unde să mă duc sau ce aș face când ajung acolo. Singura persoană la care m-am putut gândi că m-ar putea ajuta a fost domnișoara Beaumont, așa că am sunat-o și mi-a spus să vin aici. A spus că, dacă nu fac asta, v-aș face să vă pierdeți timpul când ar trebui să încercați să găsiți persoana care i-a făcut asta lui Elspeth.

„Isteț, se gândi Penrose, sau adevărat.”

— Dacă așteptai cu așa nerăbdare weekendul, de ce nu te-ai dus să o iei vineri de la gară? Ai fi avut timp înainte de lucru, chiar dacă era un salut scurt. Trebuie să fi așteptat cu plăcere să te vadă.

— Da, dar unchiul ei Frank o lua mereu. Aducea mult bagaj cu ea și avea nevoie de duba lui, și oricum îmi plăcea să-i dau timp să se simtă în largul ei cu familia. Nu voiam să încurc, așa că m-am dus să beau ceva cu un prieten după muncă. Rafe Swinburne – locuiește vizavi pe palier și joacă la Wyndham, adesea ne ducem acolo împreună. Am ajuns în oraș la ora șase, am băut o bere sau două la Duncannon și am plecat din timp să ajungem bine la lucru. Puteți să verificați cu el dacă vreți. Probabil va fi acasă curând.

— Vom face asta, zise Penrose.

Alibiul fusese oferit foarte grabnic, se gândi, și cu mai multe detalii decât era firesc. Încă nu știa ce să creadă despre Hedley White. Era convins că băiatul mințea, dar, dacă ar fi fost capabil de crimă, Penrose se îndoia că putea face asta într-un mod atât de rece și calculat. Sub impulsul

momentului poate, dar nu cu planificarea atentă pe care o cereau ambele crime. Însă, își aminti ce spusese Frank Simmons despre planurile de călătorie ale lui Elspeth.

— Înțeleg că Elspeth nu trebuia să vină decât după weekend, dar i-ai grăbit vizita și i-ai trimis biletul de tren?

— Da, deși nu l-am cumpărat, bineînțeles. Nu mi-aș fi permis niciodată clasa întâi. A fost un dar deosebit pentru ea. Domnul Aubrey m-a ajutat să rezolv asta. Știa cât de mult îi plăcea lui Elspeth piesa pentru că i-am spus și el făcea pregătirile pentru domnișoara Tey să vină aici pentru săptămâna de final, deci a făcut sugestia să-i rezervăm lui Elspeth un bilet pentru același tren. Trebuia să fie un început minunat pentru weekend. Domnul Aubrey s-a gândit că ar însemna mult pentru ea să-și cunoască autoarea preferată și a aranjat locurile încât era clar că vor da una peste cealaltă și vor începe să vorbească. Lui Elspeth întotdeauna i-a venit ușor să vorbească cu oamenii – era unul dintre lucrurile ce îmi plăceau la ea.

Prin urmare, întâlnirea lui Josephine cu Elspeth fusese instrumentată atent. Nu crezuse niciodată pe de-a întregul în întâlnirea întâmplătoare în ciuda asigurărilor lui Josephine și, în mod semnificativ, mâna din spatele a tot aparținuse lui Bernard Aubrey. Dar era important pentru crimă că cele două se cunoscuseră? Ar mai fi fost Elspeth omorâtă dacă Josephine nu ar fi fost în tren? Nu era nicio îndoială că exista o legătură între cele două crime, dar cum putea Josephine să joace vreun rol în trecutul lui Aubrey? Indiferent dacă explicația era nevinovată sau nu, își dorea cu ardoare ca Aubrey să nu fi decis să o implice pe Josephine în ceva ce sfârșise atât de tragic, oricât de bine intenționat fusese față de Elspeth.

— Asta a fost foarte generos din partea lui Bernard Aubrey. O cunoscuse pe Elspeth?

— Nu, dar mereu întreba de ea. De când a aflat că ne întâlneam, a fost atent cu noi. Biletul de tren era tipic din partea lui – nu doar banii, ci considerația. Întotdeauna face câte ceva amabil pentru oameni – bine, sunt gesturi mici pentru el, dar înseamnă mult pentru cei pentru care le face. Tot el mi-a dat locurile de teatru – cele mai bune pentru sâmbătă seara.

Penrose va ajunge la moartea lui Aubrey în curând, dar fu interesat să observe că White nu se dăduse deloc de gol folosind timpul trecut în nimic din ceea ce spusese până acum.

— Ai mai trimis și altceva cu biletul de tren? întrebă.

— Da, un bilet și un crin. Crinul era din garderoba domnișoarei Beaumont; are atât de multe flori încât ni le dă nouă mereu. Așa că am pus-o cu biletul de tren și cu un bilețel. Mă rog, era numai o replică din piesă – „Crinii sunt mai la modă" dar era una dintre scenele preferate ale lui Elspeth și știam că ar recunoaște-o și ar fi încântată când îi voi spune de unde venea crinul.

— Ești sigur că era un crin? Nu e posibil să fi fost vreo altă floare?

— Știu cum arată un crin. Ar trebui – avem destui pe scenă în fiecare seară.

— Dar nimic altceva? Nicio revistă sau vreo păpușă de suvenir?

— Nu, nimic altceva. Se uită în jos la mâinile sale. Voiam să-i dau lui Elspeth una din păpușile acelea – dorea așa de mult una –, dar nu reușisem încă.

Dacă Hedley spunea adevărul, cineva fusese foarte pregătit când ajunsese trenul. Penrose întrebă dacă mai știa și altcineva de aranjamente.

— Unchiul Frank, desigur – i-am spus tot despre asta. Și domnului Aubrey. I-am spus lui Rafe pentru că știam că se va bucura pentru noi – el m-a încurajat să o invit în oraș în primul rând – și m-a tachinat să nu fac prea mult zgomot

noaptea, nu că ar dormi aici atât de des. A, și domnișoara McCracken știa. M-a văzut în culise punând floarea și bilețelul într-un plic și m-a întrebat ce făcuse biata fată să merite o seară cu *Richard de Bordeaux.*

— Când a fost ultima dată când ai vorbit cu Elspeth sau când ai primit vreun semn de la ea?

— Ultima dată când chiar am vorbit cu ea a fost acum zece zile. Mi-a dat un telefon la teatru îndată ce a primit bilețelul și biletul de tren, doar ca să spună cât de emoționată era. Apoi a sunat din nou joi, dar eu luam lumânări pentru piesă și nu am prins-o. A lăsat un mesaj la intrarea actorilor, confirmând data de venire și spunând că abia aștepta să mă vadă.

— Era scris mesajul?

— Da. L-am preluat de la cutiuța cu mesaje când m-am întors.

Unde oricine putea să-l vadă, după câte s-ar putea presupune. Penrose hotărî să schimbe puțin tactica; era interesat în relațiile dintre Hedley și soții Simmons.

— Cum a reacționat familia când tu și Elspeth ați devenit un cuplu? Au fost încântați de relație?

Hedley ridică din umeri.

— Păreau să fie. Cu siguranță nu am avut vreo problemă să ne vedem. Firește, nu i-am cunoscut niciodată mama. Eram împreună doar de vreo două săptămâni și nu am avut îndeajuns timp liber să merg în Berwick. Doamna Simmons nu vine niciodată aici. Mătușa lui Elspeth, Betty, era de o politețe desăvârșită, dar unchiul Frank a fost fantastic, foarte prietenos. Hedley arătă către fotografia de pe măsuța de lângă pat. A luat asta și a înrămat trei exemplare, câte una pentru noi doi și una pentru el. El și Elspeth au fost dintotdeauna foarte apropiați. Cred că este pentru că aveau atât de multe în comun.

Penrose nu văzuse fotografia niciunde în apartamentul lui Simmons. Se întreba din nou

despre natura sentimentelor lui Simmons pentru nepoata sa. Nu ar fi fost surprins dacă Frank se dovedea a fi adevăratul tată al lui Elspeth, cu toate că habar nu avea unde l-ar lăsa asta cu privire la Bernard Aubrey și Arthur.

— Dar familia ta, Hedley? Spune-mi despre ei.

— Nu văd ce legătura pot avea cu asta.

— Fă-mi pe plac. Tatăl tău cu ce se ocupă?

— A murit când eu eram un copil, exact înainte să izbucnească războiul, dar el era fierar. Mama a rămas singură cu șase copii, dar s-a recăsătorit câțiva ani mai târziu, cu un fermier, și ne-am mutat cu el. Avea trei copii ai lui, dar ne-am înțeles cu toții foarte bine. Încă ne înțelegem. Majoritatea fraților și surorilor mele locuiau în oraș sau în apropiere, ajutând la fermă sau predând la școala locală. Mi-a fost dor de ei când am plecat prima oară de acasă să vin aici, dar mă întorc de câte ori pot. Plănuiam să mă duc la vară și să o iau pe Elspeth să-i cunoască. Ar fi adorat-o.

— A mers în război cineva din familia ta?

— Nu. Am fost norocoși. Tatăl meu murise deja, cum am spus, și niciunul dintre frații mei nu era destul de mare. Tatăl meu vitreg era bolnav de tuberculoză și a fost scutit de serviciul militar. Dar trebuie să fi fost groaznic. Elspeth vorbea mult despre tatăl ei pe măsură ce începeam să ne cunoaștem mai bine. Boala lui chiar a tulburat-o.

— A vorbit vreodată de ce i s-a întâmplat sau de oricine altcineva cu care a fost în război?

— Nu, doar de cât de mult s-au înrăutățit lucrurile spre final. Cred că ea și mama ei s-au învinovățit pentru că au fost foarte ușurate când a murit.

— Să ne întoarcem la sâmbătă, Hedley. Era seara ta liberă, dar ai pregătit lucrurile pentru spectacolul de seară înainte să pleci de la serviciu?

— Cât am putut, da. Am rearanjat pentru prima scenă imediat, dar nu ne ia mult acum pentru că ne-am obișnuit. Domnișoarei McCracken îi place

să verifice tot înainte de spectacolul de seară, așa că am terminat destul de repede.

— Am auzit că după spectacol există un obicei în care se bea ceva. Erai implicat în pregătiri?

— Nu are loc după matineuri, dar am pus lucrurile deoparte în culise gata pentru seară.

— Poți să-mi spui exact ce ai făcut?

White începea să arate îngrijorat.

— A fost puțin diferit sâmbătă pentru că participa domnul Aubrey, așa că m-am asigurat că e un scaun în plus. Am luat carafa din biroul lui, am pus un pahar de whisky pe lângă celelalte pahare și am verificat dacă era un tirbușon pentru vin. Apoi am așezat tot pe raft gata pentru ca domnișoara McCracken să le ducă jos după chemările publicului. Altfel ne incomodează.

— Ai luat capacul de pe carafă dintr-un motiv sau altul?

Și acum îngrijorarea se transformă în frică.

— Bineînțeles că nu. De ce m-ați întreba de asta? Elspeth era moartă la acel moment. S-a mai întâmplat ceva?

Penrose ignoră întrebarea.

— Ești absolut sigur că nu ai atins conținutul carafei? Sau că nu ai văzut pe altcineva lângă ea?

— Jur că nimeni nu a atins-o cât timp am fost eu acolo. Spuneți-mi ce se întâmplă!

Se ridicase în picioare și acum țipa, și Penrose nu avea nicio îndoială că nu știa nimic de cea de-a doua crimă. Blând, puse o mână pe umărul lui Hedley și îl așeză înapoi.

— Îmi pare rău, Hedley, dar Bernard Aubrey a murit aseară târziu, îi considerăm moartea suspectă și trebuie să te întreb din nou – în afara lui Aubrey, ai văzut pe cineva aproape de carafa aia de whisky în timp ce era în grija ta sau ai atins-o tu?

Controlul de sine al lui Hedley se evaporă la vestea morții lui Aubrey și nu mai fu capabil să-și reprime durerea.

— Cum aș fi putut fi atât de nerecunoscător? spuse într-un târziu. L-am dezamăgit atât de rău și apoi aseară, când stăteam în fața teatrului în ploaie și mi-am dat seama că Elspeth nu va apărea, l-am învinovățit pe el pentru moartea ei. M-am gândit că, dacă nu ar fi aranjat să primească acel bilet, poate ar fi încă în viață. Și l-am urât. Mi-am dorit să fi fost el mort, și nu ea. Acum s-au dus amândoi.

Penrose ridică privirea și se întrebă de ce Fallowfield se strecurase în liniște din cameră. Se întoarse la Hedley și îi vorbi mai înțelegător ca niciodată:

— Cum l-ai dezamăgit pe Aubrey, Hedley? De ce era supărat pe tine?

— Am făcut ceva foarte prostesc și el a aflat. Unchiul lui Elspeth colecționează fleacuri de la teatru, autografe și tot felul de suvenire. Așa că am furat câte ceva din recuzită pentru piesă să-l impresionez și domnul Aubrey m-a prins cu ele. Nu știu de ce am făcut-o. Frank nu mă rugase și lucrul cu adevărat tâmpit e că domnul Aubrey mi le-ar fi dat după finalul programului dacă doar îl rugam, deci pur și simplu nu aveam mintea limpede. Voiam să o fac pe Elspeth fericită și știam că pot asta făcând-o pe familia ei fericită. Trebuia să mă duc să-l văd pe domnul Aubrey după matineu, dar până atunci eram prea îngrijorat pentru Elspeth și doar am plecat din clădire cât de repede am putut. Și îmi pare rău, chiar v-am mințit mai devreme când am spus că nu am luat capacul de pe carafă.

— Continuă, spuse Penrose încurajator.

— Am luat o înghițitură din whisky în timpul matineului când nu se uita nimeni. Am crezut că îmi va curaj să vin în fața domnului Aubrey mai târziu.

Măcar asta reducea puțin perioada de timp, se gândi Penrose. Oricine se îngrijise de whisky o făcuse abia după matineu. Îi dădu lui White un moment să se adune, lăsându-l în grija sergentului

de poliție Bartlett cât el se duse să-l caute pe Fallowfield. Sergentul nu mersese departe.

— Rafe Swinburne tocmai a apărut, domnule, explică el, ieșind din camera de pe partea cealaltă a palierului. Spune că doar a trebuit să-și schimbe hainele și apoi iese din nou, dar l-am rugat să aștepte până aveți ocazia să vorbiți cu el.

— Mulțumesc, Bill, voi face face asta acum. Tu du-te la White.

— Nu știa de Aubrey, nu-i așa, domnule?

— Nu, nu cred. Și cred că spune adevărul și despre Elspeth, cu toate că nu sunt convins de alibiul său. O să vedem despre asta acum.

Camera lui Swinburne semăna ca două picături de apă cu cea a lui White, dar nu avea niciuna dintre schimbările făcute de proprietar. În mod clar Hedley avusese dreptate când spusese că prietenul său petrecea foarte puțin timp acasă. Actorul era lângă chiuveta mică din colț, bărbierindu-se cu o indiferență naturală în fața prezenței Scotland Yardului. Dacă fusese cât de cât surprins să găsească poliția acasă, nu o arăta acum.

— Bună dimineața, inspectore, spuse el, uitându-se la Penrose în oglindă. Sper că nu vă deranjează dacă mă pregătesc în continuare în timp ce vorbim, dar am o întâlnire după-amiaza asta și nu vrea să fac doamna să aștepte.

Numaidecât enervat, Penrose luă un prosop de pe pat și i-l dădu lui Swinburne.

— Dacă e așa doritoare, câteva minute în plus nu vor strica, spuse el. Aș vrea să-mi spui ce ai făcut vineri înainte de serviciu – să spunem de la 5.30 încolo.

Swinburne își șterse săpunul de pe față, dar nu și rânjetul, iar Penrose, care începea să fie învins de oboseală, simți o dorință aproape de neoprit de a-l ajuta să dispară. Era agasat să vadă că actorul nu numai că îi sesizase supărarea, dar și părea mulțumit de asta.

— Sigur, domnule, zise Swinburne cu o politețe exasperantă. Orice ca să ajut, și începu să înșire relatarea pe care și White o făcuse serii, adăugând câteva detalii pe ici, pe colo. Discursul fu rostit convingător, până într-atât încât Penrose se întrebă dacă versiunea lui Hedley redată dubios nu se datora în cele din urmă nervilor.

— Dar după spectacole? Tu și White v-ați întors împreună?

— Nu, inspectore. Rareori ne întoarcem. Eu am treabă altundeva, dacă știți la ce mă refer, și Hedley e genul fidel. Arătă ușor jenat când își dădu seama de nepotrivirea cuvintelor sale. Îmi pare rău, asta a fost un pic de prost gust ținând cont de ce s-a întâmplat. Cum e Hedley?

— Supărat, cum era de așteptat, răspunse scurt Penrose și i-o tăie lui Swinburne care începea să garanteze pentru caracterul bun al lui White. Treaba asta a ta s-a lungit și sâmbătă seara?

— Într-un fel de a spune, da, dar în alt loc. Îmi place varietatea și, până acu', să nu zic într-un ceas rău, și ea pare să mă placă. Că tot veni vorba, vă deranjează dacă arunc câteva haine într-o geantă în timp ce mai vorbim? Mă îndoiesc că mă întorc aici diseară și trebuie să mă asigur că pot merge direct la teatru mâine dacă trebuie.

Penrose încuviință și urmări cum Swinburne mută două sau trei lucruri dintr-un sertar într-o geantă.

— Varietatea asta cu care ai fost tot weekendul – are vreun nume și o adresă de contact?

— Numai prenume și cartiere, mă tem. E o Sybille în Hammersmith, sau ar putea să fie Sylvia, și o Victoria în Bloomsbury. Îmi pare rău că nu pot fi mai exact.

— Hedley îmi spune că tu ai făcut ca el și Elspeth să fie împreună. Așa e?

— Nu i-am dat decât un brânci în direcția bună. Nu pot spune că a fost Cupidon la lucru, dar se

pare că a mers. Din ce mi-am dat seama, erau făcuți unul pentru celălalt.

— Deci i-ai văzut des?

— Nu, deloc. Pe ea nu am întâlnit-o decât de vreo două ori în trecere, dar vorbea despre ea tot timpul și era evident fericit.

Lui Penrose i se părea că Swinburne nu era genul care să se gândească la fericirea altora prea des.

— Nu ai fost și tu interesat de ea?

— Am niște scrupule, inspectare. Era devotată și clar îndrăgostită lulea și nu-mi place să fac un efort decât dacă nu sunt sigur de o răsplată. Respingerea nu face bine sufletului.

— Sunt sigur că cineva cu experiența ta poate împiedica asta.

— Ați greșit adresa, inspectare. Nu am omorât-o, și nici Hedley, deci sunt liber să plec?

— Categoric, pentru acum, spuse Penrose duios, dar e posibil să avem nevoie să vorbim din nou cu tine. La ușă, se întoarse. Încă un lucru, spuse în treacăt. Este o pasarelă între Wyndham și New. Vine deasupra St. Martin's Court. O folosești vreodată?

Swinburne închise geanta și apoi luă casca de motociclist.

— Am folosit-o de multe ori, spuse el. Cu toții ne distram puțin pe ea, alergând încolo și-ncoace în timpul spectacolului și jucând pocher în culise, văzând cât de mult putem să o ducem fără să trebuiască să ne întoarcem la propriul teatru. Apoi cineva a ratat o replică și Aubrey a pus piciorul în prag. Nu prea are simțul umorului.

Penrose îl lăsă să plece, furios pe sine că nu reușise să-și ascundă antipatia față de Swinburne în timpul chestionării. Îi îngăduise tânărului să preia controlul asupra schimbului de replici, și asta nu se întâmpla prea des. Se întoarse în cealaltă cameră, unde Hedley White stătea la fereastră, privind cum Swinburne părăsea casa.

— V-a spus Rafe despre vineri seara? întrebă el nerăbdător.

Penrose i se alătură și privi actorul urcându-se pe motocicletă și mișcându-se în direcția fluviului.

— Da, ți-a confirmat povestea.

— Deci ce se întâmplă acum? Sunt arestat?

— Aș vrea să vii la secție cu noi că să-ți putem lua o declarație formală și niște amprente. Ești de acord?

— Desigur, dacă o să ajute.

— Atunci nu ești arestat. Îți amintești cu ce erai îmbrăcat vineri?

Teama i se întoarse lui Hedley pe față, dar aprobă din cap și se întinse sub pat după o pungă cu haine de spălat. Îi dădu niște pantaloni și un pulover lui Fallowfield, care le acceptă și apoi luă toată punga.

— Du-te cu sergentul Bartlett, băiete, spuse Fallowfield, iar tonul său nu fu aspru. Venim și noi într-un minut.

În timp ce Bartlett îl ducea pe White jos la mașină, Penrose și Fallowfield căutară restul camerei repede și eficient, dar nu găsiră nimic interesant.

— Mă gândesc să aruncăm o privire și vizavi, sergent, ce zici? sugeră Penrose cu un zâmbet amar, dar rezultatul fu același și acolo. Știi, Bill, avem așa-zisul suspect principal în custodie și nu am avansat cu nimic mai mult decât acum o oră, spuse el, neputând să-și ascundă dezamăgirea. Când o să primim niște ajutor?

Răspunsul veni mai devreme decât se aștepta.

— Domnule, zise Bartlett în timp ce Penrose închidea ușa mașinii, este o Alice Simmons la secție și vrea să vorbească cu dumneavoastră urgent.

•

Când s-a întors la Yard, pe Penrose îl așteptau două mesaje. Unul era de la Josephine, care își amintise unde citise despre iris, dar spusese că

așteaptă până îl vede mai târziu; celălalt era de la Maybrick de la teatru, raportând că Terry încercase să intre în clădire în timpul dimineții și ceruse să i se spună ce se întâmplă.

— Ar putea să fie o cacealma, sugeră Fallowfield. În cele din urmă, avea mult de câștigat de pe urma morții lui Aubrey. Ar putea să se arate ignorant să ne păcălească.

Penrose se îndoia, dar nu era în dispoziția să elimine vreo posibilitate.

— Va trebui să-l vedem mai târziu, dar sper că Alice Simmons ne va conduce în direcția bună. Între timp, poate ești amabil să îi telefonezi domnului Terry și să îi spui că prima lui sarcină ca șef al celor două teatre este să anuleze toate producțiile până la primirea altor indicații. Nu-i va prii, sunt sigur, dar îl va menține ocupat pentru câteva ore până ajungem să vorbim cu el. Apoi întoarce-te aici. Vreau să fii cu mine când ne întâlnim cu Alice Simmons.

În timp ce îl aștepta pe Fallowfield, Penrose încercă să o sune pe Josephine, dar i se spuse că linia era ocupată. Se îndoia că va avea timp să o vadă azi: erau multe de făcut și voia să rezolve cât mai mult posibil înainte să trebuiască să-i dea raportul superiorului dimineața. Și avea o nevoie disperată să doarmă câteva ore. Singura ocazia pe care și-o amintea în care fusese atât de obosit fusese atunci când regimentul său era în deplasare și încă nu își revenise complet după o rană; trebuiseră să meargă în marș ore întregi și își amintea cum căzuse pe stradă, ceilalți împleticindu-se în jurul lui, prea epuizați să pășească peste el. Nu trecuse mult timp de la moartea lui Jack, iar nopțile sale fuseseră lipsite de somn și marcate de tristețe și grijă pentru Josephine – asta îl afectase mai mult decât epuizarea fizică. Nimic, se părea, nu îl obosea mai mult decât îngrijorarea pentru Josephine, cu toate că ea nu i-ar mulțumi pentru asta.

O cană de cafea tare neagră îi apăru în față pe birou și el îi zâmbi recunoscător sergentului său.

— De unde îți iei toată energia, Bill? E din aerul sănătos de Suffolk cu care ai crescut?

— Cred că e mai simplu de-atât, domnule. M-ați trimis acasă pentru vreo două ore, vă amintiți? Și, cum era prevăzut, John Terry și-a ieșit din sărite și nu a venit aici. Nu știam că actorii au un așa vocabular, dar am învățat câteva cuvinte care nu sunt în niciun scenariu pe care îl știu.

Cum coborau scările, Penrose îi împărtăși temerile lui Fallowfield.

— Dacă Alice Simmons nu ne poate spune prea multe despre Elspeth, suntem într-o situație imposibilă, zise el. Ne bazăm că este o legătură între ea și Aubrey, dar ar lua un secol să-i dăm de urmă din documente oficiale, și criminalul ăsta merge cu viteza de unul pe zi. Nu va mai fi loc la morgă dacă nu găsim în curând o scurtătură între trecut și prezent.

— E un semn bun că voia să vă vadă imediat, totuși, spuse Fallowfield, la fel de optimist ca întotdeauna. Trebuie să aibă ceva de spus.

— Probabil vrea să știe de ce nu l-am găsit încă pe criminalul fetei, bombăni Penrose, deschizând ușa camerei de interogare. Și eu aș face la fel în locul ei.

Dar femeia așezată la măsuța din mijlocul camerei nu arăta ca și cum ar fi venit să se plângă de ceva; de fapt, arăta ca cineva care nu mai avea vreo luptă interioară. Nu era nicio legătură de sânge între Alice și Betty Simmons așa că fusese absurd din partea lui Penrose să presupună o asemănare, dar își dădea seama acum că și-o închipuise pe mama lui Elspeth ca pe o versiune a mătușii ei. În realitate, nimic nu putea fi mai departe de adevăr. În înfățișare, cel puțin, nu avea nimic din reținerea care fusese atât de evidentă în fiecare mișcare a cumnatei sale, de fapt, chiar și în atmosfera formală a unei camere de interogare de

poliție, ea arăta mai relaxată decât fusese Betty în propria casă. Era înaltă, cu un păr frumos argintiu care refuza să rămână în întregime prins într-o coadă împletită și purta un costum care era sobru numai prin culoare; nicio parte din veșmintele sale nu fusese lăsată la voia întâmplării, iar Penrose, care nu bănuise niciodată că negrul putea fi atât de expresiv, căută în van un centimetru de material banal; chiar și mănușile de pe masă aveau atașate flori de catifea, iar pălăria, care era prea mare să stea altundeva decât pe podea lângă proprietar, era cel mai creativ accesoriu al unui veșmânt de doliu pe care îl văzuse vreodată. Încă și mai remarcabil, Alice Simmons purta totul cu o demnitate și un calm pe care puțini oameni le puteau atinge cu linii drepte și o simplitate subtilă.

— Mulțumesc că ați venit atât de repede, doamnă Simmons, spuse Penrose, dar îmi pare foarte rău de circumstanțele care v-au adus.

— Toată lumea a fost foarte amabilă, spuse ea, atât de încet încât Penrose abia putu să o audă. Cei care… se ocupă de Elspeth au fost foarte atenți, și Betty a spus că toți lucrați din greu pentru a afla ce s-a întâmplat. Sunt recunoscătoare, să știți. Chiar sunt.

Îl privi pe Penrose pentru prima dată, și lui i se păru că soarta jucase un renghi hotărând ca Alice Simmons să nu aibă în comun nici măcar cea mai mică trăsătură cu fiica pe care o iubise atât de mult. Tenul, constituția și purtarea în general erau în dezacord vădit cu Elspeth pe care el o văzuse în fotografia lui Hedley, și el se întrebă dacă deosebirea fizică fusese o amintire dureroasă atât pentru mamă, cât și pentru fiică a faptului că relația lor a fost construită pe un fragil aranjament concret mai degrabă decât pe o relație naturală incontestabilă.

— Facem tot posibilul, doamnă Simmons, spuse el și îl prezentă pe Fallowfield care luă ceașca goală de pe masă și trimise sergentul de la ușă să o

reumple. Dar trebuie să recunosc, ne-ar prinde bine puțin ajutor și sperăm să vină de la dumneavoastră.

— Firește că aveți nevoie de ajutor. Cum se poate aștepta cineva să ajungeți undeva dacă știți numai jumătate din poveste? Luă batista din geantă, o măsură de precauție pentru ce urma să vină. M-au lăsat să stau puțin cu Elspeth, numai noi două, continuă ea. Trebuia să-i spun că-mi pare rău. A crescut înconjurată de atâta nefericire și singura consolare a fost că ea a fost ferită – mereu am reușit să o ținem la distanță. Acum s-a întâmplat asta, și ea a plătit prețul în cele din urmă pentru ceva de care nu era vinovată. Într-un moment ca ăsta, ar trebui să spui că nu-ți vine să crezi, nu-i așa? Dar asta nu este adevărat în cazul meu. Am sperat ca să se sfârșească odată cu moartea lui Walter, dar cred că în adâncul sufletului am știut dintotdeauna că de fapt ce era mai rău va veni. De aceea sunt aici acum – ca să opresc asta să meargă mai departe.

— Știți cine a ucis-o pe Elspeth, doamnă Simmons? întrebă Penrose blând, îndrăznind cu greu să creadă că răspunsul tocmai intrase pe ușă.

Îi aruncă o privire lui Fallowfield și văzu că și el își controla cu greu entuziasmul.

— Nu, dar pot încerca să explic de ce s-a întâmplat. Betty v-a spus că Walter și cu mine nu puteam avea copiii noștri?

Penrose încuviință.

— Am tot încercat înaintea războiului, dar nu s-a întâmplat și asta ne distrugea căsnicia. Nu mă puteam gândi la altceva decât la a avea un copil. Toată bucuria pe care o simțeam numai din a fi cu Walter, de a ști cât de mult mă iubea, dispăruse și nu puteam să o fac să se întoarcă. De fiecare dată când mă uitam el, nu puteam vedea decât eșecul nostru. Nu mai era nicio plăcere în a face dragoste. Întotdeauna am fost foarte apropiați în privința asta – era așa de tandru și iubitor dar a încetat a

mai fi o legătură intimă între noi doi și a devenit ceva separat de relația noastră, dacă știți la ce mă refer. A încetat și să mai vorbească cu mine. Nu cred că avea vreo idee ce să spună, așa că am sfârșit nicăieri; nu ne puteam transforma într-o familie și nu ne puteam reîntoarce la a fi un cuplu fericit. Sper că nu vă deranjează să vă spun toate astea, dar e important.

— Sigur că nu, spuse Penrose, care era sincer încântat să o lase să vorbească.

În mod egoist însă, spera ca ceea ce o adusese la el era mai mult decât o confesiune dintr-o căsnicie nereușită și fu mulțumit când Fallowfield avansă ușor mersul lucrurilor:

— Deci ați sugerat adopția soțului dumneavoastră, doamna Simmons?

— Nu, sergent, nimic așa de chibzuit, mă tem. Ezită. Presupun că e ridicol să-mi fie rușine de ce am sugerat ținând cont de cât de multe au urmat, dar îmi *este* rușine. A fost atât de necugetat, mai ales că nu știam a cui era vina că nu puteam concepe, dar l-am rugat pe Frank să fie el tatăl unui copil pentru noi. A fost de acord, dar numai dacă Walter și Betty știau de asta și acceptau aranjamentul. Trebuie să-mi fi pierdut mințile – chiar fratele lui Walter! Niciun bărbat nu ar putea înghiți asta. A fost atât de furios când i-am spus! Nu i-am cunoscut niciodată acea față – ei, nici nu sunt sigură că a existat până nu l-am adus la asta. Nu cred că Frank a apucat să-i spună lui Betty – nu era nevoie, pentru că Walter nu ar fi fost niciodată de acord. La scurt timp după, a izbucnit războiul, iar Walter nu știa cum să se înscrie mai repede. Orice numai să nu stea cu mine și să facă față trădării.

Asta explica de ce Alice nu venea niciodată în Londra, se gândi Penrose, și se întrebă dacă Frank Simmons își regretase vreodată sinceritatea. A fost interesul său pentru Elspeth o modalitate de a compensa pentru acea ocazie ratată de a fi tată? Și

la ce Dumnezeu se gândise când stăteau ieri discutând căsnicia lui Walter și a lui Alice?

— Frank ne-a spus că Walter a aranjat adopția lui Elspeth cu cineva din armată, zise el. Știți cine sunt părinții adevărați ai lui Elspeth?

— Da, cel puțin știu cine este tatăl. Nu știam atunci, însă – eram atât de recunoscătoare doar să o am pe Elspeth că nu îndrăzneam să pun întrebări despre cum a ajuns în brațele mele. Tot ce știam atunci era că nu fusese nimeni să o crească. Avea numai o lună când Walter mi-a adus-o acasă, și era atât de mică și drăguță, nu vă puteți imagina, și cu o fire atât de bună, chiar și la acea vârstă. Am numit-o Elspeth – a fost numele mamei lui Walter și voiam ca el să aibă o legătură puternică cu ea, la fel ca aceea pe care eu o simțeam. După aceea, nu m-am uitat niciodată în urmă. Abia anul trecut, când Walter și-a dat seama că era pe moarte, mi-a spus tot ce știa.

— Numele tatălui ei era Arthur?

Alice era stupefiată.

— Deci știți? Da. A fost inginer în război. Cum ați aflat?

— Moartea lui Elspeth este legată de o altă moarte care a avut loc la scurt timp după aceea.

Penrose era pe cale să explice în continuare, dar Alice îl întrerupse:

— Este Bernard Aubrey mort? Acum era rândul inspectorului să fie surprins. Dacă a mai avut loc o altă crimă, trebuie să fi fost el cel ucis. În afară de mine – și oricine face asta, evident – el este singura persoană rămasă în viață care să știe ce s-a întâmplat cu adevărat. Arthur era nepotul lui. Bernard a păstrat legătura cu Walter după război. Ne-a trimis bani pentru Elspeth – de ziua ei, în fiecare an fără greș.

— Cu un bilet, rugându-vă să îl anunțați dacă v-ați răzgândit cu privire la adopție?

— A nu. Adică, trimitea un bilet, dar nu era vorba de adopție. Știa că nu ne-am răzgândi

niciodată și era mulțumit că Elspeth era bine îngrijită. Nu, voia ajutorul lui Walter și Walter refuza să i-l dea – cu privire la asta voia Aubrey ca el să se răzgândească. Vedeți, inspectore, Walter a făcut ceva groaznic ca să o capete pe Elspeth, ceva pentru care nu s-a iertat niciodată. Mi-a mărturisit, exact înainte să moară și astfel se explică totul – de ce s-a schimbat așa de mult, de ce iubirea lui pentru Elspeth era mereu umbrită de regret. Nu cred că ea a știut – sper din toată inima să nu fi știut dar Walter era capabil de o iubire mult mai plină de dăruire decât i-a arătat ei vreodată. Știu că toată lumea a fost afectată de război – cum să nu fi fost? Și, dacă sunt sinceră, a fost ușor pentru mine să îmi explic astfel purtarea lui pentru că nimeni nu se aștepta de la mine să ameliorez lucrurile. Dar era o suferință mult mai adâncă. Îmi doresc mai mult decât orice să-mi fi spus mai devreme, pentru că, odată ce mi-a spus, vechiul Walter s-a întors. Povestesc ca și cum ar fi fost o confesiune neașteptată și nu a fost așa – mi-a spus tot treptat, puțin mai mult în fiecare zi; se vedea că fusese o mare tensiune pentru el, dar mi-a oferit destul timp înainte să moară să-mi amintesc cât de mult l-am iubit și sunt recunoscătoare pentru asta, chiar dacă asta i-a făcut pierderea și mai grea.

— Ce v-a spus, doamnă Simmons? întrebă Penrose după o lungă tăcere, readucând-o la realitate de oriunde o dusese povestea.

— Îmi pare rău. Desigur – aveți nevoie să continuăm. Ei bine, Walter a fost infanterist și regimentul său a lucrat îndeaproape la săparea de tuneluri. Abia dacă ne vorbeam când el a plecat din cauza a ceea ce s-a întâmplat cu Frank, dar am început curând să ne scriem – era mult mai groaznic acolo decât își putea imagina, și cred că orice legătură cu țara a ajutat. Chiar primul lucru pe care trebuia să-l facă era să îngroape oameni. Nu văzuse niciodată un cadavru până atunci și s-a trezit acolo în fața a două sau trei sute. Nu voi uita

niciodată acea scrisoare. Îmi spunea cum trebuiau să-i îngroape în nămol și astfel baza tranșeei era elastică precum o saltea din cauza tuturor cadavrelor de dedesubt. Mirosul era odios, spunea el, dar muștele erau cel mai rău lucru, acopereau tranșeele ca o pânză mișcătoare și, indiferent cât de multe ucideau cu sapele, în fiecare zi era la fel de rău. Îi plăcea democrația tranșeelor totuși, faptul că toți erau în aceeași barcă indiferent ce erau în viață civilă. Asta a fost naiv din partea lui, cred, pentru că nu toți au văzut asta astfel – era doar o situație în care te descurcai cum puteai și în curând totul a fost ca înainte când pacea a venit. Unul dintre ofițeri l-a luat pe lângă el ca ajutor și se sprijineau reciproc. Walter a interpretat asta ca prietenie și probabil i s-a confesat despre necazul prin care treceam, pentru că acest om – Căpitanul, așa îl numea Walter mereu – a ajuns să știe cu câtă ardoare îmi doream un copil. De-a lungul războiului, cred că a văzut o slăbiciune în Walter, a văzut că era dispus să-l urmeze și, în final, a folosit asta împotriva lui.

— În ce sens? întrebă Penrose încet.

— L-a promis lui Walter că îl va ajuta să obțină un copil în schimbul unei favori când va veni timpul. Bineînțeles, Walter a fost de acord; nu ar fi ghicit niciodată care era favoarea. Penrose se gândi că ar putea ghici, dar așteptă ca Alice să continue. Una dintre sarcinile lui Walter era să lucreze la foalele care mențineau fluxul de aer în jos spre tuneluri. De obicei, lucrau în perechi și în ture, dar au fost atât de multe accidente și mulți oameni bolnavi de dizenterie, încât trebuia să facă multe sarcini de unul singur. Într-o zi, când erau trei bărbați în subteran punând o șarjă, la distanță considerabilă de intrare, Căpitanul a intrat și le-a ordonat să se oprească din pompare.

„Cât de ușor putea fi să iei o viață, se gândi Archie, dar ce cruzime cerea o astfel de crimă.” De-a lungul carierei sale văzuse câteva crime

complicate și multe morți care ar fi necesitat forță și curaj din partea responsabililor, dar nimic la fel de lipsit de scrupule ca această execuție întâmplătoare. Își imagină de ce sânge rece era nevoie pentru a sta acolo în timp ce secundele treceau, știind ce groază sufocantă îi cuprinde pe cei aflați sub picioarele tale și totuși să nu simți îndurare și niciun impuls de a pune mâna pe acele foaie și de a acorda viață celor trei oameni.

— Walter s-a împotrivit firește – mergea dincolo de tot ce credea el, de tot ce era normal. Dar voia acel copil – îl voia pentru mine – și cred sincer că ar fi făcut orice. Dacă ar fi avut mai mult timp de gândit la ce făcea poate ar fi rămas la ce știa el că e corect, dar trebuia să acționeze rapid și a luat decizia greșită. Căpitanul cred că se baza pe rapiditatea cu care trebuia să se petreacă totul pentru cooperarea lui. Apoi, când Aubrey și unul dintre ceilalți au reușit să se întoarcă la suprafață în mod neașteptat, a pretins că sistemul era blocat. În final, numai un om a murit, slavă Domnului, și era cel mai important dintre ei, nepotul lui Aubrey și tatăl lui Elspeth.

— Dar de ce trebuia ca Arthur să moară? Și ce îi dădea acestui om dreptul să decidă ce se întâmpla cu copilul lui?

— Legea îi dădea dreptul. Vedeți, Arthur avea o legătură cu soția lui. Se întâmpla de ceva timp, în timp ce el era plecat și înainte ca Arthur să se fi înrolat, și Căpitanul a aflat. Cred că a interceptat o scrisoare pe care soția lui i-o scrisese – stupid, realmente: trebuie să fi știut cum trăiau toți nedezlipiți. Tranșeele nu au fost niciodată renumite pentru intimitate. Dar scrisese să-i spună lui Arthur că era însărcinată, și asta a fost – i-a pecetluit soarta și nu știu dacă a aflat vreodată că urma să fie tată. Și soarta ei, desigur. Femeile aveau chiar și mai puține drepturi în acele zile decât au acum, iar Căpitanul nu era genul care să crească copilul

altuia. De îndată ce fetița s-a născut, a făcut-o pe soția sa să renunțe la ea.

— Ce s-a întâmplat cu ea? Cu mama lui Elspeth, mă refer.

— Nu știu. Walter nu a întrebat niciodată și cred că nici Aubrey nu avea de unde să știe, altfel ar fi făcut ceva. Aparent, după ce am primit-o pe Elspeth, Walter se tot aștepta ca mama ei să apară din senin, dar nu a apărut niciodată. Pe măsură ce treceau anii, a presupus că găsise Căpitanul o modalitate să scape ea – la urma urmei, cineva care a făcut ce i-a făcut el lui Arthur era capabil de orice. Dar el nu a vrut să știe. Avea destul pe conștiință.

— Bărbatul care i-a înscenat asta – Căpitanul – știți numele lui adevărat?

— A da. După ce i-a făcut soțului meu, e puțin probabil să fie un nume pe care să-l uit. Și, oricum, a obținut o anume notorietate în ultimii săi ani.

Zâmbi amar și Penrose așteptă cu nerăbdare ca ea să continue, sperând cu ardoare că ce va spune va avea înțeles în contextul investigației sale. Mintea sa goni prin mai multe posibilități, dar niciodată într-un milion de ani nu ar fi putut să prevestească următoarele cuvinte ale lui Alice Simmons.

— Numele lui era Elliott Vintner, zise ea. Probabil îl cunoașteți ca romancier. Zilele astea mă gândesc la el mai degrabă ca la un criminal.

Penrose era împietrit, într-o asemenea măsură încât Fallowfield trebui să preia chestionarea:

— Bernard Aubrey știa de toate astea, doamnă Simmons?

— Nu îndată, nu, dar nu voia să lase lucrurile așa. Era distrus de moartea nepotului său, desigur, și fusese cât pe ce să moară și el, dar nu avea niciun motiv să creadă că se petrecuse altceva decât un accident tragic. A devenit bănuitor doar din cauza stării în care era Walter – pur și simplu nu avea sens să fie atât de traumatizat. Întotdeauna

a fost un soldat de încredere și se știa că-și păstra calmul în cele mai groaznice situații, dar după incident s-a pierdut. S-a îmbolnăvit, și Dumnezeu știe ce trebuie să fi spus în timp ce delira, dar era destul pentru Aubrey să-și dea seama că se petrecuse ceva. Când Walter s-a făcut mai bine, Aubrey l-a implorat să-i spună adevărul despre Vintner; vedeți, era singura persoană care putea depune mărturie, și Aubrey era obsedat să facă dreptate pentru fiul surorii sale. I-a promis lui Walter iertare numai dacă ar aduce criminalul adevărat în fața tribunalului, dar el a refuzat. Erau prea multe în joc cu copilul.

— Dar Aubrey nu a renunțat.

— Nu, niciodată, însă Walter i-a spus că s-a hotărât o dată pentru totdeauna. E ciudat – nu a fost niciodată la fel de respectuos când s-a întors. Cred că bărbații noștri sunt în general mai puțin înclinați să primească ordine după ce s-au luptat atât, dar pentru el era personal; primise prea multe ordine. Dar Aubrey a tot încercat. S-a simțit responsabil, vedeți, și îi făgăduise surorii lui – mama lui Arthur – că va afla adevărul.

— Aubrey a încercat vreodată să ia copilul înapoi? întrebă Penrose, surprins că înțelegerea fatală fusese lăsată în picioare.

— Nu, trebuie să recunosc asta. Dorea sincer ce era mai bine pentru Elspeth și a pus asta înainte urii sale pentru Vintner. Arthur nu mai era și mama lui nu putea crește un copil singură – și știa cât de mult o iubeam noi. Știți, era fericită cu Walter și cu mine, în ciuda tuturor lucrurilor. Așa că Aubrey a trimis bani și biletele, dar nu exista vreo altă presiune. Avea o răbdare mortală, a spus Walter odată. În cele din urmă, au ajuns la un fel de înțelegere nevorbită: Aubrey nu ar fi vrut să deranjeze copilăria lui Elspeth, răscolind trecutul înainte ca ea să fie îndeajuns de mare să înțeleagă; și Walter ar fi spus adevărul despre ce s-a întâmplat când ar fi simțit că timpul era potrivit.

Nu cred că s-a gândit că se va întâmpla pe patul de moarte, dar așa au ieșit lucrurile.

— Deci Aubrey a primit ce a vrut?

— Da. Walter a scris totul – a fost unul dintre ultimele lucruri pe care le-a făcut. Era atât de bolnav încât a trebuit să-l ajut; poate de aceea mi-a și spus, dar îmi place să cred că a făcut asta pentru că așa a vrut. Aubrey a venit să ia ce a scris și a vorbit cu Walter. Nu știu ce a spus, dar după aceea Walter părea fericit să moară. Ca și cum ar fi găsit pace.

Existența unui astfel de document ar putea explica foarte bine motivul pentru care cineva ar fi fost dispus să-și ia riscul de a intra în biroul lui Aubrey în noaptea morții sale, se gândi Penrose; înlăturarea lui era vitală pentru oricine ar fi vrut să-i apere reputația lui Vintner. Se întreba cum chinul lui Josephine se potrivea în tiparul evenimentelor.

— Când a murit Walter, doamnă Simmons? întrebă el.

— În septembrie anul trecut. Era exact după proces și, desigur, Vintner s-a sinucis la scurt timp după aceea. Toată lumea a presupus că motivul a fost pentru că a pierdut în instanță, dar nu a fost asta – era ceva mult mai profund. Știa atunci că în curând va ajunge din nou în boxa acuzaților. A fost prostesc din partea lui Vintner să pornească acel caz cu Aubrey de cealaltă parte, dar se credea de neînvins. Era un alt mod de a-l lua în derâdere pe Aubrey pentru trecut și a dat greș. A pierdut, iar Aubrey a folosit ocazia să îi spună clar că nu va trece mult timp și va avea de pierdut mult mai mult. Vedeți, Vintner habar nu avea că Walter și Aubrey păstraseră legătura, dar era prea târziu să mai poată face ceva – Walter nu mai putea fi amenințat și Aubrey a insinuat că poliția știa deja. Așa că Vintner a ales calea lașului, dar hărțuirea lui Aubrey l-a dus la asta.

Prin urmare, Vintner pur și simplu o folosise pe Josephine să ajungă la Aubrey. Tot chinul, toată remușcarea pe care o suferise după sinuciderea lui Vintner au fost pentru că fusese prinsă într-un joc mortal dintre doi bărbați. Nu-i de mirare că Aubrey fusese atât de loial în sprijinul său pentru Josephine, dar cum de a putut să permită ca ea să-și asume vina pentru moartea cuiva când sângele nu era deloc pe mâinile ei? Penrose privise cum succesul lui Josephine fusese dezgolit de toată bucuria. Stătuse cu ea ore întregi, încercând să o convingă că nu era vinovată pentru decizia lui Vintner de a-și lua viața – dar nimeni nu îți poate spune că nu ești răspunzător pentru moartea cuiva; trebuie să simți asta în inima ta. Dacă cineva înțelegea asta, era el.

— M-am amăgit singură că sinuciderea lui Aubrey este finalul, continuă Alice Simmons, dar desigur că nu a fost. Moartea nu era îndeajuns pentru Aubrey – cel puțin nu dacă momentul a venit la alegerea lui Vintner. Aubrey îi voia numele legat de ceea ce făcuse, voia să-l dea în vileag ca pe un criminal mai degrabă decât ca pe un om dărâmat care merita milă. Planul său era să facă totul public îndată ce Elspeth împlinea optsprezece ani. A pus toți banii din *Richard de Bordeaux* într-un cont pentru ea – presupun că s-a gândit că ar face într-un fel dreptate pentru tot ce se întâmplase. Ar fi împlinit vârsta cu pricina luna viitoare, dar cineva era evident hotărât ca asta să nu aibă loc vreodată.

— A mai fost și altcineva implicat în moartea lui Arthur?

— Nu, doar Walter și Vintner. Nimeni nu a mai știut până nu a aflat Aubrey.

Deci cine de pe lista lui ar fi putut fi apropiat lui Vintner? Cine ar omorî să-i apere numele? Într-o carte, acesta era momentul când o asemănare izbitoare i-ar fi apărut brusc în minte, se gândi sec Penrose, dar el va trebui să o găsească pe calea cea

grea și își pierdu orice curaj la gândul de a da de urma a nenumărați arbori genealogici. Acesta era motivul pentru care numărul de la Somerset House era pe sugativa lui Aubrey? se întrebă. Oare Aubrey încercase chiar el să facă legătura înainte de moarte? Și avusese succes? Măcar aceste întrebări ar putea primi răspunsuri dimineața când toți se întorceau la serviciu după weekend. Între timp, trebuia să vorbească cu Josephine să vadă dacă aflase ceva despre Vintner în timpul procesului. Și, la fel de important, să-i ofere un fel de ușurare pentru învinovățirea nemeritată.

Alice Simmons părea să-i citească gândurile.

— Betty mi-a vorbit despre domnișoara Tey și despre bunătatea ei față de Elspeth, spuse ea. Îmi pare rău că a trecut prin ce a trecut din cauza lui Vintner. Știu că nu e vreo alinare pentru asta, dar trebuie să fi însemnat mult pentru Elspeth să o cunoască – îi adora operele. Îi spuneți asta pentru mine?

Penrose zâmbi amabil.

— Ar fi drăguț dacă i-ați spune în persoană – va vrea să vă cunoască și să vorbiți. Și, cunoscând-o pe Josephine, chiar asta va fi o consolare pentru tot ce a pățit.

— Mi-ar plăcea să o văd. Știți, Elspeth mereu a crezut că îmi displăcea teatrul, dar nu a fost așa. Mi-era doar teamă de el. M-a durut mult să nu pot să trăiesc asta împreună cu ea, dar eram așa de speriată să nu fie atrasă într-o altă lume, una cu care nu aș putea concura. Mă întreb dacă toate femeile apelează la grijă pentru a nu le fi furată fericirea, sau a fost doar pentru că nu am făcut lucrurile cum trebuie? A fost chiar mai rău după ce a murit Walter și a trebuit să fac față singură, și, când mi-a spus Aubrey despre cont, am știut că lucrurile nu vor mai fi niciodată la fel. Ar fi făcut-o atât de fericită să fie primită astfel într-o lume pe care o iubea, dar la care nu putea decât să viseze. E drept că ar fi avut acea șansă, dar aș minți dacă aș

spune că mă bucuram. M-am gândit că mă va uita, și iubirea pe care o aveam era singurul lucru care făcea suportabil ce a făcut Walter. Dacă asta s-ar fi dus, totul ar fi fost în van. Atâta pierdere, durere și rău, totul în zadar. Oftă din greu. Am știut că o voi pierde odată și odată, dar nu m-am așteptat vreodată să se întâmple astfel. Presupun că trebuie să credeți într-un fel de judecată, totuși, nu-i așa?

— Nu cred că judecata e ceva ce ne permitem să trecem cu vederea, doamnă Simmons, spuse Penrose blând, ori asupra altora, ori asupra noastră. E un cuvânt prea mare. Dar, dacă ajută, nu cred că e ceva de regretat în faptul că ați iubit-o pe Elspeth sau că ați vrut să o apărați. Știu că simțiți că Walter a făcut ce a făcut pentru dumneavoastră, dar a fost decizia lui.

Privirile lor se întâlniră, iar Penrose nu putea sa nu vadă oboseala lăsată pe fața ei de ultimele patruzeci și opt de ore.

— E amabil din partea dumneavoastră, inspectare. Problema e că, dacă ar însemna să fiu lipsită de acei ani cu Elspeth, nu i-aș da viața înapoi acelui băiat chiar dacă aș putea, și asta *este* ceva pentru care voi fi judecată când va veni timpul.

Capitolul 14

Liniștea nu vizita prea des casa de la numărul 66 din St. Martin's Lane, dar Josephine se bucura de ea oricând sosea; într-o duminică după-amiază, când avea atât de multe la care să se gândească, liniștea era mai bine-venită ca niciodată. Se uită la ceas, socotind că are o oră și jumătate sau mai bine de singurătate înainte să fie deranjată – era timpul să-și adune gândurile și să aducă un fel de ordine în haosul din studio. Clopoțelul sună înainte ca ea să fi apucat să avanseze cu vreuna dintre ele.

— Archie! Ce surpriză plăcută! Credeam că e Marta.

— O Doamne, o aștepți pe temuta domnișoară Fox? întrebă el, mimând groaza. Poate până la urmă ar fi trebuit să-l aduc pe Bill ca întărire.

Ea râse, apoi îl sărută.

— Mă tem că *este* cu adevărat de neevitat. Le-am sunat mai devreme să văd cum sunt lucrurile după ce s-a petrecut aseară, dar Lydia era plecată. Marta părea așa deprimată așa că m-am trezit invitând-o aici la un ceai. Au probleme, cred, și a spus că are nevoie să vorbească.

— Tu chiar o placi? Sau este doar sprijin pentru Lydia printr-o altă criză romantică?

Amuzată de cinismul său, Josephine îl conduse prin studio.

— Nu mai fi așa plicticos cu asta! Lydia nu se poate abține să nu fie puțin…

— Nestatornică? sugeră el supărător în timp ce ea făcu o pauză să găsească cuvântul potrivit.

— Neliniștită, dădu ea replica, zâmbind. Și, da, chiar îmi place Marta, foarte mult, de fapt. Sper să-și rezolve problemele, dar trebuie să fie o femeie deosebită cea care să se mulțumească cu locul doi după cariera Lydiei. Marta se poate dovedi a fi deosebită, firește, dar și de temut – vom vedea. Dar nu-ți face griji – dacă apare cât ești aici, am eu

grijă de tine. Nu că ai avea nevoie de apărare – remarca aceea de la plecare pe care ai spus-o aseară a fost dojenitoare aproape până la umilire. Nu cred că vei mai avea vreo neplăcere. Ea renunță la a mai căuta un loc liber prin colecția dezordonată de scaune din cameră. Hai să stăm pe podea, dar îți aduc niște cafea înainte. Arăți zdruncinat.

— Nu, nu te deranja. Trebuie să vorbesc cu tine și se pare că nu avem prea mult timp singuri. Ești singură? Nu stă nimeni la pândă prin bucătărie?

— Nu, fetele au ieșit să ia prânzul cu George și Becața este cu creatorul ei, în sensul temporal, mă refer. Știi cum e într-o duminică.

— Desigur.

Archie râse fără mare tragere de inimă și Josephine avu o senzație de déjà-vu de rău augur.

Ce îi va spune acum? Doar nu se mai petrecuse weekendul acesta încă ceva rău?

— Este vorba de Hedley White? întrebă ea. Înțeleg că l-ai ajuns din urmă. Archie ridică întrebător o sprânceană și ea explică! Acolo mi-a spus Marta că s-a dus Lydia – la Yard, să vadă dacă o lași să-l vadă. Cred că tocmai ai ratat-o. Aparent, e îngrijorată pentru el. Ești la fel de convins ca și ea că el nu a făcut nimic rău?

— Cu siguranță nu cred că a ucis pe cineva, spuse Archie. Sunt cât se poate de sigur că minte cu privire la unde a fost când Elspeth a fost omorâtă și, dacă așa e, l-a convins pe Rafe Swinburne să îi ofere un alibi, dar sincer nu cred că este ceva sinistru în asta. Nu ar fi primul suspect care să presupună că lucrurile ar arăta mai bine pentru el dacă ar putea dovedi că nu era singur. Facem verificările obișnuite, dar nu cred că are de ce să se teamă de rezultate. Îi spuse cât de supărat păruse White la vestea morții lui Aubrey, și adăugă: Nu-i vor dispărea problemele doar pentru că noi credem că este nevinovat, așa că sunt mulțumit că Lydia îl susține. Va avea nevoie de

ajutor să treacă prin pierderea a doi oameni dragi. Dar nu Hedley e motivul pentru care sunt aici – lucrurile au avansat de când am vorbit cu el. Am primit mesajul tău despre iris. Era referirea la floarea cavaleriei în cartea lui Vintner, din întâmplare?

— Da, era, spuse ea, surprinsă. Am început să citesc cartea Martei dimineața asta și mi-a amintit de romanul lui Vintner – nu povestea, asta e modernă și total diferită ci stilul. Știu că i-a admirat prima carte. Cum Dumnezeu ai ghicit?

— Pentru că își face prezența în cele mai neașteptate locuri și, ținând cont de ce am auzit despre el în ultimele două ore, trebuie să se fi gândit la irișii când s-a așezat să scrie *The White Heart.* Cavaleria, pe de altă parte, nu ar fi ceva de competența lui.

Observă cum i se amărâse chipul așa cum se întâmpla mereu când numele lui Vintner era menționat, iar furia pe care o simțise vorbind cu Alice Simmons era doar parțial înăbușită de știința că acum putea să-i risipească lui Josephine vina o dată pentru totdeauna.

— Am nevoie să asculți cu atenție ce îți voi spune, și să mă crezi, zise el. Nu ești răspunzătoare pentru moartea lui Eliot Vintner.

— Nu ajută să tot trecem prin asta, Archie, spuse ea hotărâtă să respingă discuția și începu să se ridice. Noi doi nu vom fi niciodată de acord cu privire la asta și înrăutățește lucrurile pentru mine dacă…

Îi prinse brațul și îi întoarse blând fața către el.

— Dar de data asta nu este doar vocea mea. Ai crede asta de la cineva care l-a cunoscut pe Vintner? Cineva care ar jura că sinuciderea lui a avut loc din cauza a ceva ce s-a întâmplat cu ani în urmă, cu mult înainte ca tu să fi scris vreo piesă sau să-i fi auzit numele?

Josephine se uita la el, tulburată de vorbele sale și cu greu îndrăznind să admită că ele indicau o

grațiere pentru ea.

— Dar a lăsat un bilet explicând de ce a făcut-o, spuse ea. A fost citită cu voce tare în anchetă. A pretins că pierderea procesului l-a distrus, financiar și emoțional, și ziarele au răsunat pentru că el m-a învinovățit pentru tot.

Contrar sfatului tuturor prietenilor săi, inclusiv Archie, Josephine asistase la ancheta lui Vintner, hotărâtă să-și înfrunte demonii. Dar nici în cele mai rele coșmaruri nu ar fi putut prezice cât de neplăcut va fi, și nu va uita niciodată furia pe care o simțise atunci când auzise pentru prima oară acel bilet de sinucidere. Stând într-o sală de ședințe înăbușitoare, de o parte și de alta cu Ronnie și Lettice care insistaseră să vină cu ea, ascultase ultimele cuvinte ale unui om mort acuzând-o pe ea că îi furase opera și pe lege pentru că îi aprobase furtul. Ce o neliniștea cel mai mult, totuși, nu era infatuarea, tonul fățarnic sau nedreptatea învinuirii, ci senzația irațională de rușine care o copleșise atunci și care stăruise mereu de atunci. După aceea, în ciuda a numeroase cerințe de la jurnaliști și a mai multor relatări din ziare care o ilustrau ca pe răufăcătorul piesei, ea fusese de neclintit în refuzul de a vorbi deschis în propria apărare, parțial dintr-o hotărâre de a-și apăra intimitatea, dar în mare parte dintr-o teamă că nu ar fi convingătoare.

— A fost un exemplu artistic de proză, biletul acela, adăugă acum cu amărăciune. Mult mai mișcător decât majoritatea cărților sale. Chiar I-a cerut iertare lui Dumnezeu în numele meu. Își permitea să fie mărinimos, presupun, pentru că sunt sigură că știa că nu mă voi ierta niciodată.

— Exact. Nu spun că Vintner nu te ura. Era un ticălos răzbunător și sunt convins că i-a făcut o mare plăcere să știe că va putea să continue să-ți facă rău mult timp după moarte, dar nu de asta s-a sinucis. A fost o cacealma, Josephine. Ai fost prinsă într-un joc mortal dintre doi bărbați

puternici și a fost convenabil pentru ambii să te folosească, unul mai cu răutate decât celălalt. Se opri să se asigure că ea înțelegea ce spunea. Vezi tu, dacă Vintner ar fi numit adevăratul motiv al deciziei lui de a-și lua viața, ar fi fost o mărturisire a unei crime.

Ea asculta, la început neîncrezătoare și apoi șocată, în timp ce Archie contura legătura dintre Elliott Vintner și Bernard Aubrey. Nu trecu mult și ușurarea ei fu împrăștiată de o tristețe imensă. Crezuse că nimic nu ar fi mai rău decât povara responsabilității pe care o purta, dar ea nu socotise că ar putea fi vorba de un act de rău pur care pusese brusc capăt la atâtea vieți și care umpluse altele de durere și pierdere. Acum, cine putea spune când acest nou coșmar se va termina? Abia după ce trecuseră câteva minute, își dădu seama că Archie încetase să vorbească și îi aștepta răspunsul. Adevărul fusese darul său pentru ea, și el voia ca ea să găsească în el mângâiere, dar tot ce simțea era mâhnire – mâhnire pentru cei ce muriseră atât de neașteptat și pentru groaza de care era convinsă că va mai veni, și un regret mai adânc, mai puțin clar pentru cruzimea primordială a lumii.

— Ești bine? întrebă Archie blând.

— Da și nu, zise ea. Voi fi, dar acum nu mă pot gândi decât la cât de rău îmi pare pentru familia lui Elspeth. Mă tot gândesc la ceva ce a spus despre speranța că familia ei adevărată are ceva sânge de actor. Nici într-un milion de ani nu ar fi sperat să fie înrudită cu tatăl West Endului. Ar fi fost atât de încântată, și totuși, tocmai acesta este motivul pentru care e moartă.

— Aubrey a aranjat un cont pentru ea din profitul scos de *Richard de Bordeaux,* să știi.

— Are noimă. Lydia a spus că a dat bani unei instituții filantropice să ajute familii care au suferit pierderi în război. Ciudat, nu-i așa, cum ceva în mare adevărat poate ascunde atât de mult.

— Da. În cazul ăsta, filantropia chiar a început de acasă. Banii ar fi ajuns la Elspeth luna viitoare când ar fi împlinit optsprezece ani – și plănuia să-i spună totul atunci. Alice Simmons era îngrozită de efectul pe care l-ar fi avut asupra relației lor. Credea că va pierde singurul lucru care conta pentru ea.

— Pot să înțeleg asta. Este foarte greu pentru cineva din afară să înțeleagă cum funcționează familiile, dar Elspeth nu mi s-a părut genul de fată care să uite iubirea. Nu este nicio îndoială că ea ar fi acceptat cu bucurie o legătură cu ceva la care ținea mult, dar nu cu prețul vieții pe care o avea deja. Totuși, faptul de a ști de unde a venit ar fi putut să o liniștească și să-i potolească curiozitatea nestatornică de care vorbea Betty. Oftă din greu. Nu pare corect să stăm aici și să ne dăm cu părerea despre vieți pe care nu le-am înțeles și despre oameni pe care nu i-am cunoscut când în realitate nu a mai rămas vreun viitor pentru niciunul dintre ei. Pentru Dumnezeu, Elspeth nici nu a apucat optsprezece ani, și nici nu pot să-mi închipui prin ce iad trece Alice Simmons. Din toate astea, cred că pe ea o compătimesc cel mai mult. Ce povară trebuie să poarte! Confesiunea este un lucru foarte egoist, mi se pare. Sunt sigură că Walter s-a simțit mult mai bine după aceea, dar tot mă gândesc că ar fi fost mai delicat din partea lui să ia secretul cu el în mormânt decât să treacă vina pe umerii soției.

— Asta sună foarte bine, dar îmi spui sincer că, dacă ai fi în locul ei, ai prefera să nu ți se spună adevărul?

Era o tensiune în vorbele sale și Josephine înțelese că el punea două întrebări, din care numai una era despre Alice Simmons. Se gândi înainte să răspundă, înțelegând ce era în joc, și spuse în cele din urmă:

— Ai dreptate, firește. Aș fi vrut să știu – la timpul potrivit. Dar aș fi preferat să nu trebuiască să aștept până unul din noi este pe patul de moarte.

Acum Archie merse la fereastră, și ea nu avea cum să-și dea seama dacă înțelegea semnificația spuselor sale. El nevorbind, ea continuă, dar pe un teren mai sigur: Mă întreb ce s-a întâmplat cu mama adevărată a lui Elspeth. Sau cât știa din ce s-a întâmplat cu Arthur?

Se întoarse, și ea se întrista văzând cât de ușurat era să dea înapoi din conversația pe care o începuse într-o doară.

— Nu știu. Alice Simmons crede că Vintner era capabil să găsească o cale să o înlăture și putea foarte bine să aibă dreptate. Speram ca tu să mă poți ajuta aici. Ai aflat ceva despre trecutul lui Vintner în timpul procesului? Orice ar putea să ne ajute să legăm ceea ce știm despre moartea lui Arthur cu crimele actuale.

— Ei bine, nu eram chiar în dispoziția de a fi obiectivă în privința lui, dar îmi amintesc că am fost uimită de cât de arogant și manipulator era. Știu că înțelegerea ulterioară a ceva este un lucru minunat, dar pot vedea ușor acum că era capabil de crimă și încrezător că ar scăpa. Dar, la acel timp, ce m-a frapat a fost cât de nelalocul ei era personalitatea lui pe lângă sensibilitatea cărții sale. Părea extraordinar cum cineva atât de narcisist – și acum, se dovedește, atât de rău – a putut scrie un roman cu asemenea compasiune și intuiție. Se gândi la ceea ce spusese Marta despre subiect, și adăugă: ultimele sale cărți au fost mult mai în acord – foarte masculine, aproape chiar misogine. Dar *The White Heart* a arătat o adevărată înțelegere a femeilor. A zugrăvit relația istorică dintre Richard și Anna în termeni foarte umani și i-a făcut oameni adevărați. Asta se presupune că am furat de la el. Nu mai era nimic așa în celelalte cărți ale sale – aveau tendința de a fi pline de relații bazate pe putere, chiar cruzime. Socotesc că acum ar aduce argumentul că trădarea soției cu Arthur i-a schimbat viziunea despre femei. Ea se gândi la asta pentru un moment. Cine poate spune

ce efect a avut? Dar nu ai cerut o critică literară a operelor sale, nu-i așa?

— Nu, deși e interesant că i s-a schimbat perspectiva atât de radical. Îmi pare rău să recurg la ceva mai superficial, dar ți-a amintit de cineva? Semăna cu cineva pe să-l știi de la teatru?

Josephine zâmbi la gândul că cineva care se mândrea de abordarea sa intelectuală și afectivă cu privire la munca de detectiv fusese obligat să se întoarcă la o astfel de linie de investigație de carte.

— Nu din câte mă pot gândi, dar ai fost și tu în instanță pentru o vreme. Tu ce crezi?

— Eu nu l-am văzut decât puțin. Tu ai avut ocazia să-i studiezi comportamentul, dar presupun că speram la un fel de moment miraculos de revelație în care realizai că se scărpina în cap în exact același fel ca și Terry, să zic, sau Fleming.

Acum râdeau amândoi de absurdul întrebării, și o parte din tensiunea de mai devreme dintre ei dispăruse.

— Cu siguranță nu Johnny, spuse ea. Vintner nu ar fi putut niciodată să aibă toată acea grație feminină. Fleming are părul închis, recunosc, dar nu prea avem de unde avansa.

— Dar ce zici de Esme McCracken?

— Cine?

Archie zâmbi.

— Nu-ți pot spune ce furioasă ar fi dacă ar ști că nici măcar nu ții seamă de existența ei. Vorbește cu mare apreciere de tine. Este regizorul secund și cam de vârsta lui Vintner.

— A da, știu. E acea femeie trasă la față care scrie piese. Johnny spune că de fapt e destul de bună. Dar mă tem că nu pot să îmi amintesc exact cum arată, deci nu te pot ajuta aici.

— Dar despre familie? Îți amintești de la proces vreo rudă? Era cineva care să-l susțină?

— Nu, doar avocatul lui. Se gândi pentru un moment. Avea totuși o familie. Îmi amintesc acum – a jucat cartea compasiunii cum că a trebuit să-și

crească singur fiul. Se pare că de aceea s-a apucat de scris – trebuia să stea acasă și să câștige bani. Dar nu a fost vreun indiciu despre cum și-a pierdut soția.

— Și fiul său nu a fost în instanță?

— Nu. Nici nu cred că i-a fost pomenit numele. Sigur nu îmi amintesc dacă a fost.

— Ai vreo idee despre ce face sau unde ar putea fi?

— Nu. Au fost necrologuri după sinucidere, desigur, dar nimic important. Reputația lui Vintner a scăzut repede când fiecare carte s-a dovedit a fi un fiasco și mai mare decât ultima. La momentul morții, sentimentul general era că cea mai captivantă expunere de intrigă cu care venise de ani de zile a fost să se împuște. Totuși, ziarele e posibil să-ți spună ceva despre viața sa de familie.

— Da, e posibil. E un loc bun să încep, cel puțin.

— Știi cum a aflat de relație? întrebă Josephine.

— A citit o scrisoare care era pentru Arthur. Îmi amintesc că scrisorile de acasă se amestecau tot timpul – era o minune că ajungeau acolo oricum. Veneau într-un singur teanc mare, și era așa o înghesuială să ajungi la ele. Poți doar să-ți închipui, nu? Vintner se întinde instinctiv după ceva cu scrisul soției și apoi observă că nu e pentru el; e puțin probabil să o pui înapoi în teanc și să nu spui nimic. A fost un lucru prostesc, serios – să trimiți ceva așa de blamabil fără nicio garanție că ajunge la persoana potrivită.

Se auziră pași pe scări.

— Ăsta e semnul pentru mine să-i dau bătaie, zise el. Femeia Vulpe[33] e în căutare de pradă.

— Nu trebuie să te grăbești, spuse Josephine. Chiar nu e așa de fioroasă.

El rânji.

— Nu. Dar se pare că are nevoie de o discuție între patru ochi fără întreruperi. Oricum, l-am lăsat pe Bill alergând după numere de telefon și rapoarte

de autopsie, deci ar trebui să văd cum se descurcă. Și vreau să arunc și o privire pe acele necrologuri. E vital să-l găsesc pe fiul lui Vintner – pare candidatul evident dacă noi căutăm pe cineva disperat să-i apere reputația lui Vintner.

Dar înainte să poată continua, ușa principală fu deschisă de perete cu o putere aproape indecentă.

— Numai noi, strigă Ronnie din hol. A mai murit altcineva cât timp am luat noi prânzul? Ea se plimbă de colo până colo și se prăbuși într-un șezlong, aparent neluând seama de teancul de schițe pe care stătea. Nu ar trebui să umbli după infractori, dragă vere?

Archie făcu o grimasă pe care Josephine ajunsese să o recunoască drept zâmbetul său pentru Ronnie.

— Sunt pe cale să fac chiar asta, spuse el. Nu mi-ar plăcea să mă gândesc că gâtul tău superb este în pericol.

— O, dar stai să bei niște ceai, Archie, spuse Lettice, îndreptându-se spre bucătărie. Mor după o băutură caldă. Guermani's era așa de aglomerat astăzi, încât am sfârșit la masa următoare lângă Daintrey-Smythes și știți cum mă scoate din minți Angelica. Mi-era imposibil să rămân pentru cafea – oricum, pentru desert a fost nevoie de răbdare peste măsură. Toate acele referiri sonore-dar-atât-de-modeste la expunerea sa de două pagini din *The Sketch* când știm prea bine ce a trebuit să expună ca să o obțină.

Archie a trebuit să râdă la ieșirea necaracteristică a verișoarei sale, care în mod normal lăsa remarcile vulgare surorii sale mai experimentate, dar rămase ferm pe poziție despre plecare. Cuvintele sale de rămas-bun fură acoperite de un schelălăit din camera alăturată.

— O, ce frumos! exclamă Lettice și apăru ducând o vază cu o singură floare, căreia i se dusese cam de mult vremea. Ai adus ceva să o

înveselești pe Josephine, Archie. Ce atent! Și ce culoare minunată!

— Bună tactică, dragă – să intervii când e vulnerabilă, interveni Ronnie. Ai putea să ajungi undeva până la urmă. Dar să-ți dau un mic pont – data viitoare adu una care să fie vie.

— Nu-l mai tachina, zise Lettice, dar Archie doar se uita lung la floare, neatent la ele.

— Nu a adus-o Archie, spuse repede Josephine, în caz că el se simțea prost. Am găsit-o presată în manuscrisul Martei. Trebuie să fi uitat că era acolo. Crede că Lydia i-a lăsat-o la intrarea actorilor, dar știu că nu făcut asta, deci ca să fac un bine, am zis să-i găsesc un loc. Un alt admirator în peisaj nu e lucrul de care are nevoie relația lor acum.

— Există probleme, atunci? spuse Ronnie cu răutate, așezându-se mai bine pentru o poveste interesantă, dar Archie o întrerupse înainte ca Josephine să apuce să se simtă obligată să-i satisfacă curiozitatea.

— Spui că îi aparține Martei? întrebă el, arătând gânditor.

— Da. De ce?

— Și Lydia sigur nu i-a dat-o?

— Nu, doar s-a uitat zăpăcită când Marta i-a mulțumit pentru ea. Este important? De ce arăți așa de îngrijorat dintr-odată?

— Pentru că deja am văzut o floare ca asta astăzi, și nu cred că e o coincidență. Prima a fost la Grace Aubrey – avea o vază plină. Se pare că Bernard le planta pentru ea. Numele său comun este irisul văduvei.

— Toată discuția horticolă e fascinantă, dar mai bine mă împușc decât să mă apuc de grădinărit, așa că ești drăguț să ne spui la ce te referi? spuse Ronnie, dar Josephine înțelese imediat ce dorise Archie să spună.

— Crezi că ucigașul lui Bernard i-a lăsat-o Martei ca pe un fel de mesaj, nu-i așa? zise ea, iar

Lettice trânti vaza pe bufet și se îndepărtă în grabă de ea. Și, dacă așa e, implicația evidentă este că urmează Lydia.

Pe când Ronnie și Lettice se uitau încremenite la el, Archie spuse:

— Cu siguranță cred că ar putea fi în pericol, și indiferent cine ar fi ucigașul e capabil de orice. E straniu – Lydia a fost în apropierea evenimentelor în acest weekend: a fost la gară cu tine când Elspeth a fost omorâtă și a găsit cadavrul lui Bernard. Este mult prea aproape ca să fie liniștită, dar măcar acum e în siguranță la Yard – cred că ăsta e primul noroc neașteptat de când a început asta. Mai bine m-aș întoarce imediat să mă asigur că încă e acolo. Dar înainte să plec – este vreo posibilitate ca Lydia să aibă vreo legătură cu Aubrey, într-un alt mod decât prin teatru? Asta e confidențial, adăugă el – uitându-se fix la Ronnie, care avea o expresie mai mult decât nevinovată dar Aubrey i-a lăsat în testament o sumă fixă considerabilă. Mă întrebam doar dacă e posibil să fi avut vreun rol în ce i s-a întâmplat lui Arthur?

— Chiar nu cred, spuse Josephine. Nu o știu de atât de mult timp, bineînțeles, dar am vorbit mult despre viețile noastre și nu a pomenit niciodată nimic care să se potrivească. A avut un frate care a fost împușcat în tranșee, dar sunt sigură că nu l-a cunoscut pe Bernard decât la mult timp după război.

— Nu mă miră că a vrut să aibă grijă de ea financiar, adăugă Lettice. Erau într-adevăr buni prieteni, știi, și el punea mereu preț pe opinia ei. Cred că a fost mai apropiată de el decât oricine, și desigur că o admira din punct de vedere profesional. Nu era genul care să lase sentimentele să se amestece cu afacerile, dar prietenia lor personală ar fi fost îndeajuns de puternică să dureze, în ciuda deciziilor pe care actrița din Lydia nu le-ar fi plăcut.

Josephine fu de acord.

— Lydia are un talent pentru prietenie, chiar dacă nu pentru relații, spuse ea. Mereu i-a fost grozav de devotată lui Bernard și cred că el aprecia loialitatea mai mult ca orice. Nu găsim asta prea des în teatru.

— Dar dacă ucigașul suspectează că ei erau destul de apropiați ca Bernard să se încreadă în ea cu privire la Arthur, asta ar fi de ajuns să facă din ea o țintă, spuse Archie. Mă duc să vorbesc cu ea și sun să vă anunț că este în regulă. Îi explici tu Martei situația când ajunge aici? Mă tem că va însemna să-i spui adevărul despre floare, dar încearcă să nu o alarmezi prea mult. E posibil să exagerez și Lydia să fie în siguranță – să sperăm –, dar nu vreau ca o altă crimă să fie pe răspunderea mea, așa că trebuie să iau în calcul fiecare posibilitate. Sunt bucuros să mă fac de râs – chiar și de față cu Marta Fox –, dar nu neglijent.

— Marta vine încoace? întrebă Lettice, aruncând încă o privire la floarea care o încântase nu cu mult timp în urmă.

— Da, de fapt ar fi trebui să fie deja aici. Josephine se uită la ceas, încă preocupată de ce spusese Archie. Mă întreb ce o reține.

— Poate își aduce aminte de polițiștii agitați. Archie îi zâmbi și o sărută de rămas-bun. Încearcă să nu-ți faci griji pentru Lydia, spuse el liniștitor. Nu voi lăsa să i se întâmple ceva, chiar dacă trebuie să o țin sub lacăt pentru propria protecție.

— Mulțumesc, Archie, zise Josephine, conducându-l până la ușă. Și nu doar pentru asta. Când se întoarse în studioul intermediar, fu uimită să vadă că Ronnie și Lettice își puseseră înapoi paltoanele. Ieșiți deja din nou?

— Aparent da, spuse Ronnie iritată. Se pare că trebuie să cutreierăm străzile ca să-ți dăm timp să o liniștești pe Marta.

— Nu fi ridicolă, spuse Lettice. Ne putem duce la George o oră sau două. Ar fi mai bine pentru

tine dacă ai fi singură cu ea, nu? o întrebă pe Josephine. Vei fi în regulă?

— Sigur că da. Nu vreau să vă alung iar, dar ar ușura lucrurile și vă aduc la curent când vă întoarceți. Sunt încă multe lucruri pe care nu le știți.

— Da, cum ar fi cine naiba este Arthur pentru început, strigă Ronnie peste umărul ei în timp ce coborau zgomotos scările.

Josephine așteptă un minut sau două, apoi ridică telefonul. Trecuse mai mult de o oră de când vorbise cu Marta, iar apartamentul Lydiei era la numai zece minute de mers pe jos. Unde Dumnezeu să fi dispărut? Nerăbdătoare, așteptă pentru un răspuns, dar nu veni niciunul. Poate ceva o făcuse pe Marta să întârzie, dar aceasta era acum pe drum? Era pe cale să pună la loc receptorul când i se răspunse la telefon și auzi vocea Martei, ascuțită și ușor agitată.

— Alo?

— Sunt Josephine. Ești în regulă?

— Desigur. De ce nu aș fi? sări ea, apoi se domoli. Îmi pare rău, Josephine, ar fi trebuit să dau un telefon. Nu pot veni până la urmă – nu momentan, cel puțin. Poate mai târziu, dar sun înainte. Bine?

Putea să fie închipuirea ei, dar lui Josephine i se părea că este expediată cât mai rapid posibil. „Care era motivul?” se întreba.

— Este în ordine. Sper ca tu și Lydia să ajungeți la o rezolvare, dar știi unde sunt dacă pot ajuta.

— Este foarte drăguț din partea ta să te oferi, dar cred că e ceva ce trebuie să clarificăm singure.

Din câte își amintea Josephine, Marta fusese cea care o rugase și nu ea cea care se oferise, dar nu avea vreun rost să despice firul în patru.

— Ai auzit vești de la Lydia? întrebă ea.

— Nu. Ți-am spus – este la secția de poliție. Nu mă aștept să vină pentru ceva timp. Acum, chiar trebuie să plec. Poate ne vedem mâine.

Nu mai fu nicio explicație, și Josephine auzi sunetul liniei moarte înainte să aibă ocazia să ridice subiectul despre siguranța Lydiei. Dumnezeule, Marta era schimbătoare. Cum se putea ca atitudinea ei să se fi schimbat într-un timp atât de scurt? Era ca și cum ar fi vorbit cu doi oameni diferiți. Mai avea puțin și se grăbea pe stradă să oprească fetele să nu se facă nevăzute inutil, dar se opri pe când trecea peste floarea prevestitoare de rău, părăsită și stingheră în sticle de Cointreau și crème de menthe. Irisul văduvei. Desigur, în îngrijorarea ei pentru Lydia nu se gândise să-i spună lui Archie că Marta era deja o văduvă. Putea asta să fie semnificativ? Încercă să-și aducă aminte ce îi spusese Marta realmente: nu prea erau multe de la care să înceapă – numai că avusese o căsnicie nefericită și că soțul ei murise; la acel moment, Josephine crezuse că se referise la timpul războiului, dar, privind înapoi, își dădu seama că Marta în realitate nu spusese asta. „Când se stricase relația?" se întrebă. Reflectă la scrisorile pe care le primise de la Lydia, sperând că unele dintre ele ar fi putut conține informații despre trecutul Martei, dar evenimentele nu se remarcau decât prin raritate. Cu siguranță, însă, cineva care avea o căsătorie nefericită nu se deranja să scrie povestiri pentru soțul său și să le trimită pe front; acela era un act de iubire. Ce nu mersese bine? Dacă nu cumva, desigur, acele povestiri fuseseră trimise de fapt către regimentul soțului, și nu către soțul ei.

Josephine se așeză jos, încă uitându-se la irisul văduvei. Era obișnuită să pornească de la un punct de plecare greu de crezut pentru a vedea dacă putea construi un lanț plauzibil de evenimente, dar niciun scenariu care se gândise în literatura ei nu se compara cu povestea care i se derula acum în minte. Era posibil ca interesul Martei pentru Elliott Vintner să fie mai personal decât cel al unui scriitor pentru altul? Cu siguranță erau prea multe

obiecții la ideea ca Marta să fi fost soția lui Vintner și amanta lui Arthur. Pentru început, nu părea genul de persoană care să stea deoparte și să nu facă nimic cu privire la crima care fusese comisă: nu ar fi adus ea iadul pe pământ pentru moartea lui Arthur – asta dacă bănuia că nu a fost un accident? Dar poate acest gând era puțin naiv: Josephine era conștientă că independența de care ea se bucura era încă excepția mai degrabă decât norma, și lucrurile ar fi fost foarte diferite pentru o tânără femeie măritată acum douăzeci de ani; nu ar trebui să subestimeze cât de greu ar fi fost pentru cineva legat de un bărbat ca Vintner să își susțină poziția pentru sine, ca să nu mai vorbim pentru altcineva. Dacă el manifesta genul de violență de care era în mod clar capabil, cine putea spune ce abuz suferise sau în ce frică trăise; și pentru că fusese necredincioasă, și societatea ar fi fost împotriva ei. Însărcinată cu copilul unui alt bărbat, ar fi fost cu totul la mila lui și complet singură pe lume.

După ce el a murit, însă, ar fi răsturnat cerul și pământul să-și găsească fiica; acesta să fie motivul pentru care era aici? Chiar și pentru Josephine, era o coincidență mult prea mare că Marta se întâmplase să apară într-un cerc de oameni care avea o legătură atât de mare cu cealaltă latură a vieții ei – dacă asta era. Luase inițiativa cu Lydia doar ca să ajungă astfel la Aubrey, și astfel la Elspeth? Lydia era cea folosită până la urmă? Își aminti privirea îndurerată din ochii Martei cu o noapte înainte când se considerase neimportantă în viața iubitei sale; fusese sinceră, de asta era convinsă Josephine, dar poate Marta se confrunta cu sentimente neașteptate, sentimente care ar fi complicat lucrurile dacă pur și simplu așteptase pentru momentul potrivit să îi facă cunoscut lui Aubrey cine era de fapt și să intre din nou în viața fiicei sale. Cu o sperietură, Josephine își aminti că Marta și Elspeth fuseseră la un pas să se întâlnească în gară: de aceea dispăruse Marta să

găsească un taxi? Dacă o recunoscuse pe Elspeth, nu ar fi vrut să fie obligată să facă cunoștință cu ea pe un peron de cale ferată.

Josephine era atât de captivată de tirul poveștii pe care o crea încât îi luă câteva clipe să detecteze greșeala evidentă. Era ridicolă, firește; dacă Marta era mama lui Elspeth, acum s-ar fi purtat foarte diferit. A văzut-o destul pe Marta de la seara de vineri ca își dea seama dacă era mâhnită pentru pierderea unei fiice: acesta nu era genul de lucru care să poată fi ascuns. Nu, era cât pe ce să creadă că Marta era capabilă să își păstreze calmul în timp ce Lydia discuta moartea lui Arthur de față cu ea, dar tragedia morții unui fiice nu era ceva care putea fi dus de unul singur. În orice caz, Elspeth murind, nu mai era vreo nevoie de păstrarea secretului.

Cu toate acestea, încă era ceva care o deranja pe Josephine la Marta. Poate că țesuse o fantezie încâlcită în jurul trecutului femeii, dar nu își imaginase ecourile primului roman al lui Vintner în manuscrisul ei, și nici comportamentul ciudat de acum la telefon. Lucrurile trebuiau lămurite și nu era decât o cale pentru asta. Își luă mănușile de pe masa de pe hol și haina din cârlig, apoi – fără să știe în realitate de ce – se întoarse înapoi să ia repede floarea. Traversând curtea cu pietriș și apoi ieșind spre St. Martin's Lane, nu putea scăpa de bănuiala supărătoare că până la urmă nu Lydia era cea în pericol.

•

Călătoria de cinci minute de la Scotland Yard i se părea lui Penrose una dintre cele mai lungi pe care le-a făcut vreodată și fu ușurat să se întoarcă pe coridoarele sale lungi, înconjurat de mirosul familiar de dezinfectant și de panglici de mașină de scris din secția de poliție. Mergând prin clădire să-l găsească pe Fallowfield, încercă să planifice – pe cât putea – următoarele câteva ore de investigație. Explorarea trecutului lui Vintner și

găsirea fiului său erau acum prioritățile și trebuia să îl pună la curent pe sergent, și apoi să vorbească cu Lydia. După aceea, era timpul să convoace o conferință cu toată echipa să discute crimele din orice unghi, să treacă în revistă activitatea din weekend și să profite de toată informația care putea fi culeasă de la diferite departamente de experți de la Yard. Era prima datorie a oricărui detectiv răspunzător de un caz să coordoneze această rețea complexă de cunoaștere, asigurându-se că fiecare detaliu – oricât de nesemnificativ – era disponibil pentru toți. Îi plăcea grozav rolul: îi oferea ocazia să-și testeze propriile gândurile asupra cazului și să dobândească o înțelegere completă a altor direcții de investigație care ar fi putut să intervină în joc pe neașteptate. Cu alte cuvinte, îl mulțumea că era la răspundere.

Îl găsi pe Fallowfield în biroul său lung, cu stâlpi, din Departamentul Central de Investigații, studiind un perete de hărți care arăta fiecare stradă din zona Londrei. Sergentul vorbea cu Seddon, care asculta atent fiecare cuvânt, și – nu pentru prima oară – Penrose binecuvânta ziua în care îi fusese dat un adjunct atât de competent. Mereu respectase maniera în care Fallowfield se purta cu echipa, oferindu-le încurajări prietenoase și ghidare fără să-și piardă vreodată autoritatea, și privea acum cu admirație scena din fața sa – o cameră plină de oameni angajați în aspectele muncii de poliție metodice și adesea anoste, dar acceptându-le de bunăvoie și cu deosebită hotărâre. Ce diferiți arătau bărbații în uniformă fără căștile lor; înăuntrul secției, ei erau indivizi mai degrabă decât brațe anonime ale legii, dar, în timp ce treceau prin listele de nume, interogând călători de tren care erau îngroziți să fi fost atât de aproape de crimă și membri ai personalului de teatru furioși că fuseseră deranjați din ziua lor liberă, polițiștii împărtășeau un entuziasm comun

pentru sarcină, fapt datorat în mare parte sergentului lor.

Îndată ce îl văzu pe Penrose, Fallowfield se ridică și își făcu loc spre el printr-o mare de birouri și dulapuri de acte. Avântul său era evident.

— Ați venit la țanc, domnule. Tocmai am făcut progresul de care aveam nevoie. Polițistul Seddon a obținut legătura cu numărul pe de biroul lui Aubrey – cel din sud, la care nu răspundea nimeni.

— Și? întrebă Penrose, aruncându-i o privire aprobatoare lui Seddon.

— Numărul aparține unei proprietărese în Brighton, domnule, explică Seddon după încuviințarea lui Fallowfield. Conduce două pensiuni acolo care oferă cazare pentru cei din teatru în turneu. Se pare că Bernard Aubrey luase legătura cu ea recent, rugând-o să confirme niște înregistrări pe care le făcuse cu vreo doi ani în urmă pentru distribuția din *Hay Fever*[34]. L-a trimis un program la care să se uite să vadă dacă recunoștea vreun actor – și a recunoscut. L-a sunat pe Aubrey sâmbătă seara și i-a spus.

Entuziasmul băiatului era contagios.

— Cine a fost? întrebă grabnic Penrose.

— A fost cineva pe nume Rafe Swinburne, domnule. I-a recunoscut fața din programul lui Aubrey, dar numele îl încurcase. Vedeți, când era în *Hay Fever* nu apărea ca Rafe Swinburne. Era înregistrat ca Rafe Vintner.

— Rafe Swinburne? Vrei să spui că am stat cu brațele încrucișate și ne-am uitat cum fiul lui Vintner pleacă? Penrose era mânios pe sine. Aia nu a fost o geantă să stea o noapte – își făcea bagajul să plece chiar în fața mea. Abia se putea gândi la sângele rece care îi trebuise lui Swinburne să răspundă la întrebări cu asemenea aroganță naturală când știa cât de multe erau în joc, dar se potrivea perfect cu temeritatea ambelor crime.

— Să fiu sincer, domnule, nu știați ce căutam atunci, spuse Fallowfield, dar argumentul doar îi

făcu mai năprasnică expresia lui Penrose.

— Trimite anunțul imediat, lătra el la Seddon, al cărui triumf pălea repede, și pune-i fotografia în următoarea *Gazette* cu o descriere a motocicletei. Este un Ariel Square Four – știi cum arată asta?

Seddon aprobă din cap.

— Dumnezeule, ar putea fi oriunde pe chestia aia. Nu are sens să irosim resurse umane la gări. Nu e atât de prost să riște folosind transportul public, așa că vreau orice mașină disponibilă pe rutele principale din afara orașului. Seddon se grăbi să plece, dar Penrose îl chemă înapoi. A fost o treabă bună să insiști la acel număr, sergent, zise el. Bine lucrat. Se întoarse la Fallowfield. Lydia Beaumont este încă aici, Bill?

— Da, domnule. Așteaptă jos să-l vadă pe White.

— Bun. Penrose îl puse repede la curent. Dacă Swinburne – sau să spun Vintner – a luat-o la sănătoasa, măcar Lydia e în siguranță acum, dar tot vreau să vorbesc cu ea. Îi spui tu că voi fi jos într-un minut sau două și o liniștești în privința lui Hedley? Apoi du-te să-l vezi din nou – află ce știe despre trecutul lui Swinburne și vezi dacă Swinburne a fost cel care l-a pus să zică alibiul până la urmă. Dacă Vintner se dovedea a fi omul lor, se gândi el, cum Dumnezeu s-ar simți Hedley să afle că împărțise chiria cu criminalul lui Elspeth? Trebuie să ajungem la adevăr în privința asta pentru că la momentul de față merge pentru amândoi.

— Corect, domnule. Altceva?

— Da, o secundă. Penrose ridică telefonul de pe cel mai apropiat birou, dar nu se auzi niciun răspuns de la studioul verișoarelor sale. Dacă Marta sosise și erau prinse în conversație, poate Josephine ar ignora telefonul? Vreau să supravegheze cineva 66. Trimite unul dintre ofițerii de la teatru să meargă peste stradă și să se

asigure că toată lumea e în regulă. Dacă Josephine e acolo, vreau pe cineva de gardă afară.

— Ce să-i spun să facă dacă nu e?

Penrose se gândi pentru o clipă. Dacă Marta nu apăruse, oare Josephine se dusese să o caute?

— Află adresa Lydiei – e undeva dincolo de Drury Lane – și trimite-l acolo mai degrabă. Anunță-mă îndată ce o găsești.

Capitolul 15

Chiar și târziu într-o duminică după-amiaza, Longrace părea prea îngust să susțină tot traficul care dorea să treacă pe acolo. Mulțumită să meargă pe jos, Josephine se grăbi pe aglomerata arteră principală și o luă prin mijlocul lui Covent Garden. La capătul străzii, o luă la dreapta pe Drury Lane și fu ușurată să fie la o aruncătură de băț de destinație; soarele cu dinți care părea să fi renunțat la ziuă înainte de timp, dar și altceva în afară de mulțimea de nori mohorâți și frigul supărător o făcea pe Josephine să iuțească și mai mult pasul.

Locuința Lydiei era la primul etaj al uneia dintre casele frumoase care înlocuiseră mahalaua de la capătul din sud al străzii. Camerele sale se puteau recunoaște imediat, chiar de la distanță, mulțumită a două jardiniere tipic ornate care subliniau fiecare cadru cu lemn galben și roșu și își revărsau conținutul către fereastra de jos. Lydia glumea mereu că era o modalitate de a nu-și pierde deprinderea pentru casa cea mare la țară atunci când ea va veni în sfârșit, dar, în realitate, avea un dar de a-și face un cămin oriunde; în ciuda bombănelilor sale despre imposibilitatea de a se stabili undeva, camerele sale închiriate erau întotdeauna primitoare, elegante și foarte specifice ei, iar Josephine de obicei abia aștepta să petreacă timp acolo. Dar nu astăzi. Traversând strada, tulburată de primirea pe care i-o făcuse Marta, observă o femeie în vârstă ieșind din casă și o recunoscu ca locatara camerelor de la ultimul etaj. Se întâlniseră o dată sau de două ori la petrecerile ad-hoc ale Lydiei, și acum o saluta vesel din mână.

— Te scutesc eu de sunatul la ușă, dragă, strigă femeia, ținând ușa principală deschisă. Dar sper că ai cu tine casca. Nu părea o după-a- miază leneșă de duminică atunci când am trecut eu.

Dispăru înainte ca Josephine să aibă ocazia să o întrebe la ce se referise. Poate Lydia ajunsese mai devreme decât era de așteptat și acum „clarificau lucrurile”, după cum se exprimase Marta. Dacă așa stăteau lucrurile, diplomat era să bată rapid în retragere, dar asta nu rezolva problema siguranței Lydiei și nu răspundea la niciuna dintre întrebările pe care le avea pentru Marta. Nu, trebuia să înfrunte situația, chiar dacă pentru câteva minute.

Abia urcase câteva trepte, când vocea Martei se auzi întâmpinând-o.

— Dacă ai fi fost unde trebuia să fii tot weekendul, nu am fi avut discuția asta, țipa ea. Tot încerc să dau de tine de seara trecută – unde naiba erai? Trebuie să fi știut că aș vrea să vorbesc cu tine. Și acum ce faci aici? Ți-am spus să nu mă recunoști niciodată când eram cu Lydia.

— Hotărăște-te – ori vrei să mă vezi, ori nu vrei.

Schimbul de replici cu siguranță suna ca o ceartă între îndrăgostiți, dar era o voce de bărbat, nefamiliară pentru Josephine și cu o notă irascibilă pe care o găsea respingătoare. Era posibil ca Marta să aibă o aventură? Asta ar putea explica toanele ei și floarea misterioasă, dar lui Josephine i se părea greu de împăcat cu ce văzuse din sentimentele Martei pentru Lydia.

— Oricum, sfânta ta Lydia nu e aici, nu? continuă bărbatul. Am văzut-o plecând. Arată un pic trasă la față, totuși – trebuie să fie necazul de a pierde un prieten drag.

— Taci odată și poartă-te potrivit vârstei tale – ăsta nu e un joc. Cuvintele Martei erau sfidătoare, dar părea supărată mai degrabă decât furioasă. Urăsc când te porți ca un copil. Trebuie să încetăm ceea ce facem – pur și simplu nu are sens și sunt afectați oameni nevinovați. Nu pot să mai trăiesc cu asta – trebuie să-i spun Lydiei.

Apropiindu-se de ușă, Josephine știa că decizia rațională ar fi să se întoarcă și să plece, dar era prea târziu: condusă de curiozitate și de grija

pentru Lydia, se angajă în scenă înainte de a cântări urmările. În cameră, Marta stătea lângă pianul mic al Lydiei, vorbind cu un bărbat care se sprijinea de divanul jos din fața ei. Era cu spatele la Josephine, dar îi putea vedea chipul reflectat într-o oglindă venețiană de mărimea unei persoane; era chipeș, cu toate că trăsăturile sale erau viciate de acreala gurii care era pe potriva glasului său, dar ceea ce o izbi pe Josephine cel mai mult era cât de netulburat părea. Pe de altă parte, Marta plânsese în mod clar, iar lacrimile sale păreau să confirme vulnerabilitatea arătată cu o seară în urmă în schimbul de replici cu Lydia.

— Josephine! Ce cauți aici? întrebă ea, cu o expresie îngrozită dintr-odată.

Josephine ignoră întrebarea.

— Ce se întâmplă, Marta? Ce ai să-i spui Lydiei? Și el cine este?

Marta ezită și încercă să se adune, dar teama din voce îi făcu tentativa de nonșalanță din următoarele sale cuvinte să pară falsă până la ridicol.

— Este Rafe Swinburne. E de la teatru.

Josephine recunoscu numele ca alegerea lui Terry pentru Bothwell în *Regina Scoțienilor,* dar, înainte să poată vorbi, Swinburne sări în picioare și merse la ea.

— Cu siguranță nu e deloc nevoie să fii așa sfioasă, spuse el sarcastic. Numele de scenă sunt pentru străini, iar Josephine este practic o prietenă de familie. Întinse mâna. Sunt Rafe Vintner, zise el. Cred că l-ai cunoscut pe tatăl meu. Observă floarea pe care o ținea și se întoarse înapoi către Marta. Am lăsat asta la intrarea actorilor pentru tine. Sunt chiar jignit că deja ai înstrăinat-o.

— Tu ai lăsat-o?

Marta arăta uluită, iar Josephine putea vedea clar cine avea controlul alianței – oricare ar fi fost aceasta. Își aminti ce spusese Archie despre fiul lui

Vintner și își dădu seama de pericolul în care se pusese. Cum putuse să fie atât de proastă?

— Nu știu de ce am lăsat-o, serios, spuse Vintner. Să-i spunem dragoste de fiu, bine?

— Rafe, nu – nu de față cu…

Marta fu întreruptă înainte să poată termina.

— O, am pierdut jocul, Mamă, spuse Vintner. E o rușine, de acord, cariera mea merge destul de bine și chiar voiam acel rol în *Regina scoțienilor*. Dar e timpul să încheiem pentru azi. Vezi tu, se întâmplă să știu că o păsărică tocmai a zburat de la Berwick-upon-Tweed să ne strice distracția din ultimul timp. De fapt, probabil face asta chiar în acest moment. D-asta sunt acum aici – să închei niște socoteli.

Marta se uita la fiul ei ca și cum acesta ar fi înnebunit complet, dar Josephine punea cap la cap cele mai groaznice imagini. Când luase în calcul o legătură între Marta și Elliott Vintner, impedimentul fusese lipsa de tristețe a Martei pentru Elspeth; putea să fie cu adevărat explicația pentru asta faptul că ea era cumva implicată în crimă? Ca majoritatea oamenilor, Josephine ezita să creadă că o mamă era capabilă să-și rănească propriul copil și se holba la femeie cu suspiciune totală. Ce fel de monstru ar putea conspira cu unul dintre copiii săi să-l ucidă pe celălalt? Marta se uită înapoi la ea cu disperare, ca și cum ar implora-o pe Josephine să nu o judece, dar pe neașteptate expresia ei se transformă într-una de frică pură. Întorcându-se, Josephine văzu că Rafe Vintner se așezase între ea și ușă. Luase o eșarfa dintr-o geantă ponosită de piele și o desfășura cu grijă. Înăuntru era o armă.

— Nu, Rafe, te rog! strigă Marta, dar Vintner deja mergea înapoi către Josephine.

Înainte să aibă șansa să priceapă ce se întâmpla, îi înșfăcase mâna și o răsucise violent, ea îi putea simți respirația în ceafa. Țeava armei era presată tare de zona joasă a spatelui său și, în acel

moment, înțelese ce însemna să cunoască frica reală. Scrisese despre aceasta de multe ori și în trecut îi fusese teamă pentru alții – pentru Jack, desigur, și pentru mama sa pe când zăcea pe moarte, dar această groază oarbă era ceva cu totul diferit. Era o trăire egoistă, umilitoare, mai puternică decât orice altceva ce cunoscuse.

— Nu crezi că e un pic târziu pentru schimbarea de poziție, *Mamă?* spuse Vintner, punând accentul pe ultimul cuvânt într-o manieră ce lua în batjocură relația.

Pentru o clipă sau două, el luă arma din spatele lui Josephine și îi folosi țeava pentru a-i trasa profilul feței. Oțelul era rece pe obrazul său și ea încerca să-și înăbușe lacrimile de furie și frustrare, dar în zadar. Vintner râse tăcut.

— Deci aceasta este marea, dar alunecoasa Josephine Tey, spuse el. Știi, mamă, nu e deloc femeia pe care mi-ai descris-o la gară când încercai să-mi spui pe cine să omor. Cum se poate să o fi nimerit atât de prost? Totuși, întotdeauna există o a doua șansă. Se întoarse către Marta. Crezi în a doua șansă, nu-i așa, Mamă? Despre asta e vorba aici, nu? Am fi o familie din nou după atâția ani. Deci nu te înmuia acum – am început asta împreună și nu am terminat încă.

De data aceasta, șocul servi să-i întărească lui Josephine hotărârea mai degrabă decât să i-o distrugă.

— I-ai spus să mă ucidă? o întrebă ea, uitându-se neîncrezătoare la Marta. De ce naiba ai vrea să faci asta?

Marta rămase tăcută.

— Poate am fost puțin nesincer aici, zise Vintner. Ideea a fost a mea. După ce i-ai făcut tatălui meu, doar nu te întrebi de ce *eu* aș vrea să te ucid? Mama doar s-a oferit să mă ajute. Am fost separați pentru o vreme, vezi tu, și a fost așa încântată să mă vadă încât cred că ar fi fost de acord cu orice. Marta deschise gura să vorbească,

dar el o întrerupse. Acum nu mai e nevoie să fim secretoși, nu cu micuța noastră prietenă aici de față, spuse el, gesticulând cu arma. Și sunt sigur că Josephine ar dori să știe că nu te-ai opus ideii de a o elimina. Își apropie gura de urechea lui Josephine. De fapt, ea a venit cu ideea să aibă loc într-o aglomerație – s-a gândit că ar fi un omagiu drăguț adus cărțuliei tale polițiste. Și avea motivele ei pentru a te vedea moartă. E păcat că nu ai timp să vorbești cu ea despre ele.

— Dar ai ucis-o… începu Josephine, dar Vintner îi puse repede mâna la gură.

— Nu, nu, nu, spuse el. Văd că ne-ai luat-o puțin înainte, dar toate la timpul lor. E păcat să spunem în pripă o poveste atât de bună – ar trebui să știi asta. Făcu o pauză. Unde eram? A da, crima ta. Vezi tu, Mama trebuia mi te indice și să se facă dispărută. Întâmplarea face că s-a grăbit puțin să nu stea în cale. Nu a așteptat să faceți cunoștință cum trebuie și te-a confundat cu altcineva, așa că mi-a dat informația greșită. Înainte să ajungi aici chiar acum, dădea vina pe Lydia pentru că a spus ceva despre o pălărie. El ridică din umeri și adăugă sarcastic: O tragedie.

Cu un amestec de groază, îndoială și milă, Josephine își dădu seama că Marta habar nu avea pe cine omorâse fiul ei la King’s Cross. Parcă pentru a-i da dreptate, Marta vorbi din nou:

— Mă sperii, Rafe. Nu ăsta era planul. Nu suntem deloc mai aproape de a o găsi pe sora ta acum decât atunci când am fost de acord să te ajut, și ai promis că vom fi din nou o familie. Credeam că vrei asta la fel de mult ca și mine.

— Eu nu sunt de ajuns pentru tine atunci? scuipă Vintner cuvintele, iar ranchiuna din vocea sa era aproape la fel de palpabilă pentru Josephine ca și arma care i se sprijinea de spate.

Nu-i putea vedea fața, dar putea să-și dea seama după teama crescândă de pe fața Martei că

înțelegerea pe care o crezuse valabilă între ei se dovedea treptat a fi o minciună.

— Trebuie să ai o fiică bastardă să ne jucăm de-a familia fericită? continuă el, și Marta se înfioră ca și cum lovitura ar fi fost una fizică. Oricum, dacă vrei să vorbim de promisiuni, cum rămâne cu promisiunile tale față de mine? Cum ar fi să adaugi ceva acolo în whiskyul lui Bernard Aubrey. Slavă Domnului că nu am avut încredere în tine să duci asta până la capăt.

— Nu am putut s-o fac – deja făcuserăm o greșeală. Acum Marta striga din nou: Și nu trebuia să moară!

— Ba da, știi. Era mult prea aproape de adevăr despre tot, deci e tot aia că m-am asigurat, nu? Asta e o promisiune încălcată. Apoi vin promisiunile pe care i le-ai făcut soțului tău, firește. Pe care nu ți le-ai păstrat prea mult, nu-i așa?

— Am trecut prin asta de nenumărate ori. Tatăl tău era un om hain.

— De unde naiba să știi tu? I-ai întors spatele după cinci minute de căsnicie. A plecat să lupte pentru noi, să lupte pentru țara lui – și tu ce faci? Sari în pat cu grădinarul. Nici nu aveam cinci ani, pentru numele lui Dumnezeu – ce fel de efect crezi că a avut asta asupra mea?

— Dar nu știai nimic despre asta. Te-am ținut deoparte.

— Copiii umblă, Mamă. Sunt curioși. Vintner o împinse pe Josephine spre divan și o făcu să stea jos lângă Marta, în timp ce el se așeză pe scaunul de pian în fața lor. Puse arma pe genunchi, și Josephine urmări cum își plimba degetele pe trăgaci în timp ce vorbea. Mă întreb dacă îți amintești aniversarea mea de cinci ani la fel de limpede ca mine? Mi-ai dat un caleidoscop, și era așa frumos încât nu mă puteam dezlipi de el. Era foarte cald, și aveam toate geamurile deschise în casă. M-ai lăsat jucându-mă în camera mea și te-ai

dus afară în grădină pentru o vreme, și apoi dintr-odată am auzit vocea unui bărbat și tu râdeai. Am crezut că e Tata, că venise acasă de ziua mea și am fugit să îi arăt cadoul meu. Nu am putut să te văd la început, dar apoi am observat că ușa casei de vară era deschisă. Era mereu locul tău preferat, mai știi? Mergeai acolo să scrii și nu aveam niciodată voie să intru, dar am crezut că nu te-ar deranja fiind ziua mea și știam că ai vrea să vin să-l văd pe Tata. Numai că nu era Tata, nu-i așa? Încă se sufoca în noroi prin tranșee în timp ce tu făceai alte aranjamente. Un cadou pentru mine și altul pentru tine, numai că ziua ta venea de mai multe ori pe an. Îmi amintesc cum stăteam lângă casa de vară, uitându-mă la fereastră printre afurisitele alea de flori pe care le plantaseși, și eram atât de înspăimântat. Omul te împingea de birou și la început m-am gândit că te rănea, dar apoi ai țipat și am știut, chiar și atunci, că nu era un țipăt de durere. Așa că am fugit. Niciunul din voi nu m-ați văzut, firește – erați prea preocupați unul cu celălalt. M-am dus înapoi pe scări și am izbit caleidoscopul așa de tare de podea încât s-a spart. M-ai găsit plângând nu după multă vreme și ai crezut că e din cauză că mi-am stricat cadoul, și m-ai îmbrățișat – încă având mirosul lui –, și ai promis că-mi iei unul nou. Mi-ai și luat, recunosc asta, dar desigur că nu ai putut să înlocuiești vreodată lucrul pe care chiar l-am pierdut în acea zi. Am crezut că era cel mai important lucru din lume pentru tine și am înțeles subit că nu era. După aceea, am observat de câte ori mă dădeai la o parte, cât de des te prefăceai că ascultai ce spuneam când de fapt de gândeai la altceva. Și cât de des te duceai la casa de vară, bineînțeles.

— Îmi pare foarte rău, Rafe, dar tu nu înțelegi cum era pentru mine.

— Ba înțeleg foarte bine. Tata m-a așezat și mi-a explicat. Când în sfârșit s-a întors în permisie, a vrut să știe de ce eram așa de supărat și i-am spus

ce văzusem. Am crezut că, dacă scăpa de celălalt bărbat, ai petrece timp cu mine, cum făceai înainte. Nu a spus nimic la început, iar apoi m-a pus să-i repet, încă o dată și încă o dată, fiecare detaliu, întrebând de lucruri pe care nu le înțelegeam. Dar nu a făcut nimic în privința asta – nu imediat cel puțin. Până la urmă, a explicat că a trebuit să te trimită departe și am crezut ca a fost din vina mea. Presupun, într-un fel, că era. După ce ai plecat, stătea în casa de vară și medita ore de-a rândul. Era locul tău special. Rafe părea să facă un efort conștient să se târască înapoi în prezent, departe de amintirile sale. Totuși, nu cred că ți-ar plăcea la fel zilele astea. Peisajul lasă mult de dorit de când Tata și-a zburat creierii acolo.

Josephine știa că prezența ei fusese aproape uitată printre acuzațiile dintre mamă și fiu. Se uită la Marta și fu uimită să vadă că devenea din ce în ce mai calmă de-a lungul schimbului de replici. Acum, se aplecă și puse mâna pe umărul lui Vintner.

— Voiam să te iau cu mine mai mult ca orice pe lume, dar tatăl tău m-a alungat și s-a asigurat că n-am să te pot vedea, spuse ea. Nu o să știi niciodată cât m-a distrus să te pierd, și îți jur că mă voi revanșa față de tine, dar acum trebuie să oprim asta. A fost destulă violență.

Vintner o respinse.

— Nu ai putea vreodată să te revanșezi. Am putea să ne petrecem fiecare zi împreună pentru restul vieții și nu ar compensa pentru acei ani în care nu te-am avut. A fost o perioadă când tânjeam după atingerea ta, dar nu mai este cazul. Ochii lor se întâlniră, ai lui fiind plini de ură. Se întâmplă însă că eu mi-am păstrat promisiunea față de tine. Am reușit să dau de urma fetei tale. De fapt, am știut cine este de ceva timp. Am fost cu ea mai deunăzi.

Josephine ar fi dat orice numai să nu fi observat acea licărire de speranță care trecu pe fața Martei

înainte să intre în capcana pe care i-o întinsese fiul său.

— De ce nu mi-ai spus? Unde?

— Era într-un tren, spuse Vintner și se lăsă pe spate, așteptând ca oribilul adevărul să nu rămână fără ecou.

Marta căpătase o paloare albă pe care Josephine o crezuse rezervată doar morților. Înțelegea că nemulțumirea de a i se fi făcut o nedreptate pălise în fața acestui chin: indiferent ce făcuse Marta, nu merita să fie jucată pe degete astfel. Josephine se întinse și îi luă mâna. Era convinsă că amândouă oricum vor muri în scurt timp, așadar, ce pericol să fie în puțină compasiune?

— Fata care a murit în tren se numea Elspeth Simmons, spuse ea și apoi, când Marta nu arătă niciun semn că ar cunoaște-o, adăugă: Era fiica ta. A ta și a lui Arthur.

În timp ce rostea cuvintele, văzu șocul transformându-se într-o puternică neîncredere care de atâtea ori întârzia apariția suferinței.

— Nu fi ridicolă! spuse Marta, respingând-o. Vrei doar să mă rănești pentru ce am încercat să-ți fac rău. Asta nu poate fi adevărat.

— Mă tem că este, Mamă, zise Vintner, și era o asprime în vocea sa care îi semnala lui Josephine că acest joc mortal ajungea la final. Vezi tu, ce nu ți-am spus este că Tata mi-a dat niște instrucțiuni înainte de a muri. Nu crezi că biletul ăla patetic pe care l-a lăsat pe birou a fost ultimul său cuvânt, nu? Era doar ceva care să fie citit la anchetă pentru binele lui Tey. O privi fugar, apoi se întoarse înapoi la mama sa. Nu – Elliott Vintner era capabil de ceva mult mai creativ de-atât. Ultimul lucru pe care l-a scris a fost în realitate pentru mine. O am aici, de fapt.

Puse pistolul pe pian și luă o foaie de hârtie – uzată și murdară de la mânuirea repetată – din buzunarul pantalonilor de catifea cord. Josephine

recunoscu mâzgălitura de cerneală roșu-închis din corespondența pe care o avusese cu același scris.

— Să v-o împărtășesc și vouă? Nu așteptă să i se răspundă, ci despături hârtia și începu să citească. „A deveni un expert în crimă nu poate fi atât de dificil”, începu el, apoi se opri și se uită din nou la Josephine. Vei recunoaște partea asta, firește, dar ghici ce? E chiar adevărat.

El continuă, iar Josephine știa că urmărea o reprezentație, repetată la fel de atent ca orice altceva ce rostise pe scenă. Ea ascultă în timp ce scrisoarea era citită cu voce tare, și vocea lui Rafe Vintner era înlocuită în mintea sa de vocea tatălui său, acea tărăgănare joasă, încrezătoare care încercase și deduse greș să o distrugă în instanță. Aceste cuvinte însă erau mult mai letale; argumentația, mai încărcată emoțional:

> Întotdeauna am fost apropiați, Rafe, legați nu numai de dragostea pe care am avut-o unul pentru celălalt, dar și prin trădarea mamei tale față de noi amândoi. Dacă acea dragoste înseamnă ceva pentru tine, o poți păstra vie, chiar după ce eu m-am dus, dar numai dacă toate urmele acelei trădări sunt distruse. Îți pot spune *cum* să faci asta, dar tu trebuie să cauți în inima ta să hotărăști dacă este prea mult ce îți cer. Dacă răspunsul tău la asta este da, atunci să mă ierți pentru ce ți-am cerut și să îți duci viața mai departe pe cât de bine poți; dacă, cu toate acestea, răspunsul este nu, dacă simți și tu din durerea și resentimentul care m-au făcut să-i cer un astfel de lucru fiului meu, atunci asta este ceea ce trebuie să faci să-mi protejezi numele și să ușurezi povara pe care o vei purta singur după ce eu m-am dus.

Vocea lui Rafe Vintner era plină de emoție în timp ce citea, schițând instrucțiunile de la un om mort care pecetluise destinele lui Elspeth și al lui Bernard Aubrey și care păreau acum să facă același lucru pentru Marta și pentru ea. Josephine

nu trebuia decât să se uite la Marta pentru a ști că dorința ultimă a lui Elliott Vintner – că ea ar trebui să fie făcută să sufere dincolo de orice limită înainte de a muri – era un *fait accompli*[35]*:* putea să vadă că relația lui Aubrey cu Arthur fusese o revelație la fel de mare ca și identitatea fetei din tren, iar combinația avea să fie în mod cert nimicitoare.

— Asta e esența, în orice caz. Vintner împături scrisoarea cu grijă și o puse înapoi în buzunar, după care luă din nou arma. Nu o să vă plictisesc cu detaliile practice de la sfârșit, trebuie să spun totuși că erau foarte meticuloase.

Se făcu liniște în cameră și Josephine se întreba dacă aroganța lui era atât de mare încât aștepta aplauze. Când Marta vorbi, în sfârșit, vocea ei abia se auzea, dar era surprinzător de fermă:

— Deci nu a fost o greșeală deloc. Când ne-am întâlnit la teatru după aceea, deja știai exact ce făcuseși.

Era o afirmație, nu o întrebare, dar fiul ei era nerăbdător să explice mai departe:

— O, da. Nu aveam nici cea mai mică intenție să o ucid pe Tey – nu atunci, cel puțin. Urma să mă *prefac* că nu am înțeles bine descrierea ta, dar pe deasupra mi-ai spus să mă duc după femeia cu pălărie – deci a sfârșit prin a fi greșeala ta. Nici în visele mele cele mai frumoase nu aș fi sperat la asta. E ironia supremă, nu crezi? Mi-ai dat instrucțiuni să-ți ucid propria fiică. Cum ar fi râs Tata, spuse el, întorcându-se spre Josephine, ca să parafrazez piesa ta *superbă.*

— Și apoi m-ai înșelat să fiu de acord să-l ucid pe Aubrey făcându-mă să mă panichez, continuă Marta, știind tot timpul că, dacă făceam asta, eliminam ultima verigă către Arthur.

— Da. Bine făcut, nu? Doi s-au dus, mai rămâne unul.

Josephine știa ca era doar o chestiune de timp până ca Vintner să urmeze întocmai indicațiile

tatălui său și să o adauge și pe ea la listă ca bonus. Încercând să câștige timp și înțelegând că era genul care adora să vorbească despre cruzimea sa, zise:

— De unde ai fi putut ști că Elspeth urma să fie în acel tren? Sau oriunde prin apropiere de mine? Ne-am întâlnit din întâmplare.

— Nu chiar. Am aflat de la bietul Hedley – un prieten de-al meu, știi – că Bernard Aubrey aranjase biletele ca un cadou pentru nepoata pe care mai avea puțin și o recunoștea. De fapt, punând lucrurile cap la cap, Hedley m-a scutit de multe necazuri. Știam cine era Elspeth și de ce era interesată – Tata a putut să-mi spună măcar atât pentru și-a făcut o ocupație din a nu pierde lucrurile din vedere după ce a dat-o. Știam că pot să aranjez să mă ciocnesc de ea, ori la teatru, ori la magazinul acela caraghios, dar m-am gândit că va trebui să o seduc chiar eu ca să o aduc unde o voiam. Întâmplător, Hedley a făcut treburile murdare pentru mine și nu a fost deloc nevoie să mă aventurez în acele apele nesigure, deci trebuie să admit că am primit puțin ajutor în privința asta. Nu-mi venea să-mi cred norocul când Hedley a coborât într-o zi după spectacol și mi-a cerut un autograf pentru Elspeth Simmons. Nu a fost nevoie decât de o ușoară încurajare să-i apropii și, după aceea, mereu puteam să aflu unde era. A fost ridicol de ușor, serios. Era așa de entuziasmat de venirea ei weekendul ăsta încât nu se mai oprea din vorbit despre asta și cât de încântată va fi că scumpul său domn Aubrey a pus la cale să o cunoască pe autoarea ei preferată. Era jalnic.

Acum interveni Marta. Spre deosebire de Josephine însă, ea nu încerca să-l distragă pe Vintner, ci să-l înțeleagă.

— Cum era posibil să ai atâta ură în tine pentru cineva pe care nu l-ai cunoscut niciodată? întrebă ea. Nu ți-a făcut nimic. Nici nu știa de existența ta, pentru numele lui Dumnezeu. Fata aia – sora ta – a

fost o victimă în toată chestiunea asta ca și tine. Chiar mai mult. Și totuși, i-ai luat viața doar pentru că ți-a spus tatăl tău să faci asta. Ce fel de marionetă ești?

— A fost sora mea vitregă, de fapt. Înțelege odată, Mamă! Am avut îndoielile mele, recunosc, dar tu mi le-ai risipit repede. Dacă am avut cea mai mică intenție să nu îl ascult pe Tata și doar să mă mulțumesc cu a avea din nou o mamă, tu m-ai făcut să-mi iau gândul imediat. Știi cât de disperată păreai când am venit să te văd în locul ăla nenorocit și m-am oferit să te ajut să-ți regăsești fata? Am zis că Tata nu a avut dreptate despre ceea ce ai fi de acord să faci, dar tu chiar o doreai – părticica ta de la grădinar – cu atâta ardoare încât erai dispusă să ucizi. Cândva a fost o perioadă când voiam să mă iubești așa de mult, dar nu ai făcut asta niciodată, deci m-am gândit că mai bine să elimin din pierderi și să merg înainte cu planul Tatei. El chiar m-a iubit, înțelegi tu, așa că m-am gândit să-l fac mândru măcar pe unul din părinți.

— O, cu siguranță ar fi mândru. Nu ai pereche.

Sfidarea Martei era în mod cert o manifestare a șocului, dar păru să-l neliniștească puțin pe Vintner. Oricare ar fi fost reacția pe care o așteptase de la ea – nu fusese aceasta și, pentru întâia oară, Josephine simți că o subestimase pe mama sa. El continuă totuși să o ia în derâdere.

— Și ce dacă am făcut-o pentru că m-a rugat Tata? strigă el. L-am iubit, și asta nu mă face o marionetă. L-ai distrus prin ce ai făcut cu atâția ani în urmă, și tu cum crezi că a fost copilăria mea de atunci? Crede-mă, sunt mai mult decât fericit să fac cum m-a rugat pentru că amintirea lui merită apărată. Ce amintiri am eu de la mama mea la care să privesc înapoi? O da, cea în care tu te jucai de-a Lady Chatterley și ți-o trăgeai cu cineva care nu merita nici să-i sărute picioarele. Deci da, am ucis pentru el și da, mi-a plăcut. Și ți-am găsit așa-zisa

fiică în vagonul de tren și am înjunghiat-o cu baioneta Tatei. E păcat că nu și-a cunoscut propriul tată, desigur, dar i-am lăsat un iris în amintirea lui, am zis că ai aprecia. Și Aubrey a avut unul, numai că al lui era unul original. Grădinarul tău păstra o floare în cutia lui de tutun trimisă de tine din grădina noastră, presupun. Tata l-a găsit pe corpul său când a fost scos din pământ și a păstrat-o în caz că ar fi odată utilă.

Marta era în picioare acum și Josephine recunoscu un om căruia nu îi mai păsa de mult dacă trăia sau murea. Vintner făcu câțiva pași spre ea, strângând mai tare pistolul.

— Și am făcut și ceva în onoarea ta, mamă. L-am ras capul. Așa se face în ospicii, nu? Aș fi făcut o treabă mai bună dacă nu aș fi fost întrerupt. Totuși, gestul contează, și măcar atât puteam face pentru tine. Ai zis că mereu te-ai întrebat dacă semăna cu tine. Ei bine, nu prea semăna, așa că m-am gândit să mă asigur că aveați ceva în comun. Mi-ar părea rău pentru ea să fi fost o dezamăgire după atâția ani.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu știți nimic despre Elspeth – niciunul din voi. Josephine uită de frică în indignarea sa pentru Elspeth. Ai distrus tot ce avea, strigă ea. Copilăria și familia ei, ideea despre cine credea că este și cine putea fi, și acum chiar viața ei. Lasă-i niște respect, cel puțin.

Vorbise fără să se gândească la impactul cuvintelor sale, dar avuseseră efectul și de a-l distrage pe Vintner, și de a sfărâma controlul de sine al Martei. Vintner se întoarse către Josephine numai pentru câteva clipe, dar fu de ajuns pentru ca mama sa să se arunce la el furioasă, negândindu-se deloc în ce pericol era. Lui Josephine îi trecu prin minte că era posibil ca Marta să fi vrut ca el să tragă și să-i pună capăt suferinței, dar, dacă așa era, nu avusese noroc. Arma se descărcă în momentul în care ea îi strică echilibrul, dar singura victimă fu un mic idol de

alabastru, care fusese făcut Lydiei cadou și păstrat pe cămin. Vintner căzu pe podea, târând-o pe Marta după el, iar Josephine căută frenetic prin cameră după ceva ce ar putea folosi ca armă, dar nu era nevoie; căzând, Vintner își izbise capul de colțul scaunului de pian și zăcea nemișcat pe covor, cu arma la câțiva centimetri de mână.

Marta nu făcu nicio mișcare imediat și Josephine începu să se întrebe dacă era și ea rănită, dar se ridică în cele din urmă în genunchi și se uită la fiul ei, apoi îi puse mâna la gât.

— Este încă în viață, zise ea, iar Josephine păși să ridice pistolul, dar nu fu îndeajuns de rapidă.

Marta ajunse prima, iar Josephine simți că o cuprinde din nou sentimentul de frică de mai devreme; indiferent de câtă compasiune avea pentru suferința Martei, femeia încercase să o omoare și acum era aici având o ocazie mult mai directă. Dar nu asta intenționa Marta. Stătea uitându-se la fiul său, cu arma la nivelul pieptului său, și Josephine nu își putea închipui trăirile prin care trecea în timp ce ținea în cumpănă viața propriului copil. Pentru o secundă sau două, crezu că Marta chiar va apăsa pe trăgaci, dar, în cele din urmă, îndurarea câștigă bătălia din inima sa. În schimb, ea îi oferi arma lui Josephine.

— Uite, ia asta, spuse ea obosită. Sper că nu o să ai nevoie de ea, dar pentru orice eventualitate. Îi aduci tu ajutor?

Josephine luă arma. Era prima dată în viață când ținea ceva al cărui scop era să ucidă și fu înmărmurită de cât de cât de firesc părea gestul, de cât de lesne atârna greutatea armei în mâna sa.

— Unde te duci? întrebă ea, deși credea că știe deja răspunsul.

— Să termin ce a început el. Sau poate ar trebui să spun să termin ceea ce *eu* am început cu ani în urmă. Știu că nu sunt în măsură să-ți cer nimic, dar aș vrea să pun capăt în felul meu. Nimeni nu mă poate pedepsi mai mult decât mă pot pedepsi eu.

— Marta, te rog, nu e nevoie să faci asta, spuse Josephine și ridică arma într-o doară.

— Asta ar fi o cale de scăpare ușoară pentru mine, dar nu pentru tine, spuse Marta, coborându-i blând mâna. E imposibil să trăiești cu sângele cuiva pe mâini – eu ar trebui să știu –, deci nu aș vrea să faci asta nici dacă ai fi capabilă. Îngenunche lângă fiul ei și îi atinse ușor obrazul cu degetele. Știi, seamănă așa mult cu tatăl lui! Nu știu cum de nu am putut să văd asta. Se ridică repede să plece din cameră, dar se întoarse când ajunse la ușă. Nu poți explica cuiva de ce ai încercat să-i iei viața, dar îmi pare rău, Josephine. Chiar îmi pare.

Apoi se duse, și Josephine așteptă ca ușa din față să se închidă. Cu privirea ațintită asupra fiului lui Elliott Vintner, merse să-l sune pe Archie.

•

Întâmplător, Scotland Yardul ajunse mai repede decât se așteptase Josephine sub forma unui tânăr polițist zăpăcit, care părea mai speriat de Rafe Vintner decât era ea; „Dumnezeu să-i ajute, dacă Vintner ar fi fost treaz”, se gândi ea. Câteva minute mai târziu, mașina lui Archie se opri cu un scârțâit, flancată de o ambulanță și o mașină de poliție.

— Chiar e Flying Squad[36], nu? spuse ea când el apăru la ușă, dar Penrose nu era deloc în dispoziția să glumească.

— Ce naiba credeai că faci venind aici singură? țipă la ea. Îți dai seama ce ți se putea întâmpla?

— Am petrecut o oră închisă într-o cameră cu un nebun cu o armă, deci cred că am cât de cât o idee, spuse ea tăios, apoi se domoli când văzu panica din ochii lui. Dar nu mi s-a întâmplat nimic, Archie. Sunt bine – sincer.

În timp ce Vintner era luat pe o targă și dus din cameră, Josephine explică ce se întâmplase exact.

— Doamne, e ceva ca dintr-o tragedie greacă, zise Penrose după ce ea terminase, și se uită la

Fallowfield, care împacheta arma gata să o ia de la locul scenei. Trebuie să dăm imediat în circulație descrierea Martei Fox. Dacă părăsește Londra, e posibil să nu o mai găsim niciodată.

Josephine îi făcu un semn lui Fallowfield să aștepte un moment.

— Va fi spânzurată pentru ce a făcut? întrebă ea.

Penrose se gândi.

— Probabil că nu. Practic, nu a ucis pe nimeni și, din câte îmi spui, un bun avocat ar argumenta că nu era în toate mințile când a fost de acord să-l ajute pe Vintner. A trecut prin atâtea și, în mod ironic, faptul că a fost trimisă la un sanatoriu va funcționa în favoarea ei în instanță.

— Atunci cred că pot să-ți spun unde va fi, Archie. Nu-i decât un singur loc unde ar vrea să meargă acum. Dar trebuie să mă lași să vorbesc cu ea.

— Categoric nu, zise el. Nici într-un milion de ani nu te-aș lăsa să mergi aproape de femeia aia după ce s-a întâmplat. Te vrea moartă, și mai avea puțin și ieșea ca ea.

— Dacă încă voia să mă omoare, putea să o facă ușor adineaori, susținu Josephine. Ea mi-a dat arma, Archie – nu mai e niciun pericol pentru mine. Dar este pentru ea. E hotărâtă să moară, să știi, dar poate aș putea să o fac să se răzgândească. Chiar mă vei opri să încerc?

Penrose ezită, dar Fallowfield o sprijini.

— Dacă cineva o poate face să se predea, domnule, e domnișoara Tey. Și putem sta aproape să ne asigurăm că nu i se întâmplă nimic.

— Bine, zise Penrose, înduplecându-se. Dar nu te voi mai pierde din ochi de data asta.

•

King's Cross nu era la fel de aglomerat ca atunci când Josephine fusese ultima oară acolo, dar gara încă avea un aer de preocupare eficientă. Ceasul mare de deasupra intrării bătu ora 6.00 când ea trecu pe sub el și merse repede la panourile uriașe

care indicau sosirile și plecările. După cum hotărâseră, îi lăsă pe Penrose și pe Fallowfield să aștepte acolo și se îndreptă spre trenuri cu un scop.

Marta stătea la mică distanță pe peron, între două trenuri care se pregăteau să plece și doar la câțiva metri de locul unde murise fiica pe care nu o cunoscuse niciodată. Josephine merse spre ea și se așeză pe o bancă din apropiere. Sigură că prezența sa fusese observată, ea așteptă ca Marta să vorbească.

— Aveai pe deplin dreptate, Josephine, spuse ea, întorcându-se în sfârșit. Nu știam nimic de fiica mea, nici măcar numele ei. Cum era?

— Era o bucurie, spuse Josephine simplu. Genul de fată care îți luminează inima fără ca măcar să-și dea seama de acest lucru. Vezi tu, nu avea pic de înfumurare. Era prietenoasă și sinceră și nu încerca să fie nimic din ceea ce nu era – și asta se găsește atât de rar. Avea o inocență – și chiar vreau să spun inocență mai degrabă decât naivitate. Viața fusese grea pentru ea uneori; i se păruse greu de acceptat faptul că nu știa de unde venea și erau probleme în familia ei adoptivă, dar și multă iubire, și ea părea să fi fost binecuvântată cu un dar pentru fericire. Foarte puțini dintre noi putem să ne lăudăm cu asta. Cu tristețe, își aminti de stânjeneala ei cu privire la idila sa nouă. Era la o răscruce de drumuri în viață, de asemenea; tocmai găsise dragostea alături de Hedley și asta părea să-i fi dat o nouă încredere, un adevărat entuziasm în fața viitorului. Ai fi fost încântată, cred, și ea la fel.

Marta i se alătură pe bancă.

— Unul dintre lucrurile pe care le adoram la Arthur era că mereu putea găsi ceva de care să fie fascinat. Știi, era atât de deosebit! Ori de câte ori eram cu el, totul nu era decât bucurie – și, după măritișul cu Elliott, îți poți închipui ce surpriză a fost asta. Acel dar pentru fericire de care ai pomenit – asta făcea așa de mult parte din el. Mă

bucur că asta s-a transmis mai departe prin fiica lui, chiar dacă pentru scurt timp.

— Sunt câțiva oameni în viață de care te simți privilegiat că i-ai cunoscut, zise Josephine, cu gândul la Jack. Elspeth a fost unul dintre ei, cu toate că ar fi râs la ideea asta. Mi-ar fi plăcut să am ocazia să o cunosc mai bine. Se uită la Marta. Nu pot fi sigură, dar nu cred că Rafe avea dreptate când a spus că nu semăna cu tine. Înainte ca toate astea să se întâmple, îmi închipui că erai oarecum altfel.

Marta încuviință din cap.

— Atât de mult încât pare o altă viață. Nu mă mai recunosc. Femeia pe care Arthur a iubit-o ura violența, răzbunarea și suspiciunea – toate acele lucruri pentru care bărbații pleacă la război. Ea ar fi găsit crima respingătoare.

— Și dorea pace și frumusețe? Seamănă foarte mult cu Anna de Boemia despre care a scris Vintner. Privirea fugară tăioasă nu rămase neobservată de Josephine. Nu trebuie să explici de ce ai vrut să mă ucizi, spuse ea. M-ai urât pentru aceleași motive ca și Elliott Vintner. Dar nu el a scris *The White Heart?* Tu ai scris-o. Era opera ta pe care se presupune că am furat-o, nu a lui.

— Nu trebuia să fi dat altui scriitor cartea cea nouă dacă doream să păstrez asta un secret, nu? Da, eu am scris romanul care a făcut numele lui Elliott Vintner. I-am trimis manuscrisul lui Arthur într-unul dintre pachetele cu cărți care au plecat din biblioteca lui May Gaskall. Elliott trebuie ori să-l fi interceptat, ori să-l fi găsit printre lucrurile lui Arthur după ce a murit. Următoarea dată când am dat de el a fost în ospiciul unde m-a internat soțul meu. Era acolo pe patul cuiva, o carte publicată cu numele lui Elliott Vintner placat pe toată coperta. Tot acel scandal pe care l-a făcut și prin care te-a făcut să treci, și culmea, cartea nu a fost a lui și nu avea de ce să se simtă neîndreptățit.

— De ce nu ai spus ceva?

— Nu aveam nicio dovadă. Manuscrisul era de mult dispărut și, oricum, nu mai aveam putere de luptă în mine. Îmi era atât de frică de el, Josephine! Nu am vrut niciodată să mă mărit, dar din afară era partida perfectă – bogat, puțin mai în vârstă decât mine, un academician – și părinții mei au luat de-a gata faptul că îl accept. Eram prea tânără și prea naivă să mă opun. S-a dovedit a fi foarte diferit între patru pereți, desigur.

— Te-a rănit?

Marta râse amar.

— O da, dar nu făcând ceva atât de direct ca a mă lovi. Nu, era mult prea inteligent să facă ceva de care să pot vorbi fără să fiu rușinată. În pat era odios – într-adevăr odios. Obișnuia să fie mândru că venea cu modalități noi și inventive să mă umilească. Într-o zi, a găsit niște nuvele ascunse pe care le scrisesem și a fost așa disprețuitor față de soțioara lui scriitoare. După aceea, ori de câte ori termina cu mine în pat – și era avid în cruzimea lui –, mă făcea să scriu despre ce tocmai făcusem și să-i citesc cu voce tare. Trebuia să retrăiesc rușinea de nenumărate ori. Cred că era garanția lui pentru nemurire și știa că astfel rămânea în mintea mea când nu putea să fie înăuntrul corpului meu. Îmi dădea note de la unu la zece pentru proză.

Josephine era șocată.

— Nu e de mirare că te-ai îndreptat către Arthur, spuse ea. E o minune că ai mai putut fi cu cineva după asta.

— Da, dar Elliott știa exact cum să mă distrugă pentru ce făcusem, și lumea nu a făcut decât să-l ajute. Femeile ca mine – însărcinate cu un copil care nu era al soțului – erau proscrise, decăzute și aveau nevoie de mântuire. Groaznic e că începi să crezi chiar tu asta după ce ai fost acolo o vreme, și oamenii care conduceau acel loc făceau tot posibilul să rămâi neștiutor în fața faptului că în lumea de afară lucrurile se puteau schimba puțin în bine. Cel mai rău lucru era felul în care călcau în

picioare orice solidaritate între femei; ar fi putut fi suportabil dacă ar fi fost posibil să ne ajutăm reciproc să trecem prin asta, dar eram tot timpul despărțite și învrăjbite una împotriva celeilalte, și Dumnezeu să te ajute dacă te implicai în ceea ei minunat numeau o „prietenie specială”. Își luă o țigară din cutia din geantă. Josephine i-o aprinse și așteptă câtă vreme ea folosi această abatere a atenției ca să-și țină în frâu emoțiile. Am fost norocoasă, presupun, continuă ea în cele din urmă. Unele persoane au petrecut decenii acolo, închise pe viață. Puteai mereu să-ți dai seama pentru că erau obsedate de păcat și religie; nu conta dacă erau prostituate, victime ale incestului sau violului, sau doar slabe de minte – toate erau învățate să se desconsidere.

— Și ai fost acolo până a venit Rafe să te găsească? Trebuie să fi fost înnebunită să ieși de acolo după ani de zile.

— Da și nu. Arthur murise și îmi fuseseră luați ambii copii, prin urmare, nu prea aveam pentru ce să ies. Depresia e cel mai crud lucru, întunecă totul – nu mai e nicio plăcere în viață, nicio culoare sau vreo bucurie a simțurilor. Doar o absență. Nu cred că m-aș fi simțit diferit dacă aș fi fost într-un loc care îmi plăcuse, văzând în fiecare zi lucrurile care îmi aduceau odată bucurie. De fapt, probabil asta ar fi fost mai rău, deci am primit să fiu într-un loc care mă transforma în nimeni. Țigara fusese fumată repede, și azvârli chiștocul jos pe calea ferată. Elliott mi-a luat totul – copiii, cartea, creativitatea în orice sens al cuvântului.

— Și darul tău pentru fericire.

Marta aprobă din cap.

— Exact. E greu să spun prin cuvinte cum m-am simțit. Îmi amintesc că eram cu Arthur la Cambridge imediat după ce Elliott plecase la război. M-a dus la un muzeu, aflat pe drumul cu locul unde lucra el pentru Grădina Botanică, deoarece avea o colecție de tablouri care îi

plăceau. Era un perete întreg de impresioniști și stăteam ore în șir uitându-ne la un peisaj extraordinar de Renoir – era atât de senzual încât nu-mi puteam lua ochii de pe el. Lângă el erau două picturi mici cu femei, una dansând și alta cântând la chitară. Eram uimită de cât de îngrozitor arătau prin comparație – abia puteai crede că erau de același artist –, dar Arthur a spus că îi plăceau mai mult acelea pentru că fuseseră pictate târziu în viața lui Renoir când mâinile sale erau deformate de artrită, și socotea că era ceva foarte nobil la faptul că cineva era atât de hotărât să creeze frumosul în ciuda durerii. Nu am uitat niciodată asta, și presupun că așa m-am simțit, emoțional vorbind. Știam că încă erau atât de multe lucruri frumoase pe lume și doream așa arzător să scriu despre ele, dar, după ce a murit Arthur și am pierdut totul, pur și simplu nu am mai putut. Cărți și artă – toate ar trebui să aibă ceva frumos la ele, chiar dacă încep cu un țipăt, dar a fost ca și cum cineva pusese un stilou în mâna mea și îl înghețase. Are asta vreo noimă?

— Da, are, zise Josephine. Mai mult decât ai putea ști.

Marta se uită la ea întrebător, dar nu era timp să intre și în necazul ei pe lângă al Martei; chiar de la această distanță, își închipuia că simte cum crește nerăbdarea lui Archie.

— Apoi a apărut Rafe și dintr-odată era o licărire de speranță, continuă Marta. Cum era discursul acela al Lydiei din piesa ta? „Când bucuria este ucisă, moare pentru totdeauna, dar poți crește fericirea din nou.” Mereu mi-a plăcut replica asta pentru că este exact cum m-am simțit. Știam că bucuria dispăruse odată cu Arthur, dar am crezut că, dacă îmi pot recupera copii, măcar aș putea redescoperi fericirea. Aș fi tăcut orice să recuperez acei ani pierduți. Tăcu apoi, iar Josephine rezistă tentației să o grăbească, intuind că avea mai multe de spus. Știam că ce propunea

el era rău, desigur că știam, dar atunci nu îmi păsa. Și da, chiar te-am urât, dar niciodată pentru că mi-ai fi furat cartea. A fost mai complicat de atât. Vezi tu, singurul lucru care m-a menținut în viață în locul ăla a fost gândul că într-o zi aș putea să mă răzbim pe Elliott, să-i fac mult rău pentru ce mi-a făcut. Dar tu mi-ai luat-o înainte. Ai câștigat procesul și l-ai adus la sinucidere înainte ca eu să pot să-l fac să sufere și habar nu ai cât de mult te-am detestat pentru asta.

Josephine nu o contrazise, în schimb întrebă:

— Chiar ai avut intenția să-l ucizi pe Aubrey?

— Da, la început. Nu aveam nicio idee că era rudă cu Arthur, firește. Eram într-o așa stare vineri! Când ai apărut la taxi cu Lydia mi-am dat seama ce greșeală făcusem indicând persoana greșită. M-am dus să-l văd pe Rafe la Wyndham imediat după ce Lydia a intrat pe scenă și, când mi-a spus că a mers până la capăt, am fost îngrozită. Apoi a spus că Aubrey bănuia ceva și era pe urmele noastre, și m-am panicat. Știam că, dacă aș fi fost prinsă, nu aș mai fi fost cu copiii mei vreodată, și asta e tot ce-mi doream. Rafe m-a asigurat că va salva lucrurile dacă acționam rapid și, la început, am acceptat ideea lui. Dar când a venit timpul pur și simplu nu am putut merge până la capăt. Aubrey nu știa nimic, oricum, nu-i așa? Rafe doar s-a folosit de asta să mă convingă să-i fac eu treburile murdare.

— Ceva știa, Marta, spuse Josephine liniștit. Dar nu cine erai tu sau ce făcuseși. Marta ascultă uluită cât timp ea repetă istorisirea lui Alice Simmons despre moartea lui Arthur și despre pactul lui Walter cu Vintner, și Josephine își dorea să nu se fi nimerit să fie ea cea care să-i spulbere din nou lumea acestei femei. Deci sinuciderea lui Vintner nu a avut nimic de-a face cu *Richard de Bordeaux* sau cu procesul, adăugă ea. S-a omorât pentru că era pe cale să fie dat în vileag drept criminal. Ucigașul lui Arthur.

Marta tăcu pentru mult timp, apoi spuse:

— Deci despre asta vorbea Lydia aseară. Am stat acolo ascultând cum vorbea despre o crimă și habar nu aveam că era vorba despre Arthur. Rafe știa că tatăl lui a fost un ucigaș?

— Cred, da. Archie e convins că toate astea s-au întâmplat pentru a-i proteja reputația tatălui său. Bernard Aubrey tot căuta dovezi de aproape douăzeci de ani să facă dreptate pentru nepotul său și, în sfârșit, obținuse ce avea nevoie. Totul urma să iasă la iveală la aniversarea de optsprezece ani a lui Elspeth.

Peronul începea să se umple de călători care așteptau să se urce în cele două trenuri care plecau, unii cu destinația către Midlands, alții mai departe în nord, dar Marta nu părea să dea atenție decât celor morți.

— Așa de multe minciuni, zise ea în cele din urmă, atât de încet încât Josephine trebuie să vină mai aproape să o audă prin toată agitația. Așa de mulți oameni care pur și simplu nu au putut să nu răscolească pământul și să întoarcă spatele răului. Arthur ar fi îngrozit să afle ce am pus noi doi în mișcare cu mulți ani în urmă. Cu toții am contribuit la violența lui Elliott în felul nostru. Dacă aș fi refuzat să-l ajut pe Rafe și, dacă Aubrey ar fi fost destul de tare să renunțe, Elspeth ar fi încă în viață.

— Nu ar fi renunțat – nu era genul de om. Bernard avea un simț puternic despre bine și rău și nu i-ar fi trecut prin minte că a-l aduce pe Elliott în fața justiției ar fi deschis mai multe răni decât să vindece. Mereu s-a simțit responsabil pentru moartea lui Arthur și și-a iubit sora și pe fiul ei. Conform soției sale, Bernard planta irișii în amintirea lui tot timpul anului.

Josephine se gândi că Marta rămăsese remarcabil de calmă de-a lungul discuției, dar simplul act al omagiului o afectă într-un fel în care alte revelații mai zguduitoare nu o făcuseră.

Josephine aşteptă, neputând decât să o ţină până când lacrimile se potoliră.

— A fost prima floare pe care a plantat-o pentru mine, explică Marta, întorcându-şi capul ruşinată după ce observă că un curier mai departe pe peron se holba uimit la ele două. Le-a pus peste tot prin jurul casei de vacanţă pentru că numele acestei flori înseamnă „ochiul raiului" şi se presupune că a fost un simbol egiptean al elocvenţei; era pentru a mă ajuta cu scrisul, spunea el. Şi m-a făcut să promit că am să pun o floare cu scrisoarea ori de câte ori îi scriam în Franţa, pentru că Iris era mesagera lui Zeus şi era sigur că ea o va aduce acolo în siguranţă. Zâmbi cu tristeţe. Dar nu şi-a îndeplinit sarcina cu *The White Heart.* Era scrisoarea mea de dragoste pentru el şi nici nu ştiu dacă a citit-o vreodată. E absurd, dar câteodată asta mă face mai nefericită ca orice.

— Atunci ia asta. Cel puţin îţi va răspunde la una dintre întrebări. Josephine luă un vraf de hârtii din geantă şi i le înmână Martei, care se uită la ele stupefiată. În timp ce aşteptam poliţia, m-am uitat prin geanta pe care o purta Rafe şi am găsit asta. Trebuie să le fi căpătat de la tatăl lui. Nu e tot manuscrisul, dar mare parte e aici şi sunt şi nişte notiţe pe margine. Mi-e teamă că am fost destul de curioasă să le citesc pe unele dintre ele – numai câteva, dar îndeajuns ca să ştiu că oricine a scris asta a fost foarte îndrăgostit de autor.

Marta se pierdu pentru un moment printre pagini.

— Este scrisul lui Arthur?

Marta încuviinţă din cap, apoi o privi recunoscător pe Josephine.

— Cred că ştii cât de mult înseamnă asta pentru mine, spuse ea, deci nu are niciun rost să încerc să-ţi mulţumesc – niciodată nu ar fi de ajuns. Ştii, nu-mi vine să cred ce am făcut. Nu trebuia să am încredere în Rafe. Ar fi trebuit să ştiu cum l-a afectat faptul că a crescut cu acel om. Am ştiut cât

de mult am greșit când v-am ascultat pe tine și pe Lydia vorbind despre Aubrey noaptea trecută – acela nu era deloc omul pe care mi l-a descris Rafe, la fel cum tu nu ești femeia despre care mi-a vorbit el. Se ridică și se uită înapoi la clădirea principală a gării. Este timpul să pun punct la toate astea. Înțeleg că nu ai venit aici singură?

— Nu, Archie e aici cu sergentul și mă așteptă că or fi fiind deja întăriri afară. Mi-a promis că-mi dă timp să vorbesc cu tine, cu toate că nu știu cât va mai aștepta. Dar va fi drept, Marta, și tribunalele la fel. Ai suferit așa mult – nu vor trece asta cu vederea.

— Vrei să spui că nu mă vor spânzura. Zâmbetul său amar îndulci asprimea cuvintelor pe care Josephine încercase să le evite. Problema e că ultimul lucru pe care vreau să-l fac e să trăiesc, dar nu sunt curajoasă, Josephine. Vreau să mor, dar am nevoie să o fac în felul meu, într-un loc care e deosebit pentru mine. Și vreau să-i spun rămas-bun lui Arthur mai întâi. Mă tem că nu am vreo credință în ideea că aș putea să-l văd din nou în curând. Te implor – lasă-mă te rog să urc în tren și pur și simplu să dispar.

— Nu trebuie să se ajungă la asta, Marta. Rafe va trăi și tribunalul îl va trage la răspundere pentru ce a făcut. Lasă ca asta să fie sfârșitul, nu moartea. Nu ai ucis pe nimeni, până la urmă.

— Nu? Tocmai tu dintre toți crezi că aș putea să trăiesc cu ce s-a întâmplat? Exista o funie în jurul gâtului meu din momentul în care Elliott s-a așezat să-i scrie acea scrisoare lui Rafe. Ce contează dacă o fac eu însămi? Dacă mă iau acum, voi pleda vinovat pentru crima lui Aubrey. Am luat carafa ca să o fac, deci amprentele mele sunt peste tot, iar Rafe cu greu se va opune, nu-i așa? Amândoi trebuie să răspundem pentru ce am făcut, dar astfel e mai bine și nu doar pentru mine – cu siguranță vezi asta. Nu vreau ca Lydia să treacă printr-un proces și o execuție. Oricum nu mă voi ierta

vreodată pentru că i-am permis să găsească cadavrul lui Aubrey. Dar pentru că nu am avut hotărârea să-l omor, nu mă așteptam să fie vreun cadavru de găsit.

— Nu merită Lydia să trăiești pentru ea?

— Chiar crezi că aș veni pe primul loc înainte de cariera ei?

Josephine nu putea da cu sinceritate răspunsul dorit de Marta, așa că rămase tăcută.

— Trebuie să fii pe primul loc cu celălalt, Josephine. Îți amintești ce spuneai despre a avea pe cineva care să facă munca mai puțin solitară? Știu exact ce voiai să spui, dar Lydia nu e niciodată singură când lucrează. Ar fi mulțumită să fie distribuită ca „femeia cu legumele" pentru restul vieții cât timp s-ar afla pe scenă. Zâmbiră amândouă, recunoscând adevărul vorbelor Martei. Ai tu grijă de Lydia pentru mine, da? Va trebui să afle ce am făcut, dar vreau să înțeleagă de ce și ești singura persoană care îi poate explica.

— Știe ceva despre ce ți s-a întâmplat înainte să vă întâlniți?

— Am rămas numai la suprafața lucrurilor și, evident, nu știe cine a mai fost implicat. E straniu ce se dovedește a fi important, nu crezi? Nu mă deranjează să știe că sunt un potențial criminal, dar chiar vreau ca ea să înțeleagă că nu doar m-am folosit de ea. A început astfel: aveam nevoie de acces în teatru și ea îți era apropiată. Și avea o anumită reputație, firește. Dar am iubit-o sincer. Te rog, fă-o să înțeleagă asta!

— Nu e nimic de spus ca să te fac să te răzgândești?

Marta zâmbi trist și Josephine se întrebă la ce se gândea. Părea pe punctul de a vorbi, dar în schimb îi luă mâna.

— Poate ar fi fost odată, dar s-au întâmplat prea multe, chiar și pentru asta. Se ridică. Nu trebuie să te duci să-ți găsești polițistul? Trenul va pleca în câteva minute.

Josephine încercă cu disperare să se gândească la ceva care ar face-o pe Marta să se răzgândească. Crezuse sincer că va putea să o oprească, ori prin rațiune, ori recurgând la motive emoționale, dar ce se poate spune cuiva care era atât de decis să moară? Oare Archie și tribunalele ar fi avut într-un sfârșit mai mult succes? Poate dacă Marta ar fi obligată să trăiască îndeajuns de mult, ar gândi altfel.

Marta intui dilema.

— Până hotărăști tu ce e mai bine, pot să te rog să mai faci ceva? Te duci tu la înmormântarea lui Elspeth? Spune-i rămas-bun pentru mine. Bună și rămas-bun.

Cu sentimente contradictorii, Josephine fu de acord. Dorea să-și aducă și ea omagiile, bineînțeles, dar întotdeauna urase manifestarea doliului în public și detestase că trebuie să spună rămas-bun celor dragi într-o astfel de atmosferă.

— Și asigură-te că se va publica romanul cel nou – cu numele meu de data asta. Oferă banii unei instituții de caritate căreia îi pasă de femei. Îi pasă de ele în viața asta, mă refer, nu doar le izbăvește sufletele pentru cea viitoare. Asta dacă se vinde, desigur.

— Desigur că se va vinde. Nu trebuie să-ți spun eu cât de bun este. Tăcu, apoi făcu o ultimă încercare. Deși al treilea roman ar fi chiar mai bun.

Se agăța de un fir de păr, știa, dar cu toate acestea, Marta părea recunoscătoare pentru considerația lui Josephine pentru opera sa.

— Măcar știu că manuscrisul este pe mâni bune de data asta, spuse ea. Și mereu am aspirat la o prefață făcută de cineva faimos dacă ai niște timp liber. Ridică hârtiile, manuscrisul cărții care cauzase atâtea probleme. Serios, Josephine, indiferent ce se întâmplă cu mine vreau să lămurești lucrurile în privința asta. Scrie o prefață care să explice tot și asigură-te că oamenii ajung să o citească.

O mulțime de oameni binevoitori se adunau să-i vadă plecând în siguranță pe cei dragi în călătoriile lor, iar Marta se uită înapoi la vagoane. O urmă de fum de la locomotivă semnala apropierea plecării.

— Nu, Marta, zise Josephine hotărâtă, scrie-o chiar tu și trimite-mi-o de oriunde ești, spuse ea, împingând-o repede către tren. Mă voi asigura că e citită, dar promite-mi că o vei scrie înainte ca măcar să te gândești să faci altceva.

Marta se întoarse și se uită la ea lung.

— Îți promit, zise ea. Mulțumesc, Josephine.

— Și gândește-te la ce e de făcut după aceea. Te rog!

Se sărutară ca și cum călătoria nu anunța decât o săptămână la mare, apoi Marta se urcă fără să se uite înapoi și Josephine o pierdu din vedere. Așteptă până trenul ieși din gară, apoi se întoarse înapoi să înfrunte mânia lui Archie. Până la urmă ea fusese cea care își încălcase promisiunea, nu el, și mai era de mărturisit și chestiunea neînsemnată de a-și vârî nasul în dovezi. Însă făcu numai câțiva pași și își auzi numele strigat. Ridică privirea și rămase surprinsă să-l vadă pe Fallowfield venind spre ea. Era singur și ea se uită la el cu nedumerire, întrebându-se unde se dusese Archie. Ridicând din umeri cât de scuzător putea un polițist, Fallowfield indică spre tren, care acum aproape dispăruse din perspectivă.

Deci Archie fusese cu un pas înaintea ei în cele din urmă. Trebuia să fi știut. Furia și supărarea ei amenințau să o copleșească și, pe punctul de a plânge, împinse brațul lui Fallowfield și merse înapoi pe peron, tânjind după câteva momente singură. Acum era rândul celuilalt tren să plece și ea se depărtă câțiva metri până să aibă parte de puțină liniște departe de forfotă și îmbulzeală. Tremurând de frig, se uită tristă în urmă spre vagoane, amintindu-și de călătoria cu Elspeth și întrebându-se ce se va întâmpla când Archie o va prinde din urmă pe Marta. Îi atrase atenția

aprinderea luminilor din ultimul compartiment și urmări cum o mamă și fiica ei se așezau la fereastră. Ce diferite ar fi putut să fie lucrurile, se gândi ea, și era gata să se retragă când o altă femeie se strecură prin ușa vagonului și se așeză pe unul dintre locurile libere. Privi cu ochii pierduți uluită, dar Marta pur și simplu puse un deget la gură. De la distanță, era greu să fie sigură, dar Josephine putea să jure că zâmbea în timp ce trenul se îndrepta ușor spre seară.

Capitolul 16

În primele ore ale dimineții de luni, St. Martin's Lane încă șovăia să înceapă o nouă zi. Lydia se furișă din studioul surorilor Motley și apoi o luă pe strada părăsită, încrezătoare că zgomotul ușor al ușii principale nu va fi observat: toți cei dinăuntru erau epuizați, și era greu de crezut că se vor trezi mai repede de o oră sau două. Nefiind capabilă să înfrunte întoarcerea la locuința sa în seara trecută, se bucurase de companie – dar somnul era cu neputință. De fapt, având starea de spirit pe care o avea acum, se întreba dacă va mai reuși vreodată să doarmă.

Peste stradă, New Theatre părea în mod straniu neatins de violență: pereții săi erau la fel de solizi ca întotdeauna; scările sale erau lustruite; și fotografiile de pe panourile de afară – acum acoperite pe jumătate cu un anunț cu „Săptămâna finală" – promiteau cunoscuta licărire a idilei și emoției. Ce grozav ca această strălucitoare lume a fanteziei să existe încă în ciuda unei asemenea orori, se gândea ea, dar era pe cât se poate de reală – și piesa într-adevăr va continua. Archie confirmase că spectacolele vor putea începe din nou ca de obicei de marți și, deși Johnny se oferise să pună pe scenă o dublură pentru Lydia sau să anuleze restul săptămânii în semn de respect, ea refuzase ambele variante, știind că munca ar face timpul să treacă mai bine ca orice altceva și că Bernard nu ar dori ca prima săptămână a lui Terry la conducere să fie adumbrită de ceva. Avea puține îndoieli că Johnny va face un succes din ceea îi fusese lăsat, dar nu putea spune ce va însemna pentru ea prezența lui în funcția de director.

Traversă strada și se așeză jos în afara teatrului, privind cum luminile se răspândeau prin oraș. Oare Marta aștepta pe undeva ca ziua să înceapă, sau făcuse deja primul pas cumplit? Lydia fusese

furioasă pe Josephine că o lăsase să plece și știa în adâncul sufletului că era o reacție egoistă care venea în parte din gelozie: acele momente decisive creaseră o legătură între iubita și prietena sa din care ea fusese exclusă și, în durerea ei, găsea asta greu de acceptat. Voia să creadă că ar fi putut să reușească acolo unde eșuase Josephine, dar era prea sinceră ca să mai ignore mult adevărul. Acum, neajutorarea și regretul luând locul mâniei, îi rămânea doar să reflecteze la ceea ce ar fi putut face să o convingă pe Marta să trăiască. Ar fi putut să pună cariera pe locul doi de dragul Martei? Zâmbind cu tristețe, avu destul curaj să admită atât răspunsul, cât și vina care venea cu el. O iubise, cu siguranță, dar asta nu fusese îndeajuns – pentru niciuna din ele.

Doar pentru o clipă, Lydia se imagină peste zece ani – recunoscătoare pentru rolurile neînsemnate prin care putea să rămână pe scenă; suportând turnee lungi, de mâna a doua, în locuințe reci cu companie neplăcută și trăgând după sine un șir de relații ratate. Îi era recunoscătoare lui Aubrey pentru că îi asigurase un confort financiar și mereu năzuise la o casă la țară, un loc unde să se retragă după ce nu ar mai fi pe scenă, dar poate ar trebui să se gândească la schimbări mai de durată?

O dubă o luă pe St. Martin's Lane și își făcu leneș loc pe stradă, oprindu-se doar la câțiva metri depărtare. Lăptarul ieși să pună două bidoane la pragul ușii Salisbury și se uită mirat să vadă pe cineva stând afară la teatru la capătul greșit al zilei. Când o recunoscu, își ridica bereta politicos și se întoarse la dubă. În loc să conducă mai departe însă, turnă un pahar de lapte și i-l aduse cu o bucată de hârtie.

— Repetiție matinală, domnișoară? glumi el și îi oferi laptele. Asta vă va prinde bine până vă lasă înăuntru. Am fost și eu la spectacol de vreo două ori, dar soția practic trăiește acolo. Cu tot

respectul, dar slavă Domnului că se termină sau aș da faliment.

Lydia râse și făcu un semn spre hârtie.

— Ați dori să semnez asta pentru ea? întrebă ea, luând creionul scurt și gros care îi fusese oferit și stând de vorbă amabilă până când lăptarul se simți îndatorat să plece.

Cât de ușor căzuse masca, se gândi, după ce acesta plecase. O nouă carieră? Pe cine încerca să prostească? Sătulă de propria companie, Lydia se ridică și traversă înapoi strada, sperând că până acum poate se trezise cineva, gata să o țină la adăpost de sine.

•

De îndată ce poliția terminase să-l interogheze cu privire la Swinburne, Hedley White ceru să o vadă pe Elspeth. Sergentul Fallowfield se uită binevoitor la el, dar cu îngrijorare.

— Ești sigur că e o idee bună, băiete? Morga e un loc teribil, chiar și pentru cine e obișnuit cu ea. Nu ai aștepta mai bine până o ducem în altă parte? Asta se poate întâmpla din clipă în clipă.

Dar Hedley insistase, nesuportând gândul ca Elspeth să fie total singură, și luă un loc într-o cameră înghesuită dincolo de Gower Street, și așteptă să vină cineva să îl ia. Morga era un loc aglomerat, cu oameni din personal care erau preocupați, dar amabili; bănuia că apelau la umor în culise ca să poată trece prin ziua posomorâtă de muncă, dar în public cu toții erau sobri și respectuoși. Chiar și în supărarea lui, nu i se părea corect ca Elspeth să fie într-un astfel de loc de o asemenea tristețe când fusese mereu așa de veselă. Privi în urmă la copilăria lui, când mergea uneori să stea la mătușa și unchiul său în orășelul cel mai apropiat de casă. Locuiseră vizavi de o firmă de pompe funebre, iar mătușa sa îi spusese mereu că nu ar trebui să îi fie frică de loc, că morții nu îi puteau face rău. Dar nu morții îl îngrijorau, ci urma nesfârșită de mâhnire adusă de cei vii. Era o

forță palpabilă, o umbră ce părea să acopere strada, și – oricât de mult și-ar fi iubit mătușa și unchiul – era mereu bucuros să stea departe. Nu era drept ca voioșia lui Elspeth să fie întinată de o astfel de atmosferă. Dacă ar fi fost mai curajos, le-ar fi spus îngrijitorilor că nu era deloc nevoie să fie solemni, că ei îi plăcea să audă râsete.

Ușa se deschise și o altă doamnă intră, dar nu era un membru al personalului: ținuta și cearcănele arătau limpede că relația sa cu moartea era departe de a fi una profesională. Nerecunoscând-o, fu surprins când ea îi pronunță numele.

— Sunt Alice Simmons, adăugă ea, și îi așteptă răspunsul.

Prin urmare, aceasta era mama lui Elspeth mama care o crescuse și de care Elspeth vorbea cu mare drag. Se ridică și îi întinse mâna, ștergând-o înainte cu nervozitate de pantaloni. Alice Simmons se uită la el pentru mult timp, cântărindu-l din priviri pe băiatul care câștigase iubirea fiicei ei, și se întrebă ce vedea și cum se potrivea cu orice i-ar fi povestit Elspeth despre el.

— Nu e genul de loc în care o mamă visează să-l cunoască pe prietenul fiicei sale, spuse ea în cele din urmă, dar *sunt* încântată de cunoștință și mă bucur că ești aici. Cu cât mai multă companie pentru Elspeth, cu atât mai bine, nu crezi?

El aprobă, apoi se așezară. Doamna Simmons făcu genul de conversație măruntă la care orice potențială soacră ar apela, iar Hedley își dădu seama că și ea șovăia la fel de mult să facă referire la răul care îi adusese acolo.

— Ce ai să faci acum? întrebă ea, și Hedley fu impresionat să-i citească pe chip o preocupare sinceră, dar nu avea idee care era răspunsul. Făcuse un jurământ să nu mai intre vreodată în teatru și vorbise serios. Întreaga sa dragoste pentru teatru fusese călăuzită de entuziasmul lui Elspeth și de încrederea lui Aubrey în el și nu ar mai fi niciodată la fel acum că ambii se duseseră. Lydia

mereu glumise că el avea o slujbă la ea să aibă grijă de iluzoria casă la țară, dar cine putea spune că asta va fi vreodată realitate? Chiar și așa, știa că putea fi sigur pe prietenia Lydiei, întotdeauna se înțeleseseră bine și acum erau legați de sentimentul comun de pierdere pentru o fiică și pentru mama ei, o victimă și… ei bine, nu știa exact ce părere avea despre Marta Fox, dar, de dragul Lydiei, va încerca să se concentreze pe compasiune mai degrabă decât pe amărăciunea care îi izvora repede în minte. Cât despre Swinburne, va fi în fața temniței să audă ceasul bătând ora nouă în dimineața în care nenorocitul va fi spânzurat.

— Oricum, vei veni sper să stai cu noi la Frank și Betty, pentru acum? zise ea. M-au rugat să-ți spun că vei fi mai mult decât bine-venit. Nu e mult spațiu, știu, dar va fi bine pentru toți să ne avem unii pe alții.

Hedley acceptă, mulțumit să-i fie trasați următorii pași. Când o femeie veni să-i conducă în sfârșit, intrară să o vadă împreună pe Elspeth.

•

Manuscrisul noului roman al Martei stătea pe masă, neatins de când Josephine îl lăsase acolo cu o zi în urmă. Nu se simțise capabilă să se uite din nou la el, dar citise îndeajuns să știe că subiectul era o relatare fictivă a căsniciei Martei, puternică prin adevărul său și nici pe departe îngăduitoare cu sine, dar totuși tulburător de autobiografică. Josephine deja putea să-și închipuie un editor frecându-și mâinile încântat. Ce fel de final scrisese Marta pentru ea însăși? se întreba. Va afla cu timpul, dar nu încă. La momentul de față, manuscrisul îi amintea prea acut de propriile îndoieli și temeri. Ieri fusese sigură că făcea ce trebuie, dar acum punea la îndoială decizia.

Archie se învinețise de furie când a prins-o din urmă la Yard. Nu îi luase mult să-și dea seama ce greșeală făcuse, dar celălalt tren oprise după stații

înainte ca el să poată să caute peste tot, dându-i Martei destul timp să dispară. Dumnezeu știe ce se va întâmpla cu ea acum: Archie jurase că o va găsi chiar dacă ar fi ultimul lucru pe care îl face, iar Josephine nu îl văzuse niciodată atât de înfuriat; amenințase chiar să o aresteze pentru că ajutase și fusese complice la scăparea Martei. În parte, era mânios pe sine: acționase nechibzuit subestimând-o pe Marta Fox și găsea asta nejustificabil. Dar Josephine înțelegea și că îi trădase încrederea și îi subminase integritatea, și că el ar putea găsi asta greu de iertat, indiferent cât de mult ar fi iubit-o. Ieri, când o acuzase că dorise să facă dreptate singură exact ca Vintner, Marta și Aubrey, adevărul cuvintelor sale fusese mușcător.

Ca să facă ceva, merse până în bucătăria mică să pregătească micul dejun și găsi niște șuncă în frigider. O scoase, apoi o puse imediat înapoi și se mulțumi în schimb cu un ibric de ceai. Mâncarea era prea mult de suportat.

— E destul în ibricul ăla pentru doi? zise Lydia șovăind, ca și cum se întreba ce fel de întâmpinare va primi.

— E din belșug, spuse Josephine, încântată să o vadă. Dar mă tem că e ceai adevărat, nu așa-zisa băutură caldă, aromată pe care o preferi tu.

— Mă sacrific, doar de data asta. Lydia zâmbi, împărtășind ușurarea lui Josephine și găsi niște cești și farfurioare în dulap. Îmi pare rău, Josephine, zise ea dintr-odată serioasă. A fost mult mai ușor să dau vina pe tine pentru că ai lăsat-o pe Marta să plece decât să mă gândesc la cum e posibil să o fi dezamăgit. Cine știe, dacă aș fi alocat mai mult timp să o ascult și aș fi citit printre rânduri, poate s-ar fi simțit destul de tare să-și refacă viață într-un alt mod. Îmi este atât de dor ea, dar am fost o nesimțită să dau vina pe tine pentru că nu mai este aici.

Josephine o luă de mână.

— Și mie îmi pare rău, zise ea, Am crezut cu adevărat că fac ce trebuie, dar, pe de altă parte, așa au crezut și Marta, și Bernard, chiar și Vintner în felul lui, și uite unde au ajuns. E posibil ca doar să fi înrăutățit lucrurile. Dar ea te iubește, să știi. Voia să fii sigură de asta.

Timpul prezent nu rămase neobservat de Lydia.

— Crezi că e vreo șansă să se poată răzgândi acum că este departe de tot?

— Chiar nu știu, spuse Josephine, conștientă cât de ironic era că, dacă Marta și-ar fi schimbat atitudinea, datorită muncii ar rămâne în viață. Sper să facă așa și am rugat-o, dar, sincer, nu sunt sigură dacă ar putea să trăiască cu ce știe. Turnă apa fierbinte în ibric și se uită Ia Lydia. Și Archie e hotărât să-i dea de urmă. A devenit o luptă de voință între ei doi de când s-au ciocnit în cuvinte prima oară. Probabil mizează pe Cambridge în timp ce noi vorbim.

— Acolo s-a dus, crezi tu?

Josephine se gândi.

— Ar fi prima mea bănuială, cu toate că nu am întrebat cu bună știință – nu aș fi putut să-l mint pe Archie în starea în care eram. Acolo l-a cunoscut pe Arthur, deci, în ciuda lui Vintner, a fost fericită acolo. Dacă s-a dus la Cambridge însă, nu cred că putea să se ascundă. E un loc restrâns, și Archie îl cunoaște bine.

— Toate astea au cauzat probleme între voi doi?

— Cu siguranță că nu a simplificat lucrurile, dar nu e mai puțin adevărat că relația mea cu Archie nu a fost niciodată ușoară.

— De ce asta? Pentru că te iubește și știe că tu nu simți la fel?

— E mai complicat de atât. Totul revine la acum douăzeci de ani.

— Ca orice altceva, nu? Lydia ridică o sprânceană confuză. Nu trebuie să vorbești despre asta dacă nu vrei.

— Nu e vorba de asta. Doar că pare o lipsă de loialitate față de Archie.

— Atunci ar trebui să vorbiți – să dați totul pe față. Uite ce îți pot face secretele.

Josephine aprobă, știind că Lydia avea dreptate. După ce se întâmplase în ultimele două zile, ezita să lase vechile necazuri să mocnească în continuare.

— Voi vorbi cu el când voi avea ocazia, zise ea.

Voci veniră spre bucătărie dinspre studioul central, confirmând că Ronnie și Lettice se treziseră într-un sfârșit, așa că Josephine puse încă două cești pe tavă, apoi o duse înăuntru. Lettice căzu pe sofa lângă Lydia și o strânse tare în brațe.

— Privește partea bună a lucrurilor, dragă – ai detestat statuia aia de alabastru din momentul în care Hephzibar ți-a dat-o.

Lydia trebui să zâmbească, Ronnie înclinându-se și înghiontind-o pe sora sa în umăr.

— Ce îți spuneam eu? spuse ea victorioasă. Pe tot ce pune mâna Hephzibar e blestemat. Apoi îngâmfarea dispăru. Nouă nu ne-a dat niciodată nimic, nu?

— Nu fi ridicolă, izbucni Lettice, dar Josephine fu amuzată să o vadă aruncând o privire nervoasă la micul Buddha de lângă ușă. Ascultă, continuă ea, cu toată agitația, am uitat să-ți spunem că a sunat Johnny aseară. Vrea să vorbească cu tine despre adăugarea unei săptămâni la turneu și despre a face finalul în Hammersmith ca un tribut pentru fata lui Hedley – s-a gândit să-i dedice spectacolele din săptămâna cu pricina. Crezi că familia ar aprecia sau e prea devreme?

— Cred că ar fi impresionați, spuse Josephine. Dacă se poate pune în practică, e o idee minunată.

— Bine. Urmează să vadă dacă sunt disponibili oamenii. Dar e posibil ca asta să însemne amânarea repetițiilor pentru *Regina scoțienilor* cu o săptămână sau mai bine.

— Sunt sigură că nu se va supăra nimeni, zise Josephine, spunându-și în sinea ei că era cu atât mai bine, cu cât se amâna momentul să mai treacă printr-o piesă.

— De fapt, am rămas cu gura căscată la restul conversației, adăugă Lettice. Cu greu părea Johnny cel adevărat. Se pare că i-a dat lui Fleming trei luni de concediu plătit să-și rezolve niște probleme personale. Nu știu ce l-a apucat. Aproape că ne întrebam dacă ar trebui să facem niște schițe pentru *A Christmas Carol*[37].

Deodată, se auzi o bătaie la ușă. Ronnie se ridică să răspundă.

— Archie, dragă, spuse ea, lăsându-l să intre. Azi unde te duci? Cred că poți lua bilete de sezon dacă vrei să faci un obicei din călătoria cu trenul.

Josephine fu ușurată să vadă că urgia lui Archie făcuse loc unui calm cu o tentă de stinghereală.

— E vreo veste de la Marta? întrebă Lydia îndată ce îl văzu.

— Mă tem că nu, spuse el, luând un loc și acceptând niște ceai. Îmi pare cu adevărat rău, Lydia. Știu că indiferent de orice datorie de serviciu am ca să o găsesc, e nimic prin comparație cu cât de mult trebuie să râvnești tu să auzi vești. Promit că te anunț imediat cum aflu ceva. Și îți datorez și ție scuze, Josephine. Se uită la ea puțin timid, dar un zâmbet îi apăru pe chip. Deci am decis până la urmă să nu te arestez. Își bău ceaiul și continuă cu mai multă convingere: Am verificat însemnările de la spital însă, și adeveresc ce i-a spus Marta lui Josephine despre perioada ei acolo. În realitate, nu ți-a spus cât de rău era.

O privi fugar pe Lydia.

— Continuă, Archie, zise ea. Nu-ți face griji pentru mine.

— Ei bine, am reușit să vorbesc cu cineva care la acel timp era o tânără asistentă acolo – lucrează altundeva acum – și își amintește de Marta foarte clar. Depresia a fost severă, se pare, și asistenta

asta nu s-a zgârcit cu vorbele cu privire la cum a fost Marta tratată de cei răspunzători. Aparent, a încercat de vreo două ori să-și ia viața exact după ce a fost născută Elspeth, apoi pur și simplu s-a resemnat cu soarta.

— E greu de imaginat cum a trecut prin toate astea, spuse Josephine.

— Da, dar asta nu e tot. Motivul pentru care femeia asta își amintește de Marta atât de bine este din cauza a ce s-a întâmplat când i-a fost luat copilul câteva săptămâni mai târziu. Soțul a venit să-l ia, a povestit ea, și a adus un băiețel cu el de vreo cinci, șase ani. Marta s-a lipit de fetiță, înnebunită să nu o lase să plece, dar desigur că nu a folosit la nimic. Când soțul ei – Vintner – a avut-o pe Elspeth în brațe, s-a întors spre băiețel și i-a zis să se ducă și să-i dea lui mami cadoul. Copilul s-a dus la Marta și, când ea s-a aplecat către el, el a scuipat-o în față. Surorile doar au stat și au privit. Femeia cu care am vorbit eu a plecat de la spital chiar a doua zi – a spus că nu putea suporta asemenea cruzime.

În momentul acela, Lydia era palidă, până și Ronnie și Lettice erau prea șocate ca să vorbească.

— Ai vorbit deja cu Rafe Vintner? întrebă Josephine într-un sfârșit. Se pare că toată lumea a fost o victimă în povestea asta. Nu-mi pot închipui cum l-a afectat la acea vârstă să fie cuprins de atât de multă ură.

— Da, și nu pot să-ți spun cum s-a amplificat de-a lungul anilor. Nu am vorbit decât puțin cu el pentru că e încă în spital și e destul de slăbit de la lovitura la cap, dar nu cred că am văzut vreodată atât de puține remușcări. Încearcă să dea vina pe mama lui pentru tot, dar asta nu mă uimește.

— Dar sigur nu va scăpa, da?

Josephine era îngrozită.

— A nu, chiar și numai din cauza faptului că nu s-a putut abține să explice cât de inteligent a fost, în timp ce încearcă să paseze toată

responsabilitatea spre Marta. Este pentru sine cel mai prost sfătuitor – așa de dornic să se asigure că am apreciat micile semne pe care le-a lăsat pe drum. Știi, eu tot mai cred că asta e partea cea mai înfiorătoare a crimelor – felul în care fiecare scenă era menită să umilească victimele.

— Erau păpușile sale? întrebă Josephine.

— Vom afla când îl putem interoga cum se cuvine, dar sunt sigur că erau. Acum că știm ce știm, păpușa cu mâna ruptă și verigheta au fost limpede o referire la infidelitatea Martei. Irisul a fost o lovitură către Arthur și, cu cât mă gândesc mai mult, cu atât sunt mai convins că și cu alegerea nicotinei a fost la fel. Este folosită de grădinari, nu uita, și sunt sigur că a sesizat ironia când punea la cale cea mai rea moarte posibilă pentru Bernard Aubrey.

— Și ușa încuiată?

Întrebarea venea de la Lydia, și Archie își putea imagina cum stăruise amintirea acelei descoperiri îngrozitoare.

— Încă nu sunt sigur, dar nu e nicio îndoială că Swinburne a folosit podul dintre cele două teatre să ajungă la biroul lui Bernard în acea seară și să lase baioneta pe birou, spuse el. Nu m-aș mira dacă se aștepta să găsească încăperea goală – nicotină i-ar fi ucis pe cei mai mulți oameni înainte să urce scările alea – și, dacă a fost așa, trebuie să fi avut șocul vieții sale să-l găsească pe Bernard acolo, mort sau viu. Poate doar s-a panicat și a încuiat ușa fără să se gândească – toată lumea face o greșeală până la urmă. Indiferent de ce s-a întâmplat, vom ajunge la adevărul lucrurilor. Reflectă pentru o clipă, amintindu-și promisiunea către Grace Aubrey. Vintner și cu mine avem mult de vorbit, deci abia aștept să-și revină mai repede.

— Dar vor fi destule dovezi să fie condamnat? întrebă Lydia, cu insistență în voce.

Archie o privi liniștitor.

— Da, avem un caz foarte bun, avocatul lui Aubrey a pus chezaș pentru confesiunea lui Walter, ceea ce ajută extraordinar de mult. Se întoarse către Josephine cu neliniște. Mă tem că va trebui să depui mărturie împotriva lui, totuși. Nu putem risca fără tine.

— Împotriva unui Vintner în instanță e ghinion, dar de două ori pare neglijență.

Josephine vorbea cu inima ușoară, dar perspectiva unui alt proces o umplea de panică. De această dată, dacă avea succes, ar trimite cu adevărat un Vintner la moarte. Oare nu se va termina niciodată?

Archie se uită la ceas.

— Îmi pare rău, dar trebuie să plec acum – mă așteaptă Bill înapoi la secție. Mă conduci? întrebă el, iar Josephine încuviință.

— De fapt, merg cu tine, zise ea. Mi-ar prinde bine niște aer curat.

•

Traficul șerpuia în jurul lui Trafalgar Square în timp Josephine și Archie înaintau spre Whitehall, iar vânzătorii de ziare începeau să apară, gata să prindă negoțul orei de prânz.

— Vor avea o zi plină când iese asta la iveală, zise Archie. Sper doar să o putem găsi pe Marta înainte ca povestea vieții ei să fie împroșcată din plin în primele pagini. Nu am vrut să-ți spun de față cu Lydia, dar Bill și cu mine ne ducem la Somerset House în după-amiaza asta. Aparent, Aubrey a sunat acolo vineri să stabilească o întâlnire. Nu sunt încă sigur, dar aș spune că urma să treacă prin arhive să afle cine era mama lui Elspeth. Numai dacă ar fi făcut-o mai curând.

Josephine se gândi din nou la cât de diferit ar fi putut să iasă lucrurile – pentru Marta și pentru Elspeth.

— Mă bucur că nu am pomenit de asta, zise ea. Lydia a primit cam cât poate duce pentru acum –

cred că toți am trecut prin destul. A vorbit cu Hedley aseară și a spus că era de neconsolat.

— Măcar nu trebuie să fie de unul singur – soții Simmons au spus că poate sta la ei dacă vrea.

— Ai fost deja să-i vezi?

— Da, primul lucru pe ziua de azi. Când am ajuns acolo, Frank Simmons era afară în spate arzând păpușa pe care o trimisese Hedley. A zis că nu poate să suporte gândul ca un lucru atins de Vintner să se apropie de Elspeth și deja a împachetat toate obiectele lui de teatru, gata să le vândă unui alt colecționar. Dar el și Betty păreau să se înțeleagă mai bine; era o căldură între ei azi pe care nu am văzut-o ultima oară când am fost acolo. E ciudat cum oamenii pot fie apropiați de moartea cuiva drag.

— Sau să se îndepărteze și mai mult. Se opri și se uită la Archie. De ce nu mi-ai spus niciodată?

— Ce să-ți spun? întrebă el, dar ea putea să-și dea seama din felul în care el ezita că știa la ce se referea.

— Soldatul pe care l-a salvat Jack – omul pentru care el a murit – tu erai, nu-i așa? Așteptă ca el să spună ceva, întru câtva sperând că va tăgădui, dar el doar se uită la ea cu un amestec de șoc și ușurare. E singurul lucru care are vreun sens, continuă ea. Știu că ai fost rănit cam în acea perioadă, și explică de ce m-ai evitat atâta timp după ce a murit Jack. Numai Dumnezeu știe, am avut destul timp să mă gândesc la asta. Tăcerea lui o înfuria acum. Cum de ai putut să mă lași să mă frământ cu întrebări ani de-a rândul? Ai făcut să fie imposibil pentru noi să avem orice gen de relație bazată pe încredere și nici măcar nu poți vorbi cu mine despre asta acum.

— Nu știam că ai vreo idee, spuse el într-un sfârșit. Presupun că din acest motiv nu am spus nimic – pentru că nu am vrut să afecteze prietenia noastră.

Scuza părea slabă, chiar și lui însuși; lui Josephine îi era insuportabilă.

— Și nu crezi că a fost afectată?! exclamă ea cu dispreț. Pentru numele lui Dumnezeu, Archie, mereu e tristețea asta la tine când ești cu mine. Am crezut la început că este pentru că îmi aminteai de Jack, dar ai avut ani să treci peste asta și, dacă eu pot reuși, și tu ar trebui să poți. Te-am urmărit cu alți oameni și ai în tine o sclipire. Dar nu cu mine. Ești atât de al naibii de grijuliu cu mine tot timpul! Știi, a fost destul de mulțumitor ieri când ai fost furios pe mine – măcar mi s-a părut o reacție sinceră.

— O, nu vorbi cu mine despre corectitudine, spuse el, ușurarea lăsând loc resentimentelor. Tu de ce nu ai spus ceva? Dacă voiai această așa-zisă relație sinceră, ai fi putut face situația mai ușoară pentru mine ca să vorbesc cu tine. Dar nu – în schimb, trebuie să pui totul cap la cap ca pe un fel de poveste detectivă ieftină, construindu-ți dovezile din sentimentele și din tăcerea mea. Ai idee cât de insensibil e asta?

Temându-se de ce ar spune în continuare, Archie se întoarse să meargă mai departe, dar Josephine îl prinse de braț.

— Bine, și eu trebuie să fi făcut lucrurile altfel. Știu asta și sunt la fel de furioasă pe mine cum sunt și pe tine. Dar am avut nevoie să simt că *îmi puteai* spune – nu înțelegi asta?

— Dar nu puteam, spuse el. Înfruntând situația cu tine ar fi însemnat că eu însumi trebuie să-i fac față, și asta era prea mult de cerut. Făcu o pauză, întrebându-se cum ar putea să-i dea vreodată lui Josephine explicația pe care o dorea când el însuși abia o înțelegea. Vezi, nu am știut multe la acel moment. Am fost inconștient zile întregi și a trecut mult timp înainte să creadă cineva că eram îndeajuns de bine să vorbesc despre asta. Nu știu dacă mi-ar fi spus vreodată exact ce se întâmplase dacă nu începeam să-mi amintesc fragmente și să

pun întrebări despre Jack. Când am auzit toată povestea, era ca și cum i s-ar fi întâmplat altcuiva. Nu știu dacă a fost un fel de mecanism de apărare sau doar lașitate, dar m-am distanțat de toată întâmplarea, m-am purtat ca și cum nu fusesem acolo. Vorbeam despre acel soldat la persoana a treia, ca și cum îmi era complet străin. În cele din urmă, am ajuns la un fel de împăcare cu mine – ei, mai degrabă acceptare decât împăcare dar nu am putut ajunge vreodată la asta cu tine. Nu mă puteam gândi decât la ultima vară când am venit să stau cu Jack în Scoția și când mă uitam la voi doi împreună, și mă minunam ce fericiți erați. Deci nu, nu am putut să recunosc deschis ce îți răpisem și, cu cât amânam, devenea mai imposibil să spun ceva vreodată.

— Ți-a trecut vreodată prin minte că ar fi fost mai ușor pentru mine să știu că Jack murise pentru cineva la care țin?

Îndată ce cuvintele fură rostite, simți cât de egoiste păreau. Archie zâmbi, dar nu era nicio asigurare în zâmbet.

— Asta e un sentiment plăcut, dar mă îndoiesc că e adevărat, oricât de mult ții la mine. Nu este meritul meu să fiu gelos pe un bărbat mort, mai ales pe unul pe care l-am iubit, dar dacă ai fi avut ocazia să te joci de-a Dumnezeu atunci, nu aș fi fost cel pe care l-ai fi lăsat să trăiască.

Acum era rândul lui Josephine să dea înapoi.

— Ascultă ce spui, Archie, zise ea, nedându-și seama de scena pe care o creau. Cum poți vorbi despre jocul de-a Dumnezeu după tot ce s-a întâmplat? Știi, m-am săturat până peste cap ca alții să ia decizii pentru mine, să-mi spună ce aș crede sau ce n-aș crede. Mai întâi sunt prinsă într-un război personal între Vintner și Aubrey, și acum m-ai adus într-un fel de front al nimănui între tine și Jack.

— Nu fi ridicolă, spuse el, încremenit. Nu e deloc același lucru.

— Nu e? Mă manipulezi din cauza propriei tale vine, și de unde stau eu e exact același lucru. Cum îndrăznești să-mi spui ce aș fi simțit când nu mi-ai dat niciodată ocazia să aflu? Da, am fost îndrăgostită de Jack, dar a fost o dragoste de tinerețe și nu avea multe cerințe. Ar fi putut să crească, firește – am presupus că așa va fi cu timpul –, dar aș fi căutat ceva mai devreme sau mai târziu. Nu am de gând să-mi trăiesc toată viața după opțiunile pe care le aveam la nouăsprezece ani. Deci să nu crezi că știi ce e mai bine pentru mine, pentru că nu știi.

— Și când va veni exact acest mai devreme sau mai târziu? Ai fost scoasă din încurcătura de a decide să-ți iei sau nu angajamentul față de Jack și, de atunci, te-ai folosit de moartea lui ca o scuză să nu-ți iei angajamentul față de nimeni. În schimb, doar te arunci în munca ta, trăind cu oameni care nu există și nu vor exista niciodată.

Se opri și își mută privirea, neputând să se încreadă în sine că nu ar merge mai departe și bănuind că deja spusese mai mult decât putea fi iertat.

Josephine îl lăsă să plece. Zguduită de replica sa finală, se așeză pe treptele reci, de piatră ale uneia dintre clădirile guvernamentale care se înșirau de-a lungul străzii și îl urmări cum mergea nervos cu pași mari spre Whitehall. Se opri la Cenotaf și se aplecă să ia ceva de la baza monumentului. În timp ce el stătea acolo, uitându-se la ce luase, ea se întrebă ce îi trecea prin minte și-și dădu seama cu tristețe că nu va ști niciodată cu adevărat: oricât de mult ar fi încercat să se pună în locul lui sau cât de tare ar fi fost dorința de iertare și împăcare, acceptarea era una dintre victimele războiului; chiar și acum, exista un pustiu de nesuportat între cei care luptaseră și cei care rămăseseră acasă, o emoție sufocantă care nu era foarte diferită de întunecarea bucuriei de care vorbise Marta. „Câte generații va mai dura?” se întreba ea. Și ce ar fi

rezervat viitorul pentru Elspeth dacă cei care au iubit-o nu ar fi fost atât de schilodiți de trecut? La distanță de ea, Archie înlocui ceea ce luase și se îndrepta spre Derby Gate. Înainte să se îndepărteze prea mult, ea se ridică și merse după el.

Nota autorului

A scrie ficțiune despre fapte istorice
este aproape de nepermis.
Gordon Daviot, *The Privateer*

Un expert în crimă este o operă de ficțiune, inspirată de vieți și evenimente reale.

Gordon Daviot a fost unul din cele două pseudonime create de Elizabeth Mackintosh (1896-1952) în timpul unei cariere versatile ca dramaturg și romancier; celălalt, Josephine Tey, a fost preluat de la stră-stră-străbunica sa din Suffolk și nu a apărut în realitate decât în 1936 odată cu publicarea cărții *A Shilling for Candles*[38]. A fost rezervat pentru ficțiunea polițistă și este numele sub care astăzi e mai bine cunoscută.

Până în 1934, scrisese trei romane, dintre care unul polițist ca Daviot, dar *Richard de Bordeaux* a fost piesa care i-a creat numele și i-a prilejuit o serie de prietenii și relații profesionale importante. Mackintosh își împărțea timpul între Londra și orașul ei natal, Inverness, unde avea grijă de tatăl său, și, când a murit, a lăsat în întregime considerabila sa avere Instituției National Trust[39] din Anglia. Josephine Tey, personajul din *Un expert în crimă,* combină ceea ce știm despre Elizabeth Mackintosh cu personalitatea care iese la iveală atât de puternic în cele opt romane polițiste ale sale – romane îndrăgite pentru căldura și originalitatea lor de cei care le-au descoperit, dar care sunt în general subestimate în comparație cu operele contemporanilor săi.

Richard de Bordeaux a fost jucat în 463 de reprezentații la New Theatre (acum Teatrul Noël Coward) în St. Martin's Lane, până la data de 24 martie 1934. A încasat mai mult de 100.000 lire la casa de bilete sub managementul lui Howard Wyndham și al lui Bronson Albery (care au trăit să

vadă succesul) și a dobândit genul de popularitate de care filmele se bucură azi: sute de Elspeth se duceau de treizeci sau de patruzeci de ori să o vadă; distribuția a luat parte la știri de senzație de publicitate de primă clasă; s-au produs păpuși suvenir; și a transformat actorul principal, John Gielgud, dintr-un strălucit tânăr actor într-o celebritate peste noapte. Frumusețea decorului și a costumelor create de „Motley" (Margaret, Sophia Harris și Elizabeth Montgomery), au fost esențiale pentru succesul piesei, ca și interpretarea lui Gwen Ffrangcon-Davies ca Anna. *Bordeaux* a mers în turneu în teatre din provincie și a fost produs pe Broadway, dar experiența generală nu a fost cu totul benefică pentru autoarea sa: faima nu a fost bine-venită, mai ales în Inverness și, potrivit lui Gielgud, ea fost subiectul unor acuzații nedrepte de plagiat care au jignit-o profund. De asemenea, speranțele lui Gielgud pentru un film în care să joace alături de Lilian Gish nu au fost niciodată îndeplinite.

Daviot a scris multe alte piese – *The Laughing Woman*[40] și *Queen of Scots*[41] au fost produse la New mai târziu în 1934 –, dar niciuna nu a avut succesul lui *Bordeaux*, care prin umanitate și romantism a atins inimile audienței tulburate de un război și amenințate de altul. Semnificația războiului în răspunsul publicului a fost o surpriză chiar și pentru autoare: ceea ce gândise ca o poveste de răzbunare, recunoscu ea mai târziu, s-a dovedit a fi o piesă despre pacifism.

Pentru o autoare care a scris mai multe piese și romane istorice, Elizabeth Mackintosh a privit sceptic amestecul dintre fapte și ficțiune – dar l-a îngăduit dacă autorul spunea unde putea fi găsit adevărul și dacă invenția nu denatura imaginea generală. Cititorii care doresc să afle mai multe despre oamenii adevărați implicați în *Richard de Bordeaux* pot consulta scrierile autobiografie ale lui Gielgud, biografiile de Sheridan Morley și

Jonathan Croall, și *Design by Motley* de Michael Mullin. Crima, desigur, deformează într-o anumită măsură imaginea generală, dar sper că nu va eclipsa în totalitate un moment unic din istoria teatrului și adevăratul început al unei cariere scriitoricești remarcabile.

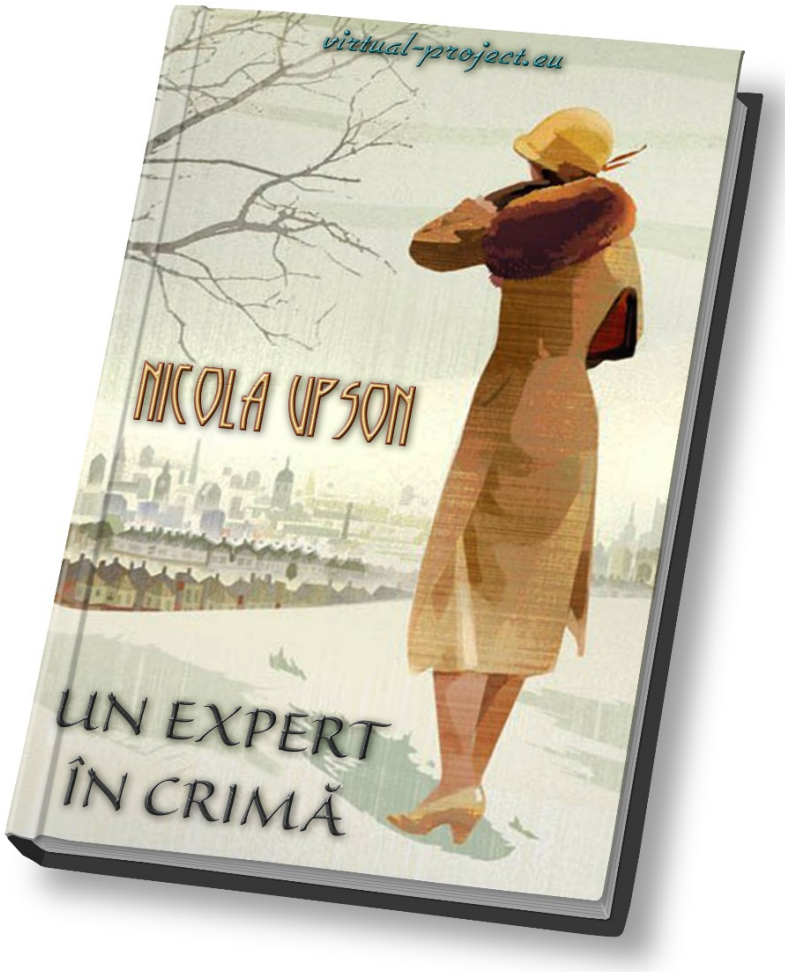

virtual-project.eu

violin

{1} Cartier londonez în vestul centrului, renumit pentru atracțiile sale, printre care teatre, magazine, restaurante de lux. (n.tr.).

{2} *Crimă în Royal Highlander* (n.tr.).

{3} Union Jack sau Union Flag – drapelul Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord (n.red.).

{4} Trocadero – restaurant deschis în 1896 pe Shaftesbury Avenue, aproape de teatrele din West End, acum numele multor restaurante și cluburi din lume (n.tr.).

{5} *Visul* (în lb. engl. în orig.).

{6} Plictiseală, din fr. *ennui* (n.tr.).

{7} Becață – din engl. *snipe,* pasăre migratoare de baltă, cu ciocul și picioarele lungi, cu penaj pestriț, care trăiește în locuri mlăștinoase și este vânată pentru carnea ei (n.tr.).

{8} Sortiment scoțian de marmeladă (n.tr.).

{9} *The Good Companions – Prieteni buni,* piesă a romancierului și dramaturgului englez John Boynton Priestley (1894-1984) (n.tr.).

{10} *Theatre World - Lumea teatrului,* revistă dedicată activității de teatru (n.tr.).

{11} Mackintosh's Tofee – sortiment de bomboane creat de John Mackintosh, care și-a deschis magazinul de dulciuri în Halifax, Anglia, în 1890 (n.tr.).

{12} Monedă de doi șilingi și jumătate (n.tr.).

{13} Home Office – departament al guvernului britanic, responsabil cu securitatea și ordinea (n.tr.).

{14} CID – Departamentul de Investigație Criminală, ramură a poliției de care aparțin detectivii (n.tr.).

{15} GP – medic internist, din engl. *general practioner* (n.tr.).

{16} dago – meridional (peior.) (n.tr.).

{17} Daimler – actualmente, mare producător mondial de vehicule comerciale (n.tr.).

{18} Portia – personaj central din *Negustorul din Veneția* de William Shakespeare (n.red.).

{19} *Mersul lumii* – piesă scrisă de William Congreve (n.tr.).

{20} *The Sketch – Schița* (n.tr.).

{21} *Bitter Sweet – Dulce-amărui* (n.tr).

{22} O varietate de calcan (n.tr.).

{23} Chifteluțe din carne de miel, prăjite sau la grătar (n.tr.).

[24] Boboc de rață cu portocale (n.tr.).

[25] Maraschino – lichior de cireșe amare (n.tr.).

[26] *God save the King* – imnul regal (n.tr.).

[27] *Inima albă* (n.tr.).

[28] Ginfizz – cocteil din gin și lămâie cu sifon (n.tr.).

[29] Martell – brand de coniac franțuzesc (n.tr.)

[30] *Dream – Visul* (n.tr.)

[31] Psalmul 38.3.

[32] Psalmul 38. 17-18.

[33] Din engl. *fox* = vulpe (n.tr.).

[34] *Hay Fever* – comedie scrisă de Noël Coward în 1924 (n.tr.).

[35] Un fapt împlinit (în lb. fr. în orig.).

[36] În traducere Brigada Zburătoare, ramură a Poliției Metropolitane din Londra, formată în 1919 (n.tr.).

[37] *Un colind de Crăciun* de Charles Dickens (n.tr.)

[38] *A Shilling for Candles – Un șiling pentru lumânări* (n.tr.).

[39] National Trust – Fondul Național (n.tr.).

[40] Femeia râzătoare (n.tr.).

[41] Regina scoțienilor (n.tr.).

Table of Contents

Capitolul 1
Capitolul 2
Capitolul 3
Capitolul 4
Capitolul 5
Capitolul 6
Capitolul 7
Capitolul 8
Capitolul 9
Capitolul 10
Capitolul 11
Capitolul 12
Capitolul 13
Capitolul 14
Capitolul 15
Capitolul 16

Table of Contents

Capitolul 1	3
Capitolul 2	19
Capitolul 3	35
Capitolul 4	56
Capitolul 5	81
Capitolul 6	91
Capitolul 7	111
Capitolul 8	123
Capitolul 9	144
Capitolul 10	161
Capitolul 11	180
Capitolul 12	217
Capitolul 13	238
Capitolul 14	270
Capitolul 15	291
Capitolul 16	322